

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

28. KNJIGA

1977

LJUBLJANA

1978

LETOPIS SAZU

28

THE YEARBOOK
OF THE SLOVENE ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS

VOLUME 28

1977

LJUBLJANA

1978

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

28. KNJIGA

1977

LJUBLJANA

1978

SPREJETO NA SEJI
PRESEDSTVA
SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI
DNE 2. MARCA 1978

I
ORGANIZACIJA

SKUPŠČINA SAZU

Predsednik	Janez Milčinski, redni član
Podpredsednik	Bratko Kreft, redni član
Podpredsednik	Anton Kuhelj, redni član
Glavni tajnik	Gorazd Kušej, redni član

Častni člani

(3)

Josip Broz-Tito
Edvard Kardelj
Josip Vidmar

Redni člani

(36)

Francè Bezlaj, Robert Blinc, Bogdan Breclj, Srečko Brodar, Dragotin Cvetko, Bojan Čop, Davorin Dolar, Maksim Gaspari, Jože Goričar, Peter Gosar, Bogo Grafenauer, Milan Grošelj, Dušan Hadži, Svetozar Ilešič, Božidar Jakac, Viktor Korošec, Ciril Kosmač, Miško Kranjec, Bratko Kreft, Anton Kuhelj, Gorazd Kušej, France Mihelič, Janez Milčinski, Franc Novak, Anton Ocvirk, Vladimir Pavšič, Anton Peterlin, Ivan Rakovec, Anton Slodnjak, Makso Šnuderl, Miha Tišler, Lado Vavpetič, Ivan Vidav, Josip Vidmar, Fran Zwitter, Andrej O. Župančič.

Dopisni člani

(30)

Anton Bajec, Janez Batis, Jože Bole, Marja Boršnik, Miroslav Brzin, Janez Fettich, Alojz Finžgar, Anton Grad, Stanko Grafenauer, Anton Ingolič, Janko Jurančič, Zdenko Kalin, Janko Kos, Stane Krašovec, Rudi Kyovsky, Valentin Logar, Boris Majer, Janez Matjašič, Ernest Mayer, Boris Merhar, Dušan Moravec, Marjan Mušič, Janez Peklenik, Ivan Potrč, Stojan Pret-

nar, Primož Ramovš, Edo Ravnikar, Anica Sodnik-Zupanc, Gabriel Stupica, Lujo Šuklje, Lojze Vodovnik.

Pri delu skupščine SAZU lahko sodelujejo tudi zunanji dopisni člani (30):

Mihailo Apostolski, Krešimir Balenović, Oton Berkopec, Johann Cilenšek, Edhem Čamo, Mirko Deanović, Aleksandar Despić, Jovan Djordjević, Branislav Djurdjev, Boris Drujan, Milovan Gavazzi, Leon Geršković, Drago Grdenić, Vanda Kochansky-Devidé, Franjo Kogoj, Blaže Koneski, Josef Kratochvil, Miroslav Krleža, Janko Lavrin, Desanka Maksimović, Mihailo Mihailović, Grga Novak, Branko Pavičević, Bogdan Povh, Stanojlo Rajičić, Harald Saeverud, Pavle Savić, Petar Stevanović, Alois Tavčar, Mstislav Volkov.

Pri delu skupščine SAZU sodelujejo še delegati delovne skupnosti SAZU. V letu 1977 sta to bila: dr. Katica Drobne in dr. ing. Mitja Zupančič.

Delovna skupnost SAZU je 31. decembra 1977 štela 173 polnozaposlenih delavcev, od tega 90 raziskovalcev, 2 stažista, 8 strokovnih delavcev, 16 bibliotekarskih in knjižničarskih delavcev, 29 upravnih in računskih, 10 tehničnih in 18 pomožnih; 2 raziskovalca in 9 delavcev s skrajšanim delovnim časom; stalnih zunanjih sodelavcev je bilo 9.

Svet delovne skupnosti SAZU v letu 1977.

Člani: M. Bukovec, F. Buttolo, J. Dular, M. Hajnšek-Holz, M. Klemenčič, A. Kranjc, Z. Kumer, M. Orožen Adamič, D. Prelovšek, Š. Ramovš, J. Rigler, F. Šušteršič, M. Zupančič.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata SAZU v letu 1977:

člani: V. Baloh, K. Drobne, J. Groo-Kozak, N. Gspan-Prašelj, J. Hladnik, F. Komljanec, B. Košmrlj-Levačič, D. Mihelič, J. Müller, I. Puncer, S. Stergaršek, J. Strajnar, I. Turk, V. Vivod;

člani nadzornega odbora: R. Gospodarič, A. Ložar-Podlogar, A. Valantič.

PREDSIEDSTVO SAZU

Predsednik	Janez Milčinski
Podpredsednika	Bratko Krefc Anton Kuhelj
Glavni tajnik	Gorazd Kušej
Tajnik 1. razreda	(zgodovinske in družbene vede) Fran Zwitter
Tajnik 2. razreda	(filološke in literarne vede) Valentin Logar
V. d. tajnika 3. razreda	(matematične, fizikalne in tehnične vede) Anton Kuhelj
Tajnik 4. razreda	(prirodoslovne vede) Ivan Rakovec
Tajnik 5. razreda	(umetnosti) Anton Ingolič
Tajnik 6. razreda	(medicinske vede) Franc Novak

Člani plenuma Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ
Janez Milčinski, Anton Kuhelj, Gorazd Kušej

Sedež Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ
je bil od julija 1975 v Sarajevu, predsedoval mu je Edhem Čamo

ORGANIZACIJA AKADEMIJE

(po stanju 31. decembra 1977)

I. UPRAVNA PISARNA

Upravni direktor: Bojan Plavec, dipl. oec.

Pomočnik upravnega direktorja: Marjetka Pogačnik-Novak, dipl. iur.

Tajnica predsedstva: Nada Jesse.

Šef odseka za finančno in materialno poslovanje: Milena Moraus.

Tajnica uprave: Cecilija Gorenc.

II. ODDELEK ZA NAČRTOVANJE IN USKLAJEVANJE RAZISKOVALNEGA DELA

Upravnik: znanstveni svetnik dr. Avguštin Lah.

Samostojni referent: mag. Jolanta Groo-Kozak.

Samostojni referent za tisk publikacij: Staško Jesse, dipl. arheol.

Tajnica razredov: Božena Legiša.

III. BIBLIOTEKA

Upravnik: dopisni član Primož Ramovš.

Višji bibliotekar-specialist: Ana Koblar-Horetzky.

Bibliotekarska referentka: Marija Klemenčič.

IV. SVET ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO OKOLJA

Predsednik: znanstveni svetnik dr. Avguštin Lah.

V. INSTITUT ZA MARKSISTIČNE STUDIJE

Upravnik: dop. član dr. Boris Majer.

Koordinator dela: mag. Matjaž Potrč.

UPRAVA INŠTITUTOV, KOMISIJ IN STUDIJSKIH CENTROV

1. ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

Upravnik: akademik dr. Fran Zwitter.

Znanstveni svet: akademika dr. Fran Zwitter in dr. Bogo Grafenauer, univ. prof. dr. Sergij Vilfan, znanstveni svetnik dr. Pavle Blaznik.

Strokovni svetnik: Božo Otorepec, tajnik inštituta.
Asistent: Darja Mihelič.
Strokovni delavec: Jelka Milošević-Perko.

2. UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA

Upravnik: znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc.
Znanstveni svet: znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc, univ. prof. dr. Stane Mikuš, dopisni član univ. prof. ing. arh. Marjan Mušič, dr. Sergej Vrišer.
Asistenta: dr. Damjan Prelovšek in Aleš Rojec.
Višja strokovna sodelavka: Vera Baloh.
Bibliotekarski referent: Vida Urek.

3. INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

Upravnik: znanstveni svetnik dr. ing. Mitja Brodar.
Znanstveni svet: akademik dr. Srečko Brodar, univ. prof. dr. Jože Kastelic in delavci inštituta dr. Mitja Brodar, dr. France Leben, dr. Jaroslav Šašel in dr. Alojz Šercelj.
Znanstvena svetnika: dr. ing. Mitja Brodar in dr. Jaroslav Šašel.
Višji znanstveni sodelavec: dr. France Leben.
Višji strokovni sodelavec: Ana Šašel.
Asistent: Janez Dular.
Strokovni sodelavec: Dragica Knific-Lunder.
Hon. uslužbenec: mag. Slavko Ciglencečki.

Palinološki laboratorij

Znanstveni svetnik: dr. Alojz Šercelj.
Strokovni delavec: Metka Culiberg.

4. INŠTITUT ZA PRAVA STAREGA ORIENTA

Upravnik: akademik dr. Viktor Korošec.
Znanstveni svet: akademik dr. Viktor Korošec, akademik dr. Gorazd Kušej, akademik dr. Makso Šnuderl, akademik dr. Milan Grošelj, univ. prof. dr. Jože Kastelic.
Višji knjižničar-referent: Julijana Šušteršič.

5. MUZIKOLOŠKI INŠTITUT

Upravnik še ni izvoljen.
Znanstveni svet še ni imenovan.

6. ŠTUDIJSKI CENTER ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA
IZSELJENSTVA

Predsednik: akademik dr. Fran Zwitter.

7. ŠTUDIJSKI CENTER ZA DRUŽBENE VEDE

Predsednik: akademik dr. Lado Vavpetič.

8. INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Upravnik: akademik dr. Bratko Kreft.

Namestnik upravnika: dopisni član univ. prof. dr. Janko Jurančič.

Znanstveni svet: akademik dr. Francè Bezlaj, akademik dr. Bojan Čop, akademik dr. Bratko Kreft, dopisni člani univ. profesorji dr. Anton Bajec, dr. Janko Jurančič, dr. Valentin Logar.

a) Dialektološka sekcija.

Načelnik: doc. dr. Martina Orožen.

Znanstveni svetnik: dr. Jakob Rigler.

Višji strokovni sodelavec: Saša Serneck.

Zunanji znanstveni sodelavec: dopisni član dr. Valentin Logar.

Asistentki: Frančiška Benedik, Sonja Horvat.

b) Leksikološka sekcija.

Načelnik: dopisni član univ. prof. dr. Janko Jurančič.

Znanstveni svetnik: dr. Lino Legiša.

Strokovni svetniki: Zvonka Leder-Mancini, Joža Meze, Stanislav Suhadolnik, tajnik inštituta.

Višji strokovni sodelavci: Ivana Černelič, Milena Hajnšek-Holz, Marija Janežič, Jakob Müller, Marta Silvester, Ada Vidovič-Muha.

Asistenti: Martin Ahlin, Marjeta Humar, Alenka Jugovic, Polona Kostanjevec, Borislava Košmrlj-Levačič, Zvonka Praznik, Ivanka Šircelj, Cvetana Tavzes.

c) Etimološko-onomastična sekcija.

Načelnik: akademik dr. Francè Bezlaj.

Asistenta: Janez Keber, Darja Žorga-Globevnik.

Strokovni sodelavec: Drago Mertelj.

d) Komisija za pravopis, pravorečje in gramatiko. Razrešeno predsedstvo zastopa akademik dr. Bratko Kreft.

e) Komisija za historične slovarje slovenskega jezika.

Predsednik: akademik dr. Francè Bezla j.

Člani komisije: univ. prof. dr. Vilko Novak, dr. Martina Orožen, docent FF, dr. Breda Pogorelec, docent FF, Jože Stabéj, zunanji strokovni sodelavec SAZU, Stanislav Suhadolnik, strokovni svetnik SAZU.

Višji strokovni sodelavec: France Novak.

Asistenta: Majda Merše, Francka Premk.

9. INSTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

Upravnik: akademik dr. Anton Ocvirk.

Znanstveni svet: akademik dr. Francè Bezla j, akademik dr. Anton Ocvirk, akademik Josip Vidmar, dopisni član univ. prof. dr. Janko Kos.

a) Sekcija za slovensko literarno zgodovino.

Znanstveni svetnik: dr. Francè Bernik.

Asistent: mag. Marjan Dolgan.

b) Sekcija za literarno teorijo.

Znanstveni svetnik: Drago Šega.

Višja strokovna sodelavka: Majda Stanovnik-Blinc.

Asistent: mag. Darko Dolinar.

Stażistka raziskovalka: Vilenka Jakac.

c) Sekcija za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo.

Znanstveni svetnik: prof. dr. Fran Petrè, urednik SBL.

Višja strokovna sodelavka: Nada Gspan-Prašelj.

Asistentki: Frančiška Buttolo in Metka Pavčič.

d) Skupne službe inštituta.

Višja knjižničarka-referentka: Angela Turnšek.

10. KABINET AKADEMIKA JOSIPA VIDMARJA

Vodi ga akademik Josip Vidmar.

Višji strokovni sodelavec v pokoju: Jože Javoršek.

11. INSTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

V. d. upravnika: znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov.

Znanstveni svet: akademik dr. Bratko Kreft, dopisni član prof. VPS Boris Merhar, univ. prof. dr. Vilko Novak, univ. prof. dr. Sergij Vilfan, znanstveni svetnik dr. Zmaga Kumer in znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov.

- a) Sekcija za ljudsko slovstvo.
Znanstveni svetnik: dr. Milko Matičetov.
Asistent: Marija Stanonik.
- b) Sekcija za ljudske šege in igre.
Znanstveni svetnik: dr. Niko Kuret.
Strokovni sodelavec: Helena Ložar-Podlogar.
- c) Sekcija za materialno kulturo.
Znanstveni sodelavec: dr. Tone Cevc.
- d) Sekcija za glasbeno in plesno narodopisje.
Znanstvena svetnika: dr. Zmaga Kumer in dr. Valens Vodušek.
Asistent: Marko Terseglav.
Višji strokovni sodelavec: Bogomir Ramovš.
Strokovni delavec: Julijan Strajnar.
Bibliotekar-pripravnik: Sinja Zemljič-Golob.

12. INSTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Upravnik: znanstveni svetnik dr. Peter Habič.
Znanstveni svet: akademik dr. Srečko Brodar, akademik dr. Svetozar Ilešič, akademik dr. Ivan Rakovec, znanstvena svetnika: dopisni član dr. Jože Bole in dr. Peter Habič, višji znanstveni sodelavec: dr. Rado Gospodarič.
Znanstveni svetnik: dr. Peter Habič.
Višji znanstveni sodelavec: dr. Rado Gospodarič.
Strokovni svetnik: Mehtilda Urleb.
Višja strokovna sodelavca: Egon Pretner in dipl. ing. Jože Čar.
Asistenti: dipl. ing. Janja Hladnik, mag. Andrej Kranjc, Valerija Kuštor, Janez Rebec, dipl. ing. France Šušteršič.
Strokovni delavci: Jurij Hajna, Ivan Kenda, Anton Novak.
Višji tehnični sodelavec: Vladoša Elesini.
Višji knjižničar: Alenka Kranjc.

13. GEOGRAFSKI INSTITUT ANTONA MELIKA

Upravnik: akademik dr. Svetozar Ilešič.
Znanstveni svet: akademik dr. Srečko Brodar, akademik dr. Svetozar Ilešič, akademik dr. Ivan Rakovec, znanstveni svetniki dr. Avguštin Lah, dr. Drago Meze, dr. Peter Habič in dr. Milan Šifrer, univ. prof. dr. Ivan Gams in izred. prof. dr. Darko Radinja.

Znanstvena svetnika: dr. Drago Meze in dr. Milan Šifrer, tajnik inštituta.

Strokovni svetnik: Milan Natek.

Asistent: Milan Orožen Adamič.

Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Valter Bohinec.

V okviru inštituta sta tudi Kartografski zavod in Geofotolaboratorij.

Tehnični vodja Kartografskega zavoda: višji strokovni sodelavec Marko Žerovnik.

Višji tehnični sodelavec — kartograf: Milena Hribar.

Kartografski risar: Maruša Rupert.

Fotografski mojster: Vlado Vivod.

14. INSTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Upravnik: akademik dr. Ivan Rakovec.

Znanstveni svet: akademik dr. Ivan Rakovec, dopisna člana dr. Janez Matjašič, dr. Jože Bole, ter znanstveni svetnik dr. Dragica Turnšek, višja znanstvena sodelavka dr. Katica Drobne.

Znanstveni svetnik: dr. Dragica Turnšek.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Katica Drobne.

Višji tehnični sodelavec: Milojka Huzjan.

15. BIOLOŠKI INSTITUT JOVANA HADŽIJA

Upravnik: dopisni član, znanstveni svetnik dr. Jože Bole.

Znanstveni svet: akademik prof. dr. Ivan Rakovec, dopisni člani: prof. dr. Janez Matjašič, prof. dr. Ernest Mayer in dr. Jože Bole, izred. prof. dr. Andrej Martinčič, višji znanstveni sodelavec dr. Mitja Zupančič, dipl. ing.

Znanstveni svetnik: dopisni član prof. dr. Janez Matjašič.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Ivka Munda, dr. Mitja Zupančič, dipl. ing.

Znanstvena sodelavca: dr. Lojze Marinček, dipl. ing., dr. Ivo Puncer, dipl. ing.

Strokovni svetnik: Jan Carnelutti, dipl. biol.

Asistenti: Božo Drogenik, prof. biol., Andrej Seliškar, prof. biol., Vinko Žagar, dipl. ing.

Asistent-stažist: Narcis Mršič, prof. biol.

Strokovni sodelavec: Milan Prešeren, dipl. ing.

Knjižničar-referent: Inge Kalan.

Preparator: Peter Tonkli.

Tehnična sodelavka: Olga Dežman - Jokić.
Zunanja znanstvena sodelavca: prof. dr. Bogdan Vovk, prof. dr. Miroslav Zei.

16. INSTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

Upravnik: akademik prof. dr. Bogdan Breclj.
Zunanji znanstveni sodelavci: univ. prof. dr. Stanko Banič, primarij dr. Slavko Rakovec, univ. prof. dr. Miroslav Kališnik.

17. TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Predsednik: univ. prof. ing. Albert Struna.
Strokovni svet: akademika dr. Viktor Korošec in dr. Dragotin Cvetko, univ. prof. ing. Albert Struna, univ. prof. dr. Stanko Banič, dop. član univ. prof. dr. Janez Batis, prof. Ivan Krečič.

a) Pravna sekcija.

Načelnik: akademik univ. prof. dr. Viktor Korošec.
Člani sekcije: dop. član univ. prof. dr. Alojzij Finžgar, univ. prof. dr. Peter Kobe, akademik univ. prof. dr. Gorazd Kušej, univ. prof. dr. Vladimir Murko, akademik univ. prof. dr. Makso Šnuderl, akademik univ. prof. dr. Lado Vavpetič.
Znanstveni svetnik: dr. Ciril Kržišnik.
Zunanja sodelavca: Zvonka Leder-Mancini, strokovni svetnik Inštituta za slovenski jezik SAZU, univ. prof. dr. Sergej Vilfan.

b) Tehniška sekcija.

Načelnik: univ. prof. ing. Albert Struna.
Člani sekcije: univ. prof. dr. ing. France Adamič (za agronomijo), ing. Stane Bonač (za papirništvo), ing. Venčeslav Funtek (za železnice), univ. prof. dr. ing. Janko Kavčič (za kemijo), ing. Leo Knez (za varilstvo), univ. prof. ing. Bojan Kraut (za strojništvo), univ. prof. ing. Franc Mlakar (za elektrotehniko), ing. Franc Špiler (za avtomatizacijo), univ. prof. dr. ing. Srdjan Turk (za gradbeništvo), ing. Lojze Žumer (za gozdarstvo in lesno industrijo).

Jezikovni svetovalec: strokovni svetnik SAZU Joža Meze.

c) Medicinska sekcija.

Načelnik: univ. prof. dr. Stanko Banič.
Člani sekcije: zdravnik Andrej Baraga, dop. član prof. dr. Janez Batis, doc. dr. Slobodan Grobelnik,

univ. prof. dr. Miroslav Kališnik, univ. prof. dr. Vito Lavrič, univ. prof. dr. Ivan Lenart, univ. prof. dr. Peter Lenče, univ. prof. dr. Stanislav Mahkota, prim. dr. Eman Pertl, dr. Franjo Smerdu, zdravnik David Vodušek.

Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik SAZU dr. Lino Legiša.

č) Veterinarska sekcija.

Načelnik: dopisni član univ. prof. dr. Janez Batis.

Člani sekcije: univ. prof. dr. Janez Banič, univ. prof. dr. Oskar Böhm, univ. prof. dr. Ivanka Brglez, univ. prof. dr. Vlado Gregorovič, Zdenka Karlin, dipl. vet., Marko Osredkar, dipl. vet., univ. prof. dr. Leo Rigler.

d) Naravoslovna sekcija.

Načelnik: prof. Ivan Krečič,

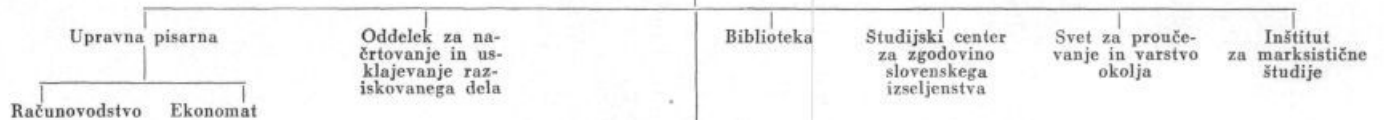
Člani sekcije: prof. Julije Antič, univ. prof. dr. Bogdan Kilar, prof. Pavla Ranzinger, višji znanstveni svetnik SAZU dr. Roman Savnik, prof. Gabrijel Simčič.

e) Umetnostna sekcija.

Načelnik: akademik univ. prof. dr. Dragotin Cvetko.

Člani sekcije: znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc, znanstveni sodelavec dr. Tone Cevc, prof. Ivan Klemenčič, znanstveni svetnik dr. Zmaga Kumer, strokovni svetnik prof. Zvonka Leder-Mancini, dr. Henrik Neubauer, dop. član prof. Dušan Moravec, ing. arh. B. Puntar.

SKUPŠČINA
 PREDSEDSTVO

RAZREDI

Preglednica organizacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti

II
ČLANI

ČASTNI ČLANI

Josip Broz-Tito, predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije; izvoljen 9. avgusta 1948.

Glej Letopis 3, 79—115.

Edvard Kardelj, član Predsedstva SFRJ; izvoljen 6. decembra 1949.

Glej Letopis 3, 119—132.

Josip Vidmar, član Predsedstva SR Slovenije, za častnega člana izvoljen 25. marca 1976, hkrati redni član.

Glej Letopis 3, 172—184.

REDNI IN DOPISNI ČLANI

I. RAZRED

Za zgodovinske in družbene vede

Redni člani

Dragotin Cvetko, rojen 19. septembra 1911, dr. phil., redni profesor za zgodovino slovanske in novejšje svetovne glasbe na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik oddelka za muzikologijo. Dopisni član akademije od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Član direktorija Societé Internationale de Musicologie (Basel); član American Musicological Society, Association Internationale des Bibliothèques musicales (Kassel), Gesellschaft für Musikforschung, Répertoire International des Sources musicales; stalni član International Institute for Comparative Music Studies and Documentation; član redakcije Muzičke enciklopedije; urednik Muzikološkega zbornika. Nagrada zvezne vlade FLRJ, 1949; nagrada Zveze

skladatelj Jugoslavije, 1953; Prešernova nagrada, 1961; nagrada mesta Ljubljane, 1965; red dela z zlatim vencem, 1965; Herderjeva nagrada, 1972. — Glej Letopis 18, 31—38 in 21, 35—38.

J o ž e G o r i č a r, rojen 20. januarja 1907, dr. iur., redni profesor za sociologijo na pravni fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969; redni član od 25. marca 1976. Član komisije za preučevanje ustavnih vprašanj skupščine SRS; član odbora za družbene vede Jugoslovanske nacionalne komisije v UNESCO; član komiteja direktorjev v Centre Européen de Coordination de Recherche et de Documentation en Sciences Sociales; član Institute of Sociology of Law for Europe, član znanstvenega sveta mednarodnega centra za upravljanje podjetij v družbeni lastnini v deželah v razvoju, Ljubljana. Red dela III.; red dela z rdečo zastavo; red republike s srebrnim vencem. — Glej Letopis 20, 35—36 in 27, 47—49.

B o g o G r a f e n a u e r, rojen 16. marca 1916, dr. phil., redni profesor za zgodovino Slovencev na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1968, redni član od 13. marca 1972. Dopisni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Član Mednarodne komisije za slovanske študije; član Jugoslovanskega komiteja za historične vede. Medalja zaslug za narod; red dela z zlatim vencem; red dela z rdečo zastavo; nagrada Sklada Borisa Kidriča 1963 in (skupaj s sodelavci) 1972. — Glej Letopis 19, 33—34 in 23, 39—44.

V i k t o r K o r o š e c, rojen 7. decembra 1899, dr. iur., redni profesor za rimsko pravo in splošno zgodovino države in prava v antiki na pravni fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Redni član od 2. oktobra 1956. Upravnik inštituta za prava starega Orienta pri akademiji; načelnik pravne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; član Nacionalnega komiteja SFRJ za orientalistiko; član Inštituta za pravno zgodovino v Zagrebu, Société d'Histoire du Droit français et étranger v Parizu, Société Internationale 'Ferdinand De Visscher' pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité v Bruslju, Comitato scientifico internazionale revije Iura v Cataniji, Conseil scientifique pri Revue Internationale des Droits de l'Antiquité v Bruslju; redni član Società italiana di Storia del diritto; član Sociedade Brasileira de Romanitas v Rio de Janeiro. Red dela z rdečo zastavo, 1970. — Glej Letopis 8, 35—36.

Gorazd Kušej, rojen 17. decembra 1907, dr. iur., redni profesor za teorijo države in prava in primerjalno ustavno pravo na pravni fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 17. oktobra 1958, od 1972 glavni tajnik akademije. Dopisni član (associé étranger correspondant) Académie de Stanislas (Nancy), član International Law Association v Londonu in Société de Législation comparée v Parizu. Red dela s srebrnim in z zlatim vencem. Zlata plaketa univerze v Ljubljani, srebrna plaketa univerze v Gradcu (Graz). — Glej Letopis 9, 33—34.

Makso Šnuderl, rojen 13. oktobra 1895, dr. iur., redni profesor za ustavno pravo SFRJ na pravni fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; častni doktor univerze v Ljubljani. Redni član od 2. oktobra 1956. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; član International Law Association v Londonu, sveta Association de Science politique v Ženevi in Association du Droit comparé v Parizu. Nagrada AVNOJ, 1969. Red jugoslovanske zastave z lento, 1975; red republike z zlatim vencem, 1965; red bratstva in enotnosti I. in II. stopnje; red zasluge za narod II. stopnje; Spomenica 1941; nagrada mesta Maribor, 1969; zlati znak priznanja OF, 1974; velika plaketa Skupnosti jugoslovanskih univerz, 1975; srebrna spominska plaketa AVNOJ; zlata plaketa Univerze v Ljubljani, 1977; član Sveta Republike, 1975. — Glej Letopis 8, 37—38.

Lado Vavpetič, rojen 26. junija 1902, dr. iur., redni profesor za javno upravo in upravni postopek na pravni fakulteti v Ljubljani v pokoju. Redni član od 17. oktobra 1958; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Predsednik medakademijskega odbora za študij o sodobnih tendencah znanstvenega dela na nekaterih področjih humanističnih znanosti; častni predsednik Inštituta za javno upravo pri pravni fakulteti v Ljubljani in predsednik njegovega znanstvenega sveta; predsednik slovenske sekcije Pugwash Conference on Sciences and World Affaires; član Institut international du Droit comparé v Parizu, International Law Association v Londonu in Association internationale pour l'enseignement du Droit comparé v Strasbourgu; dopisni član v Istituto per la scienza dell'amministrazione pubblica v Milanu. Red bratstva in enotnosti I.; red zasluge za narod z zlato zvezdo; red zasluge za narod s srebrnimi žarki; red dela z rdečo zastavo, 1972; priznanje OF, 27. IV. 1976; zlata plaketa univerze v Ljubljani; Kidričeva nagrada, 1975. — Glej Letopis 9, 35—37.

Fran Zwitter, rojen 24. oktobra 1905, dr. phil., redni profesor za občo zgodovino novega veka na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958. Upravnik Zgodovinskega inštituta Milka Kosa SAZU; tajnik I. razreda. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu; član Mednarodne komisije za zgodovino stanovskih skupščin. Red bratstva in enotnosti, 1946; red dela II.; red dela z rdečo zastavo, 1965; red republike z zlatim vencem, 1975. Nagrada Sklada Borisa Kidriča 1963 in (skupaj s sodelavci) 1972; Kidričeva nagrada za življenjsko delo, 1975. — Glej Letopis 5, 76—82 in 9, 41—42.

Dopisni člani

Alojzij Finžgar, rojen 30. decembra 1902, dr. iur., redni profesor za civilno in rodbinsko pravo pravne fakultete v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 20. marca 1975. Član jugoslovanskega društva za pomorsko pravo, jugoslovanskega društva za mednarodno pravo, International Law Association v Londonu in Société de législation comparée v Parizu, Inštituta za mednarodno in komparativno pravo v Firenci; dopisni sodelavec Inštituta za unifikacijo privatnega prava (Unidroit) v Rimu. Red dela z zlatim vencem, 1965; red zaslug za narod s srebrnimi žarki, 1972; Kidričeva nagrada, 1972. — Glej Letopis 26, 47—53.

Stane Krašovec, rojen 14. julija 1905, dipl. ing. oec., redni profesor ekonomske fakultete v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 25. marca 1976. Častni član Zveze ekonomistov Slovenije in Zveze društev za napredek prehrane narodov Jugoslavije; član - ustanovitelj Jugoslovanskega statističnega društva; član International Association of Agricultural Economists. — Glej Letopis 27, 50—51.

Rudi Kyovsky, rojen 17. avgusta 1906, dr. iur., redni profesor za delovno pravo pravne fakultete v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1976. Kidričeva nagrada, 1977. — Glej Letopis 27, 52—53.

Boris Majer, rojen 15. februarja 1919, dr. phil., honorarni redni profesor na filozofski fakulteti v Ljubljani, predstojnik Marksističnega centra pri CK ZKS. Dopisni član od 20. marca 1975. — Glej Letopis 26, 54—59.

Stojan Pretnar, rojen 23. januarja 1909, dr. iur., redni profesor za gospodarsko pravo na pravni fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1975. Član več komisij pri Gospodarski zbornici SRS in več domačih strokovnih organizacij. Član International Law Association (ILA) v Londonu, Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle (AIPPI) v Zürichu, Société de Législation Comparée v Parizu in Internationale Gesellschaft für Urheberrecht v zah. Berlinu. — Red zaslug za narod s srebrno zvezdo. — Glej Letopis 26, 60—61.

Zunanji dopisni člani

Mihailo Apostolski, rojen 8. novembra 1906, zgodovinar in vojaški teoretik. Dopisni član od 10. marca 1977. Redni član Makedonske akademije znanosti in umetnosti in njen predsednik; dopisni član Srpske akademije nauke i umetnosti; častni član Društva znanosti in umetnosti Kosova; član Sveta Federacije. Nagrada Republike »11. Oktobar«; nagrada mesta Skopje »13. novembar«, zvezna nagrada »4. julij«. Med številnimi odlikovanji: red narodnega heroja, red narodne osvoboditve, red bratstva in enotnosti, red zasluge za narod, red republike z zlatim vencem, red za hrabrost, Spomenica 1941. — Glej Letopis 28, 53—55.

Jovan Djordjević, rojen 10. marca 1908, dr. iur., redni profesor za politične vede in ustavno pravo na univerzi v Beogradu. Dopisni član od 17. oktobra 1958. Redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; član Mednarodne akademije za politične znanosti in ustavno pravo; član Mednarodnega inštituta za politično filozofijo; predsednik ustavnega sodišča SR Srbije; pridruženi profesor pravne fakultete v Parizu; predsednik Saveza udruženja za politične nauke. Nagrada AVNOJ. — Glej Letopis 9, 45—46.

Branislav Djurdjev, rojen 4. avgusta 1908, dr. phil., redni profesor za zgodovino turškega obdobja in metodologijo zgodovine na filozofski fakulteti univerze v Sarajevu v pokoju. Dopisni član od 7. februarja 1969. Redni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju. Redni član Društva za nauku i umjetnost Črne Gore. — Glej Letopis 20, 37—38.

Leon Geršković, rojen 2. februarja 1910, dr. iur., redni profesor političnih znanosti. Dopisni član od 17. oktobra 1958. Član Sveta federacije. — Glej Letopis 9, 49—50.

Grga Novak, rojen 2. aprila 1888, dr. phil., častni doktor univerze na Dunaju, redni profesor za zgodovino starega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 22. decembra 1961. Pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen predsednik; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu in Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju; dopisni član Avstrijske akademije znanosti na Dunaju in Akademije znanosti v Heidelbergu; častni član Romunske akademije znanosti v Bukarešti in Madžarske akademije v Budimpešti; inozemski član Bolgarske akademije znanosti v Sofiji; inozemski član Accademia dei Lincei v Rimu; član Londonskega arheološkega društva (Society of antiquaries of London); častni član Arheološkega društva Jugoslavije v Beogradu in Hrvatskega arheološkega društva v Zagrebu; član Deputazione storica per le Venezie v Benetkah, Accademia del Mediterraneo v Palermu, Istituto italiano di preistoria e protoistoria v Firencah, član Institutum Archaeologicum Germanicum v Berlinu. Red bratstva in enotnosti z zlatim vencem; red dela I.; red Republike z zlatim vencem; vitez Reda Knight Commander, KBE, Velika Britanija; red Polonia Restituta; Grande Ufficiale del merito per la Repubblica Italiana; Commendatore della Gran Croce dell'ordine del merito per la Repubblica Italiana; nosilec zlate medalje univerze v Gradcu; nagrada Hrvaške za življenjsko delo; nagrada AVNOJ, 1971. — Glej Letopis 12, 35—37.

Branko Pavičević, rojen 2. marca 1922, dr. iur. Dopisni član od 10. marca 1977. Redni član Črnogorske akademije znanosti in umetnosti in njen predsednik; dopisni član Akademije znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine; častni član Društva znanosti in umetnosti Kosova. Član Centralnega komiteja ZKJ. Nagrada »13. julij«, 1963. — Glej Letopis 28, 56—58.

II. RAZRED

Za filološke in literarne vede

Redni člani

France Bezljaj, rojen 19. septembra 1910, dr. phil., redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; predsednik komisije za historične slovarje slovenskega jezika SAZU. Redni član od 3. junija 1964. Dopisni član Akademije znanosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu. Red zaslug za narod z zlato zvezdo, 1969. Prešernova nagrada, 1957. — Glej Letopis 15, 31—34.

Bojan Čop, rojen 23. maja 1923, dr. phil., redni profesor za primerjalno indoevropsko jezikoslovje na filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972; redni član od 25. marca 1976. Redni član Linguistic Society of America v Baltimore. — Glej Letopis 23, 49—52 in 27, 54—57.

Milan Grošelj, rojen 19. septembra 1902, dr. phil., redni profesor za klasično filologijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 10. marca 1977. — Glej Letopis 9, 53—54 in 28, 66—67.

Anton Ocvirk, rojen 23. marca 1907, dr. phil., redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; redni član od 3. junija 1964. Upravnik Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede pri akademiji. — Glej Letopis 15, 39—40.

Anton Slodnjak, rojen 13. junija 1899, dr. phil., redni profesor za slovensko književnost na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Redni član od 7. februarja 1967. Dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Častni doktor vseučilišča v Zagrebu, 1970, II. državna nagrada za roman, 1949; nagrada Sklada Borisa Kidriča, 1974 (s sodelavci). — Glej Letopis 18, 39—41.

Josip Vidmar, rojen 14. oktobra 1895, častni doktor univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949; od 27. oktobra 1952 do 25. marca 1976 predsednik in od 25. marca 1976 častni član akademije. Dopisni član Srpske akademije nauka i umjetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Akademije nauka i umjetnosti

Bosne i Hercegovine v Sarajevu, Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju, Romunske akademije znanosti v Bukarešti in Akademije umetnosti Nemške demokratične republike v Berlinu. Član Predsedstva SR Slovenije, častni član Slavističnega društva Slovenije, častni član Dolenjskega kulturnega festivala, predsednik Glavnega odbora Sterijinega pozorja, predsednik sveta Ljubljanskega festivala, predsednik skupnega sveta enciklopedije Slovenije in slovenskega dela enciklopedije Jugoslavije. Spomenica 1941; red bratstva in enotnosti I.; red narodne osvoboditve I.; red zaslug za narod I.; red jugoslovanske zastave I.; red junaka socialističnega dela; red republike z zlatim vencem; red jugoslovanske zastave z lentjo; Polonia Restituta; francoski red oficirja legije časti; francoski red oficirja umetnosti in književnosti; srebrna spominska plaketa II. zasedanja AVNOJ; zlata plaketa Illegalca; zlata značka, plaketa in listina Boršnikovega srečanja. Nagrada Zveze pisateljev Jugoslavije, 1960; Sterijina nagrada, 1965; Prešernova nagrada, 1966; nagrada AVNOJ, 1967; nagrada Branko Gavella, 1971; Župančičeva nagrada, 1975; Kidričeva nagrada, 1976. Priznanje za ilegalno delo, 1971; Priznanje Janeza Kranjca, 1974; Priznanje Socialistične republike Slovenije, 1975. — Glej Letopis 3, 172—184.

Dopisni člani

Anton Bajec, rojen 6. januarja 1897, dr. phil., izredni profesor slovenskega knjižnega jezika na filozofski fakulteti v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 13. marca 1972. Red zaslug za narod z zlatimi žarki. — Glej Letopis 23, 45—48.

Oton Berkovec, rojen 6. decembra 1906, dr. phil., znanstveni sodelavec Češkoslovaške akademije znanosti v pokoju. Dopisni član od 5. februarja 1971. — Glej Letopis 22, 46—51.

Marja Boršnik, rojena 24. januarja 1906, dr. phil., redna profesorica za zgodovino slovenske književnosti na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 10. marca 1977. Častni član Slavističnega društva Slovenije; član Jugoslovanskega slavističnega komiteja; član Društva slovenskih pisateljev. Kidričeva nagrada, 1976; naslov »zaslužnega profesorja«, 1977; red dela z rdečo zastavo, 1965; red republike s srebrnim vencem, 1975. — Glej Letopis 28, 59—62.

Anton Grad, rojen 23. februarja 1907, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 10. marca 1977. Sourednik revije *Linguistica*. Član pariškega Cercle linguistique ter strasburške Société de linguistique romane. Red dela z zlatim vencem; francosko odlikovanje Ordre National du mérite (Officier). — Glej Letopis 28, 63—65.

Janko Jurančič, rojen 18. decembra 1902, redni profesor za srbski in hrvatski jezik in za starejšo hrvatsko in srbsko književnost na filozofski fakulteti v Ljubljani v pokoju, načelnik leksikološke sekcije Inštituta za slovenski jezik SAZU, namestnik upravnika istega inštituta. Dopisni član od dne 25. marca 1976. Član glavnega uredniškega odbora za Slovar slovenskega knjižnega jezika. Častni član Slavističnega društva Slovenije. — Glej Letopis 27, 58—63.

Janko Kos, rojen 9. marca 1931, doktor literarnozgodovinskih ved, redni profesor za primerjalno književnost in literarno teorijo ter predstojnik oddelka za primerjalno književnost in literarno teorijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 10. marca 1977. Član uredniškega odbora Slavistične revije in revije *Sodobnost*; član UO knjižne zbirke *Beseda sodobnih jugoslovanskih pesnikov in pisateljev*; član Društva za primerjalno književnost SRS in Slavističnega društva Slovenije. — Glej Letopis 28, 68—71.

Valentin Logar, rojen 11. februarja 1916, dr. phil., redni profesor za zgodovino in dialektologijo slovenskega jezika na filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972. — Glej Letopis 23, 53—58.

Boris Merhar, rojen 1. maja 1907, profesor za zgodovino slovenske književnosti na Pedagoški akademiji v Ljubljani v pokoju, višji predavatelj za zgodovino slovenskega slova do moderne na filozofski fakulteti v pokoju. Dopisni član od 25. marca 1976. Častni član Slavističnega društva Slovenije. — Glej Letopis 27, 64—66.

Dušan Moravec, rojen 4. oktobra 1920, direktor Slovenskega gledališkega muzeja v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 25. marca 1976. Nagrada Kidričevega sklada, 1964; srebrna medalja ČSSR, 1965; nagrada Prešernovega sklada, 1968; red dela z zlatim vencem, 1975; Župančičeva nagrada, 1975. — Glej Letopis 27, 67—73.

Zunanji dopisni člani

Mirko Deanović, rojen 13. maja 1890, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na univerzi v Zagrebu v pokoju. Redni član JAZU od 29. junija 1960. Dopisni član akademije od 21. marca 1974. — Glej Letopis 24, 41—46.

Milovan Gavazzi, rojen 18. marca 1895, dr. sc., redni profesor etnologije na filozofski fakulteti v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 25. marca 1976. — Glej Letopis 27, 74—75.

Blaže Koneski, rojen 19. decembra 1921, redni profesor za makedonski jezik na filozofski fakulteti univerze v Skopju. Dopisni član od 7. februarja 1968. Redni član Makedonske akademije na nauki i umetnosti v Skopju; dopisni član Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu. Častni doktor univerze v Chicagu in Wrocławu. Nagrada AVNOJ, 1966. — Glej Letopis 19, 37—38.

Janko Lavrin, rojen 10. februarja 1887, redni profesor za novejšo rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu v pokoju in Magister Artium iste univerze. Dopisni član od 2. oktobra 1956. Podpredsednik angleškega inštituta lingvistov; član British Universities Association of Slavists; član londonskega mednarodnega PEN kluba. — Glej Letopis 8, 39—42.

III. RAZRED

Za matematične, fizikalne in tehnične vede

Redni člani

Robert Blinc, rojen 31. oktobra 1933, doktor fizikalnih znanosti, redni profesor na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. Redni član od 25. marca 1976. Predsednik zbora raziskovalcev Raziskovalne skupnosti Slovenije. Član sekretariata Society AMPERE; član izvršilnega odbora mednarodne unije za magnetno resonanco; član sveta mednarodne unije za NQR; član mednarodnega sveta za raziskave feroelektrikov; član širših uredniških odborov mednarodnih strokovnih revij *Ferroelectrics*,

Chemical Physics, Communications on Physics, PHYSICS (section B), Solid State Electronics, Journal of Non-Metals, jugoslovanske revije Fizika, Obzornika za matematiko in fiziko in Raziskovalca. Kidričeva nagrada (s sodelavci), 1961; Kidričeva nagrada, 1975; nagrada ISMAR, 1977. Red dela z zlatim vencem, 1977. — Glej Letopis 20, 42—44 in 27, 76—79.

Davorin Dolar, rojen 1. februarja 1921, dr. chem., redni profesor za fizikalno kemijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977. Član uredniških odborov revij Vestnik Slovenskega kemijskega društva in Biophysical Chemistry. Nagrada Sklada Borisa Kidriča, 1968. — Glej Letopis 21, 39—43 in 28, 72—74.

Peter Gosar, rojen 15. oktobra 1923, doktor fizikalnih znanosti, redni profesor za fiziko na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969; redni član od 25. marca 1976. Predsednik področne raziskovalne skupnosti za matematično-fizikalne vede. Član Sigma Xi in European Physical Society. Kidričeva nagrada, 1964. — Glej Letopis 20, 45—46 in 27, 80—83.

Dušan Hadži, rojen 26. avgusta 1921, dr. chem., redni profesor za kemijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1967; redni član od 21. marca 1974; dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti; častni član Zveze kemikov in tehnologov SFRJ; član uredniških odborov revij Spectrochimica acta, Journal of Molecular Structure, Spectroscopy Letters in Molecular Physics ter društev The Chemical Society (London), Faraday Society, Bunsengesellschaft in Société de chimie physique; predsednik Slovenskega kemijskega društva in Koordinacijskega odbora za molekularne vede pri Svetu akademij; predsednik skupščine področne raziskovalne skupnosti za kemijo, kemijsko tehnologijo in biokemijo; koordinator znanstvenega sveta Subregionalnega projekta za sodelovanje v molekularnih vedah. Nagrada sklada Borisa Kidriča, 1957; Kidričeva nagrada, 1976. — Glej Letopis 18, 43—49 in 25, 45—49.

Anton Kuhelj, rojen 11. novembra 1902, dr. ing., redni profesor za mehaniko na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949, od 22. decembra 1961 podpredsednik akademije. Dopisni član Srp-

ske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu. Dostmrtni član Gesellschaft für angewandte Mathematik und Mechanik. Red dela z rdečo zastavo, 1962; red zasluge za narod z zlato zvezdo, 1965; red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, 1975; srebrna plaketa B. Kidriča, 1956; plaketa E. Rusjan, 1969; Kidričeva nagrada, 1972. — Glej Letopis 3, 185.

Anton Peterlin, rojen 25. septembra 1908, dr. sci. nat., dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949. Pomočnik načelnika polimernega oddelka v National Bureau of Standards, Washington (D. C., ZDA); profesor-gost na Case-Western Reserve University, Cleveland (Ohio, ZDA); častni član Inštituta J. Stefan v Ljubljani; član American Association for the Advancement of Science (Washington), American Chemical Society (Washington), American Physical Society (Fellow, New York), Deutsche Kolloid Gesellschaft (Köln), Deutsche Physikalische Gesellschaft (Hanau), New York Academy of Sciences (New York), Washington Academy of Sciences (Fellow), Society of Sigma X (New Haven), Society of Rheology (Washington); glavni urednik Macromolecular Reviews (New York); sourednik Makromolekulare Chemie (Mainz); član Advisory Board revij Journal of Materials Science (London), Journal of Polymer Science (New York), Kolloid Z. Z. Polymere (Darmstadt) in Journal of Macromolecular Science, Physics (New York). Binghamova medalja Society of Rheology (member Society of American Institute of Physics), 1970; Ford Motor Prize Ameriške fizikalne družbe, 1972. — Glej Letopis 2, 45—46.

Miha Tišler, rojen 18. septembra 1926, redni profesor za organsko kemijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970, redni član od 10. marca 1977. Član uredniškega odbora Croatia Chemica Acta, Vestnika Slovenskega kemijskega društva, Journal of Heterocyclic Chemistry, Organic Preparations and Procedures International, Advances in Heterocyclic Chemistry, Heterocycles; član Hrvatskega kemijskega društva, American Chemical Society; član sekcije za organsko kemijo pri American Chemical Society (London); član International Society of Heterocyclic Chemistry ter član izvršnega odbora in podpredsednik tega društva. Nagrada Sklada Borisa Kidriča, 1962. Kidričeva nagrada, 1977. — Glej Letopis 21, 50—58 in 28, 78—80.

Ivan Vidav, rojen 17. januarja 1918, dr. phil., redni profesor za matematiko na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 21. decembra 1962. Član Société mathématique de France. Red dela z rdečo zastavo, 1965; red Republike s srebrnim vencem, 1974; Prešernova nagrada, 1952; Kidričeva nagrada, 1970. — Glej Letopis 9, 55—56 in 13, 32.

Dopisni člani

Janez Peklenik, rojen 11. junija 1926, redni profesor za discipline: tehnična kibernetika, avtomatizacija obdelovalnih sistemov, eksperimentalne metode in konstruiranje z računalnikom na fakulteti za strojništvo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1970. Redni član CIRP (Collège International pour l'étude scientifique des techniques de production mécanique) od 1966; VDI (Verein Deutscher Ingenieure) od 1959, ASME (American Society of Mechanical Engineers) od 1968, Fellow of the Institution of Mechanical Engineering od leta 1970, član komiteja Zveznega izvršnega sveta za znanost, tehnologijo in izobraževanje 1971—72, član komiteja skupščine SR Slovenije za znanstveno raziskovalno delo 1971—1974, predsednik sveta tehniške sekcije RSS od 1973, član Editorial Board of International Journal of System Science od 1971, glavni in odgovorni urednik mednarodne revije CIRP Manufacturing Systems od 1971, član Editorial Board of the International Journal of Production Engineering Research od 1973, predsednik mednarodnega CIRP seminarja »Manufacturing Systems« od 1969, častni profesor Univerze v Birminghamu od 1972, član Institute for Advances Studies in Science and Engineering, University of Birmingham od 1964, član direktorske grupe EXAPT TH Aachen od 1967, član councila CIRP od 1973. Taylor Medaile 1960; Plaketa SME 1971; Kidričeva nagrada, 1974; Okoshi Medaile, 1974. — Glej Letopis 21, 44—49.

Luj o Š u k l j e, rojen 21. septembra 1910, doktor tehniških ved, redni profesor na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 7. februarja 1969. Nagrada Sklada Borisa Kidriča (s sodelavci), 1964; Kidričeva nagrada, 1972. — Glej Letopis 20, 47—48.

Lojz e V o d o v n i k, rojen 6. septembra 1933, dr. sc., redni profesor za biokibernetiko in dinamiko sistemov na fakulteti za elektrotehniko univerze v Ljubljani. Dopisni član od 10.

marca 1977. Dekan fakultete za elektrotehniko. Član IO RSS, Ljubljana; član predsedstva ETAN-a, Beograd; zaslužni član elektrotehniške zveze Slovenije; član jugoslovanskega društva za medicinsko in biološko tehniko, International Federation for Medical and Biological Engineering, Royal Society of Medicine, London, International Society for Prosthetics and Orthotics, Copenhagen, The Biomedical Engineering Society, ZDA; Senior member Institute for Electrical and Electronics Engineers, New York; član editorial board revije Medical and Biological Engineering and Computing. Nagrada ETANA, 1964; nagrada Sklada Borisa Kidriča (s sodelavci), 1971. — Glej Letopis 28, 81—82.

Zunanji dopisni člani

Krešimir Balenović, rojen 1914, dr. sc., redni profesor za organsko kemijo in biokemijo v inštitutu za kemijo univerze v Zagrebu. Dopisni član od 25. marca 1976. — Glej Letopis 27, 84—86.

Aleksandar Despić, rojen 1927, dr. fizikalne kemije, redni profesor fizikalne kemije na tehnološki fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 25. marca 1976. Redni član SANU. Član redakcijskega odbora časopisov Journal of Applied Electrochemistry, Croatica Chemica Acta in Yugoslav Chemical Papers. Predsednik Srbskega kemijskega društva; predsednik odbora SANU Človek i životna sredina. — Glej Letopis 27, 87—88.

Drago Grdenić, rojen 1919, dr. organske kemije, redni profesor za organsko kemijo zagrebške univerze, predstojnik Jugoslovanskega centra za kristalografijo JAZU. Dopisni član od 25. marca 1976. Redni član JAZU, dopisni član ANU BiH. Nagrada Rudjer Bošković, 1961; red zasluge za narod II, 1952; red bratstva in enotnosti, II, 1952; red dela II, 1957; red dela z rdečo zastavo, 1961; red republike s srebrnim vencem, 1969. — Glej Letopis 27, 89—90.

Mihajlo Lj. Mihailović, rojen 22. januarja 1924, dr. kem., redni profesor organske kemije na prirodoslovno-matematični fakulteti univerze v Beogradu. Dopisni član od 25. marca 1976. Redni član SANU. Nagrada Sveta za kulturo NR Srbije, 1958; Oktobrska nagrada mesta Beograda, 1969. — Glej Letopis 27, 91—92.

Bogdan Povh, rojen 20. avgusta 1932, dr. fizike, redni profesor fizike na univerzi v Heidelbergu, redni član in direktor Max-Planckovega inštituta za jedrsko fiziko. Dopisni član od 10. marca 1977. Svetovalec IJS v Ljubljani; član znanstvenega sveta nemškega elektronskega sinhrotrona (DESY) v Hamburgu, društva za raziskavo težkih ionov (GSI) v Darmstadtu, jedrske raziskovalne skupnosti (KFA) v Jülichu in Lawrence Berkeley laboratorija (LBL) Kalifornijske univerze v Berkeleyu. — Glej Letopis 28, 75—77.

Pavle Savić, rojen 10. januarja 1909, fizikalni kemik, redni profesor za fizikalno kemijo na naravoslovno-matematični fakulteti v Beogradu (od leta 1966 v pokoju). Dopisni član od 13. marca 1972. Redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in njen predsednik; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine in Makedonske akademije na naukite i umetnostite; inozemski član Akademije znanosti ZSSR; častni član Madžarske akademije znanosti; član Akademije znanosti v New Yorku, inozemski član Akademije znanosti v Atenah; častni doktor kemijskih ved univerze v Beogradu; nagrada vlade FLRJ, 1949; nagrada vlade NR Srbije, 1950. Spomenica 1941; Oktobrska nagrada Skupščine mesta Beograda, 1963; nagrada AVNOJ, 1966. — Glej Letopis 23, 59—61.

IV. RAZRED

Za prirodoslovne vede

Redni člani

Srečko Brodar, rojen 6. maja 1893, dr. phil., častni doktor univerze v Ljubljani, redni profesor za kvartarologijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 22. junija 1953. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Častni član Arheološkega društva Jugoslavije; dopisni član H. Obermaier Gesellschaft für die Erforschung des Eiszeitalters und seiner Kulturen, Regensburg. Prešernova nagrada 1949 in 1960. Red dela z rdečo zastavo in red zasluge za narod z zlato zvezdo. Kidričeva nagrada, 1974; nagrada AVNOJ, 1974. — Glej Letopis 3, 205—206 in Letopis 5, 98—100.

Svetozar Ilešič, rojen 8. junija 1907, dr. phil., redni profesor za geografijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970. Upravnik Inštituta za geografijo; član stalne evropske konference za preučevanje podeželske pokrajine; častni član Srbskega geografskega društva, Geografskega društva Hrvatske, Geografskega društva Makedonije, Poljskega geografskega društva, Geografskega društva v Münchnu, Madžarskega geografskega društva in Italijanskega geografskega društva; častni predsednik Geografskega društva Slovenije; Naziv »zaslužnega profesorja«, 1977; Kidričeva nagrada, 1977. Red dela z zlatim vencem, 1966; red dela z rdečo zastavo, 1967; medalja Jovana Cvijića, 1968; zlata značka Urbanistične zveze Jugoslavije. — Glej Letopis 18, 52—54 in Letopis 21, 59—62.

Ivan Rakovec, rojen 18. septembra 1899, dr. phil., redni profesor za geologijo in paleontologijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani (od leta 1971 v pokoju). Dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949; tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 15. junija 1966 do 20. marca 1975, tajnik razreda za prirodoslovne vede od 20. marca 1975, upravnik inštituta za paleontologijo pri akademiji. Predsednik Medakademijskega odbora za favno in floro Jugoslavije do 31. maja 1974; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; častni član Slovenskega geološkega društva in Geografskega društva Slovenije; dopisni član Geološkega društva na Dunaju in Mednarodnega paleontološkega društva. Red dela z zlatim vencem II., 1949; red zasluge za narod s srebrnimi žarki, 1970; Kidričeva nagrada, 1957; častna diploma Zveze geoloških društev SFR Jugoslavije. — Glej Letopis 2, 47—53.

Dopisni člani

Jože Bole, rojen 17. junija 1929, dr. biologije, znanstveni svetnik Biološkega inštituta Jovana Hadžija pri SAZU in njegov predstojnik. Dopisni član od 10. marca 1977. Prešernova nagrada za študente, 1954; nagrada sklada Borisa Kidriča, 1966. Glej Letopis 28, 83—85.

Stanko Grafenauer, rojen 13. maja 1922, dipl. ing. rudarstva, doktor geoloških znanosti, redni profesor za krista-

lografijo, mineralogijo in petrologijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 17. aprila 1973. Zunanji sodelavec metalurškega inštituta v Ljubljani. Član redakcijskega odbora Izveštaja Jugoslovanskega centra za kristalografijo pri JAZU; član mednarodne komisije za rudno mikroskopijo pri mednarodni mineraloški asociaciji; član delovne grupe mednarodnega projekta »Ofioliti« mednarodnega programa geološke korelacije UNESCO; referent revije Zentralblatt für Mineralogie (Zal. Schweizerbart, Stuttgart) za področje Balkana. Nagrada sklada Borisa Kidriča, 1972. — Glej Letopis 24, 53—57.

Janez Matjašič, rojen 14. maja 1921, dr. prirodoslovnih ved, znanstveni svetnik v biološkem inštitutu Jovana Hadžija SAZU. Dopisni član od 21. marca 1974. Član znanstvenega sveta v biološkem in paleontološkem inštitutu SAZU; podpredsednik medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije; glavni urednik Biološkega vestnika; urednik zoološkega dela Razprav IV. razreda SAZU. Levstikova nagrada, 1957. — Glej Letopis 25, 66—68.

Ernest Mayer, rojen 10. novembra 1920, dr. prirodoslovnih ved, redni profesor za taksonomijo rastlin pri biotehniški fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 21. marca 1974. Predsednik medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije; glavni urednik glasila Bulletin scientifique, sect. A. za Slovenijo; podpredsednik Organizacije za fitotaksonomsko raziskovanje mediteranskega območja (Ženeva); podpredsednik Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije (Dunaj); regionalni svetovalec za Jugoslavijo pri mednarodnem projektu Flora Europaea (Cambridge); od 1969 do 1975 predsednik zveze bioloških društev Jugoslavije in eden od podpredsednikov unije znanstvenih bioloških društev Jugoslavije; član redakcijskega odbora Biološkega vestnika; urednik botaničnega dela Razprav IV. razreda SAZU; član izdajateljskega in redakcijskega odbora Feddes Repertorium, Zeitschrift für botanische Taxonomie und Geobotanik, Akademie Verlag, Berlin. Častni član Bayerische Botanische Gesellschaft (München), dopisni član Societas Zoologica Botanica Fennica Vanamo (Helsinki), član Regensburger Botanische Gesellschaft. Medalja za slug za narod, 1963; red dela z zlatim vencem, 1965; nagrada Sklada Borisa Kidriča, 1975. — Glej Letopis 25, 69—73.

Zunanji dopisni člani

Vanda Kochansky-Devidé, rojena 10. aprila 1915, dr. prirodoslovnih ved, redni profesor na prirodoslovno-matematični fakulteti v Zagrebu. Dopisni član od 20. marca 1975. Redni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti. Član Hrvaškega prirodoslovnega društva, Hrvaškega, Slovenskega, Srbskega in Poljskega geološkega društva: član Odsijeka za povijest prirodosl. znanosti Hrvaškega prirodoslovnega društva. Nagrada sklada Borisa Kidriča, 1966; nagrada »Rudjer Bošković«, 1967; nagrada za življenjsko delo Savjeta nauč. rad. SRH, 1975. — Glej Letopis 26, 62—65.

Josef Kratochvíl, rojen 6. januarja 1909, doktor naravoslovja in doktor biologije, profesor zoologije, ravnatelj inštituta za raziskovanje vretenčarjev Češkoslovaške akademije znanosti. Dopisni član od 5. februarja 1970. Redni član Češkoslovaške akademije znanosti in član njenega prezidija. Državna nagrada Klementa Gottwalda I. stopnje, 1955; Rad práce, 1969; Zlata medalja Vysoké školy Zemědělské v Brně, 1970; plaketa ČSAV za zásluhy o vědu a lidstvo, 1973. — Glej Letopis 21, 76—77.

Petar Stevanović, rojen 3. junija 1914, doktor geoloških in mineraloških znanosti, redni profesor na rudarsko-geološki fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 20. marca 1975. Redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti; član delovne skupine »Paratetis« in izvršnega komiteja za mediteranski neogen (CMNS); predsednik Karpato-balkanske geološke asociacije za Jugoslavijo; dopisni član Slovenskega geološkega društva in častni član Madžarskega geološkega društva. Nagrada vlade SFRJ, 1949; plaketa Madžarskega geološkega zavoda, 1969; Oktobarska nagrada Beograda, 1974; plaketa Prirodoslovnega muzeja v Beogradu, 1972. — Glej Letopis 26, 66 do 69.

Alois Tavčar, rojen 2. marca 1895, dr. ing., častni doktor univerze v Ljubljani in vseučilišča v Zagrebu, redni profesor za genetiko in žlahtnenje rastlin na agronomski fakulteti vseučilišča v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 2. junija 1953. Pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; dopisni član Masarykove akademije práce v Pragi; član Honorary Scientific Society Sigma X, Cornell University,

New York; član in podpredsednik EUCARPIA (Evropsko združenje za znanstvena raziskovanja žlahtnenja rastlin), Cambridge, Anglija; član ESNA (Evropsko združenje za nuklearne metode v agrikulturi), Wageningen, Nizozemska; dosmrtni predsednik Društva genetičara Jugoslavije. Red dela I.; red za sluge za narod; red bratstva in enotnosti z zlatim vencem; Nagrada Rudjer Bošković; spominska plaketa G. Mendel; Memoria symposio — Celebrata, Academia scientiarum Bohemoslovenica; nagrada AVNOJ, 1966. — Glej Letopis 5, 105—106.

V. RAZRED

Za umetnosti

Redni člani

Maksim Gaspari, rojen 26. januarja 1883, slikar; restavrador Etnografskega muzeja v Ljubljani v pokoju. Redni član od 13. marca 1972. Častni član Etnografskega društva, društva Vesna in društva Ex libris; častni član mesta Kostanjevice. Prešernova nagrada, 1953; Levstikova nagrada. Red dela z rdečo zastavo, 1973. — Glej Letopis 23, 65—67.

Božidar Jakac, rojen 16. julija 1899, redni profesor akademije za likovne umetnosti v Ljubljani v pokoju. Redni član od 6. decembra 1949. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu. Častni član Accademia Fiorentina delle Arti del Disegno, Firenze. Nagrade: Bronasta medalja Mednarodne razstave dekorativnih umetnosti v Parizu, 1925; dve nagradi »May Show«, Cleveland Museum of Art, Cleveland, 1931; Prešernova nagrada (1947, 1948 in 1949); nagrada Komiteja za kulturo in umetnost vlade FLRJ, 1948; I. zvezna nagrada za grafiko, 1950; nagrada na mednarodni razstavi lesoreza XYLON, Zürich, 1953; Trdinova nagrada, Novo mesto, 1956; prva nagrada Zveze jugoslovanskih založnikov, 1962; srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov, Subotica, 1964; nagrada mesta Ljubljane, 1965; nagrada AVNOJ, 1967; odkupna nagrada INTART, Videm 1968; odkupna nagrada Študentskega centra, Galerija Zagreb, 1974; srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije, Bienale Zagreb, 1974; odkupna nagrada

galerije Študentskega kulturnega centra, Beograd, 1974; srebrna plaketa Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije (za zasluge za Zvezo), 1974; zlata medalja na II. Mednarodnem grafičnem bienalu, Fredrikstat, Norveška, 1974; zlata medalja JUFIZ, 1954; zlata plaketa Filatelistične zveze Slovenije, 1952; zahvalnica Narodne Armije (1945—1970), Beograd, 1970; zahvalnica Skupnosti jugoslovanskih PTT, 1974; zlata medalja Denarnega zavoda Slovenije, 1974; Valvazorjeva plaketa, Krško, 1974; plaketa mesta Koprivnica; plaketa mesta Carpi-Trienale lesoreza; zlata spominska medalja občine Ivanić Grad. Priznanja: častno občanstvo Novega mesta (1959), Slovenj Gradca (1966) in Kostanjevice (1974), častno članstvo prosvetnega društva »Dušan Jereb«, Novo mesto (1964), Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici (1969) in društva Ex libris (1969); srebrni ključ mesta Jajce (1969). Redi: red bratstva in edinstva II., 1946; red dela I., 1950; red zaslug za narod II., 1952; red zaslug za narod z zlato zvezdo, 1968; red republike z zlatim vencem, 1969. Do decembra 1975 — 78 samostojnih razstav. — Glej Letopis 3, 207—213.

Ciril Kosmač, rojen 28. septembra 1910, književnik. Redni član od 22. decembra 1961. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Nagrada AVNOJ, 1974. — Glej Letopis 12, 49—53.

Miško Kranjec, rojen 15. septembra 1908, književnik. Redni član od 2. junija 1953. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Nagrada AVNOJ, 1969. — Glej Letopis 5, 125—132.

Bratko Kreft, rojen 11. februarja 1905, dr. phil., redni profesor za novejšo rusko književnost na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju, teatrolog, književnik, gledališki umetnik I. A. (od 1962) v pokoju. Redni član od 22. decembra 1961, podpredsednik akademije od 1976, tajnik razreda za umetnosti pri SAZU in upravnik Inštituta za slovenski jezik pri akademiji. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju. Častni član Slavističnega društva Slovenije; predsednik osrednjega odbora Jugoslovanskega slavističnega komiteja; predsednik Mednarodnega slavističnega komiteja; predsednik Borštnikovega srečanja; predsednik repu-

bliške komisije za preimenovanje in združevanje krajev; član Sociétés Européenne de culture, Comunità Europea degli Scrittori. Tri Prešernove nagrade; red dela z rdečo zastavo. Red zasluge za narod z zlato zvezdo; Ehrenpreis deželne vlade Koroške; nagrada AVNOJ, 1975; zlati grb mesta Maribor. — Glej Letopis 12, 63—64.

France Mihelič, rojen 27. aprila 1907, redni profesor na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju. Redni član od 6. februarja 1963. Častni član Akademije likovnih umetnosti v Firenzah. Nagrade: 1932 — 2. nagrada na razstavi Žena v slovenski umetnosti, Ljubljana; 1948 — Prešernova nagrada za slikarstvo, Ljubljana; 1949 — 2. nagrada vlade FLRJ za slikarstvo, Beograd; Levstikova nagrada Mladinske knjige, Ljubljana; 1951 — Levstikova nagrada Mladinske knjige, Ljubljana; 1952 — Levstikova nagrada Mladinske knjige, Ljubljana; 1954 — nagrada za grafiko na III. Bianco e nero, Lugano; nagrada Renato Carrain na XXVII. bienalu, Benetke; 1955 — Prešernova nagrada za grafiko, Ljubljana; 2. nagrada na I. mednarodni razstavi grafike, Ljubljana; 1956 — Levstikova nagrada Mladinske knjige, Ljubljana; 1957 — nagrada Sabro za grafiko na IV. bienalu, Sao Paulo; 1959 — 1. nagrada za jugoslovanskega umetnika na III. mednarodni razstavi grafike, Ljubljana; 1961 — nagrada za slikarstvo na I. trienalu, Beograd; 1962 — 3. nagrada na razstavi Gozd in les v likovni umetnosti, Slovenj Gradec; 1963 — 1. nagrada na I. jugoslovanskem trienalu risbe, Sombor; 1965 — Prešernova nagrada za sceno in kostume, Ljubljana; 1966 — 1. nagrada na II. jugoslovanskem trienalu risbe, Sombor; 1968 — nagrada mesta Čačka na V. memorialu Nadežde Petrović in nagrada obiskovalcev; nagrada Guido Neri na mednarodni razstavi grafike, Firenze; 1969 — nagrada »4. julij«, Beograd; 1970 — nagrada mesta Ljubljane; nagrada AVNOJ, Beograd; 1971 — 1. nagrada za slikarstvo na III. jugoslovanski razstavi JNA na temo NOB, Beograd; Nagrada »Politike«, 1977; Red zasluge za narod z zlato zvezdo, 1975,— Glej Letopis 16, 31—35.

Vladimir Pavšič-Matej Bor, rojen 14. aprila 1913, književnik. Redni član od 6. februarja 1965. Dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; predsednik skupnosti za varstvo okolja v Sloveniji. Red dela z rdečo zastavo, 1973; nagrada AVNOJ, 1973. — Glej Letopis 16, 36—52.

Dopisni člani

Anton Ingolič, rojen 5. januarja 1907, pisatelj. Dopisni član od 25. marca 1976. Nagrada Maribora, 1939; banovinska nagrada, 1940; Prešernova nagrada, 1950; Levstikova nagrada, 1959 in 1968; nagrada Društva slovenskih književnikov, 1959; Prežihova nagrada, 1960; nagrada Osvobodilne fronte Ljubljana-Vič-Rudnik, 1970; diploma Zlata knjiga, 1972 in 1976; priznanje Partizanskega kurirja, 1972; diploma »Zmajevih dečjih igara« v Novem Sadu, 1977. Red dela II, 1949; red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, 1965. — Glej Letopis 27, 93—96.

Zdenko Kalin, rojen 11. aprila 1911, kipar, redni profesor akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Dopisni član od 25. marca 1976. Prešernova nagrada, 1955; nagrada vstaje slovenskega naroda, 1966; nagrada AVNOJ, 1975. — Glej Letopis 27, 97—99.

Marjan Mušič, rojen 16. novembra 1904, arhitekt, redni profesor univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 5. februarja 1970. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; zaslužni član Zveze jugoslovanskih arhitektov; diploma Urbanistične zveze Jugoslavije; Trdinova, Cankarjeva in Prešernova nagrada. Red dela z rdečo zastavo. — Glej Letopis 21, 82—86.

Ivan Potrč, rojen 1. januarja 1913, pisatelj. Dopisni član od 10. marca 1977. — Glej Letopis 28, 86—88.

Primož Ramovš, rojen 20. marca 1921, skladatelj. Dopisni član od 10. marca 1977. Upravnik biblioteke SAZU. Član Društva slovenskih skladateljev in Društva bibliotekarjev v Ljubljani. Nagrada Glasbene matice v Ljubljani, 1944; nagrada ljubljanskega festivala, 1958; nagrada Prešernovega sklada, 1962; 1. nagrada na konkurzu JRT, radio Beograd, 1967, 1969, 1970 in 1976; 3. nagrada na istem konkurzu, 1970; 2. nagrada na istem konkurzu, 1976. Čopova diploma, 1971. — Glej Letopis 28, 89—91.

Edvard Ravnikar, rojen 4. decembra 1907, ing. arh., redni profesor za arhitekturo na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. — Glej Letopis 20, 58—63.

Anica Sodnik-Zupanc, rojena 21. marca 1892, slikarica. Dopisni član od 25. marca 1976. — Glej Letopis 27, 100—102.

Gabriel Stupica, rojen 21. marca 1913, akad. slikar, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 10. marca 1977. Dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Član Društva likovnih umetnikov Slovenije. Prešernova nagrada 1948, 1950 in 1957; Jakopičeva nagrada na riješkem »Salonu 56«, 1956; jugoslovanska nacionalna nagrada Solomona R. Guggenheima, 1960; zlata plaketa na I. trienalu likovnih umetnosti v Beogradu, 1961; nagrada mesta Ljubljane; Jakopičeva nagrada, Ljubljana; AVNOJ, 1977. Red dela z rdečo zastavo, 1977. — Glej Letopis 28, 92—94.

Zunanji dopisni člani

Johann Cilenšek, rojen 4. decembra 1913, skladatelj, profesor Franz Liszt-Hochschule für Musik v Weimarju. Dopisni član od 7. februarja 1967. Redni član Akademije umetnosti Nemške Demokratične Republike v Berlinu. — Glej Letopis 18, 61—63.

Miroslav Krleža, rojen 7. julija 1893, književnik. Dopisni član od 2. junija 1953. Pravi član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Red jugoslovanske zvezde z leno, 1973; nagrada AVNOJ, 1966. — Glej Letopis 5, 139—141.

Desanka Maksimović, rojena 16. maja 1898, književnica. Dopisna članica od 7. februarja 1969. Redna članica Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu; članica jugoslovansko-francoskega društva, društva Skrb za otroka, Kulturno-prosvetne zajednice Srbije in Matice srpske. Plaketa zahvalnica Biblioteke Djordje Jovanović; spominska plaketa skupščine mesta Beograda. Specijalna Vukova nagrada za izuzetni doprinos razvoju kulture SR Srbije, 1975; spomen-plaketa za saradnju na području stvaralaštva za decu i za doprinos na razvoju umetničkog odgoja i obrazovanja mladih naraštaja, 1975. — Glej Letopis 20, 57.

Stanojlo Rajičić, rojen 16. decembra 1910, skladatelj, redni profesor na Muzički akademiji v Beogradu. Dopisni

član od 20. marca 1975; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis 26, 70—72.

Harald Saeverud, rojen 17. aprila 1897, komponist in dirigent. Dopisni član od 25. marca 1976. — Glej Letopis 27, 105—106.

VI. RAZRED

Za medicinske vede

Redni člani

Bogdan Brecelj, rojen 6. maja 1906, dr. med., redni profesor za ortopedijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani v pokoju. Redni član od 6. decembra 1949. Član Sveta federacije. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu; inozemski član Akademije medicinskih nauk SSSR v Moskvi; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani; član Société Internationale de Chirurgie et de Traumatologie v Bruslju (S. I. C. O. T.); častni član Société Française d'Orthopédie et de Traumatologie v Parizu; častni član Društva ortopedov in travmatologov Bolgarije v Sofiji; član International Society for Rehabilitation of the Disabled v New Yorku; Corresponding editor revije Journal of Bone and Joint Surgery za Jugoslavijo. Red zasluge za narod I; znak hrabrosti; Spomenica 1941; red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem; red dela z rdečo zastavo; red republike z zlatim vencem; nagrada AVNOJ, 1968. — Glej Letopis 3, 199—200.

Janez Milčinski, rojen 3. maja 1915, dr. iur., dr. med., redni profesor za sodno medicino in predstojnik Inštituta za sodno medicino na medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970. Od 25. marca 1976 predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Od 1976 častni član Društva za znanost in umetnost Kosova; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; Ad personam izvoljeni član trajnega komiteja Evropske rektorske konference (Bologna 1974) in upravnega sveta Mednarodnega združenja univerz (Moskva 1975). Častni

predsednik Mednarodne akademije za sodno in socialno medicino; predsednik komisije za etična vprašanja na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani; častni predsednik Koordinacijskega odbora SRS za boj proti alkoholizmu; dopisni član francoskega in nemškega društva za sodno medicino; častni član italijanskega, poljskega, čehoslovaškega in nemškega (NDR) društva za sodno medicino; član Mednarodnega komiteja za alkohol in promet; član uredniškega odbora *The International Microfilm Journal of Legal Medicine* (New York); soizdajatelj *Zeitschrift für Rechtsmedizin*; od 1976 predsednik Odbora za Prešernove nagrade in priznanja študentom Univerze v Ljubljani; 1976 ponovno imenovan za člana Sveta SRS za preventivo in vzgojo v cestnem prometu; častni član APZ »Tone Tomšič« in AFS »France Marolt«, 1974; Častno priznanje Skupščine mesta Ljubljana, 1971; Zlati znak Osvobodilne fronte, 1973; nagrada AVNOJ, 1973; priznanje Republiške konference SZDL, 1974; priznanje Zveze organizacij proti alkoholizmu in narkomaniji v Jugoslaviji, 1974; zlata značka Republiškega sveta za vzgojo in preventivo v prometu; spominska plaketa Planinske zveze Slovenije; zlata plaketa Univerze v Bratislavi, 1975, in Univerze v Ljubljani, 1976; spominska plaketa Univerze v Varšavi, 1974; plaketa Zveznega odbora Rdečega križa Jugoslavije, 1976; spominska plaketa Medicinske fakultete v Ljubljani za 30-letno delo, 1976; zahvalna listina Medicinske fakultete v Sarajevu ob 30-letnici, 1976. Spominska plaketa univerze v Regensburgu, 1977. Prejel naslednja odlikovanja: Red hrabrosti, Zasluge za narod II, Red dela III, Red dela z rdečo zastavo, Bratstvo in enotnost II, Bratstvo in enotnost z zlatim vencem, Officier de l'ordre national du mérite pour la République, 1977. — Glej *Letopis* 12, 43—45 in *Letopis* 21, 63—68.

F r a n c N o v a k, rojen 2. junija 1908, dr. sc., dr. med., častni doktor univerze v Torinu, redni profesor za porodništvo in ginekologijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970. Častni član *Societas Gynaecologica et Obstetricia Italica*; častni član *La Sociedad Chilena de Obstetricia y Ginecologica*; častni član *Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně*; član *Fédération Internationale de Gynécologie et d'Obstétrique*; predsednik za Jugoslavijo *World Association for Gynecological Cancer Prevention*; častni član Slovenskega zdravniškega društva in Zbora liječnika Hrvatske; častni član društva ginekologov Madžarske; častni član ginekološko-aku-

šerske sekcije Srpskog lekarskog društva; častni član društva porodničarjev in ginekologov Guayas (Ecuador); zunanji član Society of Pelvic Surgeons. Dve partizanski zvezdi II.; red za hrabrost; red bratstva in enotnosti II.; red zasluge za narod II.; red dela II.; Spomenica 1941; red zasluge za narod z zlatim vencem, 1968; jubilejni spominski znak mesta Beograda; Prešernova nagrada, 1955; nagrada AVNOJ, 1972. — Glej Letopis 12, 46—48 in Letopis 21, 69—73.

Andrej O. Župančič, rojen 27. januarja 1916, dr. med., redni profesor za patološko fiziologijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Dopisni član od 3. julija 1964; redni član od 5. februarja 1970. Član Royal Society of Medicine v Londonu, Biochemical Society v Londonu in Associate Member of the Physiological Society v Londonu; Scientific Advisory Panel fundacije Ciba v Londonu; častni član ASOVAC. Znanstveni sodelavec v mednarodnem raziskovalnem programu »Proyecto Amazonas«, ki je vključen v UNESCO program »Človek in biosfera«. Kidričeva nagrada, 1974. — Glej Letopis 15, 50—51 in 21, 74—75.

Dopisni člani

Janez Batis, rojen 15. marca 1919, dr. veterinarskih znanosti s področja mikrobiologije, imunologije in kužnih bolezni, redni profesor na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, predstojnik inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo veterinarskega oddelka iste fakultete. Dopisni član od 10. marca 1977. Član društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov, Slovenskega mikrobiološkega društva, podpredsednik Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, član Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje, sveta za vzgojo in izobraževanje pri Republiški konferenci SZDL, komisije za nagrade mesta Ljubljane, predsednik komisije za Kidričeve nagrade in nagrade sklada B. Kidriča za biotehniške in medicinske vede. Član World Association for Buiatrics. Glavni in odgovorni urednik Zbornika BF — Veterinarstvo. Red dela s srebrnim vencem, 1965; medalja za vojaške zasluge, 1968; nagrada mesta Ljubljane, 1975; zlata plaketa Univerze v Ljubljani, 1976; plaketa Biotehniške fakultete, 1977; nagrada Sklada Borisa Kidriča, 1977. — Glej Letopis 28, 95—97.

Miroslav Brzin, rojen 13. aprila 1923, dr. sc., redni profesor medicinske fakultete univerze v Ljubljani in sodelavec Inštituta za patološko fiziologijo. Dopisni član od 21. marca 1974. Član Jugoslovanskega fiziološkega društva, Slovenskega kemijskega društva, Woods Hale Marine Laboratory Corporation ter European Cell Biology Organization; doživljenjski član New York Academy of Sciences. Nagrada Sklada Borisa Kidriča, 1977. — Glej Letopis 25, 54—59.

Janez Fettich, rojen 9. oktobra 1921, dr. med., redni profesor dermatovenerologije medicinske fakultete in predstojnik dermatološke klinike v Ljubljani. Dopisni član od 21. marca 1974. Član slovenskega zdravniškega društva, dermatološke sekcije SZD, alergološke sekcije SZD, predsednik udruženja dermatovenerologa Jugoslavije; izredni član avstrijskega dermatološkega društva; častni član poljskega dermatološkega društva; glavni in odgovorni urednik Acta dermatovenerologica Iugoslavica, član uredniškega odbora Zdravstvenega vestnika. Predsednik medicinskega sveta kliničnega centra v Ljubljani. — Glej letopis 25, 60—65.

Zunanji dopisni člani

Edhem Čamo, rojen 30. decembra 1909, dr. vet., redni profesor za zoohigieno na veterinarski fakulteti v Sarajevu. Častni doktor univerze v Sarajevu. Dopisni član od 13. marca 1972. Redni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine in njen predsednik. Dopisni član Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju in Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti; častni član Društva za znanost in umetnost Kosova; predsednik Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ in predstavnik sveta akademij v Zveznem komiteju za znanost in kulturo. Član Sveta Federacije; član predsedništva Republičke konference SSRN Bosne i Hercegovine. Častni član Mednarodnega društva za zoohigieno; častni član in predsednik Jugoslavenskega društva »Nauka i društvo«. Spomenica 1941; red jugoslovanske zastave z lento; red bratstva in enotnosti I.; red zasluge za narod II.; red hrabrosti; red dela z rdečo zastavo; red republike s srebrnim vencem; 27-julijska nagrada Bosne i Hercegovine; povelja Sarajevske univerze, 1960; povelja ZJU, 1967; povelja veterinarske fakultete; plaketa SUBNOR Jugoslavije, 1974; nagrada ZAVNOBiH, 1974; spominske plakete mest Sarajeva, Gradačca in Tuzle. — Glej Letopis 25, 62—64.

Boris Drujan, rojen 27. julija 1928, dr. organske kemije in farmakologije, predstojnik laboratorija za nevrokemijo IVIC v Venezueli, Caracas. Dopisni član od 10. marca 1977. — Glej Letopis 28, 98—100.

Franjo Kogoj, rojen 13. oktobra 1894, dr. med., doctor scienc. med., doktor honoris causa univerze v Ljubljani, Zagrebu in Vojnomedicinske akademije v Beogradu; doctor honoris causa univerze v Gradcu, redni profesor za dermatovenerologijo vseučilišča v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 2. junija 1955. Pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu, Schweizerische Akademie für medizinische Wissenschaften v Baslu in Avstrijske akademije znanosti na Dunaju. Član Deutsche Akademie der Naturforscher »Leopoldina« v Halle/S. Član Društva za napredek in proučevanje pomorstva Jugoslavije, Pugwash v Zagrebu, Dowling Club v Londonu, Société Européenne de Culture (Benetke — Zagreb) in American Association for the Advancement of Science. Častni član Slovenskega zdravniškega društva, Zbora liječnika Hrvatske in Čsl. lékařské společnosti J. E. Purkyně ter poljskega, češkoslovaškega, italijanskega, hamburškega, nemškega, iranskega, münchenskega, angleškega, venezuelskega, avstralskega, berlinskega, mehikanskega, bolgarskega, moskovskega, finskega in danskega dermatološkega društva. Častni dopisni član Société française de Dermatologie et Syphiligraphie. Dopisni član Wiener dermatologische Gesellschaft, Societas dermatologica Hungarica, Societas dermatologica Svecica, Société française d'Allergie, American dermatological Association, Deutsche Gesellschaft für die aesthetische Medizin und ihre Grenzgebiete, Unione italiana contra l'obesità, in The Australasian College of Dermatologists. Nagrada vlade FNRJ, 1949; nagrada NR Hrvatske za življenjsko delo, 1962; nagrada AVNOJ, 1966. Red zasluge za narod I., 1949; red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, 1951; red dela z rdečo zastavo, 1965; red republike s srebrnim vencem, 1971; red republike z zlatim vencem, 1974. Odlikovanje ob dvajsetletnici osvoboditve Zagreba, 1965; srebrna spominska medalja univerze v Bratislavi, 1966; diploma Zveze zdravniških društev Jugoslavije, 1966; spominska plaketa ob stoletnici Zdravniškega zbora Hrvatske, 1974; plaketa »Marcus Gerbezius« Slovenskega zdravniškega društva, 1974; diploma (»Priznanje«) Savjeta za očuvanje kulturne baštine komune

Hvarske, 1975; zlata značka Vojnomedicinske akademije v Beogradu, 1975. — Glej Letopis 5, 101—102.

Mstislav Vasiljevič Volkov, rojen 1925, doktor ortopedije in redni profesor, direktor Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo N. N. Priorova v Moskvi; glavni travmatolog ZSSR. Dopisni član od 7. februarja 1968. Redni član Akademije medicinskih znanosti ZSSR; predsednik društva travmatologov-ortopedov ZSSR. Državna nagrada ZSSR; mednarodna nagrada kirurgov R. Denisa; naslov zaslužnega znanstvenega delavca. — Glej Letopis 19, 40.

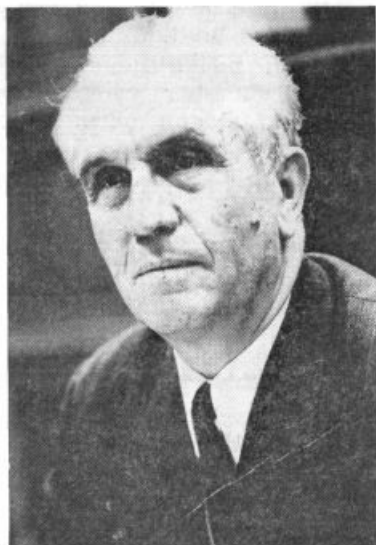
NOVI ČLANI

RAZRED ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

MIHAILO APOSTOLSKI

Akad. Mihajlo Apostolski se je rodil 8. novembra 1906 kot sin obrtnika v Štipu, kjer je tudi dovršil osnovno in srednjo šolo l. 1924. Nato je v bivši jugoslovanski vojski l. 1927 končal vojno akademijo, l. 1935 višjo vojno akademijo, l. 1938 pa še generalštabno pripravo (akademijo).

Kot aktivni oficir v stari jugoslovanski vojski je služil v Beogradu in Zemunu, zatem pa v Štipu, na Sušaku, v Ogulinu in v Ljubljani. Tu ga je doletela vojna na položaju načelnika zalednega štaba Triglavske divizije. Kot mlad oficir je bil v stikih s študentskim progresivnim gibanjem in je nato v letu 1940 in 1941 bil popolnoma vključen v progresivno gibanje jugoslovanskih narodov. Tedaj je bil v direktni zvezi s članom Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije tov. Mitrom Bakićem. Leta 1941 je že bil udeleženec NOB in v začetku tudi član pokrajinskega štaba za Makedonijo; od l. 1942 je bil komandant glavnega štaba NOV in PO Makedonije. Od marca 1945 do aprila 1946 je bil pomočnik načelnika generalštaba JLA, zatem do septembra 1955 načelnik višje vojne akademije in do julija 1958 načelnik pešadije JLA. Tedaj je bil upokojen in to kot generalpolkovnik. Od januarja 1965 do konca l. 1970 je bil direktor akademijskega inštituta za narodno zgodovino. V času, ko je služboval v vojski, je opravljal tudi razne politične in druge družbene funkcije.

Bil je na II. in III. zasedanju AVNOJ izvoljen za člana prezidija. Na prvih volitvah l. 1945 je bil izvoljen za poslanca ustavodajne skupščine in na naslednjih volitvah za zveznega poslanca.

Na I. in II. zasedanju ASNOM je bil izbran v njegov prezidij. Poslanec ASNOM je bil za časa njegovih dveh zasedanj. Na prvem kongresu KPM je bil izbran za člana CK KPM in je to funkcijo ohranil do II. zasedanja KPM. Član glavnega odbora Socialistične zveze Makedonije je bil od njenega formiranja do l. 1966, zatem je bil dalj časa član zvezne konference SZDL. Je član sveta federacije in redni član Makedonske akademije na naukite i umetnostite, kakor tudi dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti. Za predsednika Makedonske akademije znanosti in umetnosti je bil izbran v l. 1976.

Z znanstvenim delom se ukvarja od l. 1937 dalje. Njegova dejavnost je usmerjena na vojaško področje in na področje zgodovinske problematike. Svoje prve članke je objavil v vojaških časopisih. Poleg objavljenih znanstvenih del je sodeloval na več mednarodnih znanstvenih zborovanjih in sicer l. 1963 v Karlovih Varih, l. 1963, 1966 in 1975 v Zagrebu, l. 1966 v Beogradu, l. 1964 v Skopju in l. 1966 v Sofiji. Sodeloval je tudi v redakciji več monografij in sedaj je član redakcijskega odbora »Glasnik INI«. Za zasluge v času NOB in socialistične izgradnje, kakor tudi pri znanstvenem delu, je prejel več jugoslovanskih in tujih odlikovanj, med njimi: red narodnega heroja, red narodne osvoboditve, red bratstva in enotnosti, red zasluge za narod, red republike z zlatim vencem, red za hrabrost in druge.

Je nosilec spomenice iz l. 1941.

Akad. Apostolski se je ukvarjal predvsem s teoretskim razglabljanjem problemov s področja vojaške znanosti in zgodovine. Kot komandant glavnega štaba Makedonije se je dokopal do novih vojaških izkušenj predvsem iz prakse partizanskega bojevanja, te je potem znanstveno posplošil in jih v številnih spisih priobčil kot originalne dosežke sodobne vojaške znanosti in vojaško-politične zgodovine. V času od l. 1946 do 1966 je objavil preko 30 znanstvenih in strokovnih del, ki se deloma nanašajo na konkretne operacije v partizanski vojni, kakor tudi v prejšnjih ljudskih vstajah in bojih. Deloma pa se je omejil na teoretska razmišljanja o pomembnejših taktičnih in strateških vprašanjih. Pri tem se je oziral na vse relevantne dejavnike, ki lahko vplivajo na izvajanje operativnih nalog. Ta metoda prihaja do izraza predvsem v nekaterih delih, tako npr. v razpravi »Nekatera vprašanja vojne veščine srbske vojske

v I. svetovni vojni (Vojno delo g. 2., br. 1, l. 1950, str. 108—125). Tu se avtor ukvarja predvsem s Cersko in Kolubarsko bitko in z umikom ter prodorom na Solunski fronti. Isto velja za študijo »Strategija in taktika Ilindenske vstaje (Vojno delo, g. 5, br. 8—10, l. 1953, str. 73—92). Tu je Apostolski analiziral tedaj obstoječo politično situacijo, mednacionalne odnose in družbeno-ekonomske pogoje, da bi iz zapletenega notranjega stanja izvedel pravilno pojasnitev strategije in taktike ilindenskih vstajnikov. Tretje avtorjevo delo, ki bodi posebno omenjeno, nosi naslov »Napadalna operacija armade na planinskem in kraškem območju«. (Biblioteka »Vojno delo«, Beograd 1950, str. 3—56.) Apostolski tu posveča posebno pozornost planinskemu in kraškemu terenu. Njegovi podatki so bili uporabljeni že v II. svetovni vojni v taktične in strateške namene. Pri tem je pojasnil, katero vrsto orožja je treba uporabljati in kakšen načrt bi na takem območju strateško in taktično ustrezal. Pri tem je dal načrt svoje teorije o ofenzivni operaciji armade, kadar je ta potrebna na planinskem ali kraškem ozemlju.

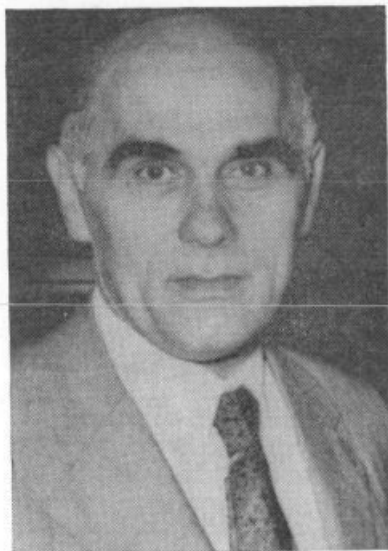
Od drugih del je posebne pozornosti vreden še spis »Osloboditelna vojna na makedonskiot narod 1941—1944 (Prosvetno delo, Skopje 1965, str. 1—190.), ker je v njem avtor povzel rezultate svojih poprejšnjih raziskovanj. Tu se ukvarja z vojnopolitično situacijo Jugoslavije in posebno Makedonije s posebnim pogledom na fašistično agresijo. Ukvarja se dalje z dogodki, ki so nastali neposredno po okupaciji. Na ta način je podal splošen okvir pogojev in odnosov, v katerih so se razvijali dogodki osvobodilnega boja makedonskega naroda v začetni fazi. Ukvarjal se je tudi s tedanjimi slabostmi Komunistične partije in z napačno orientacijo sekretarja pokrajinskega komiteja Šatorova, z zmotnimi stališči do bolgarskih okupatorjev in z neuspehi v prvih akcijah ter z aretacijo tedaj vodečih kadrov. Vse to je po avtorjevi analizi ustvarjalo negotovost v odločanju. Šele tedaj, ko so s pomočjo Komunistične partije Jugoslavije bile odstranjene slabosti, so se mogle sporadične vstaje razviti do te mere, da so prerasle v narodno vstajo.

Ta spis izpričuje kompleksen pogled avtorja na problematiko vojnih akcij makedonskega naroda. Te in podobne ugotovitve je Apostolski nanizal v svojih številnih (267) člankih in posegel v obravnavo vse politične in vojaške zgodovine, ki je spremljala vstajo in boj makedonskega naroda.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za svojega dopisnega člana.

BRANKO PAVIČEVIĆ

Dr. Branko Pavičević se je rodil 2. marca 1922 v Nikšiču (Socialistična republika Črna gora). Tu je končal osnovno šolo in si pridobil tudi srednjo izobrazbo. Univerzitetne študije je dovršil l. 1949 na pravni fakulteti v Beogradu. Šolanje je nadaljeval na Inštitutu za družbene znanosti v Beogradu. Ko je ta študij v l. 1951 sklenil, je bil na »Istorijskem inštitutu« Srpske akademije nauka i umetnosti izvoljen za asistenta. Leta 1954 je na beograjski univerzi dosegel doktorat znanosti. V naslednjem letu je bil izbran za znanstvenega sodelavca že navedenega inštituta. Tam je delal vse do

konca l. 1973 na položaju višjega znanstvenega sodelavca in znanstvenega svetnika, nakar je prešel na delo v Črno goro.

V Črnogorski akademiji znanosti in umetnosti je bil izvoljen za njenega predsednika v l. 1976, leto poprej pa je bil izbran tudi za člana akademije znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine.

Od leta 1938 je dr. Pavičević sodeloval v naprednem mladinskem gibanju. Bil je tudi aktivni udeleženec pri pripravah za julijsko vstajo leta 1941 v Črni gori. Od julija 1941 do konca vojne je sodeloval v raznih enotah NOV. Je član Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Njegov glavni znanstveni interes se tiče zgodovinskega razvoja Črne gore in raznih gibanj v njej. Na to kaže že njegova doktorska disertacija, ki ima naslov »Stvaranje črnogorske države« (iz l. 1955, 429 str.).

Bibliografija kandidatovih spisov obsega 37 del in okrog 50 prikazov, kritik in manjših člankov v raznih strokovnih časopisih, drugih listih in enciklopedijah. Ta dela obravnavajo predvsem problem ustvarjanja črnogorske države in prav njegova doktorska disertacija opisuje proces razpadanja plemenske družbe pri Črnogorcih in nastajanje organov centralne oblasti, kakor tudi izgradnjo državnega aparata. Avtor vseskozi uporablja zgodovinsko materialistično metodo in daje na ta način odgovore na nekatera temeljna vprašanja, ki se tičejo črnogorske družbe na prelomnici dveh stoletij (od konca 18. stol. do 50. let 19. stol.).

Njegova druga večja študija je delo »Crna gora u ratu 1862«. Izšla je v Beogradu l. 1963 in obsega 713 strani. V njej se detajlno ukvarja z ustreznim arhivskim materialom, ki ga hranijo sovjetski arhivi. V študiji je obravnaval vzhodno vprašanje, ko je to od maja 1860 ponovno stopilo na prvo mesto evropske politike. Analiziral je tudi vzhodno politiko vodečih evropskih sil in detajlno obrazložil zgodovino hercegovske vstaje l. 1861. Ko je obravnaval njene posamezne faze je pokazal na medsebojna nasprotja velikih evropskih držav. V poslednjem delu te študije je obrazložil diplomatsko in vojaško zgodovino črnogorsko-turške vojne l. 1862 s težnjo, da pokaže njen pomen za nadaljnji razvoj nacionalne misli in nacionalne države pri Črnogorcih.

Pavičević je posebno pozornost posvečal tudi izdajanju zbirke zgodovinskih virov. Tako je skupno z I. Božićem in I. Sindikom pripravil izdajo Paštrovskih listin iz 16. do 18. stoletja, skupno s T. Nikčevićem pa Zgodovinske listine 15.—19. stoletja. Končno je izdal Gopčevićevo knjigo o črnogorsko-turški vojni iz let 1876 do 1878. Pripravil je tudi kritično izdajo »Kazivanje Starih Trebješana«. V uvodni študiji k tej izdaji je razpravljal o nekaterih problemih iz politične zgodovine Črne gore iz začetka 18. stoletja in posebno o problemih, ki se tičejo zadevne kulturne zgodovine. Ko je proučeval črnogorsko zgodovino, je izkazal veliko pozornost zunanji politiki Rusije 1818.—1820. leta. V sklop zgodovinskih proučevanj spadajo še njegove razprave o »Vladiki Savi Petroviću v Rusiji 1743/1744«. Dalje je pomembna razprava »Odjek ruske revolucije 1905 u Srbiji«, razprava »Njegoseva misija v Rusiji 1837«, kakor tudi razprava »Njogoš i Jakov Nikolajević Ozereckovski«, dalje razprava »Sprememba ruske politike proti Črni gori« in končno razprava »Politika cara Pavla I. do Črne gore«.

V vseh teh razpravah se kaže akad. Pavičević kot točen, precizen znanstven analitik, ki svoja dognanja opira zlasti na pri-

marne vire. Ukvarja pa se ne le z zgodovinskimi raziskovanji, temveč tudi z vprašanji razvoja znanosti in s filozofskimi vprašanji. O tem pričajo spisi kot npr. »O Titovem ustvarjalnem pojmovanju sveta«, pa tudi »O začetkih moderne črnogorske proze in o njenem pobudniku (Stefanu Mitrovi Ljubiši).«

Predsednik Pavičević se na ta način kaže kot široko interesiran mislec, in to ne samo na področju zgodovine, marveč še na raznih drugih kulturno pomembnih področjih.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

RAZRED ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

MARJA BORŠNIK

Marja Boršnik se je rodila 24. januarja 1906 v Borovnici kot hči gimnazijskega profesorja. Po diplomu iz zgodovine slovenske književnosti z južno-slovanskimi književnostmi, iz primerjalne književnosti, teorije, zgodovine slovenskega jezika, narodne zgodovine in nemškega jezika s književnostjo 1929 je od 1930 do 1942 poučevala na gimnazijah v Ptuju, Ljubljani, Leskovcu v Srbiji, Celju in spet v Ljubljani, dokler je ni okupator l. 1942 zaradi sodelovanja z OF zaprl, odpustil iz službe in obsodil.

Kot učenka profesorjev Ivana Laha in Franceta Koblarja se je Boršnikova na gimnaziji odločila za študij slovstvene zgodovine. Na univerzah v Ljubljani in v Pragi si je zlasti v seminarjih prof. Ivana Prijatelja in Franceta Kidriča skušala pridobiti lastne poglede in si ustvariti lastno metodo kot delno sintezo Prijateljeve in Kidričeve literarnozgodovinske šole. Že od prvega javnega strokovnega nastopa (Ernestina Jelovškova, Slovenska žena 1926, 87—88) jo je prizadevala okrnjena ustvarjalnost slovenskih talentov, zlasti književnic, ki jim je odtlej posvečala vrsto študij in knjig (gl. bibliografijo Univerza v Ljubljani 1957, I. 82—84, 1969 II, 10—11, itd. Obsežnejšega poskusa širšega znanstvenega prvenca (Herderjev pomen za slovensko književnost), nagrajenega s Svetosavsko nagrado 1930, z avtorizacijo v provinci ni mogla nadaljevati. Šele kot srednješolska profesorica v Celju se je

Kot učenka profesorjev Ivana Laha in Franceta Koblarja se je Boršnikova na gimnaziji odločila za študij slovstvene zgodovine. Na univerzah v Ljubljani in v Pragi si je zlasti v seminarjih prof. Ivana Prijatelja in Franceta Kidriča skušala pridobiti lastne poglede in si ustvariti lastno metodo kot delno sintezo Prijateljeve in Kidričeve literarnozgodovinske šole. Že od prvega javnega strokovnega nastopa (Ernestina Jelovškova, Slovenska žena 1926, 87—88) jo je prizadevala okrnjena ustvarjalnost slovenskih talentov, zlasti književnic, ki jim je odtlej posvečala vrsto študij in knjig (gl. bibliografijo Univerza v Ljubljani 1957, I. 82—84, 1969 II, 10—11, itd. Obsežnejšega poskusa širšega znanstvenega prvenca (Herderjev pomen za slovensko književnost), nagrajenega s Svetosavsko nagrado 1930, z avtorizacijo v provinci ni mogla nadaljevati. Šele kot srednješolska profesorica v Celju se je

lahko lotila zbiranja gradiva za monografijo o Antonu Aškercu, ki ga je svojevrstno vsestransko obdelala v *Aškerčevi bibliografiji*. (Založilo Zgodovinsko društvo v Mariboru, 1936.) Isto leto ji je premestitev v Ljubljano omogočila uspešnejši znanstven razvoj. L. 1938 je dosegla na filozofski fakulteti v Ljubljani doktorat na podlagi disertacije *Razvoj in pomen Aškerčeve socialne miselnosti in socialne pesmi* (v samozaložbi). L. 1939 pa ji je založba Modra ptica omogočila obsežno monografijo *Aškerc. Življenje in delo*. Razpravo je napisala na temelju skrbno zbranega rokopisnega in tiskanega gradiva v obliki literarnega življenjepisa, osvetljuje in ocenjuje v stvarnem in jasnem jeziku razvoj, vrhunec in propad Aškerčevih pesnitev v skladu z življenjskimi in drugimi podatki o avtorjevi osebnosti kakor tudi z narodnokulturnimi in z družbenopolitičnimi dogodki njegove dobe. S tem je ustvarila poleg Prijateljeve knjige Janko Kersnik, njegovo delo in doba najboljše slovensko slovstveno monografijo, ki iz nje prepričljivo odseva Aškerčeva pesniška in človeška usoda. Potem se je Boršnikova ob sodelovanju s prof. Eleonoro Kernc lotila *izdaje Zofke Kvedrove*. Po sedmih že objavljenih knjigah njenih izbranih del v založbi Belo-modre knjižnice (1938—1940) pa je okupacijska oblast poslednjo knjigo v tisku zasegla, onemogočila pa tudi zasnovano monografsko delo.

Po osvoboditvi je bila Boršnikova kot inšpektorica slovensščine (na ministrstvu za prosveto LRS, od januarja 1946) in kot znanstvena sodelavka (tam, od novembra 1947) zaposlena z organizacijo pouka na slovenskih srednjih šolah in s pripravo slovenskih gimnazijskih beril. Kot plod prizadevanj za novo literarno zgodovino je l. 1948 izšel njen *Pregled slovenskega slovstva* v založbi Slavističnega društva; ta je po osvoboditvi kot prvi za dalj časa zadostil najnujnejšim potrebam, bil pa izdan le za člane tega društva in zato v zdaleč premajhni nakladi. Ta prvi povojni ideološko-estetski znanstveni načrt velja zlasti v drugi, izpopolnjeni izdaji (*Študije in fragmenti*, 1962, 151—291) kot praktičen priročnik z izvirnimi sodbami in ocenami. Bibliografski dodatek prve izdaje je občutno preoblikovan in dopolnjen izšel l. 1955 v Državni založbi Slovenije (*Kratek bibliografski pregled slovenskega slovstva*).

Septembra 1948 je bila Boršnikova izvoljena za docenta za zgodovino slovenske književnosti na filozofski fakulteti v Ljubljani. L. 1952 je postala izredni, 1959 redni profesor na isti fakulteti. L. 1963 so jo na lastno željo upokojili.

V tem času je najprej objavila monografijo *Fran Celestin* (izšla kot I. knjiga Slavistične knjižnice pod njenim uredništ-

vom v Državni založbi Slovenije 1951). Tu se je deloma odmaknila od predvojne metode ter se pri tem naprednem kulturnem in slovstvenem zgodovinarju ter kritiku v skladu z njegovo miselnostjo in delom prvenstveno osredotočila na ideološko problematiko, upoštevajoč njegovo posredovalno vlogo med rusko socialno kritiko in slovenskimi realisti. Novo obliko literarnozgodovinskega proučevanja je dosegla v *Pogovorih s pesnikom Gradnikom* (Založba Obzorja 1955), kjer je skušala iz tega molčečega lirika sistematično izvabiti bistveno neposredno izpoved o njegovem življenjskem razvoju in delu.

S skupinami slavističnih slušateljev je zasnovala timsko terensko delo (Tavčarjevo Loško pogorje, Gradnikova goriška Brda, Prežihova Koroška), ki je oplodilo zlasti publikacijo *Prežihov zbornik* (založba Obzorja 1957) z združenim prizadevanjem za ohranitev in objavo spominskega gradiva, korespondence, bibliografije o avtorju in študij o njem. Sodelujoč pri tem kot urednica in avtorica tudi sama, je nenehno spodbujala slavistični naraščaj k ustvarjalni aktivizaciji in k medsebojnemu oplajanju. Tako je sooblikovala domala vso najvidnejšo generacijo povojnih literarnih zgodovinarjev (priznanje filozofske fakultete z nazivom »zaslužna profesorica« l. 1977). S sourejanjem slavističnega časopisja in kot večkratna predsednica Slavističnega društva pa tudi s predavanji in z referati na kongresih ter drugih mednarodnih in domačih sestankih je nenehno spodbujala k organičnemu povezovanju slovenistične literarnozgodovinske ustvarjalnosti, dobro se zavedajoč, da brez organizacije timskega dela (brez skupnega znanstvenega inštituta) zastajamo v razvoju. Ko v boju proti cepitvi sil ni uspela, je sama iskala novih poti, ki jih je nakazala v bilanci dotedanjih uspešnejših krajših spisov in odlomkov *Študije in fragmenti* (založba Obzorja 1962) z usmeritvijo v novo (ustvarjalno-ritmično) metodo. Nato je poleg klasika Ivana Tavčarja, čigar slovstveno delo je bila zbrala in komentirala z obsežnimi opombami v osmih knjigah in treh knjigah dopolnilnih ponatisov, in poleg analiz o književnikih slovenske »moderne« v skladu s proučevanjem stilnih premikov pričela z intenzivnim študijem naše dobe od »fendesiekla« naprej (prim. Pisma slovenske »moderne«, 1971 v založbi Mladinske knjige). Če se omejimo samo na spisa *Stanko Majcen v prvi ustvarjalni dobi* in *Stanko Majcen v drugi ustvarjalni dobi* (Majcnovo Izbrano delo I in II, Obzorja 1967), ki sta skupaj prava monografija, spoznamo, da je Boršnikova opustila nekdanje izključno pozitivistične poglede in prijeme ter prešla preko problemsko ideološkega študija o Celestinu k analizi slogovnih in vsebinskih plasti literarnega dela

kot kažipotih v avtorjevo umetniško osebnost, oziroma k prikazu in oceni njegovih del. Podrobno skrb za analizo in vrednotenje kažejo tudi njene novejšje študije o slovenski »moderni« idr. Do vrhunca je skušala razviti to svojo novo ritmično-ustvarjalno metodo v monografiji *Ivan Tavčar. Leposlovní ustvarjalec* (L. 1973 v založbi Obzorja). Zroč na Tavčarjevo ustvarjanje v preseku »dvanajstletnih dob«, v katerih se avtorjevo življenje in delo kvaliteto premakne, je z izredno domiselnošjo in predanostjo poklicu prikazala vznik in razvoj prve polovice Tavčarjeve ustvarjalnosti.

Kot neutrudno iščoča znanstvenica je Boršnikova prehodila pota slovenstvenozgodovinskega pozitivizma, interpretacijske metode, timske obravnave in psihoanalitične kritike ter je kljub neugodnim življenjskim pogojem in kljub nekaterim prehitro izrečenim sodbam osvetlila delo in razvoj slovenskega realizma, simbolizma in ekspresionizma. Izbor bibliografije prof. Marje Boršnik hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU jo je dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

ANTON GRAD

Anton Grad je bil rojen 23. 2. 1907 v Ljubljani. Po osnovnem in srednjem šolanju je študiral od 1926 do 1930 romanistiko v Ljubljani. 1931 je bil promoviran za doktorja filozofije na temelju disertacije iz primerjalne slovnice romanskih jezikov (Proparoksitoni v zapadni Reziji). V študijskem letu 1933/34 se je izpopolnjeval v romanskem jezikoslovju v Parizu.

Kot gimnazijski profesor je služboval v Kočevju in v Ljubljani, kjer je oktobra 1938 še dodatno diplomiral iz italijanskega jezika in književnosti, po vojni 1947. leta pa še iz angleškega jezika kot pomožnega predmeta. Leta 1941 je dobil privatno docenturo iz romanistike in to opravljal do novembra 1951, ko je postal izredni profesor, leta 1961 pa redni profesor za romansko filologijo, kar je še danes.

Profesor Grad je romanist in germanist hkrati, posebno ga zanima historična stran germanskih in romanskih jezikov. S tega področja je uspešno ustvaril okrog 30 znanstvenih del. Po vsebini moremo le-ta razvrstiti v dve skupini:

Profesor Grad je romanist in germanist hkrati, posebno ga zanima historična stran germanskih in romanskih jezikov. S tega področja je uspešno ustvaril okrog 30 znanstvenih del. Po vsebini moremo le-ta razvrstiti v dve skupini:

Od študentskih let so ga močno zanimali glasovno-zgodovinski problemi s področja, kjer se stikajo romanski jeziki s slovenščino. Pri stiku teh dveh jezikovnih plasti prihaja do pojavov, ki pojasnjujejo tudi nekatere razvojne črte zahodnoslovenske dialektične cone. Tako je obravnaval Grad na primer palatalizacijo latinskih guturalov v severni Italiji in prišel do novih rezultatov tako glede kronologije tega pojava kakor tudi

glede njegove povezanosti z drugimi romanskimi področji in s slovenščino (ob besedi križ). Za zahodnoslovenske izposojenke iz romanskih jezikov (posebno za lastna imena) je pomembno Gradovo raziskovanje o sonorizaciji medvokalnih nezvenečih konsonantov v Romanii. Grad na osnovi slovenskih elementov potegne skrajno vzhodno mejo tega pojava na slovenskem ozemlju.

Pri zgodnjih sorodnih razpravah, ki jih je Grad posvetil glasoslovnim in etimološkim problemom slovenskih izposojenk, se loteva vprašanja o času in poteh takih izposoj ne le iz romanščine, ampak tudi iz langobardskega adstrata; pri tem nastane vrsta novih rezultatov, deloma pa je treba dosedanja mnenja odkloniti v smislu Gradovih rešitev.

Daleč obilnejša je bera Gradovih razprav s področja historične in primerjalne sintakse. Tu je mogel uspešno uporabiti svoje obsežno znanje romanskih jezikov in nekaterih germanskih, posebno v njihovih starejših fazah. Tako je pisal o pomožnih glagolih *fr. faire* in *angl. do*; o faktivni (tranzitivni) rabi *sicer* intranzitivnih glagolov v vseh fazah angleščine je napisal obsežno razpravo, kjer je prikazal take pojave v stari francoščini in paralelnost v istočasnih angleških tekstih; razprava je pomembna tudi za druge jezikoslovne stroke, celo za indogermanistiko, saj bralec spozna, po kakšni poti so stari indoevropski izglagolski kavzativi s posebno pripono izginili in bili ustrezno nadomeščeni z drugimi tipi.

Pogosto se Grad loteva problemov okoli besednega reda v stavku, tako v stari angleščini kot stari francoščini (npr. inverzija osebka). Obravnava tudi sintakso infinitiva in sorodnih glagolskih tvorb v raznih povezavah, spet v francoščini in angleščini. Ne da bi omenili vrsto drugih sintaktičnih problemov, ki se jih je Grad uspešno lotil, naj bo poudarjeno samo še, da je obširno obravnaval tudi probleme tako imenovanega prostega odvisnega govora v stari francoščini in angleščini.

Gradov ugled v romanskih deželah dokazuje že okoliščina, da je vrsta njegovih, celo najzgodnejših razprav izšla v najuglednejših inozemskih revijah (*L'Italia dialettale*, *Revue des langues romanes*, *Zeitschrift für romanische Philologie*). S sintaktičnimi razpravami je sodeloval na mednarodnih kongresih in tam žel nedeljeno priznanje vrste diskutantov. Svetovni mojstri sintaktičnih raziskav (*Price*, *Jeanroy*, *Regula*) ga citirajo ne le v svojih razpravah, ampak tudi v učbenikih angleške in romanske sintakse kot odločilen vir za določeno problematiko.

Če že izrazito znanstvena dejavnost jasno priča o Gradovi razgledanosti in delavnosti in o pomenu njegovih prizadevanj

za romansko in germansko jezikoslovje, v marsikaterem oziru pa tudi za slovensko historično slovnico in etimologijo, je skoraj odveč omenjati njegovo delo pri poljudnih učbenikih angleščine, francoščine in španščine in ustreznih slovarjih, od katerih je Špansko-slovenski slovar prvenec v naši deželi, veliki Angleško-slovenski slovar pa avtorja postavlja celo ob stran mož, ki so tako visoko povzdignili ugled Langenscheidtovih enciklopedičnih priročnikov. Vsekakor pa drži, da je Grad tudi s temi deli ogromno naredil za slovensko jezikoslovno znanost in prakso. Bibliografijo del prof. Grada hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

MILAN GROŠELJ

Prof. dr. Milan Grošelj je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU 17. oktobra 1958. V tem času je do leta 1967, ko je bil upokojen, deloval na FF Univerze v Ljubljani kot redni profesor za klasično filologijo. Je pa še vedno aktiven kot pisec znanstvenih del in kot urednik in sodelavec jezikoslovnih revij.

Kot klasični filolog po svojem osnovnem zanimanju se pogosto loteva grške in latinske etimologije in leksikografije v kratkih, toda prodorno pisanih razpravah. Po drugi strani je reden sodelavec pri dveh velikih leksikografskih podvigih: *Lexicon latinitatis*

medii aevi Jugoslaviae in *Lexicon latinitatis medii aevi recentioris Jugoslaviae*. Deli sta začeli izhajati 1969. leta v Zagrebu pod vodstvom zagrebških klasičnih filologov in pričata o mednarodni veljavi naše leksikografije, saj enakopravno stopata ob stran podobnih velikih leksikografskih načrtov drugih evropskih dežel (npr. Poljske). Tudi v zvezi s tem sodelovanjem je kandidat objavil dve razpravi, v katerih poskuša ugotoviti za težavne ali nepravilne lekseme iz srednjeveške pismenosti pravilno obliko in razlog za napake, kakor to dela klasična filologija za antične tekste.

Kandidat je tudi predlagal vrsto slovenskih etimologij, tako krajevnih imen kakor tudi apelativov, in podaja zanje zanimive in sprejemljive rešitve. Pri vsem tem delu se kaže Grošljeva široka razgledanost, saj tu in tam posega celo po neindoevropski leksiki, na drugi strani pa tudi pronicljivost in spretnost pri razlagah nekaterih težjih Trubarjevih izrazov. Neindo-

evropsko-mediteranski elementi so prof. Grošlja že od mladosti posebno močno privlačili, posebno pod vplivom njegovega učitelja Oštirja. Zato ni čudno, da je Grošelj nekaj razprav posvetil ravno Oštirju in njegovemu alarodskemu jezikoslovju; Grošelj spretno prikaže, kako je dolgo časa preveč pedantna evropska etimološka znanost pogosto popolnoma neutemeljeno zavračala Oštirjeve kombinacije, ker je bila premalo razgledana v jezikovni problematiki stare Evrope in Mediterana.

Nadalje je Grošelj pisal tudi o glasoslovnih problemih stare slovanščine, tako o slovanskem trdem jeru in njegovih indoevropskih izhodiščih. Stranski, toda nikakor ne nepomembni sklepi ob tem delu zadevajo tudi staroslovansko oblikoslovje. Prav ta zadnja stran jezikoslovne dejavnosti je vsebina nekaterih drugih razprav, na primer tiste o slovanski priponi -in-, o gotskem genetivu na -e; za sintaktike pa je izredno zanimiva njegova razprava o sistemu preteklih časov v slovenščini pred letom 1000 na osnovi Brižinskih spomenikov.

Vse omenjene Grošljeve razprave pričajo o izredno širokem jezikovnem in jezikoslovnem znanju in delovanju avtorja, saj segajo na vsa gramatična področja in obravnavajo praktično vse vidnejše in pomembnejše indoevropske jezike, pa tudi mediteranski substrat. Pisane so sicer izredno jedrnato, vendar pa prepričljivo in z uporabo najmodernejših sredstev in metod.

Poudariti je treba, da si je Grošelj s temi in tudi s prejšnjimi razpravami pridobil mednarodni ugled, saj njegove rezultate citirajo kot najboljše v ustreznem okviru odločilni in najpomembnejši etimološki slovarji in druga pomembna izvenjugoslovanska dela, npr. avtorji Neumann, Van Windekens in Frisk. Ni odveč omeniti, da je bil leta 1955 eden od ustanoviteljev svetovno znane Indogermanische Gesellschaft, München.

Pomembna je tudi Grošljeva učna in strokovna dejavnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je s svojo znanstveno metodičnostjo in vestnostjo vzgojil vrsto klasičnih filologov in jezikoslovcev.

Dolgo je uspešno deloval v uredništvu skopske revije Živa Antika, za nas Slovence pa je skupaj s pokojnim akademikom Stankom Škerljem ustanovil revijo *Linguistica*, ki je pod vodstvom obeh dosegla zavidljivo raven in mednarodni ugled. Bibliografijo del prof. Grošlja hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za rednega člana.

JANKO KOS

Dr. Janko Kos, rojen 9. marca 1931 v Ljubljani, sodi med najvidnejše in najbolj delavne slovenske literarne raziskovalce današnje srednje generacije. Z literarnokritičnimi sestavki, posvečenimi zvečine sodobni literaturi, se je pojavil že leta 1948 v raznih revijah, danes pa je sourednik *Sodobnosti* in njen osrednji esejist. Svojo znanstveno pot je začel leta 1956, najprej z analizami posameznih svetovnih umetnin velikih pisateljev (Danteja, Shakespearea), zatem pa se je poglobil v podrobnejše raziskave te vrste v študijah o Wildu, Joyceu, Hemingwayu, Camusu, Faulknerju, Lermontovu, Turgenjevu, Dickensu, Balzacu in drugih. Že takrat so ga začela zanimati tudi literarnoteoretična in estetska vprašanja, o katerih je objavil vrsto študij. Kmalu zatem so ga prevzeli filozofski problemi in je o njih od leta 1961 do danes objavil kopico razprav, posvečenih marksistični ideologiji, prevrednotenju pojma alienacije, debati okoli humanizma in naposled še zgodovini filozofije, o kateri je leta 1967 napisal knjigo *Oris filozofije*, delo, ki je ponovno izšlo leta 1970 v drugi, dopoljnjeni izdaji in bilo prevedeno v češčino (František Benhart). Posebno mesto v Kosovem znanstvenem opusu pa moramo odkazati njegovi monografiji *Prešernov pesniški razvoj*, ki je izšla 1966 v knjigi, a že dve leti zatem v srbskem prevodu v Beogradu. O njej lahko zapišemo, da je Kosova študija pri nas doslej prvi sintetični oris celotnega pesnikovega izročila, sestavljen po modernih načelih, poglobljen z enotno zasnovano razlago njegovih pesnitev in z opisom njegove poti od

prvih verzov do zadnjih, njegove miselnosti in pesniške govornice, kar vse je podprto s Prešernovim življenjskim ritmom in doživljajskimi ozadji. V smislu današnje literarne vede je v spisu, kakršen je, povsod poudarek na pesnikovih besedilih, njihovi zasnovi, motiviki, oblikovnostilni zgradbi in estetski teži. Po istih znanstvenih vidikih se je Kos ravnal tudi pri razlagi Župančičeve osrednje zbirke v razpravi Uvod v razumevanje Župančičevih Samogovorov (1969). Še prej pa je s širših evropskih razgledov spregovoril o slovenski literaturi v študiji Introduction à la littérature slovène v antologiji jugoslovanskega eseja Nouvel essai yougoslave 1965, 116—135.

O njegovem uspešnem poseganju v domačo preteklost in sedanjost pa govori še dolga vrsta krajših razprav, objavljenih po revijah, posvečenih Čopu, Prešernu, Levstiku, Jenku, Cankarju, A. Vodniku, Prežihovemu Vorancu in drugim, a tudi razlagi posameznih obdobj pri nas od srednjega veka do danes, zlasti še najbližji preteklosti, kakor dokazuje njegova zajetna razprava iz leta 1970: Med tradicijo in avantgardo. Vse študije — če pustimo ob strani ocene in manjše članke — zajemajo skupaj nad 400 strani.

Posebno pozornost pa je Janko Kos ves čas posvečal mednarodnim slovstvenim tokovom in gibanjem. Vsakdo, ki se loteva teh vprašanj, dobro ve, da je raziskovalcu mogoče z uspehom posegati na območje vsesplošnega dogajanja, če dodobra pozna stare in nove kulture in ves razvoj besedne umetnosti od začetkov do danes. Zato je začel Kos pri temeljih, pri grški in rimski klasični tradiciji, se razgledal po starem in novem Orientu, spoznal obe Ameriki, še posebno pa pot evropskega ustvarjalnega duha od srednjega veka do naših dni. O tem prepričljivo govori njegov sintetični oris vseh literatur v antologiji najvažnejših predstavnikov svetovne lirike, epike in dramatike, ki je izšla 1962 in 1964 z naslovom Svetovna književnost. Kos podaja tu v strnjeni obliki pregled orientalskih literatur od začetka do našega srednjega veka, razvoj evropskih književnosti od antike do konca 19. stoletja in še pregled slovstvenih smeri od romantike do danes.

Janko Kos pa je prispeval k slovenski primerjalni znanosti že lepo kopico drugih raziskav in analiz. Leta 1965 je spregovoril v posebni študiji o Shakespearovi liriki, hkrati pa je od leta 1964 dalje do danes objavil v zbirki romanov vrsto razprav o pomembnih predstavnikih te zvrsti na svetu.

Najtehtnejši in znanstveno najbolj dognan spis s tega področja je Kosova monografija z naslovom Prešeren in evropska romantika, ki je izšla 1970 pri Državni založbi. Do njega

se ni nihče pri nas lotil tega vprašanja s tako širokih evropskih razgledov in z moderno metodo, a tudi ne s tako enotnih sintetičnih vidikov, kakor je to storil Kos, zlasti pa ne, da bi pri tem vseskozi upošteval Prešernovo umetništvo kot izhodišče svoje raziskave. Mnogi prešernoslovci pred njim so res prispevali k stvari to in ono posameznost, vendar je bilo njihovo početje slučajnostno in nesistematično, brez tehtnejših osvetljav. Kos je leta in leta zbiral gradivo za svojo obravnavo in se lotil svoje razlage sintetično. Pri tem je vztrajal predvsem pri bistvenem in še tu zgolj pri odmevih tujih idej in stilnih pobud v Prešernovih pesniških besedilih. Ravno to mu je tudi omogočilo, da je odkril dejstva, ki jih pred njim nismo poznali, ali ne vedeli z njimi kaj početi. Kakor v knjigi o Prešernovem pesniškem razvoju se je Kos tudi tu osredotočil na bistveno, edino odločilno. Tako je dognal, kaj dolguje Prešeren evropski predromantiki, kaj starejši nemški romantiki, kaj mlajši, kaj bratoma Schlegloma in prek obeh takrat na novo odkriti italijanski renesančni liriki, kaj Byronu in drugim, a še bolj, po čem se od njih razlikuje, v čem je izviren. Tu je tudi razjasnjeno, zakaj je Prešeren konec koncev ostal pri svojem domačem motivnem okolju, in si tako ustvaril svojo pesniško govorico in misel, hkrati pa v njej združil še marsikaj drugega, kar je od klasicizma sem šlo mimo nas brez pravega odmeva in ni pustilo pravih sledov.

Vendar to zlepa ni vse, kar je Kos do danes objavil. Morda bi kazalo ravno tu navesti njegove polemične, publicistične in načelne spise, saj je v njih uveljavil vrsto novih pogledov na naše sodobno kulturno življenje z bistrimi kritičnimi posegi vanj, zavrnil razne zablode in nepravilnosti. Sem sodijo njegova razmišljanja o temeljih naše današnje literarne kritike, o smereh in ciljnih literarne zgodovine, o gibanju in nastajanju generacij, o krizi humanizma, o ideološki naravi naše današnje književnosti, o funkcijah in disfunkcijah slovenske literarne zgodovine in še o socioloških vprašanjih, o katerih govori v oceni Goldmannove Sociologije literature in v eseju o slovenski kulturi v zvezi z našimi družbenimi sloji. Prav iz teh nagibov, da bi prodrli do dna nekaterim bistvenim pojavom današnjega časa, je nastala tudi njegova knjiga Znanost in ideologija, ki je izšla l. 1970. V tej izrazito miselno načelni raziskavi načjenja pereča vprašanja o delovanju in vplivih obeh druge na drugo in o posledicah, ki iz tega nastajajo, posebno pa o samostojnosti ene in druge in morebitni premoči ideoloških in znanstvenih zasnov nad drugimi. Obe se po njegovem razvijata vsaka zase, a se kljub temu med seboj oplajata in dopolnjujeta. S tem pa

vzbujata vprašanje o vlogi in pomenu umetnosti v današnjem svetu, kakršen je.

Iz vsega povedanega je jasno razvidno, da se Janko Kos uvršča med izvirne duhove našega znanstvenega prizadevanja v zadnjih petnajstih letih, med najvidnejše raziskovalce svojega rodu. Naj bodo na koncu omenjeni še njegova stvarna, pretehtana, na empiriji zasnovana raziskovalna metoda, ki se opira samo na dejstva, njegov smisel za jasno in pregledno, sintetično obravnavo literarnozgodovinskih procesov in živa občutljivost za umetniške vrednote, združena s kritično presojo umetnin. Izredno obsežno bibliografijo dela prof. Kosa hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

RAZRED ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN TEHNIČNE VEDE

DAVORIN DOLAR

Dr. Davorin Dolar, redni profesor na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU l. 1970. Po tem je objavil 17 del s področja termodinamike in transportnih pojavov raztopin polielektrolitov ter pregledni članek v monografiji »Polyelectrolytes« (Reidel, Dordrecht 1974.) Imel je 9 referatov na raznih kongresih, katerih vsebina še ni objavljena in jih je treba dodati k opusu znanstvenih raziskav. Poleg tega je imel 4 predavanja po povabilu na kongresih in letnih šolah ter več predavanj na Univerzi v Trstu.

Prof. Dolar je bil predsednik komisije za znanstveno delo Univerze v Ljubljani ter pri Skupnosti jugosl. univerz, zastopnik te skupnosti pri ANUJ-u in je član uredniških odborov Vestnika, Slovenskega kemijskega društva in Biophysical Chemistry. Težišče znanstvenega dela prof. Dolarja je na matematično-fizikalnem razvijanju celičnega modela raztopin polielektrolitov za primere, kjer nastopata dve vrsti protiionov.

Še do nedavnega so se raziskave termodinamskih in transportnih lastnosti raztopin polielektrolitov omejevale na sisteme, ki vsebujejo eno samo vrsto protiionov. To sicer močno poenostavlja tako eksperimentalno kot teoretično obravnavo problemov, vendar zmanjšuje uporabnost rezultatov, saj sta na pr. v bio-

loških raztopinah polielektrolitov ponavadi prisotni vsaj dve vrsti protiionov. Leta 1969 je Dolar s sodelavci kot prvi objavil dve publikaciji, ki obravnavata raztopino polielektrolita z mešanico eno in dvovalentnih protiionov.

V nadaljevanju tega dela je obravnaval primere, kjer se protiioni razlikujejo po valenci kakor tudi take, kjer se razlikujejo le po ionskem radiju. Iz izračunane elektrostatske proste energije je nadalje izvedel količine, ki se dajo eksperimentalno določiti, kot so razredčilne entalpije in volumske spremembe pri razredčevanju. Računal je tudi osmotske koeficiente, ki se dobijo iz porazdelitve protiionov v okolici poliiona. Za primerjavo z izračunanimi količinami rabi obsežne in natančne eksperimentalne podatke. Ustrezne metode je uvedel z razmeroma zelo skromnimi sredstvi in skupaj s sodelavci in diplomskimi in podiplomskimi študenti dobil množico kvalitetnih rezultatov, ki pa še niso v celoti objavljeni oziroma referirani na kongresih. Primerjava izračunanih in eksperimentalno določenih količin kaže dobro ujemanje in s tem izpričuje veljavnost modela. Posebno pomemben je rezultat meritev transportnih števil in prevodnosti v širokem koncentracijskem območju raztopin natrijevega polistirensulfonata, kjer se izkaže, da je delež prostih protiionov, izračunan iz eksperimentalnih podatkov, neodvisen od molske mase polielektrolita. Če se vstavijo ti podatki v celični model in izračuna elektrostatski potencial na cilindrični ploskvi, ki objema poliion in deli protiione v vezane in proste, se dobi isto vrednost za ves obseg koncentracij, kar potrjuje domnevo o cilindrični porazdelitvi protiionov.

V svojem prispevku v monografiji o termodinamiki polielektrolitskih raztopin je prof. Dolar poleg pregleda o delu laboratorija za fizikalno kemijo v Ljubljani podal tudi zanimivo primerjavo uporabnosti obeh modelov polielektrolitskih raztopin: celičnega modela s cilindrično simetrijo, ki ga je uvedel Katchalsky in modela nabite premice, ki ga je postavil Manning. Nazorno so prikazane razlike in skupne poteze obeh modelov. Poseben poudarek je posvečen ugotovitvi, da pri nizkih koncentracijah vse termodinamične lastnosti limitirajo k vrednostim, ki jih daje Manningov limitni zakon. S tem je pokazana ekvivalenca obeh modelov, ki jo na preprosti način lahko predstavimo tudi takole: neskončno dolg nabit cilinder postane ekvivalenten nabiti premici, če ga pogledamo z dovolj velike razdalje, tj. pri nizkih koncentracijah.

Odstopanja izračunanih količin od merjenih, kot se kažejo v bolj kompliciranih primerih npr. v mešanih topilih, kažejo na pomen faktorjev, ki niso direktno v modelu. Gre za probleme sol-

vacije posameznih ionskih vrst. Takšni rezultati so osnova za nadaljnji razvoj modela in prav v tesni povezavi lastnega eksperimentalnega dela z razvojem teoretične obravnave leži ena izmed pglavitnih odlik dela prof. Dolarja. Takšna povezava postavlja vedno nove zahteve po dobro preišljenih eksperimentih, rezultati meritev pa zahteve po izpopolnjevanju teoretičnega modela. Oboje je dognal do stopnje, ki ga uvršča med vodilne raziskovalce na področju fizikalne kemije raztopin polielektrolitov.

Bibliografijo del prof. Dolarja od l. 1970 do 1977 hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za rednega člana.

BOGDAN POVH

Profesor Bogdan Povh je bil rojen 20. 8. 1932 v Beogradu. Po preselitvi družine v Ljubljano l. 1936 je tu obiskoval ljudsko in humanistično srednjo šolo, se vpisal l. 1950 na univerzo in l. 1955 diplomiral iz fizike. Po diplomi je postal asistent na Inštitutu »Jožef Stefan«, kjer je sodeloval na betatronu pri meritvah absorpcijskih presekov lahkih jeder za žarke gama.

Od 1957 do 1959 je bil kot »research fellow« v Kellogg Radiation Laboratory, California Institute of Technology v Pasadeni, ZDA. Prvo polovico leta 1960 je delal na fizikalnem inštitutu univerze v Freiburgu v Zahodni Nemčiji, od l. 1960 do 1962 pa je bil ponovno asistent na Inštitutu Jožef Stefan.

Decembra 1960 je bil promoviran za doktorja fizike na Univerzi v Ljubljani. Zaradi težav z zaposlitvijo na IJS je odšel v septembru 1962 v Freiburg, Zvezna republika Nemčija, kjer je najprej delal kot znanstveni sodelavec in po habilitaciji v februarju 1964 kot docent na spektroskopiji žarkov gama. Avgusta 1964 mu je bilo ponujeno mesto profesorja v Heidelbergu in februarja 1965 mesto profesorja v Freiburgu. Junija 1965 je postal izredni in decembra 1966 redni profesor fizike na prvem fizikalnem inštitutu univerze v Heidelbergu. Leta 1972 je postal zunanji znanstveni sodelavec Max-Planckovega inštituta za jedrsko fiziko v Heidelbergu, leta 1975 pa redni član in direktor tega inštituta. Obenem je postal redni profesor na univerzi v Heidelbergu. Je svetovalec IJS v Ljubljani, član znanstvenega sveta nemškega elektronskega sinhrotrona (DESY) v Hamburgu,

društva za raziskavo težkih ionov (GSI) v Darmstadtu in jedrske raziskovalne skupnosti (KFA) v Jülichu. Od l. 1968 dela s skupino sodelavcev iz Heidelberga v CERN v Ženevi, Švica.

Seznam znanstvenih publikacij prof. B. Povha obsega 46 del, ki obravnavajo predvsem naslednja pomembna vprašanja:

Proučevanja in meritve kotnih korelacij so zajeta v treh razpravah. V njih so eksperimentalno in teoretično obdelani pogoji, pod katerimi je mogoče s kotnimi korelacijami enolično določiti spinska stanja velikega števila jeder. Ta metoda je danes med najbolj uporabljanimi v jedrski fiziki. Nadaljnje tri razprave obravnavajo nove metode meritve življenjskih dob nekaterih vzbujenih atomov velikosti 10^{-12} do 10^{-10} sekund. S plinsko tarčo in germanijevimi števci se je dala že znana metoda izboljšati do natančnosti nekaj odstotkov. Pet razprav obravnava vprašanja reorientacije pri vzbujanju jedrskih stanj. Meritve kotnih porazdelitev omogočajo ob uporabi Dopplerjevega premika pri izsevanemu žarku gama zelo natančno določitev kvadrustatičnih kvadrupolnih momentov in njihova primerjava z dinamičnimi momenti daje zelo zanimive podatke o strukturi stanj. V kratkem sporočilu je dalje pokazano, da je mogoče preučevati statično hiperfino sodelovanje med jedrom in elektronom v stanju ls. Na ionih neona v devetkrat ioniziranem stanju se ugotovi, da je elektron skoraj vedno v osnovnem stanju ls. Ta da magnetno polje do 300 megagausov na mestu jeder. Tako je možno meriti magnetne dipolne momente stanj, ki živijo samo 10^{-12} sekund. To delo je sprožilo veliko aktivnost novih meritev magnetnih momentov kratkoživih stanj.

Najbolj znan je postal profesor Povh po delih na hiperjedrih. Profesor Povh je od leta 1968 vpeljal na CERN vrsto novih eksperimentalnih metod, ki dovoljujejo raziskovanje hiperjeder z metodo števcov. Tu je treba meriti stanja hiperjeder z isto natančnostjo kot v jedrski fiziki, pri tem pa uporabljati pospeševalnike visokih energij, ki ne nudijo ustrezne energijske definiranosti. Pionirsko delo predstavljajo poskusi, ki dovoljujejo meritve z ločljivostjo boljših od 1 MeV pri uporabi projektilov z energijami 1000 MeV in razmazanostjo 20 MeV v energiji. Najnovejši rezultati kažejo, da je hiperjedro, to je jedro z vgrajenim delcem A , izredno dobra sonda za raziskavo jedrske strukture. Jedra so sistem močno sodelujočih delcev, kot jih poznamo pri elektronih v trdnem stanju ali v gosti plazmi. Vse te sisteme je mogoče fenomenološko precej dobro opisati, če jih nadomestimo s sistemom neodvisnih delcev in njihovo sodelo-

vanje prilagodimo tako, da dobro opiše vedenje sistema v bližini Fermijeve površine. Delec A , ki ga kontrolirano vgradimo v jedro, nam utegne odkriti fizikalno ozadje, ki je vzrok, da je taka teorijska slika tako uspešna, čeprav le v omejenem območju. Zadnji poskusi so pokazali, da nova metoda obeta bogate rezultate, ki so pomembni predvsem zato, ker je sodelovanje med delci premočno, da bi ga obravnavali s teorijo motenj, in bo zato potrebno razviti nove terijske prijeme. Bibliografijo del prof. Povha od 1958 do 1975 hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za zunanjega dopisnega člana akademije.

MIHA TIŠLER

Dr. Miha Tišler, redni profesor za organsko kemijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, je bil izvoljen l. 1970 za dopisnega člana SAZU. Od tedaj je objavil 5 monografska poglavja v knjigah, 3 preglede v revijah ter 81 znanstvenih objav.

Področje znanstvenega dela prof. Tišlerja je študij sinteze, strukture in reaktivnosti organskih spojin, zlasti heterocikličnih. Pripravil je vrsto doslej neopisanih bicikličnih in policikličnih sistemov, ki vsebujejo dušik in/ali žveplo kot heteroelemente. Izdelal je vrsto novih reakcij, ki so omogočile pripravo novega sistema, včasih pa tudi vrsto analognih heterocikličnih sistemov. Na bazi piridazina je bila sintetizirana vrsta novih sistemov in to azolopiridazinov in azinopiridazinov.

Metoda, pri kateri se stranska, na azinski sistem vezana hidroksiiminometilenaminska skupina da pretvoriti v prikondenziran obroč, je vodila do vrste novih spojin z aneliranim 1, 2, 4-triazolskim obročem preko N_2-C_3 vezi (derivati na bazi piridina, piridazina, pirimidina, pirazina, itd.). Poleg tega je ta metoda omogočila sintezo s-triazolo (1, 5 b)piridazin 3-oksido. Preiskoval je tudi sinteze drugih N-oksidiranih azoloazinov, t. j. nastanek azolopiridazin 5-oksido.

Tudi na bazi indazola je bilo mogoče pripraviti vrsto novih sistemov. Reakcije med žveplom in nekaterimi heterocikli so pokazale, da pride bodisi do nastanka tioamidov, ali pa do oksidativne ciklizacije, v določenih primerih pa tudi do dodatnega tiiranja.

V sklopu študija ambifunkcionalnosti heterocikličnih azidov je raziskoval tetrazolopiridazine, piridotetrazolopiridazine ter azidopirido(1, 2-a)pirimidone in benzotriazinazide. Na osnovi teh raziskav je bilo mogoče ugotoviti faktorje, ki vplivajo na azido-tetrazolsko izomerizacijo. V tej zvezi so bile izvedene tudi raziskave reakcij med tovrstnimi azido spojinami in sekundarnimi amini, ki vodijo do vrste nepričakovanih produktov, ter reakcije z 1,3-dikarbonilnimi spojinami ter z drugimi nenasičenimi spojinami. Kot nadaljevanje oziroma razširitev raziskav je v zadnjem času študiral reakcije med heterocikličnimi diazo spojinami in diazo ketoni na eni strani ter spojinami z reaktivno metilensko skupino ali aminsko oziroma hidrazinsko skupino na drugi strani. Reakcije z reaktivnimi metilenskimi skupinami so omogočile sintezo vrste novih heterocikličnih sistemov na bazi 1, 2, 4-triazina. Reakcije z amini in hidrazini pa omogočajo po eni strani prenos dušika in pripravo vrste spojin, ki nastanejo pri razpadu trizenov ali tetrazenov.

V okvir raziskav reaktivnosti novo sintetiziranih sistemov sodijo študije odpiranja obročev pri tetrazolo-(1, 5-a) piridnih ter drugih azolo- in azinopiridazinskih oziroma 1, 2, 5- triadiazoloazinskih, študije hidrazinolize triazolopiridazinov in azolopirazinov ter izomerizacije aliltioheterociklov. Nadalje so raziskave obsegale metiliranje in migracije metilnih skupin pri kisik ali žveplo vsebujočih mezoionskih azolopiridazinskih, devterijsko izmenjavo, pripravo nenavadnega diepoksida, reakcije polikloriranja, homolitično feniliranje ter redukcije z natrijevim borhidridom. Na področju fotokemičnih raziskav so bile izvedene fotocikloadicije na s-triazolo (4, 3-b)- in (-2,3-b)piridazine, fotokemična alkiliranja ter fotokemične pretvorbe in sinteze nekaterih novih heterocikličnih sistemov. Posebej je omeniti abnormalne substitucije pri s-triazolo (1, 5 -a)pirazinih.

Pri mnogih produktih omenjenih reakcij je bil potreben podroben študij strukture s pomočjo spektroskopskih metod, s pomočjo ^{13}C -nmr spektrov ali masnih spektrov in v nekaterih primerih edinole z rentgensko analizo. V to skupino spadajo ugotovitve strukture produktov nastalih med piridiltiosečninami in acetilenskimi spojinami, strukture produktov ciklizacije med anhidridi 1, 2-dikarboksilnih kislin in hidrazinom, struktura diepoksida, pirimido (1, 2-a)piridazinonov in s-triazolokinazolinonov ter struktura produkta iz acetanhidrida in o-aminobenzaldoksima. Študiral je tudi rotacijske bariere heterocikličnih N, N-dimetilformamidinov, strukture heterocikličnih formamidoksimov ter hidroksiazoloazinov. Z masno spektrometrijo

je raziskoval fragmentacijo nekaterih piridazinov, azolopiridazinov in piridopiridazinov.

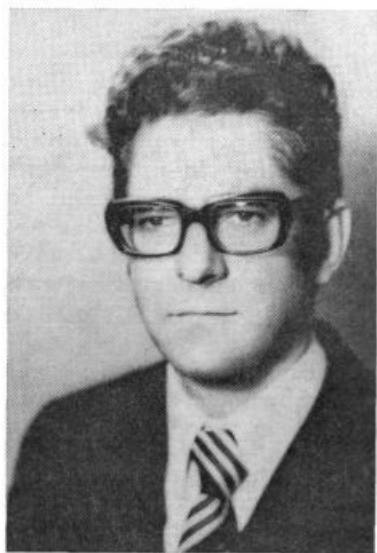
Z izvornim in obsežnim raziskovalnim delom, pri katerem so sodelovali tudi drugi člani katedre in številni diplomanti, magistrandi in doktorandi, se je prof. Tišler uvrstil med vodilne heterociklične kemike. Odraz tega je, da mu je Mednarodno društvo za kemijo heterociklov zaupalo organizacijo 5. kongresa (Ljubljana 1975), ga izbralo za podpredsednika za obdobje 1975—77 ter za predsednika za obdobje 1977—79. Prav tako pomenijo mednarodno priznanje za njegovo delo tudi vabila na plenarna predavanja na kongresih v Montpellierju in Kühlungsbornu in številna predavanja na univerzah oziroma pri kemijskih društvih na Japonskem (11 predavanj), ZDA (3), Maroku, Perziji in drugod doma in v Evropi.

Bibliografijo del dr. Tišlerja od 1970 do 1976 hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za rednega člana akademije.

LOJZE VODOVNIK

Dr. Lojze Vodovnik je bil rojen v Mariboru dne 6. septembra 1933. Po končani srednji šoli se je vpisal na Elektrofakulteto v Ljubljani, kjer je leta 1957 diplomiral. Od leta 1957 do 1959 je bil zaposlen pri Elektromedicini v Ljubljani in je nato prešel kot asistent na fakulteto za elektrotehniko. Po promociji je leta 1963 postal docent na tej fakulteti, leta 1967 je bil izvoljen za izrednega in l. 1973 za rednega profesorja. Med asistentsko dobo je bil pol leta na specializaciji pri inštitutu za visokonapetostne naprave univerze v Uppsali, l. 1964 pa je odšel na specializacijo na Case Institute of Technology v Clevelandu (ZDA), kjer je nato v letih 1966 do 1969 vzporedno s svojim delom v Ljubljani kot »visiting assistant professor« predaval predmete Dynamic Systems I. in II. in »Medical Engineering«.

Na fakulteti za elektrotehniko je l. 1964 ustanovil in vodi laboratorij za medicinsko elektroniko in biokibernetiko; v letih 1973—1975 je bil izvoljen za prodekana, v letih 1975—1977 pa je bil dekan te fakultete.

Prof. Vodovnik je sodeloval pri velikem številu raziskovalnih projektov s področja biokibernetike in biomedicine. Je član številnih znanstvenih in strokovnih društev doma in v inozemstvu, med temi tudi Jugoslovanske organizacije za avtomatiko ETAN, Royal Society of Medicine v Londonu in Institute of Electrical and Electronic Engineers. Za raziskovalno delo s področja biomedicinske tehnike je l. 1971 prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča. Z vključevanjem raziskovalcev s področja me-

dicine v svoj team, je prof. Vodovniku uspelo odpreti vrsto novih raziskovalnih področij v biomehaniki ter kibernetičnih sistemih človeka. S posrečeno kombinacijo sodelovanja med tehniko in medicino ter intenzivnimi idejami Vodovnika, ki so dale delu kvalitetno vsebino, mu je uspelo doseči svetovni vrh in se mednarodno uveljaviti kot raziskovalec.

V svojih prvih delih se je Vodovnik usmeril v raziskave in razvoj merilnih metod za biološke signale in električnih stimulacijskih metod za uporabo v medicini. Te metode so osnova za eksperimentalno in teoretično delo na področju biokibernetike. Z uvajanjem konceptov kibernetike v biološke sisteme je mednarodna skupina raziskovalcev, katere vodilni član je bil tudi Vodovnik, začela pionirsko delo na razvoju teh idej s teoretičnega stališča in njihove praktične uporabe v različnih vejah medicine. Modeliranje aktivnosti centralnega živčnega sistema, nevronuklearnega krmilnega sistema itd. s pomočjo diskretnih in zveznih modelov, predstavlja danes dosežke vrhunske kvalitete. Z novimi pogledi na zavestno krmiljenje paretičnih mišic s pomočjo električne stimulacije in na funkcionalno električno stimulacijo je Vodovnik nakazal predvsem originalne rešitve tega problema s strani obdelave informacij v centralnem živčnem sistemu. Z opisom raznih bioloških procesov v človeškem organizmu s pomočjo prenosnih funkcij in z definicijo krmiljenja teh procesov je pomembno prispeval k matematični formulaciji delovanja miškulature in njegove električne stimulacije.

Široko območje problemov iz biomehanike in biokibernetike, ki jih Vodovnik v svojih razpravah obravnava in doseženi rezultati, izpričujejo prodornost in svežino znanstvenega ustvarjanja. Večina del je objavljenih kot delo več avtorjev, kar dokazuje tudi njegov smisel za skupno delo. Vendar se skozi vsa dela kaže kot idejni vodja delovnih skupin tako v Jugoslaviji kot v ZDA. Posebno pozornost so vzbudile razprave o uporabi elektronskih pripomočkov za hojo in o napravah za enokanalno stimulacijo peronealnega živca, o uporabi teorije regulacij in pri drugih vprašanih funkcionalne električne stimulacije ekstremitet, o problematiki terapevtskih učinkov funkcionalne električne stimulacije in o uporabi diskretnih modelov pri študiju fenomenov, ki so s stimulacijo zvezani.

Bibliografijo del prof. Vodovnika od 1950 do 1975 hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana akademije.

RAZRED ZA PRIRODOSLOVNE VEDE

JOŽE BOLE

Rodil se je 17. junija 1929 v Ljubljani, kjer je leta 1948 maturiral na VI. gimnaziji. Leta 1953 je diplomiral iz biologije na takratni prirodoslovno matematični fakulteti ljubljanske univerze. Doktorsko disertacijo z naslovom »Morfološki, ekološki, taksonomski in filogenetski problemi naših subteranih gastropodov« je zagovarjal leta 1960.

Po odsluženju vojaškega roka v letih 1953—1954 se je jeseni leta 1954 zaposlil v biološkem inštitutu medicinske fakultete, kjer je delal do leta 1959, nato pa je prišel kot asistent v inštitut za biologijo SAZU. Leta 1961 je bil izvoljen za znanstvenega sodelavca, leta 1966 za višjega znanstvenega sodelavca in leta 1972 za znanstvenega svetnika. Od začetka leta 1973 je upravnik biološkega inštituta Jovana Hadžija SAZU.

Raziskovalno delo je usmeril predvsem v malakologijo in še posebno v speleobiološko problematiko podzemeljskih mehkužcev. Znanstveno delo je zajelo nekaj smeri, ki jih obravnavajo posamezne razprave. Posebno pozornost je posvetil taksonomskim in morfološkim problemom. Na podlagi podrobnih anatomskih raziskav doslej še nepreiskanih vrst je za mnoge vrste in rodove določil nova mesta v sistemu. Opisal je tudi veliko novih taksonov kot so podvrste, vrste in rod. Posebno podrobno je

proučeval izvirske in podzemeljske polže iz družine Orientaliidae ter kopenska podzemeljska rodova *Spelaeodiscus* in *Zospeum*. Pomembno odkritje je podzemeljska školjka *Congeria kusceri* iz Hercegovine, ki jo je opisal in raziskal tudi anatomsko in ugotovil, da je edina še živeča avtohtona evropska vrsta tega sicer že izumrlega rodu. Zanimive rezultate je dalo raziskovanje vpliva podzemeljskega načina življenja na anatomske spremembe pri podzemeljskih vrstah v primerjavi s sorodnimi površinskimi oblikami. Pri tem je ugotavljal in analiziral troglobiontske znake. V okviru evlucijskih in filogenetskih raziskav je obdeloval probleme speciacije gastropodov na otokih ob zahodni obali Istre. Osvetlil pa je tudi položaj mehkužcev v Hadžijevem sistemu živalstva. Raziskave speleobiološke in ekološke problematike je vnesel v večino del o podzemeljskih mehkužcih. Posebej se je lotil tudi ekološke klasifikacije podzemeljskih mehkužcev in še posebej problematike mehkužcev iz talnih vod, od koder je opisal novo vrsto in nov rod. Posebno pozornost je posvetil tudi ekološkim raziskavam mrzlišč s posebnim ozirom na mikroklimatske razmere in njihove vplive na podroben razpored vrst. Posebno raziskovalno smer izpričujejo zoogeografska proučevanja, ker je malakofavna zahodnega Balkana izredno bogata in ima več kot polovico endemnih vrst. Proučeval je zoogeografske razmere podzemeljskih in površinskih ter vodnih in kopenskih vrst ter ugotovil bistvene razlike med posameznimi skupinami. Zanimive rezultate so dale raziskave odnosov med razporedom podzemeljskih in izvirskih vrst polžev in razvojem porečij v geološki preteklosti od pliocena dalje, saj so spremembe v porečjih pustile sledove v razporedu vodnih podzemeljskih in izvirskih mehkužcev, kar se dobro sklada z geomorfološkimi dognanji. Precej del obravnava tudi favnistiko posameznih območij s podrobno analizo malakofavne. Del raziskav pa je posvetil problemom varstva narave in je podrobno obdelal mehkužce nekaterih zavarovanih območij v Sloveniji, posebej pa še splošno problematiko varstva podzemeljskega živalstva. Težišče raziskav je bilo v Sloveniji, nekaj raziskav pa je zajelo tudi kraške predele zahodnega Balkana.

Z referati je sodeloval na mednarodnem speleološkem kongresu na Dunaju 1961, na jugoslovanskih speleoloških kongresih v Splitu 1958, Sarajevu 1962, Skopju 1968, Lipici 1972, na kongresih biologov Jugoslavije v Beogradu 1962 in v Ljubljani 1969, na simpoziju biosistematikov v Rovinju 1974 ter na mnogih zborovanjih slovenskih jamarjev in raziskovalcev krasa.

Od leta 1964 je tajnik Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije in je obenem urednik zbirke »Catalogus faunae Jugoslaviae«.

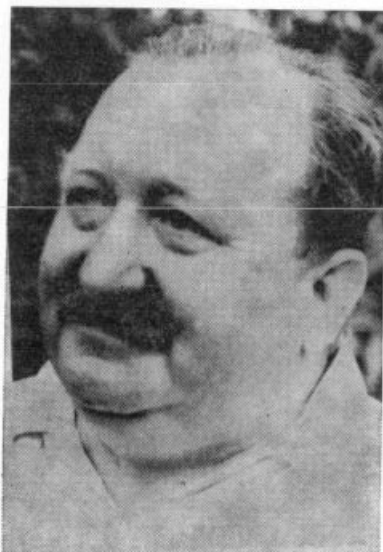
Leta 1954 je prejel Prešernovo nagrado za študente in leta 1966 nagrado Sklada Borisa Kidriča. Bibliografijo del dr. Boleta od 1956 do 1977 hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU ga je 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

RAZRED ZA UMETNOSTI

IVAN POTRČ

Pisatelj Ivan Potrč je bil rojen 1. januarja 1915. leta v Štukah pri Ptuju. V ljudsko šolo in gimnazijo je hodil v Ptuju, vendar zadnje ni končal, ker so ga tik pred maturo (1934) zaradi revolucionarnih socialističnih nazorov in delovanja zaprli, hkrati pa ga izključili iz vseh srednjih šol brez pravice do izpitov. Do 1938. leta, ko je dobil začasno službo kot novinar v mariborskem »Večeru«, je bil brezposeln. Pri »Večeru« je ostal le do leta 1940, ko je moral k vojakom, kjer je v Makedoniji dočakal vojno. Poleti 1941 ga je okupator kot sodelavca OF interniral v Mauthausenu, kjer je ostal do 1943. Od tega leta naprej je bil na ilegalnem delu v Mariboru, odkoder je odšel v partizane. Tu je bil urednik Ljudske pravice in član agitpropa. Na osvobojenem ozemlju so ga izvolili za prvega predsednika slovenskega časnikarskega društva. Po osvoboditvi Beograda je postal najprej sodelavec uredništva slovenskega dnevnika »Domovina«, nato pa prešel v redakcijo »Borbe«. Na pomlad 1945 so ga kot sourednika »Borbe« poslali v Skopje, kjer je sodeloval tudi pri »Novi Makedoniji«, po osvoboditvi vse Jugoslavije pa je bil dopisnik »Borbe« v Ljubljani. Leta 1946 je bil urednik »Ljudske pravice«, dokler ni l. 1947 postal član uredništva založbe »Mladinska knjiga«. Tu je bil sprva urednik, nato glavni urednik in zadnje leto (1972) svojega petindvajset let trajajočega dela pri tej za-

ložbi tudi njen direktor. Kljub uredniški in pisateljski zaposlenosti je opravljal še razne družbenopolitične funkcije, bil je predsednik Društva slovenskih pisateljev, devet let predsednik festivala »Kurirček«, predsednik delavskega sveta pri MK itd. Zdaj je ponovno predsednik Društva slovenskih pisateljev, predsednik Prešernovega sklada (drugo razdobje) in predsednik ter glavni urednik Prešernove družbe.

Pred vojno je dobil za dramo »Kreflova kmetija« nagrado mariborskega Umetniškega kluba, po vojni dve Prešernovi nagradi (1947, 1955) in dve nagradi Zveze borcev (1954, 1967). Odlikovan je z redom republike s srebrnim vencem in z redom dela z rdečo zastavo.

Prva Potrčeva novela je izšla leta 1933 v Ljubljanskem zvonu, ko je bil še osmošolec, prva njegova knjiga »Sin« leta 1937, medtem ko njegova drama »Kreflova kmetija«, v kateri si stojita nasproti dva svetova: gruntarski in svet vaške revščine, ni mogla biti uprizorjena, objavljeno pa je bilo le prvo dejanje (LZ, 1938). Vojna, internacija in partizanstvo so sicer začasno zavrli Potrčevo pisateljsko delo, po osvoboditvi pa ga je kljub raznim funkcijam nadaljeval s podvojeno silo.

Propadanje stare, patriarhalne vasi in počasno rojevanje nove je glavna snov in problematika večinskega dela Potrčevega pisateljstva, izhajajočega na eni strani iz odpora zoper staro, na drugi strani pa se skriva v njem tudi etično-politična in humanistična zaskrbljenost za razvoj v novo. Nemara je ta socialni humanistični in moralno politični boj najbolj nazorno prikazal v dramatski trilogiji o Kreflih, katere prvi del (»Kreflova kmetija«) je bil napisan že pred vojno, drugi del (»Lacko in Krefli«) leta 1948, tretji (»Krefli«) pa 1952.

O tej Potrčevi dramski trilogiji je zapisal slovstveni zgodovinar F. Zadavec, da je Potrč »iz slovenske kmetijske drame, žaloigre in podobnih naslovov izgnal poučno, moralistično, romantično navlako, jo popolnoma defolkloriziral. Njegove dramske osebe niso miselni konstrukti, ne črno-bele sence, brezkrvne lutke, votli moralizatorji in počrnjeni grešniki, ampak odločna in razbičana bitja, ki vladajo in služijo, se v svoji moči razkrajajo ali pa v nemoči in revščini sanjarijo o lepšem življenju.«

Med Potrčevimi povojnimi proznimi deli izstopa po svoji kvaliteti njegov roman iz kmečkega življenja (»Na kmetih«), za to je bil ta Potrčev roman tudi preveden v več jezikov (v srbohrvaščino, poljščino, italijanščino, makedonščino, angleščino in holandsščino, pripravlja pa se tudi prevod v ruščino). Akademik Slodnjak piše med drugim v svoji slovstveni zgodovini o tem romanu naslednje: »Že oblika pripovedi v prvi osebi, ki

jo pripoveduje junak, in njen fiktivni namen olajšati njegovo trpljenje, sta avtorju narekovala, da je gledal dogajanje z očmi glavne osebe in da si je kolikor mogoče prizadeval, da bi bil pristen v jeziku in slogu. In to je tudi najbolj uspelo... Kar se tiče vsebinske in miselne strani romana, pa mu moramo priznati, da je ustvaril nove in zanimive človeške figure in da je skozi prodorno osvetlil sodobno moralno življenje kmečkega prebivalstva v ptujski okolici. Pri tem je odkril pravcati spolni pandemij, ki ga je povzročila izguba moškega prebivalstva zaradi vojne...« V svoji podrobni analizi Potrčevega romana ugotavlja, da je globoko tragično dogajanje romana snovno takšno, kakršnega dotlej slovenski pisatelji še niso obravnavali.

Leta 1955 je Potrč priobčil »kronistični opis umora revolucionarjev« Đure Đakovića in Nikole Hecimovića pod naslovom »Zločin«. Iz avtobiografskega območja je vzel snov za revolucionarni roman »Srečanje« (1962) in za dramo »Na hudi dan si zmerom sam« (1963). V obeh delih prikazuje vprašanje, kje so v revoluciji kriteriji zvestobe in nezvestobe, zavezništva in izdajstva.

Pomemben je tudi izbor njegovih novel, ki je izšel leta 1965 pod naslovom »Nesmilečno življenje«, kakor so pomembne tudi novele in črtice, ki so zadnja leta izšle v raznih naših revijah. Potrč se je uveljavil tudi kot urednik, esejist in pisec scenarijev.

Kritik Milivoje Marković, dober poznavalec slovenske sodobne književnosti, je svojo analizo o Potrčevih novelah (Vreme otpora, slovenski pisci i knjige, 1975) končal takole: »...Potrčeva proza predstavlja izjemnost, prekoračuje čas, o katerem govori, gre mnogo širše iz nacionalnih okvirov, postaja univerzalna in kozmopolitska.« Obširno bibliografijo del I. Potrča hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU je Ivana Potrča dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

PRIMOŽ RAMOVŠ

Primož Ramovš se je rodil 20. marca 1921 v Ljubljani. Vzporedno s šolanjem na klasični gimnaziji v Ljubljani — maturiral je 1939 — in študijem na Filozofski fakulteti je študiral klavir in kompozicijo pri prof. S. Ostercu na Konservatoriju in Glasbeni akademiji v Ljubljani, kjer je diplomiral iz kompozicije. Nato je dve leti študiral v Italiji. Od 1945 dela v Biblioteki SA-ZU, sprva kot bibliotekar, od 1952 pa kot njen upravnik.

Primož Ramovš je izšel iz kompozicijske šole S. Osterca in se zatem izpopolnjeval pri V. Frazziju in A. Caselli. Že na začetku svojega ustvarjanja, ki pada v čas tik pred drugo svetovno vojno, se je naslonil

na smernice tedanjih novih evropskih glasbenih gibanj. Torej na kompozicijsko oblikovanje, v katerem je upošteval dvanajstonsko sistematiko, načela atonalnosti in atematičnosti in svobodnega pojmovanja tonalnosti. Usmerjen v neobarok oziroma neoklasicizem je v tej svoji fazi, ki je trajala nekako do leta 1950, izoblikoval svoja izhodišča. V petdesetih letih je postopoma evoluiral, klasične moderne prijeme je začel družiti z radikalnejšimi, v svoj kompozicijski stavek je postopoma sprejemal nove, aktualne evropske dosežke, tako tudi pointilistično in serialno tehniko, vselej s težnjo za svojimi, individualnimi rešitvami. Po tej fazi se kaže skladateljev razvoj v novi luči. Odklon od tradicije je še očitnejši; že prej svobodna tonalnost se umika atonalnosti, poseben poudarek je na iskanju novih zvočnih rešitev in na iskanju ravnotežja med formo in strukturo, med mikro- in makrostrukturami, vedno ob upoštevanju estet-

skih komponent. Kolikor gre za melodično komponento, jo rešuje z novo organiziranostjo po urejeni, trdni zakonitosti, ki je navzoča tudi v vseh drugih gradilnih strukturah in ki nudi vse možnosti za realizacijo ustvarjalne fantazije. V teh svojih razvojnih fazah — zadnja se začne v šestdesetih letih — kaže skladatelj neprekinjeno linijo v širjenju kompozicijske tehnike in izraza, tu in tam razodeva svojske značilnosti, ki, transformirano pojmovano, odsevajo tudi posebnosti slovenskega izraza.

Doslej je napisal mnoge izrazno individualno pogojene in umetniško značilne kompozicije — njihovo število se giblje okrog 165 opusov. Med njimi še posebej izstopajo *Musiques funèbres* (1955); *Intrada* (1962) in *Simfonija 68* (1968), vse za orkester; *Koncert za violino, violo in orkester* (1961); *Sinteze za rog in 3 orkestrske skupine* (1971); *Koncert za čelo in orkester* (1974); *Trio za klarinet, čelo in klavir* (1957); *Nihanja za flavto, kordofone in idiofone* (1967); *Sonata breve za violino in klavir* (1956); *Sonatina za rog in klavir* (1959); *Improvizacije za harfo* (1973); *Aulofonija za oboo in klavir* (1975) in *Enica za klavir* (1974).

Iz teh in tudi drugih skladb je jasno razvidna Ramovševa skladateljska pot. Umetniško vrednost njegovih skladb potrjujejo izvedbe doma in po svetu, kakor tudi številni natiski le-teh.

Nekaj odlomkov iz kritik Ramovševih del:

»Ramovšev ‚Simfonični portret‘ je eden izmed najboljših primerov sodobnega glasbenega mišljenja. Barve in efekti so izbrani z veliko skrbjo. Včasih so presenetljivi za poslušalca, zdaj ga spet osupnejo z domišljijo, vedno pa nam preskrbijo avtentično atmosfero — v tej vznemirljivi, toda očarljivi glasbeni sliki« (Walter Babiak: *The Michigan Bulletin* 28/3, April 1975.)

»Kwartet Wilanowski je najprej izvajal *Triptychon* P. Ramovša, gotovo najlepšo skladbo vsega večera. Skladatelj v njej pokaže zelo dobro delo, ki mu dovoljuje, da pridobi iz glasbenega materiala mnogo interesantnih barvnih efektov.« (Krzysztof Baculewski: *Ruch muzyczny* XVIII/8, 1974, Warszawa.)

»Primož Ramovš, ki se odlikuje med redkimi jugoslovanskimi komponisti, znanimi v deželah srednjeevropske kulture, je svoje novo delo »Signali« skomponiral za A. Bertonclja in Ansambel ‚S. Osterc‘. To je krajša skladba, ki ustvarja sodobno atmosfero novih zvokov med tremi skupinami: klavir, ansambel in oboa. To delo, značilno za Ramovša, je bogato na barvah, impresijah in zvočnih rešitvah.« (Alberto Basso: *AADM* XXVI/20, Perugia 1972.)

»...Nadaljnje presenečenje tega večera: Kontrasti slovenskega skladatelja P. Ramovša. Ta je tukaj prikazal zvezo post-webernianskega načina komponiranja s slovanskim duhom muziciranja, ki je prepričljiv in silno zanimiv, s trdno točnostjo in glasbeno inteligenco podan: manj v duhu senzibilitete Weberna kot v polnomočnem bistvu.« (Manfred Blumauer: Neue Zeit, 5. 6. 1965, Graz.)

»Izvrstna poteza dirigenta je bila, da je v program uvrstil ‚Žalno glasbo‘ odličnega slovenskega komponista Ramovša, delo, ki ni samo dokument nekega razvojnega trenutka v bogatem opusu umetnika z izrazito afiniteto do avantgardnih pridobitev sodobne glasbe, temveč je tudi delo, ki že dolgo časa stoji v vrhuncih jugoslovanske glasbe 20. stoletja.« (Krešimir Kovačević: Borba, 20. 4. 1976, Zagreb.)

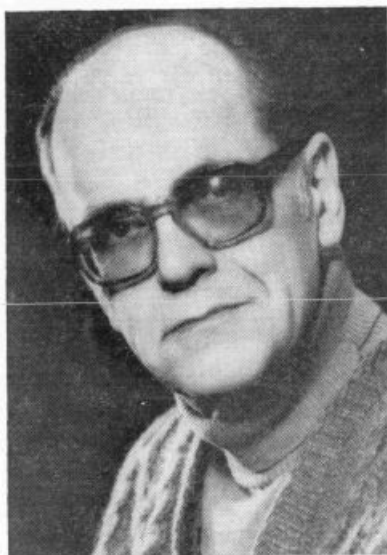
Bibliografija Primoža Ramovša do konca leta 1975 je objavljena v publikaciji »Biografije in bibliografije znanstvenih in strokovnih sodelavcev Slovenske akademije znanosti in umetnosti«, ki je izšla pri SAZU l. 1976, na straneh 449—456. Bibliografijo za leti 1976 in 1977 hrani arhiv SAZU.

Skupščina SAZU je Primoža Ramovša dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

GABRIEL STUPICA

Gabriel Stupica se je rodil 21. marca 1915 v Dražgošah. Šolal se je na realni gimnaziji v Ljubljani, maturiral 1931. Leta 1936 je absolviral Umetniško akademijo v Zagrebu — risanje je študiral pri M. Vanki, J. Klakoviću in O. Mujadžiću, slikarstvo pa pri Lj. Babiću.

Prvih štirinajst let po zagrebški akademiji (1937—1950) opredeljujemo kot Stupičevo realistično obdobje. Ne glede na težnje zagrebške slikarske šole v smislu postmanetovskega slikarstva in ožjega izročila hrvatske »klasike« (Račić, Kraljević, Becić) je Stupica s svojo senzibilnostjo in trdo-

vratnostjo oblikoval tudi svoja povsem osebna razmerja do slikarske zgodovine in sodobnosti. Iz obdobja, ki se končuje s Stupičevimi prvimi ljubljanskimi leti, velja izluščiti kot posebno uspela in karakteristična dela: 1937 *Portret deklice*, 1941 *Autoportret s prijateljem*, 1942 *Jasmin*, ki je tudi značilen »homage« El Grecu, 1946 *Deček z lubenico*, 1948 *Portret Otona Župančiča*, dve varianti *Dekleta z lampijonom* in naposled, 1950, kot pravo sintezo tega obdobja, veliko kompozicijo *Pred sprevedom* (tudi »Povorka« in »Baklada«).

»Temno ali ekspresionistično obdobje« Stupičevih naslednjih osem let (1950—1957) je čas, ko je Stupica, ki je že dotlej užival velik ugled v domovini, postal pojem tudi v mednarodnem umetnostnem svetu. Formalno, motivirano in vsebinsko pa so slike teh let razpete od paroksizma priganega samega akta gledanja (1951 dve varianti halucinantne *Žene v rdečem*) do presenetljivo celostnih videnj melanholičnih pravljličnih svetov. Tovrstne do-

sežke ponazarjata zlasti 1956 *Otrok pri mizi z igračami I* in veliki *Avtoportret s hčerko*. V tem obdobju so hkrati že povsem jasno izluščene Stupičeve osrednje teme: tihožitje pomembnih ničevosti kot pars pro toto, podoba osamljenega človeškega bitja, otroka neveste in slej ko prej veljavni portret, ki doživlja podobne, velikokrat kar avtobiografske metamorfoze, pa naj gre za lastno podobo v ožjem pomenu ali pa za podoživljeni, prisvojeni in vnovič preoblikovani model. Šele s Stupičevimi slikami iz teh let smo Slovenci zaokrožili svoj ekspresionizem v slikarstvu.

Tretje in najdaljše Stupičevo razdobje, »svetlo obdobje« ali »obdobje naslikanih in resničnih kolažev«, sega od 1957 dalje. V zamotanem quid pro quo nam mukotržno naslikani, a tudi »pravi« kolaž pomenita obenem skrajno iluzijo predmetnosti in skrajno abstrakcijo motiva, ki pa celo zdaj ni samo spoznaven, ampak tudi izpoveden. Nadaljujejo se »mize z igračami« (npr. 1960 *Svetla miza z igračami II*), in avtoportreti od še vedno »viteškega« *Avtoportreta s pismom* do čedalje bolj neusmiljeno avtokarikaturnih, ob tem pa vendar pikturnalno in grafično ubranih pretresljivih izpovedi. In naposled se posebno presenetljivo nadaljuje stari motiv otroka neveste.

Kakor vse druge umetnostnozgodovinske periodizacije si tudi takšno kronološko razdelitev Stupičevega dela predstavljamo samo kot pomožno sredstvo, ki naj rabi lažji preglednosti celote. V resnici teh obdobj ne deli nobena ostra cezura, pač pa se medsebojno raznovrstno prepletajo. Tako kot jih v jedru povezujejo vedno isti motivi, tako so si sočasne in časovno oddaljene slike — na videz presenetljivo — sorodne tudi v povsem likovnih posebnostih.

S potrebno neprizadetostjo je lahko ugotoviti, da si je Gabriel Stupica v decenijih po osvoboditvi pridobil veljavo enega izmed vrhov ne samo slovenskega, ampak kar celotnega jugoslovanskega slikarstva. Merila o pomenu in kvaliteti nekega umetniškega opusa, ki so bila v stari Jugoslaviji v posameznih umetnostnih središčih (in tudi Ljubljani) velikokrat še nekoliko lokalna in domača ali provincialna, so postala v novi Jugoslaviji ob vse večji povezanosti centrov in dogajanj mnogo enotnejša in veljavnejša tudi za tujino. Ne glede na nacionalno pripadnost je tako vodilna jugoslovanska likovna kritika kot tudi tujina največkrat imenovala tri slikarje v Jugoslaviji: Petra Lubardo, Krsta Hegedušića in Gabriela Stupico. Naj kot sicer zunanje, vendar za odmevnost v domačem okolju in svetu karakteristične dokaze omenimo, da so bila Stupičeva dela izbrana za vse resnično reprezentativne razstave jugoslovanske umet-

nosti doma in na tujem in da je Stupica dvakrat uspešno sodeloval na beneškem bienalu, in sicer v najboljših letih te ustanove (1952 in 1958), ter da je naposled prejel vrsto najodličnejših priznanj: trikrat Prešernovo nagrado (1948, 1950 in 1957), jugoslovansko nacionalno nagrado Solomona R. Guggenheima (1960), kot posebno priznanje eno od obeh prvih zlatih plaket na I. trienalu likovnih umetnosti v Beogradu, 1966 pa je postal dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. O njegovem delu so v superlativih govorili najboljši likovni kritiki Jugoslavije, francoski, italijanski, angleški, poljski, japonski, španski in drugi likovni kritiki in umetnostni zgodovinarji.

Gabriel Stupica je tudi med redkimi sodobnimi jugoslovanskimi in posebej slovenskimi likovnimi umetniki, ki jih upoštevajo *Encyclopedia of World Art* (New York, Toronto & London), *Phaidon Dictionary of Twentieth-Century Art* (London & New York 1973), *F. Goldsteinov Monogramm-Lexikon* (Berlin 1964) in druge mednarodne znanstvene edicije.

Skupščina SAZU je Gabriela Stupico dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

RAZRED ZA MEDICINSKE VEDE

JANEZ BATIS

Prof. dr. Janez Batis se je rodil 15. marca 1919 na Konju pri Litiji. Osnovno šolo je končal v Litiji, srednjo šolo z maturo pa leta 1938 v Ljubljani na klasični gimnaziji. Istega leta se je vpisal na veterinarsko fakulteto v Zagrebu. Leta 1941 je zaradi vojne in aktivnega dela v NOB prekinil študij. Po osvoboditvi je študij nadaljeval in leta 1948 diplomiral na zagrebški veterinarski fakulteti.

Med študijem v Zagrebu je bil član levičarskega društva KUSP (kulturno udruženje studenata pacifista). Takoj v začetku vojne (1941) se je vključil v NOB. Bil je organi-

zator vaških odborov OF v nekaj zasavskih vaseh. Leta 1942 ga je gestapo aretiral. Zaprt je bil od oktobra do decembra 1942 v Kamniku in Litiji. Decembra 1943 ga je gestapo drugič aretiral. Odpeljan je bil v Begunje, nato pa v koncentracijsko taborišče Mauthausen, kjer je ostal do osvoboditve.

Po osvoboditvi je nadaljeval študij. Aktivno je delal v študentski organizaciji na zagrebški veterinarski fakulteti in se udeleževal mladinskih delovnih akcij.

Po končanem študiju leta 1948 se je zaposlil na Veterinarskem znanstvenem zavodu v Ljubljani. Leta 1949 je bil na štirimesečni specializaciji za proizvodnjo cepiv v Serum zavodu v Novem Sadu, nato pa je opravil še dveletno specializacijo s področja mikrobiologije in epizootiologije pri zveznem inštitutu za veterinarsko službo v Zagrebu. Leta 1954 se je udeležil

krajšega izpopolnjevalnega tečaja iz splošnega veterinarstva na Dunaju. Leta 1958 je odšel kot štipendist ICA (International Cooperation Administration) na šestmesečno specializacijo s področja mastitisa v ZDA in dobil diplomu o uspešno opravljeni specializaciji. Leta 1960 je bil mesec dni v veterinarskem inštitutu v Freiburgu v ZR Nemčiji v laboratoriju za tuberkulozo in leta 1961 v mikrobiološkem inštitutu veterinarske fakultete v Beogradu, kjer je proučeval toksine stafilokokov. V letih 1966 in 1967 je uspešno opravil 10-mesečno specializacijo s področja tropskih živalskih kužnih bolezní in virologije v Parizu (Alfort).

Na veterinarski fakulteti v Zagrebu je leta 1957 dosegel doktorat znanosti s področja mikrobiologije, imunologije in epizootiologije, leta 1958 pa se je na zagrebški fakulteti habilitiral za predavanja z istih področij. Leta 1958 je bil izvoljen za docenta, leta 1964 za izrednega profesorja, leta 1971 pa za rednega profesorja na veterinarskem oddelku Biotehnične fakultete v Ljubljani.

Leta 1960 je organiziral Inštitut za mikrobiologijo in parazitologijo Veterinarskega oddelka Biotehnične fakultete. Od začetka delovanja inštituta je tudi njegov predstojnik. Na inštitutu je bilo opravljenih več doktorskih disertacij, magistrskih, specialističnih diplomskih del in diplomskih nalog študentov biologije. Večini kandidatov je bil prof. Batis tudi mentor.

Raziskovalno delo prof. Batisa je usmerjeno predvsem na dve področji, in sicer na področje mastitisov pri kravah in na področje zoonoz. S problemom mastitisa se ukvarja že 20 let. V razpravah o tej bolezni obravnava njeno razširjenost, ekonomski in zdravstveni pomen, diagnostične metode in zdravljenje mastitisa. Na tem področju sodeluje v delovni skupini alpskih dežel za zatiranje mastitisa. Raziskovalno delo na področju zoonoz opravlja v sodelovanju z medicinskimi in veterinarskimi strokovnjaki, epidemiologi, epizootiologi, mikrobiologi in parazitologi v okviru projekta »Zoonoze«, ki ga vodi že 10. leto. Raziskave na obeh področjih financira Raziskovalna skupnost Slovenije.

Aktivno (z referatom) se je udeležil 20 znanstvenih sestankov doma in v tujini, 5 sestankov pa se je udeležil brez referata.

Strokovne stike ima s sodelavci mikrobiološkega inštituta Medicinske fakultete in Zavoda za zdravstveno varstvo v Ljubljani, z veterinarskimi mikrobiologi in epizootiologi na veterinarskih fakultetah in inštitutih v Zagrebu, Beogradu, Skopju in Sarajevu. Sodeluje tudi z inozemskimi mikrobiologi, predvsem s strokovnjaki s področja mastitisa pri kravah, in sicer s stro-

kovnjaki veterinarskega inštituta (Instytut Weterynarii) v Bydgoszczu na Poljskem, inštituta INRA (Institut National de la Recherche Agronomique) v Franciji, Centralnega inštituta za veterinarske raziskave (Laboratoire Central de Recherches Vétérinaires) v Alfortu pri Parizu, centralnega veterinarskega laboratorija (Central Veterinary Laboratory) Weybridge, Anglija, veterinarskega raziskovalnega inštituta (Veterinary Research Institute) v Storrsu, ZDA, veterinarskega inštituta (Tiergesundheitsdienst) v Kemptnu na Bavarskem in inštituta za higieno in epidemiologijo (Institut hygieny a epidemiologie) v Pragi. Je tudi član mednarodne delovne skupine »Arbeitsgruppe der Alpenländer für Mastitisbekämpfung«. V letu 1977 je postal član »World Association for Buiatrics«.

Na fakulteti je opravljal številne upravne in samoupravne funkcije. Več let je bil član upravnega odbora Slovenskega mikrobiološkega društva, dve leti (1969, 1970) pa predsednik tega društva in član izvršnega odbora Jugoslovanskega mikrobiološkega društva. Bil je 5 let odbornik Skupščine mesta Ljubljane in 4 leta predsednik sveta za vzgojo in izobraževanje Skupščine mesta Ljubljane.

Sedaj je predstojnik inštituta za mikrobiologijo in parazitologijo veterinarskega oddelka biotehnične fakultete. Strokovno se udeje v tudi na področju terminologije. Je načelnik veterinarske terminološke sekcije pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti in član medicinske terminološke sekcije. Od leta 1970 je glavni urednik Zbornika biotehniške fakultete (Veterinarstvo).

Prof. Batis je član Društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov, član Slovenskega mikrobiološkega društva, član upravnega odbora Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Jugoslavije — sekcija za Slovenijo, član Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje, član sveta za vzgojo in izobraževanje pri Republiški konferenci SZDL, predsednik izvršilnega odbora Področne raziskovalne skupnosti za vzgojo in izobraževanje, predsednik komisije za Kidričeve nagrade in nagrade Sklada Borisa Kidriča za biotehniške in medicinske vede ter član komisije za nagrade mesta Ljubljane.

Leta 1965 je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem, leta 1968 pa z medaljo za vojaške zasluge. Leta 1975 je prejel nagrado mesta Ljubljane za posebne zasluge na področju vzgoje in izobraževanja. V letu 1977 je prejel plaketo Biotehniške fakultete v Ljubljani za prispevek k razvoju fakultete.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za dopisnega člana.

BORIS DRUJAN

Dr. Boris Drujan se je rodil 27. julija 1928 v Suwalki na Poljskem. Študiral je kemijo in farmacevtsko kemijo na berlinski univerzi v Charlottenburgu ter nato na univerzi v Gradcu, kjer je tudi diplomiral leta 1954. Leta 1956 si je na isti univerzi pridobil še doktorat znanosti iz področja organske kemije in farmakologije.

Po končanem študiju se je zaposlil kot raziskovalec na psihiatričnem inštitutu univerze McGill v Montrealu, Kanada. Leta 1960 pa se je preselil v Venezuelo in se zaposlil na oddelku za nevrobiologijo inštituta za znanstvene raziskave Venezuele (IVIC), Caracas. Tri leta kasneje je postal predstojnik laboratorija za nevrokemijo IVIC in to funkcijo opravlja še danes. Od leta 1960 do danes je krajši ali daljši čas sodeloval pri raziskavah ali pri pouku v številnih znanstvenih ustanovah po svetu, kot so oddelek za fiziopatologijo univerze Carabobo, Venezuela, inštitut za patološko fiziologijo medicinske fakultete v Ljubljani, laboratorij Carlsberg, Copenha-gen, inštitut za nevrobiologijo univerze v Göteborgu, oddelek za nevrokemijo univerze v Montrealu in drugih. Po letu 1970 je vodil priprave za organizacijo venezuelskega centra za podiplomski študij, odprtega za študente iz cele Južne Amerike, ki sta ga ustanovila IVIC, vlada Venezuele in UNESCO. Leta 1974, ko je bil ta center uradno ustanovljen, je postal prof. Drujan njegov prvi dekan.

Poleg navedene aktivnosti v raziskovalni in pedagoški dejavnosti je kandidat močno angažiran pri širjenju mednarodnega

sodelovanja Venezuele na področju znanosti, kulture in tehnologije. Tako je član nacionalnih vladnih komisij za sodelovanje z Jugoslavijo, Madžarsko, Bolgarijo in Romunijo. Poleg tega je svetovalec UNESCO za izvajanje programov v Latinski Ameriki na področju raziskovalnega dela in vzgoje. Je predsednik nacionalnega komiteja NDP-UNESCO programa za biološke znanosti. Kot dekan centra za podiplomski študij IVIC je bil iniciator izdelave programov in podpisa pogodb o sodelovanju IVIC s številnimi institucijami v svetu, med njimi tudi z medicinsko fakulteto v Ljubljani in inštitutom »Jožef Stefan« v Ljubljani.

Tesni stiki prof. Drujana z medicinsko fakulteto v Ljubljani so se začeli že leta 1967—68. Takrat je kandidat izrabil svoje sabatično leto za delo na inštitutu za patološko fiziologijo, hkrati pa se dodobra seznanil s številnimi raziskovalci na medicinskem področju kot tudi na drugih raziskovalnih ustanovah v Sloveniji. Kot naravna posledica njegovega dela v Ljubljani je nastal skupni program o raziskavah holinergičnih mehanizmov v optični poti, ki tečejo hkrati na inštitutu za patološko fiziologijo MF in v laboratorijih za nevrokemijo IVIC. Na osnovi tega projekta je prišlo do izmenjave raziskovalcev med institucijami, pri čemer je dr. Drujan večkrat obiskal Ljubljano.

Raziskovalno delo kandidata lahko razdelimo na tri glavne faze. V prvi, iz katere je tudi njegova doktorska disertacija, so ga zanimali učinki sistematično izbranih naravnih snovi na metabolizem in razvoj mikroorganizmov. Druga faza se prične po prihodu na univerzo McGill v Montrealu. V novem okolju je prvotni interes razširil na študij metabolizma kateholaminov, in to tako z modelnimi poskusi na živalih kot tudi z obdelavo patološkega materiala. Poleg prispevka na področju zahtevne metodologije je kandidat hkrati proučeval spremembe metabolizma kateholaminov in njihovo izločanje pod vplivom hormonov v različnih psihopatoloških stanjih in pod vplivom nekaterih medicinskih posegov. Material teh raziskav je publiciran v seriji tehtnih člankov.

Ko se je leta 1960 pridružil raziskovalni skupini prof. dr. Gunnarja Svaetichina, takrat že svetovno znanega raziskovalca mehanizmov percepcije svetlobe, se nekako začne tretja faza njegovega raziskovalnega dela. Delovna skupina prof. Svaetichina je bila sestavljena iz elektrofiziologov in morfolgov, dr. Drujan pa je prinesel nove dinamične biokemične koncepte. Tak interdisciplinaren pristop, v katerem je kandidat nosil vso težo biokemične komponente, je dal nekaj novih dognanj in hipotez o funkcionalnih povezavah plasti in celic v retini, o mož-

nih mehanizmi zaznave barv ter o ključnih metabolnih procesih pri tem, kot tudi o vlogi kateholaminskega transmitskega sistema v optični poti.

V nadaljnjem delu se je poglobil v študij interakcij holinergičnega sistema z drugimi transmitskimi sistemi v retini. Vpeljal je in razvil nove mikrometode za merjenje in za lokalizacijo posameznih komponent. Publikacije zadnjih let govore o uspešnosti tega dela. Kot primer naj bo omenjena samo lokalizacija holinergičnih komponent v področju sinapse fotoreceptorja ter na funkcionalnih stikih med horizontalnimi celicami. Ta odkritja so zagotovo prispevala k spoznanju izredno zapletenih kemičnih mehanizmov v retini, ki svetlobni signal obdelajo in spremenijo v zaznavo barv in slike.

Poleg publiciranih člankov, ki govore o raziskovalnem delu, je dr. Drujan o njem poročal tudi na številnih kongresih in simpozijih.

Skupščina SAZU ga je dne 10. marca 1977 izvolila za zunanjega dopisnega člana.

UMRLI ČLANI

Rado Kušej, rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941, dr. iur., redni profesor za cerkveno pravo na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 185—190.

Metod Dolenc, rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941, dr. iur., redni profesor za kazensko pravo na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do smrti. — Glej Letopis 1, 193—197.

Gregor Krek, rojen 27. junija 1874, umrl 1. septembra 1942, dr. iur., redni profesor rimskega in civilnega prava na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, prvi glavni tajnik akademije od 28. januarja 1939 do 11. julija 1942. — Glej Letopis 1, 201—238.

Alfonz Pavlin, rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942, gimnazijski profesor, strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 241—257.

Ferdinand Seidl, rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942, realčni profesor, strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo. Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 261—290.

Rihard Jakopič, rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila 1943, akademski slikar. Redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 41—43; 2, 75—89.

Anton Breznik, rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca 1944, dr. phil., gimnazijski ravnatelj, jezikoslovec. Dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 157—160; 2, 61—74.

Matija Jama, rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947, akademski slikar. Redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 47—49; 2, 90—103.

Ivan Regen, rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1947, dr. phil., gimnazijski profesor, strokovnjak za živalsko fiziologijo in občo biologijo. Dopisni član matematično-priro-

doslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 175 do 176; 2, 104—105.

Milan Škerlj, rojen 4. septembra 1975, umrl 8. decembra 1947, dr. iur., redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 127—130; 2, 106 do 125.

Oton Župančič, rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949, književnik. Redni član razreda za umetnosti od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 151—153; 2, 225—256.

France Kidrič, rojen 23. marca 1880, umrl 11. aprila 1950, dr. phil., redni profesor za starejše slovanske in slovensko literaturo na univerzi v Ljubljani, višji znanstveni svetnik akademije. Redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik tega razreda; od 2. oktobra 1945 do smrti predsednik akademije. — Glej Letopis 1, 51—61; 2, 34—44; 3, 257—266; 4, 86—100.

Sergej Ivanovič Vavilov, rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951. Prezident Akademije nauk SSSR v Moskvi. Dopisni član razreda za matematično prirodoslovne, medicinske in tehnične vede od 7. novembra 1947. Glej Letopis 2, 31.

Janko Šlebinger, rojen 19. oktobra 1876, umrl 5. februarja 1951, dr. phil., upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, slovenski bibliograf. Dopisni član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 21. decembra 1946. — Glej Letopis 2, 54—58; 4, 101—124.

Matija Murko, rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952, dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi. Dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 172 do 174; 5, 169—177.

Fran Ramovš, rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952, dr. phil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na univerzi v Ljubljani. Redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940, glavni tajnik akademije od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; predsednik akademije od 19. maja 1950 do smrti; upravnik Inštituta za slovenski jezik. — Glej Letopis 1, 105—110; 5, 148—160.

Boris Kidrič, rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953; predsednik Gospodarskega sveta FLR J. Redni član razreda za zgodovinske in družbene vede od 6. decembra 1949. — Glej Letopis 3, 156—164; 5, 161—167.

Lucien Tesnière, rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954, redni profesor za primerjalno jezikoslovje na univerzi v Montpellieru. Dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 92—94; 7, 59—63.

Pavel Lunaček, rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila 1955, dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo, predstojnik ginekološko porodniške klinike medicinske fakultete univerze v Ljubljani. Redni član razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. junija 1954. — Glej Letopis 6, 61 do 65; 7, 55—58.

Petar Skok, rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na vseučilišču v Zagrebu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 89—91; 8, 77—82.

Janko Polec, rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956, dr. iur., redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938, načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1942 do 30. septembra 1949; predsednik Terminološke komisije pri akademiji. — Glej Letopis 1, 97—101; 8, 48—60.

Jože Plečnik, rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja 1957, redni profesor za arhitekturo na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 78—89; 8, 61—67.

Rajko Nahtigal, rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca 1958, dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov in častni predstojnik Slovanskega inštituta na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938, prvi predsednik akademije od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942, načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis 1, 71—75; 9, 63—67.

Franc Ksav. Lukman, rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958, dr. theol., dr. phil., redni profesor za historično dogmatiko, za zgodovino starokrščanskega slovstva in za zgodnjo cerkveno zgodovino na teološki fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 168—169; 9, 78—81.

Andrija Štampar, rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958, dr. med., redni profesor za higieno in socialno medicino na vseučilišču v Zagrebu, predsednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis 9, 82—84.

Izidor Cankar, rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958, dr. phil., redni profesor za zgodovino umetnosti na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 67—73; 9, 68—77.

Kazimierz Nitsch, rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958, profesor poljskega jezika na univerzi v Krakovu. Dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis 9, 85—87.

Pavel Golia, rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959, književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 116—120; 10, 34—39.

Aleksandar Belić, rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960; dr. phil., profesor za lingvistiko na univerzi v Beogradu, predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti. Dopisni član od 7. novembra 1947. Glej Letopis 11, 36—38.

Anton Lajovic, rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960, komponist in muzikolog. Redni član od 16. maja 1940, tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti. — Glej Letopis 1, 63—76; 11, 34—35.

Ejnar Dyggve, rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961, dr. h. c., dr. ing. h. c., arhitekt in arheolog v Kopenhagenu. Dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis 9, 47 do 48; 12, 81—82.

Božidar Lavrič, rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961, dr. med., dr. h. c., redni profesor za kirurgijo na medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik kirurgične klinike. Redni član od 6. decembra 1949, od 21. marca 1950 do smrti podpredsednik akademije. — Glej Letopis 3, 201—202; 12, 72—80.

Zdeněk Nejedlý, rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962, profesor Karlove univerze v Pragi, prezident Akademije znanosti ČSR. Dopisni član od 7. novembra 1947.

Fran Saleški Finžgar, rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962, književnik. Redni član od 7. oktobra 1938, od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949 načelnik razreda za umetnosti. — Glej Letopis 1, 23—25; 13, 43—46.

Milan Vidmar, rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962, dr. h. c., dr. techn. ing., redni profesor za elektrotehniko na univerzi v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942, predsednik akademije od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede od 30. septembra 1949 dalje; upravnik Inštituta za elektriško gospodarstvo od 1. junija 1948 do 1. maja 1959, konzulent tega inštituta od 1. maja 1959 dalje. — Glej Letopis 1, 130—142; 13, 47—50.

Vale Vouk, rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962, dr. phil., redni profesor za botaniko na vseučilišču v Zagrebu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 108—109; 13, 51—53.

Anton Sovre, rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963, redni profesor za grški jezik na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 86—88; 14, 36—38.

Milan Bogdanović, rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964, književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost na univerzi v Beogradu od 1946 do 1949, do 1962 upravnik Narodnega gledališča v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 135—136.

Maks Samec, rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964, dr. phil., redni profesor za kemijo na univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, nato do 1959 upravnik Kemičnega inštituta Borisa Kidriča v Ljubljani in od 1959 njegov znanstveni svetovalec. Redni član od 6. decembra 1949, od 16. novembra 1962 do smrti tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede. — Glej Letopis 3, 188—198; 15, 60—61.

Juš Kozak, rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964, književnik. Redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis 12, 54—62; 15, 62—64.

Ivan Grafenauer, rojen 7. marca 1880, umrl 29. decembra 1964, dr. phil., gimnazijski profesor. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti. — Glej Letopis 1, 161—165; 15, 65—71.

Ilija Djuričić, rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965, dr. med., redni profesor za fiziologijo na veterinarski fakulteti univerze v Beogradu. Dopisni član od 22. decembra

1961, predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis 12, 40—42; 17, 50—52.

Igor Tavčar, rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965, dr. med., redni profesor za interno medicino na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949, upravnik Inštituta za medicinske vede pri akademiji. — Glej Letopis 3, 203—204; 16, 63—65.

Ivo Krbek, rojen 23. avgusta 1890, umrl 16. januarja 1966, dr. iur., redni profesor za upravno pravo na vseučilišču v Zagrebu. Dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis 9, 51—52; 17, 53—55.

Anton Melik, rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966, dr. phil., redni profesor za geografijo na univerzi v Ljubljani. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji. — Glej Letopis 1, 170—171; 17, 37—46.

Marjan Kozina, rojen 4. junija 1907, umrl 19. junija 1966, izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 123—124; 17, 47—49.

Marjan Salopek, rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967, dr. phil., redni profesor za geologijo na vseučilišču v Zagrebu. Dopisni član od 7. februarja 1976. — Glej Letopis 18, 59—60 in 83—86.

Josip Plemelj, rojen 11. decembra 1873, umrl 22. maja 1967, dr. phil., častni doktor matematičnih in tehničnih znanosti, redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda oziroma razreda za matematične, prirodoslovne in tehnične vede od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis 1, 93—94; 18, 73—78.

Alojz Gradnik, rojen 3. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967, dr. iur., književnik. Redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis 13, 33—38; 18, 79—82.

Ljudmil Hauptmann, rojen 5. februarja 1884, umrl 19. aprila 1968, dr. phil., zlati doktorat univerze v Gradcu, redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na vseučilišču v Zagrebu. Dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 166; 19, 51—62.

Venčeslav Koželj, rojen 17. septembra 1901, umrl 6. avgusta 1968, dr. techn., redni profesor za teoretično elektro-

tehniko na univerzi v Ljubljani. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis 9, 55—56; 13, 31; 19, 49—50.

Othmar Kühn, rojen 5. novembra 1892, umrl 26. marca 1969, dr. phil., redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na univerzi na Dunaju. Dopisni član od 6. februarja 1965. — Glej Letopis 16, 53—54; 20, 78—80.

Robert Neubauer, rojen 7. decembra 1895, umrl 3. maja 1969, dr. med., redni profesor za ftziologijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis 12, 38—39; 20, 74—77.

Frank Wollman, rojen 5. maja 1888, umrl 9. maja 1969, dr. phil., redni profesor za slovansko slovstvo in splošne literarne vede na filozofskih fakultetah v Bratislavi in Brnu. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis 20, 41 in 81—82.

Feliks Lobe, rojen 14. oktobra 1894, umrl 9. maja 1970, dr. h. c. univerze v Ljubljani, redni profesor na fakulteti za strojništvo univerze v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis 3, 186—187; 21, 99—100.

Gojmir Anton Kos, rojen 24. januarja 1896, umrl 22. maja 1970, akademski slikar, redni profesor na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis 3, 214—215; 21, 105—107.

Lojze Dolinar, rojen 19. aprila 1893, umrl 9. septembra 1970, akademski kipar, redni profesor na Akademiji za umetnost v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 7. februarja 1970. — Glej Letopis 5, 137—138; 21, 78—81 in 111—113.

France Bevk, rojen 17. septembra 1890, umrl 17. septembra 1970, književnik. Redni član od 2. junija 1953, tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966. — Glej Letopis 5, 110—115; 21, 117—121.

Zoran Rant, rojen 14. septembra 1904, umrl 12. februarja 1972, dr. tehničnih znanosti, redni profesor za procesno tehniko na tehniški univerzi v Braunschweigu. Dopisni član od 3. julija 1964. — Glej Letopis 15, 47—49; 23, 81—84.

Milko Kos, rojen 12. decembra 1892, umrl 24. marca 1972, dr. phil., redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na filozofski fakulteti v Ljubljani. Od 1950 do 1972 glavni tajnik akademije, redni član od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 53—62; 23, 85—95.

Maks Wraber, rojen 16. septembra 1905, umrl 14. maja 1972, doktor naravoslovja, znanstveni svetnik v Inštitutu za biologijo pri akademiji. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis 20, 51—55; 23, 97—101.

France Stelè, rojen 21. februarja 1886, umrl 10. avgusta 1972, dr. phil., redni profesor za umetnostno zgodovino na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis 1, 113—123; 23, 103—115.

Jovan Hadži, rojen 22. novembra 1884, umrl 11. decembra 1972, dr. phil., redni profesor za zoologijo na prirodoslovno-matematični fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis 1, 29—37; 23, 117—120.

Dimitrije Jovčić, rojen 14. oktobra 1889, umrl 16. februarja 1973, redni profesor za ortopedijo in travmatologijo. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis 18, 55 do 58 in 24, 69—72.

Lucijan Marija Škerjanc, rojen 17. decembra 1900, umrl 27. februarja 1973, redni profesor na Akademiji za glasbo. Redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis 3, 216 do 220 in 24, 73—76.

Alija Košir, rojen 6. aprila 1891, umrl 9. junija 1973, redni profesor za histologijo in embriologijo medicinske fakultete. Redni član od 24. junija 1955. — Glej Letopis 7, 45—48 in 24, 77—81.

Miodrag Ibrovac, rojen 24. avgusta 1885, umrl 21. junija 1973, redni profesor romanistike na filozofski fakulteti v Beogradu. Dopisni član od 17. aprila 1973. — Glej Letopis 24, 47—52 in 83—85.

Franc Čelešnik, rojen 27. oktobra 1911, umrl 28. avgusta 1973, redni profesor za čeljustno kirurgijo na medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis 20, 49—50 in 24, 87—91.

Vojeslav Molè, rojen 14. decembra 1886, umrl 5. decembra 1973, redni profesor za srednjeveško umetnost na Jagelonski univerzi v Krakovu. Dopisni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis 12, 29—34 in 24, 93—98.

Siniša Stanković, rojen 26. marca 1892, umrl 24. februarja 1974, dr. phil., redni profesor za zoologijo na univerzi v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 103—104 in 25, 93—94.

Milan Bartoš, rojen 10. novembra 1901, umrl 12. marca 1974, dr. iur., redni profesor pravne fakultete v Beogradu.

Dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis 9, 43—44 in 25, 97—99.

Vaso Butozan, rojen 5. decembra 1902, umrl 14. maja 1974, dr. vet., dr. h. c., redni profesor veterinarske fakultete v Sarajevu. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis 18, 50—51 in 25, 103—104.

Franco Koblar, rojen 29. novembra 1889, umrl 11. januarja 1975, dr. phil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Redni član od 3. julija 1964, tajnik razreda za filološke in literarne vede od 22. januarja 1965 do smrti. — Glej Letopis 15, 35—38 in 26, 83—87.

Jean Nougayrol, rojen 14. februarja 1900, umrl 23. januarja 1975, asiriolog, profesor na École pratique des Hautes Études v Parizu. Dopisni član od 7. februarja 1968. — Glej Letopis 19, 35—36 in 26, 89—95.

Ivo Andrić, rojen 10. oktobra 1892, umrl 13. marca 1975, književnik, Nobelov nagrajenec za književnost. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 133—134 in 26, 97—102.

Krsto Hegedušić, rojen 28. novembra 1901, umrl 8. aprila 1975, akademski slikar-mojster. Dopisni član od 20. marca 1975. — Glej Letopis 26, 103—108.

Boris Kalin, rojen 24. junija 1905, umrl 22. maja 1975, kipar-mojster, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 121—122 in 26, 109—113.

Dušan Kermavner, rojen 7. decembra 1903, umrl 11. junija 1975, dr. iur., znanstveni svetnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Dopisni član od 5. februarja 1971. — Glej Letopis 22, 39—45 in 26, 115—118.

Branimir Gušić, rojen 6. aprila 1901, umrl 7. julija 1975, dr. med., dr. phil., redni profesor za otorinolaringologijo na medicinski fakulteti v Zagrebu. Dopisni član od 3. junija 1964. — Glej Letopis 15, 41—46 in 26, 119—121.

Stanko Škerlj, rojen 7. februarja 1893, umrl 21. julija 1975, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na filozofski fakulteti v Ljubljani. Redni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis 20, 39—40 in 26, 123—126.

Kosta Todorović, rojen 5. julija 1887, umrl 19. septembra 1975, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni medicinske fakultete v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 107 in 26, 127—130.

Boris Zihlerl, rojen 25. septembra 1910, umrl 11. februarja 1976, redni profesor za občo sociologijo in za zgodovino marksizma na filozofski fakulteti in fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; podpredsednik akademije od 20. marca 1975 do smrti. — Glej Letopis 3, 165—171; 9, 38—40 in 27, 119—124.

Milko Bedjanič, rojen 29. junija 1904, umrl 15. februarja 1976, redni profesor za infekcijske bolezni na medicinski fakulteti v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1968, redni član od 21. marca 1974. Tajnik razreda za medicinske vede od 20. marca 1975 do smrti. — Glej Letopis 19, 39; 25, 50—53 in 27, 125—129.

Pavel Stern, rojen 17. marca 1913, umrl 20. marca 1976, redni profesor za farmakologijo na medicinski fakulteti v Sarajevu. Zunanji dopisni član od 21. marca 1974. — Glej Letopis 25, 74—76 in 27, 131—134.

Marko Kostrenčić, rojen 21. marca 1884, umrl 19. maja 1976, redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ do 19. stoletja na pravni fakulteti v Zagrebu. Zunanji dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis 5, 74—75 in 27, 135—138.

Velibor Gligorić, rojen 28. junija 1899, umrl 3. oktobra 1977, književni kritik. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis 18, 42. in 28, 113—116.

Gustav Krklec, rojen 23. junija 1899, umrl 30. oktobra 1977, književnik. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis 20, 56 in 28, 123—126.

Matija Bravničar, rojen 24. februarja 1897, umrl 25. novembra 1977, skladatelj, redni profesor za kompozicijo in glasbeno teoretske predmete na akademiji za glasbo v Ljubljani. Dopisni član od 13. marca 1972, redni član od 21. marca 1974. — Glej Letopis 13, 68—70, 25, 77—79 in 28, 117—121.

Velibor Gligorić

VELIBOR GLIGORIĆ (1899—1977)

Dne 3. oktobra 1977 je umrl Velibor Gligorić, dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za filološke in literarne vede. Za zunanjega dopisnega člana je bil izvoljen 7. februarja 1967. Izvolitev je bila priznanje enemu vodilnih kritikov predvojne in povojne srbske literature; njegova smrt pomeni obžalovanja vredno zarezo v razvoju pomembne slovstvene tradicije.

Rodil se je 28. junija 1899 v Ripnju. Srednjo šolo je med prvo svetovno vojno obiskoval in končal v Franciji, po koncu vojne je na beograjski univerzi študiral pravo in dosegel diplomu leta 1924; nato je do začetka druge svetovne vojne služboval v ministrstvu za trgovino in industrijo. V tem času je bil že ugleden javni delavec, literarni kritik in urednik. Med drugo svetovno vojno je bil najprej interniran v taborišču na Banjici, od leta 1943 pa v nemških taboriščih. Po vojni je opravljal pomembne kulturne in kulturnopolitične funkcije. Bil je upravnik Narodnega pozorišta in nato Jugoslovanskega dramskega pozorišta v Beogradu. Postal je redni član Srpske akademije nauka i umetnosti, od leta 1965 naprej je bil njen predsednik; bil je prav tako dopisni član JAZU in MANU. V zadnjem desetletju je postal redni profesor filozofske faklutete v Beogradu. Bil je nosilec številnih nagrad in odlikovanj, med drugim mu je bil za kulturne in družbene zasluge podeljen red republike z zlatim vencem.

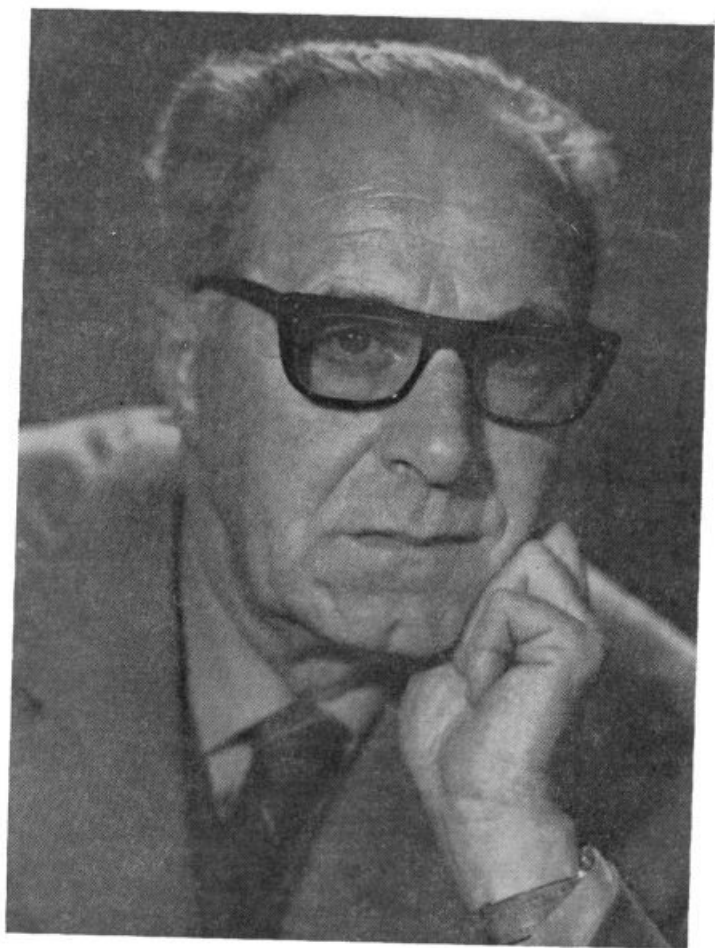
Ta priznanja je dobil za izjemno obsežno, dolgotrajno in dosledno literarno delo na področju literarne kritike, esejistike in monografike, ki se je dopolnjevalo s pomembno uredniško dejavnostjo. Pred vojno je bil urednik revij Nova svetlost, Raskrsnica in Razmena, po drugi svetovni vojni je ustanovil literarno revijo Savremenik, vendar je težišče njegovega dela bilo v literarni kritiki, pozneje tudi v literarnozgodovinski monografiki. Temu delu se je posvečal več kot pol stoletja, kar je v zgodovini srbske literature izjemen, verjetno najbolj reprezentativen primer. O njegovih plodovih pričuje obsežna bibliografija knjig, v kateri je zbral kritike, orise, monografske prikaze starejše in novejše srbske, deloma tudi hrvaške književnosti, včasih dopolnjene s polemikami zoper nasprotno literarne tokove in stališča: Kritike (1926), Lica i maske (1927), Matoš-Dis-Ujević (1929), Mistika i mistifikatori (polemika, 1930), Oni koji odlaze (1932), Iz književnog i pozorištnog sveta (1937), Kritike (1946), Pozorišne kritike (1946), Srpski realisti (1954), Ogledi i studije (1959),

Jovan Popović (1960), U vihoru (1963), Portreti (1965), Senke i snovi (1970) in drugo.

V središču njegovega kritičnega in historičnega interesa je bila literatura srbskih realistov 19. stoletja, dobe srbske moderne in novejšega socialnega realizma. Potem ko je začel v znamenju formalno-artističnih in intuicionističnih pogledov na literaturo, je kmalu dozorel v reprezentativnega predstavnika literarnega realizma, kot se je ta pred vojno znova uveljavil v socialnorealističnem gibanju. S tega stališča je iskal v literarnih delih predvsem družbenozgodovinske vrednote, osvetljeval pri posameznih avtorjih predvsem moralne, socialne in politične prvine njihove miselnosti, za metodološko podlago takšni analizi pa uporabljal prijeme impresionistične, empirično deskriptivne in razlagalne kritike. S tem je zlasti v zadnjih desetletjih nadaljeval Skerličevo izročilo, čeprav seveda s poudarkom v smeri sodobno angažiranega socialnega realizma.

V bližnji stik s slovensko kulturo je stopil predvsem kot urednik in uvodni esejist v knjigi *Vreme i savest* (Zbornik eseja i kritika pisaca, boraca i revolucionara, Beograd 1960). V to knjigo, izdano ob dvajsetletnici vstaje jugoslovanskih narodov, je zajel in v uvodu komentiral prispevke najvidnejših predvojnih mislecev, esejistov in kritikov. Med njimi je v obilni meri upošteval slovenske avtorje — S. Kosovela, B. Kidriča, I. Grahorja, I. Brnčiča, O. Župančiča in M. Jarca.

Dr. Janko Kos

Matija Bravničar

MATIJA BRAVNIČAR
(1897—1977)

Vedno živahno, vedro in življenja polno osebo akademika Matije Bravničarja je v kratkem času bolezen v zgodnjih večernih urah 25. novembra 1977 privedla do konca bivanja med nami. Pot njegovega življenja je bila dolga, pestra in plodna.

Rojen je bil 24. februarja 1897 kot sin kleparja Franca in Marije roj. Leban. Od ranih let v rodnem Tolminu je bilo njegovo življenje tesno povezano z glasbo. Violina je bila tisti instrument, ki mu je posvetil največ študija. Že v Gorici pa se je violinskemu priključil še študij glasbene teorije in harmonije. Tako je Bravničar že stopil na pot svojega poveljavnega poklica, ki mu je ostal skozi vse svoje življenje zvest, v katerem je spoznal svoje pravo poslanstvo in s katerim je našemu narodu zapustil tako bogato dediščino svojih stvaritev. Leto dni po koncu prve svetovne vojne je z nastopajočo sezono postal član opernega orkestra Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani, kjer je kot vodja drugih violin ostal do osvoboditve. Vendar se je v tem razdobju še izpopolnjeval tako kot violinist kakor kot komponist, kjer mu je bil učitelj Marij Kogoj. Ta je Bravničarja uvedel v Klub mladih in s tem mladega skladatelja postavil v delovno središče našega kulturnega življenja. Prav ta slednji študij je bil odločilen za izoblikovanje njegovih pogledov na sodobno ustvarjanje in za osvojitve trdnih estetskih nazorov, ki jih je vedno z vso odločnostjo zagovarjal in ni nikdar krenil s svoje premo načrtane in dognane skladateljske poti. Krajše študijsko bivanje na Dunaju in v Pragi mu je omogočila nagrada Slovenskega dramskega društva, ki jo je prejel za svojo opero »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Ta študij mu je predvsem razširil obzorje in spoznanje gibanja v takratni evropski Moderni. Študij kompozicije je potem še nadaljeval na ljubljanskem konservatoriju, kjer je leta 1933 diplomiral.

Vse to pridobljeno bogastvo je znal Bravničar dobro shraniti v svoji notranjosti in ga s svojim izrednim talentom tako preoblikovati, da so izpod njegovega peresa izšle kompozicije, ki v vsakem taktu izžarevajo elementarno silo in močno osebnost skladatelja — ki so lahko samo Bravničarjeve.

Še dalje ga je peljala življenjska pot. Takoj po osvoboditvi v Gorico na mesto ravnatelja Glasbene šole, pa kmalu spet nazaj v Ljubljano za upravnega direktorja Glasbene akademije. In potem spet dalje za vodjo glasbenega oddelka Državne založbe Slovenije. Leta 1953 je postal profesor za kompozicijo in teoretske predmete na ljubljanski Akademiji za glasbo. Najprej

kot izredni, potem kot redni profesor je deloval tukaj vse do upokojitve 1967.

In še številne druge dolžnosti so ga spremljale na njegovi življenjski poti. Od uredniških poslov pri raznih časopisih do raznih funkcij v strokovnih društvih, kjer se je povsod pokazal z vso svojo požrtvovalnostjo in nesebično delovno vnemo. Gotovo je treba tukaj poudariti večkratno imenovanje za predsednika Društva slovenskih skladateljev in Zveze skladateljev Jugoslavije, ko je s svojimi izkušenimi prijemi bistveno pripomogel k organizaciji teh teles. Zadnja leta svojega življenja se je rad umikal iz ljubljanskega hrupa v svoj mirni dom ob obali našega morja v Lauri blizu Portoroža. Pa tudi tukaj je v čisti naravi, s katero se je tako navdušeno povezoval, jo občudoval in z odprtim srcem sprejemal njeno bogastvo, to še prelil v zadnje svoje skladbe.

Bravničarjevo življenje se je izteklo. Njegova roka se je ustavila, vrelci njegovega ustvarjanja so usahnili, njegov opus je sklenjen. Pred nami stoji zdaj v svoji celoti, kot vogelni kamen slovenske Moderne. Temelji, ki jih je postavil, ki jih je soustvaril s Kogojem in Ostercem, so dovolj trdni, da je na njih lahko vzcvetel nadaljnji razvoj naše glasbene ustvarjalnosti. Razen tega je Bravničar bolj kot kateri naših simfoničnih skladateljev pristno slovenski. Ne da bi se posluževal folklornih citatov, v bistvu veje iz njegove glasbe tisti tipični, nekoliko trpki duh slovenske zemlje in njenih ljudi, njihovega značaja, rojenega v naravnih lepotah in neusmiljenih udarcih zgodovine. Zato nam je lahko toliko bolj razumljiva tematika, po kateri tako rad sega v svojih delih.

Gotovo je treba na prvem mestu omeniti operni stvaritvi »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« ter »Hlapec Jernej in njegova pravica«, obe na Cankarjevo besedilo. S temi deli je Bravničar več kot obogatil našo dokaj skromno odrsko produkcijo, z njima nam je dal skladatelj — tako kot Cankar v književnosti — pomemben primer tipično slovenske opere.

Drugo zelo plodno polje zavzemajo simfonična in koncertna dela. Prav pri teh prihaja njegova navezanost na domačo zemljo do izredne veljave. Že sami naslovi nam povedo vse: »Kralj Matjaž«, »Slavicus Hymnus«, »Simfonična antiteza« (Tolminska sakralna, Tolminska profana), »Kurent«, »Belokranjska rapsodija«, »Slovenska plesna burleska«, »Plesni kontrasti«, »Simfonia faronica«. Tudi v drugih skladbah te zvrsti ni Bravničar zatajil svojih načel in estetskoumetniških nazorov. Zato so tudi njegove tri simfonije, »Divertissements«, »Koncert za violino«, »Fantasia rhapsodica za violino« in pa »Koncert za rog«

najboljši dokaz. Bogat in nič manj pomemben je seveda tudi Bravničarjev komorni ter solistični opus. Razumljivo je, da pomemben del v njem zavzema literatura za violino.

V mladosti se je skladatelj Matija Bravničar odločil za pot ekspresionizma. Gotovo je ta najbolj ustrezal njegovemu osebnemu hotenju, bil mu je blizu in ravno zato je mogel v njem izraziti vso moč svojega talenta, svoje velike umetniške izpovednosti. Razen tega pa je njegovo nenehno iskanje in razmišljanje pripeljalo mojstra do vedno novih izkušenj in poglobitev. Nikdar se ni zapiral pred raznimi novimi izsledki kompozicijske tehnike ali pred novimi estetskimi pogledi. Mnogo teh je vnesel v strani svojih partitur, vendar vedno premišljeno in dognano, stvarno in vredno svojega skladateljskega duha. Zato so tudi njegova zadnja dela ohranila vso samoniklost, vso značilnost, in nas vedno znova prepričajo.

Skladateljska pot Matije Bravničarja je zdaj končana. S svojimi deli je ponesel slovensko glasbeno ustvarjalnost daleč preko meja domovine. Dostojno in z uspehom nas je povsod zastopal. Številne izvedbe po vsem svetu, tako na koncertnih odrih kakor v opernih hišah ali radijskih postajah o tem zgovorno pričajo. Vse to pa potrjujejo tudi priznanja, ki jih je skladatelj Bravničar prejel: odlikovanja, nagrade — med njimi Prešernova leta 1963 za »Violinski koncert« — končno izvolitev za dopisnega (1972) in rednega člana (1974) Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Življenjskost in elementarna sila, ki vejeta iz njegovih kompozicij, njih enkratnost in pristna domačnost, vse to je zagotovilo Bravničarjevemu opusu častno mesto v naši glasbeni in kulturni zgodovini, pomen njegovih del pa v njej ne bo mogel nikdar zbledeti.

Primož Ramovš

Gustav Krklec

GUSTAV KRKLEC
(1899—1977)

30. oktobra 1977. leta je po daljši in hudi bolezni umrl v Zagrebu dopisni član razreda za umetnosti SAZU in redni član JAZU pesnik Gustav Krklec. Smrt ga je doletela v 78. letu starosti in tako pretrgala njegovo vseskozi bogato pisateljsko in kulturno dejavnost. Bil je zadnja leta tudi predsednik Zveze pisateljev Jugoslavije, v kateri je s svojo umnostjo, duhovitostjo in humorjem uravnaval marsikakšna nasprotja, brez katerih takšna organizacija nikoli ni bila in ne bo. Zato pomeni njegova smrt ne samo občutno izgubo za hrvaško in jugoslovansko književnost, marveč tudi za Zvezo pisateljev Jugoslavje.

Glavni del Krklečevega ustvarjanja zavzema pesništvo. Po njem sodi med najboljše hrvaške in jugoslovanske lirike zadnjih šestdeset let. Sodi k pesniškemu rodu, h kateremu spadata tudi Miroslav Krleža in Tin Ujević, ki sta skupaj z najmlajšim Krklecem najznačilnejša zastopnika lirike tega rodu, vendar se med seboj močno razločujejo, saj ima njihova lirika vsaka svoj izrazito individualen značaj. Krklec je v prvi polovici svojega dela izrazito pesnik življenjske radosti, ki se ne da greniti ne od razočaranj ne od udarcev življenja, marveč poje svojo pesem vsem navkljub. Po tej strani je Krklec soroden življenjskemu optimizmu Otona Župančiča. Krklečeva pesem je prežeta od ljubezni do narave, do človeka in stvarstva sploh. V njegovih pesmih zvočno odseva barvitost polj, travnikov, gozdov, zagorskih vinogradov, odmeva šum vetra in zorečih njiv in bit človeka, ki živi z njimi, kakor živi z vsem žitjem in bitjem pesnik sam. Izbor njegovih najboljših pesmi, ki je izšel leta 1955 v zbirki *Brazda* v Beogradu, nosi zanj značilen naslov »Žuborenje življenja« (»Žubor života«). Veselje nad življenjem in verovanje vanj je Krklec izpovedoval že v svoji prvi pesniški zbirki »Srebrna cesta« (1921 l.) in to v času, ko je bil takšen življenjski optimizem precej redek v književnosti, saj je bilo vse še pod vtisom komaj končane vojne.

S svojo pesmijo vžiga Krklec veselje do življenja tudi drugim, saj jo vrh vsega bogati še s svojim, lahko bi rekli zagorskim humorjem. Kadar opeva medmurske kraje (gimnazijo je študiral v Varaždinu) in ljubljeno Zagorje, je ves fantovski, kakor da je le v meščansko obleko preoblečen zdrav in vesel zagorski fant, ki mu je pesem prav tako del narave kakor zoreče klasje na medmurski njivi ali z grozdi obložena trta v zagorskih gorinah, ki dajejo zlahtno vino, da si človek ne poplakne le žalosti in ne prežene le mraka in teme, temveč da si z njim

prečisti od trdega življenja skaljeni pogled in srce. Zato poje Krklec iz vse duše hvalnico naturi in vsemu lepemu, kar na svetu je — kljub zagorskemu blatu in mestnemu prahu moderne civilizacije.

Krklec ni v svojem pesniškem delu zametaval nobene forme, ne tradicionalne in ne raznih oblik svobodnega stiha, ki so ga pred njim gojili zlasti simbolisti. Njegov stih je izredno melodiozen in rime nevsiljive, včasih pa kar udarne. Bralec pri njem ve, pri čem je in kaj hoče pesnik, saj je Krklečeva poezija zmeraj priljudno sporočljiva in razumljiva. Vse te lastnosti Krklečevega človeškega in pesniškega značaja so povzročale, da ga je v slovenski književnosti privlačevala predvsem Prešernova pesem zaradi svoje jasnosti, oblikovne dovršenosti in muzičnosti, ne oziraje se, da je sicer precej otožna. Še bolj pa ga je mikala Župančičeva lirika, kakor da se je sam s svojo pesmijo čutil soroden z njo. Najboljši srbohrvatski prevod Prešernovega »Sonetnega venca« je oskrbel Krklec, iz Župančiča pa je prevedel po lastnem izboru kar celo vrsto pesmi (»Veš, poet, svoj dolg«, »Osvoboditeljem«, »Val d'oltra« itd.). Prevedel je tudi zbirko mladinskih pesmi »Ciciban«, ki je našla po zaslugi Krklečevih prevodov veliko mladih bralcev tudi na Hrvaškem. Ob Župančičevi smrti je napisal Krklec govor-esej, ki sodi med najlepše, kar je bilo kdaj napisanega v srbohrvaščini o pesniku Slovenske Moderne. Zaradi svojih zaslug za slovensko književnost smo ga pred leti izvolili za dopisnega člana SAZU, da se mu vsaj tako oddolžimo ne samo za delo, ki ga je opravil kot prevajalec slovenske lirike, marveč za pomembnost in vrednost njegovega pesniškega opusa samega, ki ga ima v okviru jugoslovanske književnosti prav tako pa izven nje, saj sodi med pomembne subtilne pesnike svojega časa in prek njega.

Akademik Bratko Kreft

III

POROČILO O DELU AKADEMIJE

AKADEMIJA V LETU 1977

Splošno

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je imela konec decembra 1977 3 častne člane, 36 rednih, 31 dopisnih in 29 zunanjih dopisnih članov, skupaj 99 članov. Od teh je v I. razredu 8 rednih, 5 dopisnih in 6 zunanjih dopisnih članov; v II. razredu 6 rednih, 9 dopisnih in 4 zunanji dopisni člani; v III. razredu je 8 rednih, 3 dopisni in 6 zunanjih dopisnih članov; v IV. razredu 3 redni, 4 dopisni in 4 zunanji dopisni člani; v V. razredu 7 rednih, 8 dopisnih in 5 zunanjih dopisnih članov; v VI. razredu 4 redni, 3 dopisni in 4 zunanji dopisni člani; (stanje 31/12-1977: 100 članov, in to 3 častni člani, 36 rednih, 32 dopisnih in 29 zunanjih dopisnih članov).

Ob koncu leta 1977 je delalo na SAZU s polnim delovnim časom 173 delavcev, od teh 90 raziskovalcev, 2 stažista, 8 strokovnih delavcev, 16 bibliotekarskih in knjižničarskih delavcev, 29 upravnih in računskih delavcev, 10 tehničnih in 18 pomožnih delavcev; s skrajšanim delovnim časom sta bila zaposlena 2 raziskovalca in 9 drugih delavcev. Stalnih zunanjih sodelavcev pa je bilo 9.

SAZU je v letu 1977 izgubila rednega člana Matijo Bravničarja (25. 11. 1977), zunanja dopisna člana Velibora Gligorića (3. 10. 1977) in Gustava Krkleca (30. 10. 1977) ter znanstvenega svetnika v pokoju Alfonza Gspana (25. 9. 1977).

Inštituti in druge delovne enote

SAZU ima 14 inštitutov, terminološko komisijo s pravno, tehnično, medicinsko, veterinarsko, naravoslovno in umetnostno sekcijo; študijski center za družbene vede s petimi delovnimi skupinami; svet za preučevanje in varstvo okolja pri predsedstvu SAZU in Kabinet Josipa Vidmarja.

Inštitut za marksistične študije kot štirinajsti inštitut akademije je bil ustanovljen s sklepom skupščine SAZU 10. 3. 1977.

Za upravnika inštituta je predsedstvo s 1. 7. 1977 imenovalo dopisnega člana Borisa Majerja, z delom pa je inštitut pričel na jesen leta 1977. Glede na različnost strok, ki spadajo v njegovo delovno področje, je vezan neposredno na predsedstvo SAZU.

Jubileji

V letu 1977 so doživeli:

zunanji dopisni član J. Lavrin 90 let; dopisni član A. Bajec 80 let; akad. M. Grošelj, A. Kuhelj, L. Vavpetič in dop. člana A. Finžgar in J. Jurančič 75 let; akad. J. Goričar, S. Ilešič, G. Kušej, F. Mihelič, A. Ocvirk in dop. člani A. Ingolič, B. Merhar in E. Ravnikar 70 let.

Nagrade, odlikovanja in priznanja

Kidričevo nagrado za leto 1977 so prejeli: akad. Svetozar Ilešič (za življenjsko delo na področju geografije Slovenije), akad. Miha Tišler (za dosežke s področja kemije organskih heterocikličnih spojin) in dopisni član prof. dr. Rudi Kyovski (za življenjsko delo na področju delovnega prava).

Nagrado Kidričevega sklada so prejeli: dopisni član prof. dr. Janez Batis (za razpravo Življenje in delo J. M. Žagarja) in sodelavci Inštituta za arheologijo SAZU za delo »Arheološka najdišča Slovenije«.

Nagrado AVNOJ za leto 1977 je prejel dopisni član Gabriel Stupica.

Nadalje so v letu 1977 prejeli:

predsednik SAZU akad. Janez Milčinski 29. 6. 1977 odlikovanje republike Francije Officier de l'ordre national du merite pour la République in spominsko plaketo univerze v Regensburgu;

akad. Jože Goričar Red republike s srebrnim vencem;

akad. Bogo Grafenauer in dopisni član Gabriel Stupica Red dela z rdečo zastavo;

akad. Robert Blinc Red dela z zlatim vencem in nagrado ISMAR;

akad. France Mihelič Red zaslug za narod z zlato zvezdo in nagrado »Politike«;

dopisni član prof. dr. Stojan Pretnar Red zaslug za narod s srebrno zvezdo;

akad. Makso Šnuderl srebrno spominsko plaketo AVNOJ in zlato plaketo Univerze v Ljubljani;

dopisni član Anton Ingolič diplomo »Zmajevih dečjih igara«;

dopisni član prof. dr. Janez Batis plaketo Biotehniške fakultete;

akad. Josip Vidmar zlato značko s plaketo XII. Borštnikovih srečanj;

akad. Bratko Kreft zlati grb mesta Maribor;

prof. dr. Fran Petre Župančičevo listino za zasluge pri po-
glabljanju knjižnih vezi med narodi in narodnostmi SFRJ;

11. 6. so bili akad. Janez Milčinski, akad. Anton Slodnjak in akad. Lado Vavpetič izvoljeni za dopisne člane JAZU;

8. 6. je bil podeljen naslov »zaslužni profesor« akademikoma Svetozarju Ilešiču in Franu Zwitteru ter dopisni članici prof. dr. Marji Boršnikovi,

28. 6. je bil ta naslov podeljen akad. Bogdanu Breclju.

P o m e m b n e j š i d o g o d k i

27. 1. 1977 se je predsednik udeležil razgovora o problematiki tiska o NOB, ki ga je organiziral tiskovni svet predsedstva Republiške konference SZDL.

3. 2. 1977 je bila 400. jubilarna seja tehniške sekcije Terminološke komisije SAZU.

7. 2. 1977 je predsednik SAZU govoril na osrednji proslavi slovenskega kulturnega praznika, prisostvoval slovesni podelitvi Prešernovih nagrad v dvorani Slovenske filharmonije in se nato udeležil sprejema, ki ga je priredil predsednik predsedstva SRS tov Sergej Kraigher.

8. 2. 1977 se je predsednik SAZU kot predsednik univerzitetnega odbora za podelitev Prešernovih nagrad in priznanj udeležil te slovesnosti.

11. 2. 1977 so ob prvi obletnici smrti podpredsednika Borisa Ziherla počastili njegov spomin člani predsedstva in delovne skupnosti SAZU.

15. 2. 1977 je predsednik bil navzoč na otvoritvi simpozija, posvečenega pokojnemu akademiku Milku Bedjaniču.

17. 2. 1977 je bil častni član SAZU Edvard Kardelj izbran za rednega profesorja politične ekonomije socializma na Ekonomski fakulteti v Ljubljani.

23. 2. 1977 je predsednik dal svoj intervju za oddajo Radia Beograd.

Istega dne je podpredsednik akad. Kreft prisostvoval seji Mednarodnega slavističnega komiteja v Zagrebu.

25. 2. 1977 je bil predsednik republike in častni član SAZU tov. Josip Broz-Tito imenovan za prvega častnega člana Črnogorske akademije znanosti in umetnosti; slovesnosti se je udeležil predsednik SAZU.

2. 3. 1977 je bil zbor delavcev SAZU, na katerem je bil konstituiran nov svet delovne skupnosti SAZU, potrjena nova članska sestava obstoječih komisij in odborov delovne skupnosti in imenovana sekretar OO ZK in predsednik OOS.

3. 3. 1977 je bil predsednik SAZU na razgovoru pri predsedniku predsedstva SRS tov. Sergeju Kraigherju in mu poročal o problemih SAZU.

10. 3. 1977 je bila seja redne letne skupščine SAZU z volitvami novih rednih in dopisnih članov. Na seji je akademik in častni član SAZU Josip Vidmar izročil diplome v letu 1976 izvoljenim rednim in dopisnim članom SAZU, prav tako pa sta bila potrjena sklepa predsedstva SAZU, da se Inštitut za občo in narodno zgodovino SAZU preimenuje v Zgodovinski inštitut Milka Kosa in da se ustanovi Inštitut za marksistične študije SAZU.

14. 3. 1977 se je predsednik udeležil podelitve Jesenkovihih priznanj na Univerzi v Ljubljani; istega dne popoldne pa je prav tako na univerzi imel razgovor s predstavniki slovenskih organizacij na Koroškem.

15. 3. 1977 so se udeležili predsednik, glavni tajnik in upravni direktor SAZU sestanka Sveta akademij na Jugoslavenski akademiji znanosti in umetnosti v Zagrebu, ki je bil začetek priprav jugoslovanskih akademij na simpozij s temo Titov prispevek k teoriji in praksi samoupravnega socializma, namenjen počastitvi 85-letnice Josipa Broza-Tita in 40-letnice njegovega načelovanja komunistični partiji Jugoslavije.

24. 3. 1977 se je predsednik udeležil v Muzeju NOB odprtja razstave »Bosansko-hercegovski slikarji partizani«.

25. 3. 1977 sta predsednik Sveta akademij Edhem Čamo in predsednik SAZU obiskala člana predsedstva SFRJ Edvarda Kardelja zaradi razgovora o perečih vprašanjih Sveta akademij in jubilejnih prireditvev.

27. 3. 1977 se je predsednik udeležil razgovora in večerje, ki jo je priredil rektor Univerze v Ljubljani gostu — rektorju Univerze iz Regensburga.

28. 3. 1977 je imel predsednik SAZU razgovor s podpredsednikom izvršnega sveta SRS dr. Avguštinom Lahom in predstavniki Raziskovalne skupnosti Slovenije, kjer so bili obrazloženi

in pojasnjeni nekateri problemi in predlogi akademije, predvsem finančne narave. Na tem sestanku se je med drugim govorilo o načelih bodočega financiranja akademije.

30. 3. 1977 je predsednik sprejel delegacijo Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije v zvezi z delom pri tehniškem slovarju.

31. 3. 1977 je predsednik odpotoval v Kyoto na sejo izvršilnega odbora mednarodnega združenja univerz in v Tokio na slovesnost ob 100-letnici tamkajšnje univerze, kateri je izročil spomenico in zlato plaketo Univerze v Ljubljani.

4. 4. 1977 se je glavni tajnik udeležil počastitve 80-letnice akademika Matije Bravničarja, ki mu jo je priredilo Društvo slovenskih skladateljev.

11. 4. 1977 je bil glavni tajnik navzoč na slavnostni seji ob priliki podelitve Kidričevih nagrad in nagrad Sklada Borisa Kidriča.

14. 4. 1977 je bila proslava ob priliki 100-letnice rojstva prvega predsednika SAZU prof. dr. Rajka Nahtigala s slavnostnim govorom podpredsednika SAZU akad. B. Krefta.

16. 4. 1977 sta se predsednik SAZU in podpredsednik SAZU akad. B. Kreft udeležila v Čebinah proslave ob 40-letnici ustanovnega kongresa KPS, 40-letnici prihoda tov. Tita na čelo KP J in ob 85-letnici njegovega rojstva.

18. 4. 1977 sta se predsednik in podpredsednik akad. B. Kreft udeležila osrednje prireditve ob sprejemu Titove štafete na Trgu revolucije v Ljubljani.

25. 4. 1977 se je predsednik SAZU udeležil slavnostne seje CK ZKS ob 40-letnici ustanovitve KPS, na kateri je bil navzoč tudi predsednik republike tov. Tito.

5. 5. 1977 se je predsednik v Portorožu udeležil znanstvenega posvetovanja Dialektika razmerja med delavskim razredom in njegovo revolucionarno avantgardo, ki ga je organiziral Marksistični center CK ZKS.

7. 5. 1977 se je predsednik udeležil osrednje svečanosti v počastitev 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, združene s sklepno počastitvijo XXI. manifestativnega pohoda po poteh tovarštva in spominov, ki so se ga udeležili tudi delavci SAZU.

15. 5. 1977 je podpredsednik akad. A. Kuhelj prisostvoval na RSS prvemu sestanku planske skupine, organiziranemu v zvezi s samoupravnim sporazumom o temeljnih načrta raziskovalne dejavnosti, na katerem je bilo med drugim predlagano, naj bi se SAZU vključila v sestavo tega programa, predvsem na področju humanističnih in družbenih znanosti.

16. 5. 1977 se je predsednik udeležil večerje, ki jo je priredil predsednik Skupščine SRS v čast delegacije vsekitajskega Kongresa.

17. 5. 1977 se je predsednik udeležil koncerta Društva glasbenih umetnikov Slovenije ob zgodovinskih jubilejih KPS in 85-letnice tovariša Tita.

18. 5. 1977 se je predsednik udeležil odprtja razstave Gledališče med NOB, ki jo je pripravil Gledališki muzej.

20. 5. 1977 je bila na SAZU svečanost ob priliki zgodovinskih jubilejev KPS, KPJ in 85-letnice rojstva tovariša Tita; slovesni govor je imel predsednik SAZU, nakar sta nastopila z izbranim programom APZ Tone Tomšič ter igralec Rudi Kosmač. S tega slavnostnega zborovanja so bila tovarišu Titu poslana tudi voščila.

22. 5. 1977 se je predsednik v Celovcu udeležil jubilejne akademije ob 20-letnici Zvezne gimnazije za Slovence.

26. 5. 1977 je bilo v predavalnici Ekonomske fakultete v Ljubljani predavanje ing. S. Wiesenthala, ki ga je organiziral akad. Lado Vavpetič.

29. 5. 1977 se je predsednik udeležil svečanosti ob prazniku mesta Ljubljane in podelitve zlatih plaket Ilegalca ter nagrad mesta Ljubljane.

30. 5. 1977 se je predsednik SAZU udeležil prve seje Sveta jugoslovanskega centra za teorijo in prakso samoupravljanja.

1. 6. 1977 se je predsednik udeležil podelitve priznanj ZSMS in sprejema, ki ga je za udeležence priredil predsednik Republiške konference ZSMS.

2. 6. 1977 sta bila na SAZU otvoritev in začetek zasedanja OLA s pozdravnim govorom predsednika SAZU in uvodnim govorom podpredsednika akad. B. Krefta.

7. 6. 1977 se je predsednik udeležil predstavitve iz Avstrije vrnjenega arhivskega gradiva na podlagi sporazuma iz leta 1923.

Tega dne sta se na Marksističnem centru CK ZKS pogovarjala akad. J. Vidmar in B. Kreft o načrtu pravil za novi Slovenski pravopis.

Na skupščini Raziskovalne skupnosti Slovenije pa je bil v navzočnosti predstavnikov SAZU, univerze in nekaterih inštitutov obravnavan program raziskovalnega dela SAZU in to v sklopu programov dela univerze in inštitutov; sklenjeno je bilo, naj SAZU poskrbi za usklajevanje sorodnih raziskovalnih nalog in v ta namen skliče sestanek tako s prizadetimi univerzitetnimi ustanovami kot z zainteresiranimi samostojnimi inštituti.

8. 6. 1977 je bil predsednik navzoč na slovesnosti, kjer so podelili naslov »zaslužni profesor« akademikoma Franu Zwitteru in Svetozarju Ilešiču ter dopisni članici Marji Boršnikovi.

10. 6. 1977 je predsednik prisostvoval podelitvi priznanj 1000 najboljšim učencem srednjih šol, ki jih vsako leto podeljuje Republiška konferenca ZSMS.

Istega dne se je v okviru 22. dolenjskega kulturnega festivala udeležil odprtja Pleterske slikarske zbirke starih mojstrov v Kostanjevici.

11. 6. 1977 se je predsednik v zvezi z izvolitvijo za dopisnega člana JAZU udeležil slovesnosti, ki jo je v čast izvoljenim priredila ta akademija.

15. 6. 1977 se je podpredsednik akad. B. Kreft na povabilo Univerze v Mariboru udeležil simpozija, ki ga je ta organizirala ob spominskih jubilejih.

21. 6. 1977 se je podpredsednik akad. A. Kuhelj udeležil odprtja Plemljeve sobe na Bledu.

28. 6. 1977 je predsednik prisostvoval podelitvi naslova »zaslužni profesor« akad. dr. B. Breclju.

Istega dne je bila na seji predsedstva SAZU potrjena izvolitev akad. Zwittera za tajnika I. razreda, izrečena zahvala za dolgoletno uspešno opravljanje te funkcije dotedanjemu tajniku I. razreda akad. L. Vavpetiču in potrjen predlog I. razreda, da se le-ta razdeli na dve skupini — za historiografske in za družbene vede. Prvo skupino vodi tajnik razreda, drugo skupino pa njegov namestnik akad. J. Goričar.

Na tej seji je bil tudi sprejet predlog za ustanovitev posebne komisije za kulturo slovenskega jezika, ki bi delovala v okviru Inštituta za slovenski jezik SAZU.

30. 6. 1977 je predsednik SAZU v njenem imenu pozdravil na filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani udeležence simpozija, posvečenega 100-letnici rojstva prvega predsednika SAZU Rajka Nahtigala in se udeležil v Prešernovi dvorani SAZU odprtja razstave, ki jo je ob priliki te obletnice pripravilo Slovensko slavistično društvo.

1. 7. 1977 pa je predsednik prisostvoval odkritju spominske plošče Rajku Nahtigalu na Mirju 13.

5. 7. 1977 je predsednik v imenu SAZU pozdravil začetek 13. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture.

Istega dne je podpredsednik Kreft predaval na Simpoziju treh držav v Slatini Radenci o zgodovini kulturnega razvoja sveta med Muro in Dravo.

8. 7. 1977 je bila v Berlinu (NDR) odprta razstava slik jugoslovanskih slikarjev akademikov, kjer so SAZU predstavljale podobe Jakopiča, Jame, Kosa, Jakca in Miheliča.

15. 7. 1977 je podpredsednik Kreft govoril na slavnosti v Hrastju-Mota, posvečeni političnim jubilejem, 21/8 pa na Hrašenskem vrhu pri Kapeli za iste prilike.

21. 7. 1977 se je predsednik udeležil slavnostne seje Republiškega odbora ZZB NOV Slovenije in podelitve nagrad vstaje slovenskega naroda in plaket zveznega odbora ZZB NOV.

22. 7. 1977 se je predsednik udeležil slovesnosti ZB kurirjev in vezistov NOB na Snežniku.

Med 27. 8. in 3. 9. 1977 se je predsednik mudil v Dubrovniku na mednarodnem seminarju »Univerza danes«.

6. 9. 1977 se je na SAZU pričela mednarodna redakcijska konferenca DEMOS, katero je z govorom odprl podpredsednik akad. B. Kreft.

25. 9. 1977 je podpredsednik akad. Kreft predsedoval seji predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja v Solunu.

26. 9. 1977 se je predsednik udeležil kot predsednik upravnega odbora Sklada Prešernovih nagrad za študente Univerze v Ljubljani, njegove tretje seje.

28. 9. 1977 je predsedniku izročil šef protokola Izvršnega sveta SRS odlikovanje, s katerim ga je odlikoval predsednik francoske republike.

3. 10. 1977 se je predsednik udeležil otvoritve drugega tečaja o kirurgiji roke, ki ga je vodil prof. dr. N. J. Barron

in istega dne še kosila, ki ga je priredil predsednik Skupščine SRS v čast nacionalni delegaciji Ljudske skupščine republike Alžir in večerje, ki jo je prav tako priredil predsednik Skupščine SRS v čast Irski parlamentarni delegaciji.

5. 10. 1977 se je predsednik udeležil slovesnosti ob 30-letnici Biotehniške fakultete.

6. 10. 1977 se je predsednik z referatom udeležil posveta pravnikov in zdravnikov, ki je bil organiziran v zvezi z obravnavo problematike nepremoženjske škode.

10. 10. 1977 se je predsednik udeležil pri Republiški konferenci SZDL druge seje sveta Slovenske enciklopedije in slovenskega dela v Enciklopediji SFRJ.

Istega dne se je udeležil otvoritve mednarodnega seminarja »Upravljanje in usposabljanje kadrov v podjetjih v družbeni lastnini«, ki ga je organiziral Mednarodni center za upravljanje podjetij v javni lastnini.

11. 10. 1977 je bil na akademiji postavljen doprnsni kip — delo dop. člana Zdenka Kalina — dolgoletnemu predsedniku SAZU akad. Josipu Vidmarju. Tej intimni svečanosti so prisostvovali akad. Josip Vidmar s soprogo, predsednik SAZU, podpredsednik A. Kuhelj, glavni tajnik in tajnik II. razreda.

12. 10. 1977 je predsednik odpotoval v Halle, kjer je prisostvoval slovesnosti ob 325—letnici naravoslovne akademije Leopoldina.

17. 10. 1977 se je predsednik udeležil v NUK otvoritve »Jugoslovanskega meseca knjige 77« in otvoritve razstave »NOB v leposlovju«.

18. 10. 1977 so se predsednik, podpredsednik Kuhelj in upravni direktor udeležili slavnosti ob 10—letnici Makedonske akademije znanosti in umetnosti in ob tej priliki izročili spominsko listino SAZU.

20. 10. 1977 je podpredsednik akad. Kreft odprl Boršnikovo srečanje, na katerega slavnostni seji je podelil zlato značko Boršnikovega srečanja s plaketo predsedniku predsedstva SRS tov. Sergeju Kraigherju in častnemu članu SAZU akad. J. Vidmarju. Na tej slovesnosti je bil navzoč tudi predsednik SAZU.

22. 10. 1977 se je predsednik ob Dnevu OZN udeležil osrednje proslave, združene z 20—letnico klubov OZN v Sloveniji.

24. 10. 1977 je imel podpredsednik akad. Kreft na Boršnikovem srečanju referat o zgodovini in pomenu gledališkega amaterstva od Trubarja do leta 1892.

27. 10. 1977 je imel akad. B. Kreft ob priliki odprtja razstave »Cankarjevo gledališče« na Akademiji za likovno umetnost na Dunaju 20 minutni govor o odnosu Cankarjeve dramatike do gledališča in o njegovem pomenu za slovensko gledališče in vrednost njegovih del v okviru evropskega gledališča; istega dne je imel tudi javno predavanje na oddelku za gledališko umetnost Filozofske fakultete na Dunaju o Cankarju kot dramatik in njegovem položaju v okviru svetovne dramatike.

6. 11. 1977 je govoril na RTV Ljubljana o odmevih Oktobrske revolucije v ruski literaturi.

7. 11. 1977 je imel na znanstvenem srečanju, posvečenem Oktobrski revoluciji referat »Lenin, oktober in književnost«.

15. 11. 1977 se je predsednik udeležil sestanka aktiva članov Zveze komunistov vseh jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti, ki ga je organiziral izvršni komite CK ZK J.

18. 11. 1977 je bila podpisana pogodba o nadaljnjem sodelovanju med SAZU in akademijo umetnosti NDR.

28. 11. 1977 je predsednik sprejel novega predsednika Sveta akademij SFRJ akad. Alojza Benca, ki je bil dva dni zasebno v Ljubljani.

1. 12. 1977 je bila žalna seja razreda za umetnosti za akad. Matijo Bravničarjem, katere se je udeležil tudi predsednik SAZU.

7. 12. 1977 se je predsednik na Mestni skupščini Ljubljana udeležil počastitve 80-letnice Franca Leskoška-Luke.

8. 12. 1977 je predsednik izročil prof. Jožetu Stabeju odlikovanje Red dela z zlatim vencem, s katerim ga je odlikoval predsednik republike ob 80-letnici.

9. 12. 1977 se je predsednik udeležil v Kliničnem centru tradicionalnega VIII. memoriala prof. dr. Janeza Plečnika.

V imenu SAZU čestital Francu Leskošku-Luki ob 80-letnici in se v počastitev tega jubileja udeležil zasedanja vseh zborov Skupščine SRS in prisostvoval odprtju III. slovenskega knjižnega sejma na Gospodarskem razstavišču.

12. 12. 1977 je bila na Jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti svečana seja Sveta akademij SFRJ ob priliki počastitve Titovih jubilejev, katere so se udeležili predsednik SAZU, podpredsednik Kuhelj, dop. član A. Ingolič in upravni direktor B. Plavec.

15. 12. 1977 se je predsednik udeležil podelitve nagrad AVNOJ.

14. 12. 1977 je predsednik vodil 4. sejo upravnega odbora Sklada Prešernovih nagrad za študente.

16. 12. 1977 se je predsednik udeležil interne slovesnosti na Inštitutu za slovenski jezik SAZU ob 75-letnici dop. člana prof. dr. Janka Jurančiča.

17. 12. 1977 se je predsednik udeležil slovesne večerje, ki jo je ob 80-letnici Francu Leskošku-Luki priredil predsednik republike tov. Josip Broz-Tito na Brdu pri Kranju.

18. 12. 1977 sta predsednik in akad. M. Šnuderl, kot nekdanja predsednika Skupnosti jugoslovanskih univerz, odpotovala v Malinsko in bila 19. 12. navzoča na slovesni seji predsedstva Skupnosti jugoslovanskih univerz.

26. 12. 1977 se je predsednik udeležil odprtja razstave »Univerza v Ljubljani in 40 let KPS«.

27. 12. 1977 se je predsednik udeležil slovesnosti ob 10-letnici šole za miličnike-kadete in istega dne še seje Mestne konference ZKS.

29. 12. 1977 je predsednik priredil novoletni sprejem za člane in delavce SAZU.

Razstave

7. 3. 1977 je bila v Prešernovi dvorani odprta razstava del dopisnega člana Antona Ingoliča ob njegovi 70-letnici, ki jo je pripravila NUK.

14. 4. 1977 je bila v Prešernovi dvorani odprta razstava »Svetozar Marković — življenje in delo«; organizirali so jo: Narodna biblioteka SR Srbije, Arhiv Srbije in Arhiv Slovenije.

30. 6. 1977 je bila nato še odprta razstava posvečena R. Naligtalu, ki jo je ob njegovi 100. obletnici rojstva pripravilo Slavistično društvo;

Predavanja

Na SAZU so predavali:

16. 2. 1977 dopisni član prof. dr. Stojan Pretnar »O sodobnih problemih znanstvenih odkritij in o njihovem pravnem varstvu«.

23. 3. 1977 dopisni član dr. Stanko Grafenauer »O nastanku kromitov v alpinotipnih ofiolitih«.

20. 4. 1977 dopisni član prof. dr. Ernest Mayer »Endemizem centralnobalkanskega flornega območja«.

18. 5. 1977 dopisni član prof. dr. Janez Matjašič »Nekatere živalske zanimivosti Slovenije«.

27. 5. 1977 akademik Juriy Brezan, član Akademije umetnosti NDR »O lužiško-srbski literaturi«.

20. 6. 1977 akademik Nikolaj Tolstoj »Klicanje dežja v Polesju« in »Pomen duhovne kulture Polesja za slavistiko«.

Ob priliki obiskov tujih znanstvenikov v okviru izmenjave z NDR je akad. J. Brezan predaval 24. 5. še na oddelku za germanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani o sodobni književnosti v NDR.

Iz ZDA je predaval prof. dr. I. E. Hawkins na Kliničnem centru v Ljubljani 12. 9., o nekaterih vidikih morfologije in fiziologije notranjega ušesa in 13. 9., o Otoksičnosti nekaterih zdravil.

Na SAZU so bile naslednje

Tiskovne konference

7. 2. 1977 ob izidu knjig iz knjižne zbirke »Znameniti Slovenci«: Primož Trubar, France Prešeren, Jernej Kopitar, Juriy Šubic.

22. 2. 1977 ob izidu 1. knjige Etimološkega slovarja in Meiserjevega slovensko-latinsko-nemškega slovarja Thesaurus polyglottus. Konferenco je organiziral akad. B. Kreft.

Stiki s tujino

8. 2. 1977 je predsednik sprejel generalnega konzula ZSSR v Zagrebu Valentina Aleksejeva Guseva.

10. 2. 1977 se je predsednik udeležil sprejema, ki ga je priredil italijanski generalni konzul v Zagrebu Pietro Rinaldi ob priliki gostovanja Teatro stabile iz Trsta.

8. 3. 1977 je predsednik sprejel rektorja tržaške univerze prof. dr. Gianpaola De Ferro.

17. 3. 1977 je predsednik sprejel novoimenovanega generalnega konzula SFRJ v Celovcu tov. Šamca.

23. 3. 1977 se je glavni tajnik udeležil sprejema na Avstrijskem konzulatu v Ljubljani ob priliki obiska predsednika Štajerske jeseni, deželnega svetnika prof. Kurta Jungwirtha.

28. 3. 1977 je predsednik sprejel rektorja Univerze v Regensburgu prof. dr. Henricha in prof. Mayerja prav tako s te univerze.

29. 3. 1977 je predsednik sprejel akad. prof. Beynona iz Velike Britanije, ki se je mudil v Ljubljani kot gost Inštituta Jožef Stefan.

15. 4. 1977 je glavni tajnik SAZU sprejel konzula ZRN Siegfrida J. W. Opitza.

22. 4. 1977 prof. Richarda K. Kindersleya iz St. Anthony Collegea v Oxfordu,

14. 5. 1977 pa še prof. Andréa Rosamberta, nekdanjega predsednika Académie Stanislas v Nancyju.

17. 5. 1977 je predsednik sprejel lužiskosrbskega pisatelja akad. J. Brezana z Akademije umetnosti NDR, ki se je mudil v Sloveniji kot gost SAZU.

30. 5. 1977 se je predsednik udeležil sprejema, ki ga je ob italijanskem državnem prazniku priredil konzul Italije v Klubu delegatov v Ljubljani.

2. 6. 1977 je predsednik sprejel ameriškega znanstvenika prof. Paula Johna Floryja (Nobelovega nagrajenca za kemijo 1974).

10. 6. 1977 je predsednik sprejel prof. Nikolaja Tolstoja, člana Akademije znanosti ZSSR, ki se je mudil v Ljubljani kot gost SAZU.

27. 6. 1977 je predsednik sprejel goste SAZU, člane Akademije NDR, slikarja Wilhelma Schmiedta in Karla Ericha Müllerja ter umetnostnega zgodovinarja dr. Hilmarja Francka.

5. 7. 1977 se je predsednik udeležil sprejema, ki ga je priredil generalni konzul ZDA v Zagrebu Herbert Kaiser ob priliki nacionalnega praznika ZDA,

14. 7. 1977 pa sprejema na francoskem generalnem konzulatu v Zagrebu ob priliki francoskega nacionalnega praznika.

20. 7. 1977 je predsednik sprejel novoimenovanega avstrijskega ambasadorja v Jugoslaviji dr. Helmuta Liedermanna.

14. 9. 1977 je predsednik sprejel prof. Josepha Howkinsa, direktorja Raziskovalnega inštituta za sluh v Ann-Arboru (ZDA).

6. 10. 1977 se je glavni tajnik akad. Kušej udeležil sprejema, ki ga je ob priliki 28-letnice ustanovitve NDR priredil generalni konzul NDR Gerhard Ahner,

26. 10. 1977 pa še sprejema na avstrijskem generalnem konzulatu v Ljubljani ob priliki avstrijskega državnega praznika.

21. 11. 1977 se je predsednik udeležil v Celovcu svečanosti ob nastopu funkcije novega rektorja celovške univerze.

12. 12. 1977 je podpredsednik akad. Kreft sprejel na protokolarni obisk generalnega konzula NDR, s katerim se je razgovarjal o sodelovanju med Akademijo umetnosti NDR in SAZU.

22. 12. 1977 je predsednik sprejel sedemčlansko delegacijo Akademije naravoslovnih ved LR Kitajske, ki jo je vodil Chien San Chiang, odgovorni vodja omenjene akademije. Pri sprejemu so bili navzoči še: podpredsednika akad. Kuhelj in akad. Kreft, akad. D. Hadži, D. Dolar, M. Tišler, dop. član dr. J. Bole in upravni direktor SAZU B. Plavec. Obisk delegacije, ki se je v Sloveniji mudila tri dni, je bil organiziran v okviru ZAMTES.

23. 12. je predsednik priredil gostom iz Kitajske večerjo v hotelu Lev, ki so se je udeležili poleg predstavnikov SAZU še: prof. dr. Milan Osredkar, dr. Aleksandra Kornhauser in prorektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Hodžar.

V okviru sodelovanja s tujimi akademijami so se mudili v Ljubljani:

17. 3. do 21. 3. 1977 prof. Frederick Singleton z Britanske akademije znanosti.

20. 3. do 2. 4. 1977 prof. J. H. Beynon, član Royal Society, ki je bil gost Inštituta Jožef Stefan.

21. 4. do 24. 4. 1977 prof. Richard Kindersley iz ZDA na Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja;

22. 5. do 27. 5. 1977 akad. Jurij Brezan z Akademije umetnosti NDR v Berlinu kot gost SAZU.

6. 6. 1977 prof. dr. Nikolaj Tolstoj z akademije znanosti ZSSR na povabilo SAZU (3 tedne).

26. 6. do 29. 6. 1977 slikarja Wilhelm Schmiedt in Kurt Erich Müller in umetnostni zgodovinar dr. Hilmar Franck, vsi z Akademije umetnosti NDR.

27. 6. do 30. 6. 1977 prof. Stephan R. Sacks iz ZDA. Bil je gost prof. Aleksandra Bajta na Ekonomskem inštitutu Pravne fakultete v Ljubljani.

7. 9. do 9. 9. 1977 prof. Kenneth M. Case iz ZDA.

11. 9. do 14. 9. 1977 prof. J. E. Hawkins iz ZDA.

2. 11. do 6. 11. 1977 prof. John Ridge, geolog iz ZDA, ki je obiskal tudi rudnika Mežica in Idrija. Bil je gost dr. J. Duhovnika, dr. M. Drovenika in dr. B. Berceta.

POROČILO
o ugotovitvi dohodka za leto 1977

CELOTNI PRIHODEK:	Din
1. Dotacija iz republiškega proračuna	7,177.120,00
2. Raziskovalna skupnost Slovenije za redno delo	27,692.731,55
3. Raziskovalna skupnost Slovenije za stažiste	115.466,65
4. Raziskovalna skupnost Slovenije za tisk publikacij	113.400,00
5. Dohodki od prodaje publikacij	106.414,50
6. Najemnine in stanarine	9.373,40
7. Nočnine za bivanje v domovih SAZU	5.582,00
8. Dohodki od obresti	54.882,60
9. Razni drugi dohodki	286.958,15
10. Posebne naloge inštitutov	1,568.421,08
Skupaj	<u>37,130.349,93</u>

ODHODKI:

	Din
1. Materialni stroški za tisk, naba-vo knjig, materiala, potni stroški, dnevnice, avtorski honorarji, režija, amortizacija in članske nagrade	12,876.292,02
2. Zakonske obveznosti (stan. prisp., dodat. zdrav. zav. in za nesrečo pri delu, prisp. za zaklonišča, študentske domove, za zavarov. kmetov, potrese, regresirano prehrano, zaposlovanje, invalid. in pokoj. zavarovanje)	2,361.247,05
3. Pogodbene obveznosti (obresti, bančni stroški, zavarovanje, članarine in drugo)	172.436,85
4. Bruto osebni dohodki delavcev — vsa delovna razmerja	19,577.818,65
5. Civilno pravno razmerje	503.392,70
6. Plačilo prispevka za financiranje programa PTT razvoja	69.286,95
Skupaj	<u>35,560.474,22</u>
Tako ostane za razdelitev na sklade	<u>1,569.875,71</u>

PREDLOG ZA RAZDELITEV JE NASLEDNJI:

	Din
1. v rezervni sklad 2‰ od bruto dohodka din 24,254.057,91	485.081,16
2. v sklad skupne porabe za: . . .	1,034.794,55
— jubilejne nagrade	5.297,00
— odpravnine	60.982,00
— regres za letni dopust	354.000,00
— primer težje bolezni ali nesreče pri delu	2.000,00
— preventivno zdravstveno varstvo	30.000,00
— regresirano prehrano	357.515,55
— sindikalno organizacijo in OO ZSMS	20.000,00
— prispevek ZK	5.000,00
— stanovanjsko gradnjo	200.000,00
3. v poslovni sklad	50.000,00
	1,569.875,71

D e v i z e

Na podlagi deviznega plana, ki ga je SAZU predložila Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun, je bilo akademiji odobreno za leto 1977

neblagovnih konvertibilnih	265.449,30 din
nekonvertibilnih	11.988,40 din
blagovnih deviz — konvertibilnih	177.225,— din

Z neblagovnimi devizami so se člani in sodelavci SAZU udeležili znanstvenih zborovanj in sestankov, kot so planirali v omenjenem deviznem načrtu za leto 1977.

POROČILO KOMISIJE ZA PROSTORSKI RAZVOJ SAZU ZA LETO 1977

V letu 1977 se je na akademiji nadaljevalo s pripravljalnimi deli predvsem za adaptacijo njene zgradbe na Novem trgu 5, pa tudi za gradnjo dodatnega trakta oz. prizidka na Novem trgu 3.

Pripravljalna dela za adaptacijo oz. za pridobitev gradbenega dovoljenja za adaptacijo sta bila zaupana gradbenemu podjetju »Tehnika«, ki pa pogodbenih obveznosti ni izpolnilo ob dogovorjenem roku, delno tudi zaradi naknadnih potrebnih dopolnitev načrtov za adaptacijo. Priprave za adaptacijo so vezane tudi na večje ali manjše težave. Sicer so nekateri pristojni organi že dali ustrezna soglasja kot npr. sanitarna in požarna inšpekcija. Trenutno pa je aktualen problem električne napeljave, ki bi se morala po mnenju pristojne inšpekcije napajati iz stavbe Novi trg 4, in če to ne bo na ta način urejeno, tudi ne bo izdano ustrezno soglasje. Nadalje je Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo želel poleg že priložene zahtevane dokumentacije še dodatno dokumentacijo z načrti 1 : 50, detajl predvidenega balkona na požarnem zidu ter fotomontažni prikaz predvidenih novih strešin, ker se z načrtom pripravljenim zanje ne strinja.

Električne inštalacije projektira Elektromontaža, strojne in vodovodne inštalacije pa »Inštalacija«.

Razsvetljava v adaptiranih podstrešnih prostorih je predvidena na 350 luksov na delovno mesto, ogrevani bi bili ti prostori s termoakumulacijskimi pečmi, telefonska napeljava za te prostore pa bi delovala prek centrale v glavni stavbi, ki jo bo treba tudi zaradi tega razširiti in pri tem izrabiti načrt PTT-ja za obsežna povečanja telefonskega omrežja. Topla voda bi bila napeljana v skladu s finančnimi možnostmi predračuna na dveh mestih adaptiranega podstrešja in ne po posameznih delovnih prostorih, kot je bilo prvotno predvideno.

V zvezi s finančno realizacijo adaptacije je treba povedati, da je 7. 2. 1977 Republiški sekretariat za pravosodje, organizacijo uprave in proračun akademiji sporočil, da so ji z zakonom o proračunu SR Slovenije za leto 1978 zagotovljena sredstva za adaptacijo podstrešja na Novem trgu 5 v višini 4.000.000.— din. Nadalje je bilo v tem sporočilu povedano, da bodo po sprejetju omenjenega zakona sredstva nakazana v prvih mesecih leta 1978 v skladu z možnostmi glede na dinamiko v prilivu prihodkov republiškega proračuna.

Predsedstvo SAZU pa je že na seji dne 31. 5. 1977 dalo komisiji vsa pooblastila za preverjanje in odobravanje plačila računov v mejah razpoložljivih in v ta namen zagotovljenih finančnih sredstev, za nadzorovanje poteka gradbenih del in za vsa potrebna ukrepanja pri adaptaciji kot tudi pri gradnji prizidka SAZU.

V zvezi z gradnjo prizidka je bilo na 8. seji komisije 23. 3. 1977 sklenjeno, da podpredsednik akad. Kuhelj in dop. član Šuklje pregledata talne okoliščine na prihodnjem gradbišču in pripravita navodila za ustrezni statični predračun.

Nadalje je v pripravi predlog za bodočo zasedbo novih prostorov in že obstoječih prostorov kot tudi za prehodno obdobje, tj. za čas zidave trakta, zaradi katere bo treba odstraniti nekaj inštitutskih prostorov, ki se sedaj nahajajo na bodočem gradbišču. Ta predlog mora biti prikaz realnih prostorskih potreb delovnih enot akademije, zato ga bodo morali obravnavati in koordinirati sveti inštitutov, pristojni razredi in predsedstvo SAZU.

V zvezi z gradnjo bo treba urediti vprašanje nadzornega organa, ker bi z izbiro ustreznega strokovnjaka prihranili tako finančna sredstva kot skrajšali čas zidave in zagotovili solidnost izvedbe. Predvideva se dogovor s »Tehniko« za prevzem pripravljanih del, preiskavo terena, program za novo stavbo (ki ga pripravi SAZU kot investitor), idejni projekt, lokacijsko dokumentacijo, investicijski program, lokacijsko odločbo, pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja, izvedbene projekte z vsemi potrebnimi soglasji in gradbeno dovoljenje.

Predvsem pa je treba računati na to, da bo gradnja povezana z velikimi težavami, na kar kažejo že sedanje reakcije določenih organov in institucij. Zato bo treba vse za odločanje o gradnji pristojne organe pismeno seznaniti o namenu akademije in vprašati za njihove zahteve in pomisleke v zvezi z gradnjo.

SVET AKADEMIJ ZNANOSTI IN UMETNOSTI SFRJ

V letu 1977 je Svet akademij znanosti in umetnosti zasedal: 16. in 17. junija v Brezovici pri Prištini, 10. in 11. novembra v Jajcu, 12. decembra pa v Zagrebu, kjer je bila na JAZU svečana seja Sveta akademij posvečena jubilejem predsednika Tita.

Predsedstvo Sveta akademij se je sestalo 24. februarja v Titogradu.

Odbor za medakademijsko sodelovanje, ki je bil ustanovljen 11. 3. 1976, se je sestel 25. oktobra 1977 v Beogradu.

Na plenarni seji 16. in 17. junija je bilo med drugim sklenjeno:

naj bi se bolj organizirano pripravljalo sodelovanje s tujimi akademijami, pri čemer naj bi se ne sprejemalo predlogov tujih akademij le pasivno, pač pa naj bi sodelovanje z njimi temeljilo na realizaciji že dogovorjenih, pripravljenih načrtov odnosno tem;

da pa bi se znanstveno sodelovanje s tujimi akademijami lahko razvijalo načrtno, naj bi vse članice Sveta predložile odboru za medakademijsko sodelovanje teme in projekte, na katerih naj bi baziralo njihovo sodelovanje s tujimi akademijami. V zvezi s tem je bilo sklenjeno, naj bi odbor na podlagi teh predlogov že do konca leta 1977 pripravil program sodelovanja, ki bi ga v imenu Sveta predložil posameznim inozemskim akademijam;

nadalje je bilo sklenjeno, da je treba vzpostaviti znanstveno sodelovanje tako z akademijami sosednjih dežel kot z akademijami skandinavskih dežel in Akademijo ZRN ter Francijo;

članice Sveta naj bi sproti spremljale stanje in razvoj posameznih področij znanosti, na podlagi tega pa naj bi svet na svojih sejah ugotavljal mesto in vlogo akademij v zvezi s planom razvoja znanosti in vključevanja akademij v razvoj naše družbe;

sprejet je bil tudi finančni plan Sveta za leto 1977 in zaključni račun za leto 1976.

Drugi sklepi s te seje pa so:

da se sprejme predlog odloka o medakademijskem koordinacijskem odboru za skupne raziskave Sveta akademij SFRJ in NAS ZDA;

da se ustanovi Medakademijski odbor za skupne raziskave Sveta in NAS;

da se 17. člen osnutka pravilnika o organizaciji in delu medakademijskih koordinacijskih in delovnih odborov oblikuje tako, da se v njem določi, da pokrivajo članice teh odborov tudi stroške raziskav, ki se opravljajo na območjih, na katerih deluje akademija, članica odbora;

v zvezi s sodelovanjem z NAS je bilo sklenjeno tudi, naj bi se organizirali tematski znanstveni sestanki kot priprava dogovorjenih projektov;

Svet je dal soglasja na podpisane protokole o sodelovanju s Poljsko akademijo znanosti in Akademijo znanosti ZSSR. V zvezi s tem pa je tudi sklenil, da vse akademije pripravijo že

do oktobra 1977 program dela oz. sodelovanja s Poljsko akademijo znanosti;

Svet bo pripravil skupno publikacijo o delu, ustanovitvi, organizaciji in članstvu akademij, članic Sveta. Publikacija bi se tiskala tudi v drugih jezikih.

Na plenarni seji 10. in 11. novembra so bile članice Sveta seznanjene, da je predsednik Sveta postal novoizvoljeni predsednik ANU BiH Alojz Benac. Na seji je bilo med drugim sklenjeno:

da bodo na svečani seji Sveta 12. 12. 1977, posvečeni jubilejem predsednika Tita, vabljeni tudi: predsednik Zveznega komiteja za znanost in kulturo, direktor Zveznega zavoda za mednarodno znanstveno, prosvetno, kulturno in tehnično sodelovanje, predsednik Sveta za znanstveno delo pri oboroženih silah Jugoslavije, predsednik Sveta Zveze republiških in pokrajinskih interesnih skupnosti za znanstveno delovanje SFRJ in predsednik Skupnosti univerz Jugoslavije;

v zvezi s sklepi odbora za medakademijsko sodelovanje pa je svet sklenil, da soglaša z ustanovitvijo medakademijskih odborov, in sicer: za biomedicinske vede, za lastnosti materialov, za energetiko in energetske vire, za industrializacijo stanovanjske izgradnje, vsi pri SANU, za proučevanje tal in za proučevanje planinskih predelov pri ANU BiH ter za ekofiziologijo pri Črnogorski akademiji;

da naj medakademijski odbor za proučevanje slovanskih kultur organizira skupaj z jugoslovansko komisijo za sodelovanje z UNESCO sestanek, na katerem bi se obravnavalo vprašanje ustanovnega sestanka za oblikovanje telesa za sodelovanje z mednarodnim združenjem za proučevanje slovanskih kultur;

da naj se akademije na predlog tistih medakademijskih odborov, ki se pri njih nahajajo, pravočasno obrnejo na pristojne samoupravne interesne skupnosti za zagotovitev finančnih sredstev za delovanje teh odborov;

da vse članice Sveta določijo po enega člana, ki bi spremljal delo medakademijskih odborov in predstavnikov v teh odborih;

da naj se do 15. 12. 1977 pripravi revizija tem iz problemsko tematskega načrta sodelovanja z Akademijo znanosti ZSSR, da bi se tako z delegacijo te akademije precizirale naše obveze do leta 1980;

da se v teku leta 1978 in 1979 temeljito pripravijo projekti, na katerih bo baziralo dolgoročno sodelovanje z Akademijo znanosti ZSSR po letu 1980 in da se v zvezi s tem tudi že določijo nosilci projektov;

da bo v času od leta 1978 do 1980 obseg znanstvenega sodelovanja z Akademijo znanosti ZSSR obsegal 140 (tednov) ljudi

na leto in da članice Sveta v okviru te kvote seznanijo Svet s svojimi načrti sodelovanja;

predlagalo se je nadalje, da bi se na podlagi znanstvenega sodelovanja z NAS utrdilo sodelovanje preko tematskih konferenc, s katerimi bi bil korigiran sedanji način sodelovanja, ki temelji na individualni zamenjavi;

da bodo v bodoče nosilci in koordinatorji projektov, na katerem bo temeljilo znanstveno sodelovanje z NAS, akademiki;

da naj Svet predlaga Avstrijski akademiji znanosti podpis okvirnega dogovora o znanstvenem sodelovanju v prvi polovici leta 1978;

da se predloži Akademiji znanosti NDR podpis okvirnega sporazuma o znanstvenem sodelovanju. Na podlagi tega sklepa je bila formirana na sestanku predsedstva Sveta 5. 2. 1978 delegacija, ki jo je vodil podpredsednik SAZU akad. Kuhelj, ki je v zvezi s podpisom sporazuma o znanstvenem sodelovanju bila v času od 20. do 25. februarja v Berlinu NDR;

da Svet povabi predstavnike italijanske akademije na razgovore v zvezi s sklenitvijo dogovora o znanstvenem sodelovanju;

da stopi Svet v stik s Francosko akademijo znanosti in z ustrežno organizacijo v ZRN z namenom vzpostavitve znanstvenega sodelovanja;

da se proučijo možnosti znanstvenega sodelovanja še z Grško in Albansko akademijo ter z Egiptom, Indijo in drugimi ne-uvrščeniimi deželami;

na tej seji Sveta akademij se je predsednik SAZU akad. Milčinski zahvalil dosedanjemu predsedniku Sveta akad. Edhemu Čamu za njegovo uspešno delo v tej funkciji in mu izročil v spomin monografijo Maksima Gasparija s posvetilom in podpisi članov predsedstva SAZU.

BULLETIN SCIENTIFIQUE

Vse leto 1977 je bilo aktualno vprašanje financiranja in s tem vprašanje samega obstoja Bulletina Scientifique. Za financiranje je bilo danih več predlogov in sugestij, vendar pa dokončno problem še vedno ni rešen. Tako je bilo ugotovljeno, da bi se stroški za BS lahko zmanjšali na polovico, če bi se v časopisu ne priobčevalo rezimejev v tujih jezikih temveč samo naslove. V zvezi z danim vprašanjem je sklenil Svet akademij

predlagati članom Glavne redakcije, da bi svoje funkcije izvrševali do aprila 1978, do tega časa pa bi predstavniki vseh akademij skupaj z glavno redakcijo proučili vprašanja event. revizije vsebine časopisa, višino stroškov izdajanja oz. izhajanja in višino stroškov glavne redakcije.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI

Poročilo o delu v letu 1977

Še večjo demokratizacijo odločanja in uveljavljanja delegatskega sistema v delovni skupnosti SAZU smo v letošnjem letu dosegli tako, da smo bolj aktivirali posamezne komisije, ki delajo bodisi v okviru sveta delovne skupnosti ali samostojno, kot tudi dejavnost splošne in posebne delegacije. Uspeh teh prizadevanj je bilo močno občutiti pri samem delu ter organiziranosti in organizaciji dela. V samoupravnem delovanju je bilo aktivnih mnogo več delavcev. Po drugi strani se je delo razporedilo po komisijah in delegacijah, kar je razbremenilo svet delovne skupnosti, ki mu je bilo potrebno mnogo manj sej kot prejšnja leta. Svet je imel štiri seje in pripravil dva zbora delovnih ljudi. Pohvaliti moramo vsekakor delo obeh delegacij, zlasti pa komisijo za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnega dohodka, komisijo za medsebojna razmerja, ki je izmed vseh najbolj aktivna, in komisijo za pripravo sprememb in dopolnitev zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

Na sejah smo obravnavali in reševali vrsto vprašanj, ki so zajemala finančni načrt za leto 1977, presojali in potrdili zaključni račun za leto 1976 in skupno s predsedstvom SAZU razdelili sredstva na sklade, obravnavali četrletne bilance, skupaj s predsedstvom in oddelkom za načrtovanje in usklajevanje raziskovalnega dela usmerjali program znanstvenih raziskav glede na začrtani srednjeročni program, sodelovali pri načrtovanju adaptacijskih del in gradnje prizidka delovnih prostorov ter zagotovitve finančnih sredstev za njih izgradnjo, izpeljali referendum za pristopitev k samoupravnemu sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov raziskovalnih organizacij Slovenije, izdelali interni pravilnik delitve dohodka in osebnih dohodkov na temelju nagrajevanja po delu, pripravili in obravnavali osnutek sprememb in dopolnitev zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, pripravljamo osnutek novega sta-

tuta oziroma spremembe in dopolnitve dosedanjega, reševali smo in večinoma rešili personalne zadeve ter stanovanjske probleme.

Uspeli smo navezati še boljše sodelovanje med posameznimi delovnimi enotami akademij, sodelovali dalje z državnimi organi, zlasti pa s pristojnimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi. V bodoče bo potrebno še bolje organizirati in spodbuditi delegatsko dejavnost med nami in Raziskovalno skupnostjo Slovenije, kjer se pojavljajo še dokajšnje vrzeli v informacijah in z njimi zvezani neustrezni načini obravnavanja znanstvenih problemov, ki jih obravnavajo delovne enote naše organizacije. Potrebno je poudariti sodelovanje med predsedstvom SAZU in svetom delovne skupnosti, ki se kaže predvsem v skupnem reševanju znanstvenih in organizacijskih problemov.

V tem letu je predsedoval svetu delovne skupnosti Mitja Zupančič z namestnikoma oziroma podpredsednikoma Damjanom Prelovškom in Janezom Dularjem.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA

Poročilo o delu v letu 1977

Osnovno organizacijo sindikata SAZU sestavljajo sindikalne skupine v delovnih enotah SAZU v Ljubljani in sindikalna skupina Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni. Konec leta 1977 je imela OOS na SAZU v Ljubljani in v Postojni skupaj 174 članov. Po delegatskem sistemu organizirani izvršni odbor je štel 15 članov ter 3 člane nadzornega odbora.

V teku leta se je izvršilni odbor sestal petkrat. Že na začetku leta je organiziral in razdelil delo po naslednjih komisijah: komisija za kadrovanje, komisija za socialno varnost, komisija za rekreacijo in komisija za strokovno in družbeno izobraževanje.

Komisija za kadrovanje je v začetku leta pomagala pri postavitvi kadrovske liste za dopolnilne volitve v IO OOS. Komisija za socialno varnost je organizirala preventivne zdravstvene preglede za člane delovne skupnosti SAZU v Rogaški Slatini; organizirala je dalje toplo malico in nabavo kurjave po ugodnejših pogojih.

Komisija za rekreacijo je organizirala plavanje ter priprave treningov in smučarskega tekmovanja za člane delovne skupnosti SAZU. Uspešno je tudi organizirala prireditev Dedka Mraza. Poleg dela v komisijah je IO izpeljal še naslednje akcije:

proslavo ob dnevu žena; pohod ob žici okupirane Ljubljane; sindikalni izlet s strokovnim vodstvom v Vipavsko dolino.

Sindikalna organizacija je bila soorganizator proslave ob jubilejih maršala Tita, Zveze komunistov in obletnice Oktobrske revolucije.

Prav tako so vse leto po institutih na pobudo sindikalne organizacije potekale razprave o samoupravnih sporazumih, zakonu o združenem delu, zakonu o SAZU itd.

Na sestankih izvršilnega odbora sindikata se je obravnavala tekoča problematika, delegati pa so svojim skupinam in obratno le-te njim razčlenjevali osnovna vprašanja in pripombe svoje sredine.

IO OOS je pozdravil pobudo sindikalne organizacije Akademije nauka i umjetnosti BiH za medsebojno sodelovanje in izmenjavo mnenj na področju organizacije in strokovnega dela. Člani IO OOS so bili mnenja, da je koristno navezati takšne stike še z ostalimi jugoslovanskimi akademijami.

IO OOS je v tem letu ponovno formiral aktiv mladih. Konstituiranje novega odbora in sprejetje programa je bilo opravljeno na prvi seji 20. 4. 77. Aktiv mladih je takoj začel sodelovati v akcijah IO OOS.

V okvir IO OOS spada tudi BVP, ki je v tem letu naletel na nekatere težave kadrovske, kakor tudi tehnične narave, ki pa bodo s pomočjo OOS ter kolektiva odstranjene.

Izvršilni odbor osnovne organizacije sindikata SAZU v letu 1977: V. Baloh (tajnica), K. Drobne, J. Groo-Kozak, N. Gspan-Prašelj, J. Hladnik, B. Košmrlj-Levačič, D. Mihelič, J. Müller, I. Puncer, S. Stergaršek, J. Strajnar, P. Tonkli (predsednik), I. Turk, V. Vivod (podpredsednik).

Člani nadzornega odbora:

R. Gospodarič, H. Ložar-Podlogar, A. Valantič.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA

Poročilo o delu v letu 1977

Znanstveni svet inštituta je sklenil na seji 27. decembra 1976 predlagati, da se dotedanji Inštitut za občo in narodno zgodovino preimenuje v Zgodovinski inštitut Milka Kosa. S tem predlogom se je strinjal I. razred na seji 26. I. 1977 in je bil nato sprejet na skupščini SAZU dne 10. 3. 1977. Preimenovanje velja od 13. 3. 1977.

Višji strokovni sodelavec Božo Otorepec je bil 26. 1. 1977 izvoljen za strokovnega svetnika, kar je potrdilo predsedstvo SAZU na seji 24. 2. 1977.

Publikacije. V letu 1977 je izšla razprava dr. Petka Lukovića »Stališče Slovencev do vstaje v Hercegovini in Bosni in do bosansko-hercegovskega vprašanja v letih 1875—1878« (SAZU, razred za zgodovinske in družbene vede, Dela 19, Zgodovinski inštitut Milka Kosa 6; 420 strani).

Pred koncem leta je izšla razprava dr. Vlada Valenčiča »Žitna trgovina na Kranjskem in ljubljanske žitne cene od srede 17. stoletja do prve svetovne vojne« (SAZU, razred za zgodovinske in družbene vede, Razprave X/4; 216 strani).

Rokopis razprave dr. Ferda Gestrina »Pomorstvo srednjeveškega Pirana« (okrog 240 tipkanih strani) je bil v tem letu predložen in odobren za objavo ter konec leta oddan v tisk.

Kar se tiče dela na drugi (in sklepni) knjigi »Zgodovine agrarnih panog« v okviru serije publikacij »Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev«, so bili do začetka l. 1978 oddani rokopisi za vsa gesla, skupaj sedem gesel na 869 tipkanih straneh. Svoje delo morata zdaj dokončati še šestčlanska širša in tričlanska ožja redakcija, dokončati je treba delo na zbiranju in reproduciranju ponazoril (kart in risb), napisati je treba še tujejezične povzetke, medtem ko so mogli biti registri, ki bodo obsegali obe knjigi skupaj, doslej izdelani le za prvo knjigo, ki je izšla v letu 1970, za drugo knjigo bodo pa mogli biti končani šele ob lomljeni korekturi. Upati je, da bo mogla iziti druga knjiga do konca leta 1978.

Delo na virih. Strokovni svetnik Božo Otorepec je pri svojem delu za diplomatarij slovenske srednjeveške zgodovine obdelal nadaljnjih 215 listin iz časa od 1301 do 1379 in jih uvrstil v centralno kartoteko, ki je tako dosegla že 3565 listin; v letu

1977 obdelane listine izvirajo predvsem iz arhivov kostanjeviškega in stiškega samostana, nemškega viteškega reda, boštanjškega arhiva Blagajev, arhiva Gallenbergov ter iz zbirk Erberga in Wurzbacha. B. Otorepec pripravlja tudi izdajo fevdalnih knjig Celjskih grofov iz let 1436—1456 z dragocenimi, še neobjavljenimi podatki in je v l. 1977 izdelal diplomatski prepis prvega dela rokopisa B 313. Tega je 1976 izročil Državni arhiv na Dunaju Arhivu Slovenije v okviru izvedbe arhivskega sporazuma iz l. 1923. Vsebuje na 72 folijah s 145 stranmi 359 vpisov izdanih listin oz. njihovih povzetkov za nekdanjo ortenburško posest na Gorenjskem, Dolenjskem in Koroškem. V zvezi s projektirano I. knjigo virov za zgodovino slovenskih kmečkih uporov (do vključno upora l. 1515) je B. Otorepec pregledal v Stanovskem arhivu (V Arhivu Slovenije) fascikle 6, 6 a, 6 b, 26, 27 in 78 z gradivom od ok. 1500—1520. Izpisal si je osebe, kraje in dogodke, kar bo omogočilo da akad. B. Grafenauer in B. Otorepec pregledata 23 fasciklov nedatiranih aktov iz dobe Maksimilijana I. v Tirolskem deželnem arhivu v Innsbrucku, ki vsebujejo med drugim tudi doslej neznano gradivo za slovenski kmečki upor l. 1515, česar v letu 1977 še nista mogla izvesti.

Dr. Miroslav Pahor je nadaljeval s svojim delom za izdajo srednjeveških statotov Pirana. Asistentka Darja Mihelič je nadaljevala z delom na objavi najstarejše piranske notarske knjige iz let 1282—1287/89. Kar se tiče načrta izdaje korespondence in druge rokopisne zapuščine dr. Henrika Tume, kjer je delo zastalo po smrti predvidenega urednika dr. Dušana Kermavnerja, obstoji zdaj upanje, da bo mogoče ta načrt vendar izvesti.

Delo na drugih publikacijah. Pri delu za historično topografijo slovenskega ozemlja v srednjem veku, dolgoročnem načrtu, ki je doslej privedel do interne publikacije M. Kosa za Kranjsko, je zdaj težišče na drugem pripravljalnem zvezku z gradivom za Slovensko Štajersko do leta 1500, na katerem dela že vrsto let dr. P. Blaznik. V letu 1977 je evidencialar v Deželnem arhivu v Gradcu toponime iz urbarjev zemljiških gospostev Vurberk (1496) in Podsreda (ca.1500). Pri obdelavi tega gradiva in listinskega materiala, ki ga je zbral konec 1976 in ki obsega 650 toponimov za čas 1478—1500, je sicer uporabljal delo J. Zahna Ortsnamenbuch der Steiermark im Mittelalter iz l. 1893, ki pa ima številne vrzeli in napake ter je močno zastarelo; s pomočjo specialnih zemljevidov in še bolj franciscejskih katastrskih map je uspešno dognal vrsto lokalizacij. Vse na novo obdelane toponime je uvrstil v centralno kartoteko štajerskega to-

pografskega gradiva, ki vsebuje poleg raznih oblik krajevnih imen npr. tudi podatke o številu kmetij, omembe domcev, njiv, gradov, stolpov itd.; doslej je dokončno redigiral gradivo črk A do Č na več sto listkih. Pri delu za historično topografijo je sodeloval tudi B. Otorepec tako, da je pri svojem zbiranju listinskega gradiva dopolnil iz okoli 280 listin številne toponime za nekdanjo Kranjsko, ob delu v zvezi z vrnitvijo listinskega gradiva iz Avstrije pa preveril tudi mnoge lokalizacije iz Slovenske Štajerske in prišel do novih rezultatov. Vse to delo poteka v okviru Medakademijskega odbora za zgodovinsko-geografski slovar in atlas jugoslovanskih pokrajin v srednjem veku in v 16. stoletju. Ta odbor ima svoj sedež pri Srbski akademiji znanosti in umetnosti. Seje tega odbora, ki je bila 1. 6. 1977 v Sarajevu, se je udeležil dr. Blaznik.

V okviru akcije Medakademijskega odbora za zgodovino kolonizacije jugoslovanskih pokrajin pri JAZU sta delala dr. J. Šorn na razpravi o tujem kapitalu v jugoslovanski Sloveniji v razdobju med dvema vojnama in dr. Fr. Kresal, ki je nadaljeval svoje raziskovanje o zaposlovanju tujih delavcev — strokovnjakov v stari Jugoslaviji. Medakademijski odbor za slovar novoveške latinščine Jugoslavije pri JAZU je imel 28. I. 1977 sejo v Beogradu, katere se je za SAZU udeležil akad. Fran Zwitter; na mesto umrlega akad. M. Kostrenčiča je bil za predsednika izvoljen akad. V. Gortan. Od publikacije *Lexicon latinatis medii aevi Iugoslaviae* je izšel 6. zvezek, predvideva se pa skorajšnji izid sedmega (zadnjega) zvezka, prav tako tudi izid bibliografije srbskih latinistov, s čemer bi bila dokončana serija bibliografij hrvatskih, slovenskih in srbskih latinistov. Kar se tiče slovarja novoveške latinščine, so doslej izšla samo Saopćenja (6 zv.), za delo na slovarju se pa predvideva doba približno petih let. V Sloveniji je akad. M. Grošelj 1977 delal na ekscerpiranju Pelzhofferjevega dela *Arcana status*. Kar se tiče bibliografije za slovensko zgodovino, je Olga Janša-Zorn sestavila tekočo bibliografijo publikacij, ki so izšle 1973, in deloma tudi že za leti 1974 in 1975, kar bo predvidoma objavljeno v *Zgodovinskem časopisu*.

Izvajanje arhivskega sporazuma iz l. 1923 z Avstrijo. Kakor v prejšnjem poldrugem letu se je tudi v letu 1977 intenzivno delalo na izvedbi arhivskega sporazuma z Avstrijo, kar sicer ne spada v normalni delovni program inštituta, je pa neodložljiva naloga, ki terja potrebno sodelovanje za to kompetentnih strokovnjakov ne glede na to, koliko to spada v normalni program ustanove, kjer delajo. Tako je bil tudi v tem letu akad. Fr. Zwit-

ter jugoslovanski predsednik druge delovne skupine ekspertov (za naše zahteve do Štajerskega deželnega arhiva v Gradcu) in predsednik slovenske skupine ekspertov, akad. B. Grafenauer jugoslovanski predsednik tretje delovne skupine ekspertov (za naše zahteve do koroških in tirolskih arhivov), strokovni svetnik B. Otorepec je bil zadolžen za zahteve Slovenije do listin in rokopisov v Avstriji, znanstveni svetnik dr. P. Blaznik pa za zahteve do drugih starejših arhivalij. V tem letu se je sestal plenum Mešane jugoslovansko-avstrijske komisije, sestajale so se mešane delovne skupine ekspertov, posamezni eksperti so skupaj z avstrijskimi eksperti ponovno ugotavljali značaj posameznih vrst arhivalij, vrstili so se interni slovenski in jugoslovanski sestanki ekspertov, a poleg tega je bilo potrebno študirati še posamezna vprašanja, pisati elaborate in sestavljati poročila. Strokovni svetnik B. Otorepec je v maju 1977 prevzel iz raznih fondov Državnega arhiva in Arhiva dvorne komore na Dunaju okrog 440 listin iz časa 1220—1541, iz avstrijske Nacionalne biblioteke, Univerzitetne biblioteke na Dunaju, Finančnega arhiva in Univerzitetne biblioteke v Gradcu pa 24 rokopisov od 13. do 18. stoletja; našo strokovno javnost je seznanil s temi pridobitvami ob prezentaciji tega gradiva v Arhivu Slovenije. Vendar so te pridobitve malenkostne v primerjavi z arhivskim gradivom, ki nam je bilo že priznано in je njegovo izročanje predvideno za leto 1978, pa tudi v primerjavi z arhivskim gradivom, ki je še sporno. Te pridobitve bodo velikega pomena za afirmacijo našega kulturnega patrimonija, saj so se že doslej pokazale kot pomembne za naša znanstvena raziskovanja, kar se bo še bolj pokazalo kasneje, jasno pa je, da vse to delo ovira inštitut pri izvajanju njegovih glavnih nalog.

Znanstveni svet, biblioteka in uprava. Seje znanstvenega sveta inštituta so bile 28. februarja, 1. julija in 21. septembra. Biblioteko inštituta je upravljala strokovna delavka Jelka Milošević-Perko. V letu 1977 je bilo v biblioteko na novo uvrščenih 436 knjig. Poleg normalnega poslovanja se je v tem letu nadaljevalo delo na stvarnem registru knjig iz zapuščine akad. M. Kosa. Tajniške in s tem zvezane številne upravne posle je opravljal strokovni svetnik B. Otorepec.

Posebno delo delavcev na inštitutu. Znanstveni svetnik dr. P. Blaznik je delal na že omenjenih nalogah, pri čemer je še posebej poudariti njegovo avtorsko in drugo delo pri pripravi druge knjige Zgodovine agrarnih panog in njegovo zelo obsežno delo za izvedbo arhivskega sporazuma z Avstrijo. V letu

1977 je objavil: 1. Ob štiridesetletnici Muzejskega društva v Škofji Loki, Loški razgledi XXIV/1977, str. 11—23. 2. Še o problematiki loškega grba, Loški razgledi XXIV/1977, str. 279.

Strokovni svetnik B. Otarepec je poleg že omenjenega inštitutskega in drugega dela še predaval študentom zgodovinskega in umetnostnozgodovinskega oddelka filozofske fakultete zgodovinske pomožne vede po 3 ure tedensko ter imel specialne vaje z dvema študentoma podiplomskega študija. Dajal je informacije s področja zgodovinskih pomožnih ved in starejše zgodovine. Bil je član uredništva *Kronike*, sodeloval na sejah strokovne komisije za arhivistiko pri področni raziskovalni skupnosti za humanistične in zgodovinske vede ter pri sejah komisije za imenovanje ulic, cest, trgov in naselij pri Izvršnem svetu Skupščine mesta Ljubljane, pri SAZU pa na sejah odbora za medsebojna delovna razmerja. V letu 1977 je objavil oz. dal v tisk: 1. Hrenova grbovna plošča v Kozarjah, *Kronika* 25, 1977, str. 19—21. 2. Osnutek grba mesta Krško, Krško skozi čas 1477—1977, str. 40—41. 3. Grb in pečat mesta Loža, *Notranjski listi* I, str. 65—71, Stari trg pri Ložu 1977. 4. Grb trga Laško, *CZN* 1977 (v tisku). 5. *Regesten des Herzogtums Steiermark*, I/1, 1308—1319, Graz 1976 (ocena, ZČ, v tisku). 6. Smiještaj arhivske gradnje u spremištu, *Priručnik iz arhivistike*, Zagreb 1977, str. 100—106.

Asistentka Darja Mihelič je poleg že omenjenega dela v inštitutu v zvezi s svojo magistrsko nalogo Neagrarno gospodarstvo Pirana do 1340, pregledala sedem piranskih vicedomskih knjig in okrog 200 listin oz. regist, v zvezi s pripravljanjem študije o Hanziču pregledala njegovo rokopisno zapuščino v Nacionalni biblioteki na Dunaju, začela s študijem kolonizacije Jesenic, Save in Javornika ter sodelovala pri delu na ponazorilih in registrih za Zgodovino agrarnih panog ter pri sestavljanju tujih krajevnih imen za historično topografijo Slovenske Štajerske. Bila je tajnik Zgodovinskega društva za Slovenijo in delala tudi v okviru sindikalne in drugih organizacij delavcev SAZU.

Strokovna delavka Jelka Milošević-Perko je opravljala bibliotekarske posle in tehnične posle v zvezi z upravo in s pripravljanjem druge knjige Zgodovine agrarnih panog.

Udeležba na kongresih itd.

Akademika dr. Fr. Zwitter in dr. B. Grafenauer sta se udeležila sestanka kateder za zgodovino ljubljanske in tržaške univerze dne 20. in 21. maja 1977 v Trstu, kjer so obravna-

vali predvsem tematiko socialističnega gibanja v Trstu v razdobju aktivnosti dr. Henrika Tume.

Akademika dr. Fr. Zwitter in dr. B. Grafenauer in asistent Darja Mihelič so se udeležili VII. kongresa zgodovinarjev Jugoslavije v Novem Sadu od 3. do 7. oktobra 1977.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INSTITUT FRANCETA STELETA

Poročilo o delu v letu 1977

Delo inštituta je potekalo po zastavljenem programu, ki je bil — z manjšimi izjemami — v celoti izpolnjen, z nekaterimi specialnimi dodatnimi nalogami pa celo presežen.

Dolgoročna raziskovalna naloga »Plastika na Slovenskem med gotiko in barokom« (nosilec dr. Emilijan Cevc) je končana, formulacija rezultatov pa bo podana do maja 1978. Terenska inventarizacija spomenikov, ki jih naloga zajema, je v tem letu obsegala nekatera geografska območja, ki so bila po tej strani najmanj raziskana; predvsem Kozjansko, Zasavje in del Krasa; revizijski ogledi pa so zajeli kraje z največjo gostoto teh spomenikov: Ptuj, Vurberk, Maribor, Gornjo Radgono, Laško, Celje, Slovensko Bistrico itd. Posebna pozornost je veljala ugotavljanju razločkov med deli tujih (lombardskih) in domačih kiparjev ter kamnosekov. — Dvakratni obisk Furlanije in Beneške Slovenije je bil namenjen primerjavam s furlanskim lesnim in kamnitim kiparstvom 16. in zgodnjega 17. stoletja, na beneškoslovenskem ozemlju pa tudi kompleksnemu študiju tamkajšnjih umetnostnih spomenikov. Od koroškega gradiva je komparacija zajela nagrobnike 16. stoletja v Beljaku, Celovcu, Volšperku in St. Leonhard im Bade. — Poglavlje zase je problem dela nemškega kiparja Leonarda Kerna na Slovenskem (ostanki glavnega oltarja v Gornjem gradu iz leta 1613), ki osvetljuje umetnikov zgodnji stilni izraz in njegovo italijansko šolanje ter omogoča kritičnejši pretres njegovih starejših, še posebej pa monumentalnih plastik. Monografska študija je tik pred koncem. — Vzporedno s terenskim je teklo arhivsko in bibliografsko delo. Plodne rezultate je dal študij protestanske ikonografije, saj je večina nagrobnih spomenikov obravnavanega časa (od prve polovice 16. stoletja do okoli 1630) protestantskega značaja. Ob tem se je mimogrede osvetlila tudi problematika

stenskih slikarij v sevniški »lutrovski kleti« in potrdila nekdanja Steletova misel, da gre za spominek reformacijske smeri, stilno izhodišče pa se je premaknilo s Koroškega v severnoitalijanski prostor (v Furlanijo?).

Terenske obiske smo izrabili tudi za kompleksni študij, opis in fotografiranje drugih spomenikov, kar je dopolnilo dokumentacijsko gradivo inštituta. Tako je narekovala ekonomika in usmerjenost inštituta.

Naloga »Arhitektura od 1800 do 1920 na Slovenskem« (nosilec dr. Damjan Prelovšek) se je nadaljevala z zbiranjem arhivskih podatkov, izpisovanjem literature in s terenskimi ogledi. Zadnji so zajeli — razen okolice Ljubljane — še tele kraje: Laško, Krško z okolico, Radovljico z okolico, Mengeš z okolico, delno Novo mesto, Bloško planoto. Študij dr. Prelovška na Dunaju (nekaj dni v juniju, ves december) je dopolnil podatke o nekaterih poznohistoričnih stavbnih spomenikih in o Plečnikovem delovanju v tem mestu. Razen tega je Prelovšek pregledal pri nas nedostopno literaturo iz začetka tega stoletja. Študijski obisk Vicenze ga je usmeril tudi v raziskavo nekaterih palladianskih arhitekturnih odmevov na naših tleh. Značaj naloge namreč narekuje zaradi jasnejše presoje spomenikov 19. stoletja tudi pritegnitev pozno-baročnih spomenikov v raziskovalni okvir; najrazličnejše vezi, ki so družile staro z novim, so se namreč ohranjale še daleč v 19. stoletje. — Damjan Prelovšek je v letu 1977 promoviral za doktorja umetnostnozgodovinskih znanosti s tezo »Arhitekt Jože Plečnik, dunajski čas« (1892—1911).

Nosilka naloge »Začetki slovenske ilustracije in karikature«, Vera Baloh je nadaljevala z zbiranjem gradiva o naši knjižni ilustraciji in karikaturi od konca 19. stoletja pa do prve svetovne vojske (pri posamičnih umetnikih je upoštevala njihov celotni življenjski opus, kot npr. pri Antonu Koželju, Mateju Sternenu, Milutinu Zarniku, Francu Dobnikarju in Matiju Jami itd.). Na Dunaju in v Londonu je pregledala revije, ki so vplivale na našo knjižno ilustracijo okoli leta 1900, kot npr. *Simplificissimus*, *Ver Sacrum*, *Der liebe Augustin*, *The Studio*, *Dial*, *The Yellow book*, *Jugend*, *Pan* itd. Posebno pozornost je posvetila delu vplivnih angleških ilustratorjev in karikaturistov (*W. Crane*, *K. Greenaway*, *A. Bearfsley* itd.). — Dokončala je bibliografsko urejen seznam knjižne ilustracije, karikatur in uporabnih grafik (risb) Maksima Gasparija. Delo ni zajelo samo umetnikove zgodnje dobe, marveč ves njegov življenjski opus. Dodan je tudi pregled razglednic, plakatov, signetov in pod. Sklepni tekst o Gaspariju bo končan v letu 1978.

»Zbiranje virov za umetnostno zgodovino Slovenije« in priprava njihovih kritičnih izdaj se je še vedno osredotočevala na delo J. G. Dolničarja. Dokončan je kritični prepis rokopisov »*Cypressus labacensis*« in »*Marianale Carnioliae*«; rokopisa je Dolničar sicer pripravljajl za natis, ostala pa sta nedokončana. Prvi rokopis je treba tudi rekonstruirati, ker se je njegova prva pola izgubila. S primerjavo podatkov z drugod ohranjenimi teksti so bile kontrolirane navedbe v rokopisih in identificirane osebe ter spomeniki. Delo vodi asistent Aleš Rojec.

Skupinskega značaja je zbiranje gradiva za pripravo Umetnostnozgodovinskega atlanta Slovenije. V Komisiji za atlant so: dr. Emilijan Cevc, dr. Ivan Komelj, prof. Božo Otorepec, dr. Ksenija Rozman, dr. Ivan Stopar, dr. Jaroslav Šašel, dr. Nace Šumi, dr. Sergej Vrišer, dr. Marijan Zadnikar. Tehnično organizacijsko in tajniško delo je prevzel Aleš Rojec. V pripravi je gradivo za karte: Upravna situacija na slovenskem ozemlju ob zatonu antike, zemljepisne in prometne ovire ob času slovenske naselitve, prva naselitvena jedra Slovencev, prafare, cerkveno-upravna razdelitev od leta 811 do konca romanike, cerkve na višinah, patrociniji, spomeniki sakralne in profane arhitekture. — Za izrisanje sta pripravljene karti antičnih prometnih zvez in jezikovnih dialektov. Zbrano je gradivo za splošno karto srednjeveškega stenskega slikarstva na Slovenskem (po vednosti v letu 1977).

Med temeljne naloge inštituta sodi zbiranje dokumentar-nega gradiva v obliki terenskih topografskih zapisov, ekscerp-tov iz starejše domače in tuje literature, starejša bibliografija, hemeroteka, fototeka. Posebno pozornost smo posvetili dopol-njevanju fototeke. Zbirka negativov se je obogatila z nekaterimi dragocenimi posnetki spomenikov v Posočju, od katerih je ne-katere uničila ali vsaj poškodovala prva svetovna vojska. V dar smo dobili več filmov s posnetki iz Beneške Slovenije.

V to področje spada tudi urejanje zapuščine akademika Franceta Steleta (terenski zapiski, ekscerpiranje, časopisni iz-rezki, katalogi, fotografije, rokopisi, obsežna knjižnica). Ureja-nje otežuje pomanjkanje prostora, razen tega pa je delo za-mudno, ker je treba prebirati na tisoče listkov.

Knjižnica je pomembno dopolnilo inštituta. V njej želimo zapolniti nekatere hujše vrzeli (zlasti v starejši periodiki). Pri-dobili smo nekatere specialne serije in kompendije ter leksiko, ki je nujno potrebna tudi pri sestavljanju slovenske umetnost-no-zgodovinske terminologije, pri kateri sodeluje inštitut z aka-demijsko umetnostno sekcijo Terminološke komisije. Biblioteko

vodi Vida Urek, ki sestavlja tudi abecedni in geselski katalog, vodi hemeroteko ter sodeluje pri dokumentaciji skupaj z vsemi sodelavci inštituta.

Strokovna potovanja v tujino in udeležba na kongresih

Dr. Emilijan Cevc je v februarju, marcu in juniju 1977 obiskal Furlanijo. Študiral je tamkajšnje umetnostne spomenike in še posebej spomenike Beneške Slovenije. Sodeloval je tudi na tečaju za restavradorje v Passarianu z dvanajstimi predavanji o slovenski umetnosti in nato v izpitni komisiji. — V Celovcu je sodeloval kot član umetnostnega sveta slovenskega razstavišča Aula slovenica, v Gradcu pa pri pripravah za razstavo štajerske gotske umetnosti, ki bo leta 1978 v St. Lambrechtu.

Dr. Damjan Prelovšek se je v avgustu udeležil seminarja o arhitekturi Andrea Palladia v Vicenzi, maja in decembra pa je študiral arhivsko gradivo in spomenike na Dunaju.

Vera Baloh je obiskala v oktobru Dunaj ter se razgledala po revialnem tisku okoli leta 1900, ki je vplival na naše prve ilustratorje in knjižne opremljevalce pred prvo svetovno vojno.

Dr. Emilijan Cevc se je udeležil Kongresa jugoslovanskih zgodovinarjev v Novem Sadu od 3. do 7. oktobra 1977 s predavanjem: Poznogotska umetnost na Slovenskem kot ilustracija družbenih premikov.

Objave sodelavcev inštituta v letu 1977:

E. C e v c :

Kulturni spomeniki v Krškem in bližnji okolici. Krško skozi čas 1477—1977. Zbornik ob 500-letnici mesta. Krško 1977, 165—196.

Matevž Langus in Čopov ter Korytkov nagrobnik. Kronika 25, 1977, 29—37.

Še dve Langusovi risbi Škofje Loke. Loški razgledi 24, 1977, 51—54.

Boris Kobe. (Besedilo k razstavi Veli Jože.) Celje, Likovni salon 1977 (4 str.).

D. P r e l o v š e k :

Urbančeva hiša v Ljubljani in njen arhitekt. Sinteza 38—40, 1977, 112—116.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1977

Delo inštituta, ki ga je usmerjal in spremljal znanstveni svet, se je odvijalo v skladu z raziskovalno nalogo: Slovenija od predzgodovine do zgodnjega srednjega veka. Vanj so bili pritegnjeni vsi delavci inštituta, sodelovali pa so še številni zunanji arheologi, ki so sicer redno zaposleni v drugih slovenskih ustanovah, ukvarjajočih se z arheološkimi raziskovanji.

Inštitut je financiral in usmerjal terenske topografske akcije v Beli krajini, na Kozjanskem, v Prekmurju in v okolici Šmarjete na Dolenjskem. Nadaljevalo se je delo mestne topografije Poetovine in dopolnjevala kartoteka za emonsko topografijo. S sredstvi inštituta so bila izvedena problemska sondiranja večjega ali manjšega obsega: bronastodobno selišče pri Dolnjem Lakošu v Prekmurju (izv. Pokrajinski muzej v Murski Soboti); izkopavanja okrog sv. Marjete nad Orešjem, v Selah pri Dobovi, na Starem gradu nad Podbočjem je prevzel Posavski muzej iz Brezic; sondiranja v Žerovnici in Uncu je vodil arheolog Inštituta za raziskovanje krasa SAZU v Postojni; sondažna raziskovanja na Ržišču pri Podbočju je izpeljal Narodni muzej v Ljubljani; problemsko sondiranje na Pečinah na Šentviški planoti so skupaj izvedli Goriški muzej s sodelovanjem PZE za arheologijo FF in Zavoda za spomeniško varstvo v Novi Gorici; sondiranja okrog cerkve sv. Andreja v Gostečah sta vodila Loški muzej in naš inštitut; v okviru topografske akcije je inštitut sondiral tudi na Figožarju nad Lembergom. Po terenskih ogledih vpoštevni objektov so bili izdelani posnetki prazgodovinskih gradišč v okolici Ljubljane in natančna geodetska izmera gradišča na Korinjskem hribu pri Zagradcu. Izhajanje literature arheoloških najdišč je teklo redno, enako kartoteka izpisane literature in urejanje najdiščnih podatkov iz katastrskih kart. Za topografski zvezek Slovenske Gorice je bilo bibliografsko obdelanih 40 najdišč. Specialno topografijo blejskega kota je inštitut poveril PZE za arheologijo FF v Ljubljani.

Člani inštituta so vodili predvidena sistematska izkopavanja. Paleolitska raziskovanja so se najprej osredotočila na rekognosciranje vrste potencialnih jamskih objektov po nekaterih področjih klasičnega, osamelega in visokogorskega krasa. Tako so se zastavila sondiranja v Skednenci pri Lazah, v Trbiški zijalki pri Lučah, v koliševki ob cesti proti Pivki jami, neposredno pod Risovcem in v Vilharjevi jami, kjer je bila odkrita nova paleo-

litska postaja v Pivški kotlini. Najdišče je perspektivno, ker gre za zajeten kompleks pleistocenskih sedimentov. Sistematična raziskovanja so se nadaljevala v Podrisovcu, ki se morajo zaradi specifičnih pogojev izvajati z manjšimi posegi. Začetek izkopavanj v novoodkriti mlajšepaleolitski postaji v Lukenjski jami pri Prečni se je zaradi tehničnih zadržkov izjalovil, pač pa so se začela ponovna raziskovanja Jame pod Herkovimi pečmi nad Radljami (vodil jih je prof. dr. F. Osole); tudi ta so bila zaradi bolezni vodje predčasno končana. Že v dosedanjem obsegu odkopa se lahko potrdijo stratigrafske in paleontološke ugotovitve akad. S. Brodarja, ki je jamo raziskoval leta 1938.

Začeli smo s sistematičnim izkopom jame Trhlovce pri Divači. Zajetne holocenske plasti so hranile zanimive prazgodovinske ostaline, s tem pa pri nas prve (v najnižjem prazgodovinskem horizontu) neolitske najdbe. To dejstvo narekuje, da moramo jamo načrtno raziskati, saj dokazana stratigrafija podkrepljena z najdbami dokazuje verjetno kontinuirano poselitev od mlajše kamene dobe dalje.

Raziskovanja na Kučarju so bila osredotočena na dokončen izkop manjše poznoantične stavbe in prostora med obema sakralnima objektoma. Obenem so sonde na robu platoja presecale temelje obodnega naselbinskega zidu ojačenega s kontraforji in načele temelje novih gradbenih ostalin.

Nepredvideno terensko delo so bila zaščitna izkopavanja v Ptujju. Domala mesec dni je štiričlanska ekipa inštituta s sodelavci raziskovala ogroženi predel v poetovionskem predmestnem kompleksu v Rabelčji vasi; sporazumno z vodstvom izkopavanja je preiskala del kompleksa na stanovanjskem objektu B3. Ekipa inštituta je tudi koncipirala raziskovalni postopek in metodo za preostale zelo obsežne komplekse, ki jih je bilo treba nujno in pospešeno raziskati. Druga nepredvidena akcija je klicala na Sežanski kras. Na prostoru, ki je z osimskim sporazumom določen za industrijsko cono, je Zavod za spomeniško varstvo iz Nove Gorice organiziral predhodni topografski ogled; inštitut je akciji pristopil in izvedel sondiranja v štirih jamskih objektih v obmejnem pasu.

Delo na arheološki terminologiji je teklo domala redno; tako pri izpisovanju literature, dopolnjevanju arheoloških terminov in osnutku geslovnika. V zaostanku je delo pri tehnični izvedbi in odbiranju slikovnega gradiva tudi zato, ker niso rešena še nekatera načelna vprašanja izdelave.

Delo na pregledni sistematski kartoteki najdišč je letos zajelo nadaljnjih 5 arheoloških regij vzhodne in zahodne Slove-

nije. Za centralno arheološko kartoteko je bil pregledan in izpisan ves stari fond Narodnega muzeja in nemška literatura iz novega fonda. Za dokumentacijo slovenskega arheološkega gradiva in arhivov v tujini so iz muzeja Joanneum v Gradcu izrisane naselbinske prazgodovinske najdbe z Vač, s Poštele in s Podzemlja in gradivo iz zgodnjega srednjeveškega in antičnega grobišča v Slovenj Gradcu. Prefotografirana sta dva zvezka Ferkovih zapiskov; teksti so arhivsko urejeni, risbe pa še ne.

Monografija o Potočki zijalki za 50. obletnico njenega odkritja je v pripravi, kartoteka paleolitskega slovstva se sproti dopolnjuje. Izrisano je paleolitsko gradivo iz Poljšiške cerkve, riše se zapuščina iz Jame v Lozi in profili iz Ciganske jame. Izrisani so tlorisi, profili in deloma najdbe iz Trhlovce, pa večina prazgodovinskega gradiva s Kučarja, Borštka in Podzemlja in del poznoantičnih in zgodnesrednjeveških najdb iz Zg. Dupleka in Lemberga.

Inštitut je aktivno podpiral raziskovanje rimske vojaške zgodovine in limesa, predvsem zapornih zidov na Krasu in utrdbene naselbine nad Vranjem pri Sevnici. Dalje je delo teklo na sistematizaciji in analizi izkopanega gradiva z Martinj hriba pri Logatcu in na analitičnih pripravah za izdajo drugega zvezka *Claustra Alpium Iuliarum*.

V letu 1977 bi morala iziti 27. (1976) in 28. (1977) letnik Arheološkega vestnika, vendar se še tiskata; predsedstvo SAZU pa je že odobrilo natisk 29. letnika, ki je urejen. Zbirajo se že tudi prispevki za jubilejno trideseto številko Arheološkega vestnika. Knjižni fond inštitutske biblioteke je v letu 1977 narasel za 875 enot.

Vsak izmed delavcev inštituta ima dolžnost, da sproti spremlja arheološka dogajanja in literaturo in da se ukvarja s specifičnimi znanstvenimi problemi svoje ožje stroke. Razen tega je vsak posameznik moral opravljati še vrsto raznih del, ki v bistvu niso znanstvena, so pa neobhodna za uspešno izvajanje nalog. Nekateri so tudi znanstveni sodelavci pri drugih raziskovalnih nalogah in projektih, ocenjevalci raziskovalnih nalog, člani raznih strokovnih komisij, izvoljeni pa so tudi na razna vodilna mesta družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti.

Inštitut sodeluje in razširja strokovne stike z jugoslovanskimi in tujimi arheološkimi znanstvenimi ustanovami, pa tudi članstva v domačih in mednarodnih strokovnih združenjih izpričujejo raven in delo posameznih delavcev inštituta. Obiski ne samo domačih znanstvenikov izražajo željo po čim ožjem strokovnem sodelovanju in reševanju arheološke problematike jugo-

vzhodnega alpskega prostora. Tudi študij našega izkopanega gradiva (npr. mezolitski material izpod Črnuke) je povod za obiske predvsem tržaških raziskovalcev.

Ker se je inštitut zadnja leta personalno nekoliko okrepil, s tem pa se je razširila tudi njegova dejavnost, vloga in usmeritev v nacionalnem arheološkem okviru, je hkrati nastal prostorski problem za nemoteno redno delo. Delovni prostori so pretesni — pomožnih prostorov pa sploh ni.

Znanstveni svetnik dr. ing. Mitja Brodar vodi raziskovalno temo »Paleolitska raziskovanja«. Rekognosciral in ogledal si je okrog 20 jamskih objektov na Dolenjskem, Notranjskem, Primorskem, v Bohinjskih gorah in v Savinjski dolini, ki bi lahko bila potencialna zatočišča ledenodobnega lovca. Sondiranja je sprva zastavil v Skednenci pri Lazah in Trbiški zijalki, niso pa dala nobenih arheoloških rezultatov. V Postojnski kotlini je sondiral v jami v koliševki ob cesti proti Pivki jami in pred majhno jamo neposredno nad Risovcem. Sistematična izkopavanja je nadaljeval v Podrisovcu in našel dokazne najdbe, ki dajejo upanje, da se najdišče širi še onstran poslopja. Poskusna izkopavanja je začel tudi v Vilharjevi jami. Kmalu pod humozno odejo so se razkrili pleistocenski sedimenti z živalskimi kostmi predvsem alpskega svizca, še globlje pa so trčili na dva sileksa: eden je obdelan v lepo strgalo, drugi pa je večji kos, od katerega je bilo strgalo odbito. S temi najdbami je odkrita nova paleolitska postaja na Slovenskem, ki kliče po nadaljnjih sistematičnih raziskovanjih. — Pri internem delu je vodil posle upravnika inštituta, dopolnjeval kartoteko paleolitskih najdišč in literature in sploh vodil raziskovalno nalogo inštituta Slovenija od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka.

Znanstveni svetnik dr. Jaroslav Šašel je vodil arheološko ekipo inštituta pri zaščitnih izkopavanjih ogroženega dela Poetovone. Uredil je 27. in 28. letnik Arheološkega vestnika, ki se tiskata in 29. letnik, ki je pripravljen za tisk. Sodeloval je v evidenčnih glasilih *Fasti archaeologici* (Roma), v *Anée épigraphique* (Paris), v komisiji za izdajo antičnih napisov Mezije Superior (Beograd) ter Enciklopediji Jugoslavije² (za arheologijo). Delal je na dopolnjevanju emonske topografije, na epigrafiki in dveh študijskih temah: *Viri k rimskemu prodoru v vzhodno-alpski prostor ter drugi, Najzahodnejše omembe Slovanov na Balkanu v pismenih virih*. Udeležil se je delovne seje s tematiko *Von der Spätantike zum frühen Mittelalter — Aktuelle Probleme in historischer und archäologischer Sicht*, ki jo je organiziral Konstanzer Arbeitskreis für mittelalterliche Geschichte na otoku Reichenau; dalje je sodeloval na Settimana

di Aquileia in se udeležil 7. mednarodnega kongresa za grško in latinsko epigrafiko v Constanți (Romunija). Aprila 1977 je bil izvoljen za rednega člana Nemškega arheološkega inštituta v Berlinu.

Višji znanstveni sodelavec dr. France Leben je kot član inštitutske ekipe sodeloval pri zaščitnih izkopavanjih ogroženega dela Poetovione in deloval kot član komisije za tehnično izvedbo vseh zaščitnih izkopavanj v Ptuj. Rekognosciral je jame okrog Pijave gorice in usmerjal topografsko akcijo mlajšega kamenodobnega najdišča na prostem pri Koroški Beli. Začel je s sistematičnimi izkopavanji v jami Trhlovci pri Divači. Jamske sedimente je kopal domala tri metre globoko, pri tem pa odkril zajetno jamsko stratigrafijo in v njej prve neolitske najdbe v Sloveniji. To so koščena in kamnita orodja, zlasti pa keramika vzhodnojadranskega tipa z elementi danilske in hvarske kulture. Mogoče je, da morda pleistocenski sedimenti hranijo ostaline ledenodobnega človeka. Kot vodja izkopavanj je sodeloval pri raziskovanjih okrog cerkve v Gostecah (skupno z Loškimi muzejem). Pri internem delu je nadaljeval in dopolnjeval arheološko kartoteko jamskih in odprtih najdišč jugovzhodnega alpskega prostora v okviru starejših prazgodovinskih kultur tistega časa; uredil popoln bibliografski seznam antropospeleološke literature od sredine prejšnjega stoletja dalje, še posebej pa povojne vire. Zbral in uredil je nove najdbe iz nekaterih jamskih najdišč v Sloveniji in jih obdelal za objavo. Kot tehnični urednik je pripravil 29. (1978) letnik Arheološkega vestnika za tisk. V Gorici se je udeležil strokovnega srečanja *Convegno di studi dell'età del bronzo e del ferro nell'Isontino* in je aktivni član republiškega odbora gibanja Znanost mladini.

Višji strokovni sodelavec Ana Šašel je opravljala vse bibliotekarske posle v inštitutski knjižnici v zvezi s sprejetimi knjigami in izposoja ter na novo katalogizirala del starega fonda. Vodila je administracijo, se ukvarjala s terminologijo in pripravo osnutka geslovnika. Poleg tega je lektorirala prispevke za Arheološki vestnik.

Asistent Janez Dular je sodeloval z inštitutsko ekipo pri zaščitnih izkopavanjih v Ptuj, vodil izkopavanja poznoantične in prazgodovinske naselbine na Kučarju pri Podzemlju in zaščitno izkopavanje ogrožene železnodobne gomile števil. 3 na Viru pri Stični; vodil je akcijo Raziskovanje prazgodovinskih naselbin v Sloveniji in pri tem posnel nekatera gradišča v ljubljanski regiji in nadaljeval z arheološko topografijo v Beli krajini. Pri internem delu se je ukvarjal s kartoteko arheoloških najdišč Slovenije, obdeloval keramično gradivo iz Stične in

prišel zbirati grobiščno železnodobno keramiko s področja Slovenije; za objavo je pripravil prispevka o kronologiji dobovskega žarnega grobišča in o poznoantični naselbini na Kučarju. V Brežicah se je udeležil mednarodnega kolokvija Kelti v jugovzhodnih Alpah.

Honorarni sodelavec mag. Slavko Ciglencečki se je oktobra, ko je odslužil vojaški rok, znova vključil v inštitutsko delo. Nadaljeval je z arheološko topografijo na Kozjanskem, sodeloval pri snemanju utrjenih višinskih prazgodovinskih postojank ljubljanske regije in sondiral srednjeveško utrdbo na Figožarju pri Lembergu. V kabinetnem delu se je uvajal v ekscerpiranje topografskega gradiva za centralno kartoteko najdišč.

Strokovni sodelavec Ivan Turk je za centralno arheološko kartoteko izpisal vse listke, ki jih je NUK poslala v Narodni muzej za tamkajšnji katalog. S sodelavcem je pretipkal vso arheološko literaturo starega fonda v Narodnem muzeju. Izven Ljubljane je obdelal knjižnico Posavskega muzeja v Brežicah, Pokrajinskega muzeja v Mariboru in Murski Soboti. Tekoče je urejal inštitutski arhiv, tipkal kartoteko paleolitske literature, zbiral bibliografijo slovenskih arheologov, zbiral in preverjal literaturo za topografski zvezek Slovenske Gorice, inventariziral paleolitske najdbe iz Podrisovca, določeval paleontološki material za brežiški muzej in se vbadal s seznamom nemško-slovenskih arheoloških izrazov. Udeležil se je paleolitskih izkopavanj v Podrisovcu in sondiranje v okolici Postojne (Velika koliševka, Vilharjeva jama), v Trbižki zijalki pri Lučah in v jamah sežanske industrijske cone ter si z vidika paleolitskih raziskovanj ogledal več jamskih objektov.

Strokovni delavec Dragica Knific-Lunder je risala paleolitsko, prazgodovinsko, antično in zgodnesrednjeveško gradivo, ki so ga člani izkopali in dokumentirali pri svojih raziskovalnih akcijah. Dosti dela ji je dalo popraviljanje in slikovno oblikovanje tehnične dokumentacije prispevkov za Arheološki vestnik. Kot član inštitutske ekipe je sodelovala pri zaščitnih izkopavanjih v Ptujju in pri risanju stratigrafskih profilov v Trhlovcu.

Udeležba na znanstvenih sestankih

Znanstveni svetnik dr. Jaroslav Šašel se je udeležil delovnega krožka za srednjeveško zgodovino v mestu Konstanz (ZR Nemčija), Oglejskega tedna v Italiji in 7. mednarodnega kongresa za grško in latinsko epigrafiko v Constanti (Romunija); višji

znanstveni sodelavec dr. France Leben — znanstvenega srečanja o bronasti in železni dobi v Posočju v Gorici (Italija) in asistent Janez Dular — mednarodnega kolokvija Kelti v jugovzhodnih Alpah v Brežicah.

Palinološki laboratorij

Laboratorij deluje v okviru inštituta in v njem redno delata znanstveni svetnik dr. Alojz Šercelj in dipl. biolog Metka Culiberg. Pri nekaterih delih honorarno pomagajo tudi študentje kemije in biologije.

Osnovna naloga palinološkega laboratorija so bila raziskovanja paleovegetacijskih razmer v geoloških in arheoloških obdobjih kvartarja in študij pleistocenskih flor predvsem na podlagi palinoloških, ksilotomskih in karpoloških analiz. Pelodna morfologija je hkrati s formiranjem referenčne zbirke recentnega in fosilnega peloda paralelna dejavnost. Nadaljuje se z aeropalinološkimi raziskavami; kontinuirano se spremlja pelodno razpršitev v zraku Ljubljane skozi vse leto, kar naj bi teklo neprekinjeno vsaj šest let.

V letu 1977 so se opravile pelodne analize materiala, pridobljenega z načrtnimi terenskimi sondažami in ročnimi vrtanji. Te preiskave so rabile predvsem razčiščevanju paleofloristične, kronostratigrafske ali tektonske problematike. Hkrati se je raziskoval material, dobljen iz trenutno odprtih zemeljskih profilov. Zato so se sproti spremljala tudi zemeljska dela vzdolž trase plinovoda, v cestnih usekih in gradbiščih. Nekaj gradiva smo pridobili tudi iz jeder strojnih vrtin.

V sodelovanju z različnimi inštituti SAZU in univerze, z Geološkim zavodom, Rudarsko fakulteto v Zagrebu, Nacionalnim parkom Plitvice in različnimi muzeji smo opravljali ročna vrtanja in pelodne, ksilotomske ter karpološke analize z različnimi nameni: da se ugotovijo paleoekološke razmere gozdne vegetacije in človekovega okolja v arheoloških obdobjih; da se s pelodnimi analizami ugotovijo kronostratigrafske lege geoloških plasti; da se pomaga reševati zapleteno tektoniko velenjskega premogovnega bazena; da se z vrtanji in pelodnimi analizami pomaga razčiščevati vprašanja geneze jezer in rasti travertinskih pregrad na področju Plitvic.

Dr. Alojzij Šercelj je bil julija 1977 kooptiran v uredniški odbor revije *Archivio botanico e biogeografico italiano* s sedežem v Bologni.

Člani inštituta so objavili:

M. Culiberg:

Pelodni disperz v zraku Ljubljane. Naše okolje 2, 1977, 165—169 (soavtor A. Šercelj).

J. Dular:

Atti del simposio internazionale sulla antica età del bronzo in Europa, Preistoria Alpina, Vol. 10, Trento 1974. Arheološki vestnik 27, 1976 (1977) 301.

F. Leben:

Abriss der Vorgeschichte in den Karsthöhlen des Südostalpenraumes. Proceedings of the 6th Intern. Congress of Speleology VI. Praha 1977, 91—99.

Lubnik. Vodniki po loškem ozemlju 1, Šk. Loka 1977 (poglavje o podzemeljskem svetu).

A. Šašel:

Fundamenta Latina III. Ljubljana 1977 (Državna založba Slovenije).

Praefectus alae I Britannicae milliariae za Trajana v Emoni. Arheološki vestnik 28, 1977, 334—345 (soavtor J. Šašel).

J. Šašel:

L'anthroponomie dans la province romaine de Dalmatie. L'onomastique latine (Colloques intern. de Centre National de la Recherche Scientifique No. 564), Paris 1977, 365—385.

Simon Rutar kot arheolog. Goriški letnik 3, 1976 (1977) 27—30.

Lineamenti dell'espansione romana nelle Alpi Orientali e nei Balcani occidentali. Antichità Altoadriatiche 9, 1976 (1977) 71—90 z dodatkom o administrativno-politični pripadnosti Emone na str. 132—140.

Abriss antiker verwaltungstechnischer Wandlungen im Bereich der nordöstlichen Grenze Italiens (Kurzfassung). Protokoll Nr. 208 des Konstanzer Arbeitskreises für mittelalterliche Geschichte von der Tagung auf der Insel Reichenau vom 5.—8. 10. 1976, 27—31.

Praefectus alae I Britannicae milliariae za Trajana v Emoni. Arheološki vestnik, 28, 1977, 334—345 (soavtor A. Šašel).

Vilicus s Kučarja pri Podzemlju v Beli krajini. Arheološki vestnik 28, 1977, 114—116.

Iva Curk, Rimljani na Slovenskem. Ljubljana 1976. Arheološki vestnik 28, 1977, 475—476.

The Princeton Encyclopedia of Classical Sites, Princeton 1976. Arheološki vestnik 28, 1977, 476.

A. Šercelj:

Pelodni disperz v zraku Ljubljane. Naše okolje 2, 1977, 165—169 (soavtor M. Culiberg).

Palinološke in ksilotomske analize rastlinskih ostankov s kolišča v Notranjih gorica — raziskovanja v letu 1974. Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji 5,1976 (1977), 119—122.

INŠTITUT ZA PRAVA STAREGA ORIENTA

Poročilo o delu v letu 1977

Inštitut za prava starega Orienta je izpolnjeval svoj delovni program, kolikor je bilo ob skromni osebni sestavi to mogoče.

Proučeval je novo nabavljeno literaturo. Od tega študija je oddano v tisk precej podrobno knjižno poročilo v Realnem leksikonu za asiriologijo (RIA) V, 1./2., 1976.

Strokovni študijski sestanek inštituta je bil 24. novembra 1977. Na njem so predavali: akademik prof. dr. Bojan Čop o XII. mednarodnem kongresu lingvistov od 29. VIII. do 2. IX. 1977 na Dunaju, bibliotekar Pravne fakultete v Ljubljani Marko Urbanija o razvoju asiriologije do leta 1925, in akad. Viktor Korošec o njenem razvoju po letu 1925.

Tečaj, ki je bil organiziran na pobudo dr. litt. (Firenze) Angela Viviana o terminologiji v klinopisnih pravnih spomenikih, je bil ob koncu junija 1977 uspešno končan. Na njem je bilo opravljenih 52 ur predavanj in 20 ur konzultacij. Gost se je ob koncu tečaja toplo zahvalil s posebnim pismom.

Knjižnico inštituta je oskrbovala višja knjižničarka Julijana Šušteršič. Knjižnica se je letos povečala za novih 26 knjig in 22 letnikov revij, tako da šteje sedaj 1007 knjižnih enot.

Tov. Julijana Šušteršič je poleg knjižnice oskrbovala vso administracijo in opravljala tudi korekture. Po 49 službenih letih je s 1. januarjem 1977 stopila v pokoj. V interesu inštituta je ostala še z njim v pogodbenem razmerju in opravlja po 30 ur dela tedensko. Skrbi tudi za dopolnjevanje avtorskega in stvarnega kataloga. Njegovo decimalno klasifikacijo oskrbuje še naprej bibliotekar Marko Urbanija.

Absolvent primerjalnega jezikoslovja Andrej Snedec je uspešno samostojno transkribiral več hetitskih tekstov, jih prepisal v moderno pisavo in obenem registriral pomene besed, ki so slovarsko dognane.

V tisku je izšlo:

V. Korošec:

»Die Götteranrufung in den keilschriftlichen Staatsverträgen.« *Orientalia*, N. S. Vol. 45, Roma 1976, 120—129.

Pregled razvoja klinopisnih prav. Zbornik »Orientalistika in nevrščeni svet«, 1, Ljubljana 1977, 46—60.

Knjižno poročilo o »Reallexikon der Assyriologie und vorderasiatischen Archäologie. IV. Band, Lieferungen 4—7, 241—549, Berlin—New York 1975.« *Žgodovinski časopis*, XXX, Ljubljana 1976, 359 do 363.

A. Snedec:

»24. mednarodno asiriološko srečanje« v Parizu od 4. do 8. julija 1977. *Raziskovalec*, letnik 7, Ljubljana 1977, 276.

Udeležba na mednarodnem zborovanju:

Akad. Viktor Korošec:

Na XXIV. mednarodnem srečanju asiriologov (*Rencontre Assyriologique Internationale*) od 4.—8. julija 1977 v Parizu je predaval o temi: »Le problème des influences hourrites sur quelques lois hittites (§§ 146 in 171).«

Tuji obiski:

Naš inštitut je obiskala tovarišica Wanda Wolska-Dąbrowska iz Varšave (*Musée Archéologique, Section de l'Archéologie Générale*) in v dneh od 18. do 25. aprila 1977 evidentirala nekatere revije (*Syria; Revue Internationale des droits de l'Antiquité*).

Inštitut je dne 19. avgusta 1977 obiskal hetitolog profesor Bernhard Rosenkranz iz Kölna.

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Poročilo o delu v letu 1977

Dialektološka sekcija

Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik je v tekočem letu 1977 izpolnjevala svoje obveznosti v zvezi z realizacijo treh obsežnih, za slovensko znanost pomembnih nalog, ki so: Splošnoslovanski lingvistični atlas, Slovenski lingvistični atlas in Evropski lingvistični atlas.

Splošnoslovanski lingvistični atlas (OLA):

Dialektološka sekcija je v zvezi s to nalogo opravljala tekoče strokovno in organizacijsko delo. Delovnega zasedanja OLA v Moskvi (obdelovanje in kartografiranje gradiva z refleksi jata — od 24. 1. do 5. 2. 1977) se je kot predstavnik za slovenski jezik udeležil dopisni član dr. T. Logar.

V zvezi z zasedanjem komisije OLA pri Mednarodnem komiteju slavistov in zasedanjem redakcijskega odbora ter delovne skupine OLA je bilo v strokovnem in organizacijskem pogledu opravljeno zahtevno delo. To, vsakoletno zasedanje OLA, je bilo tokrat v SR Sloveniji, ki je prevzela dodatne finančne in organizacijske obveznosti (Ljubljana - Portorož, od 1. do 12. junija 1977). Udeležilo se ga je 38 sodelavcev, 24 od teh iz inozemstva. Na zasedanju so bila obravnavana teoretična in tehnično-redakcijska vprašanja, ki zadevajo izdajo Splošnoslovanskega atlasa ter dopolnjevanje in izdelane izbrane leksikalne in fonetske karte, ki bodo vključene v 1. in 2. zvezek atlasa. Iz SR Slovenije so na zasedanju pri tem delu sodelovali: dr. T. Logar, dr. Jakob Rigler, asistentka F. Benedik in delno dr. M. Orožen. Za zasedanje v Portorožu je bilo pripravljeno gradivo, ki je predvideno za izdajo uvodnega zvezka in prvih zvezkov kart Splošnoslovanskega atlasa. Izpisano, urejeno, komentirano in s podatki o zgodovinskem razvoju posameznih oblik je bilo opremljeno gradivo za 16 vprašanj (pripravili: dr. J. Rigler, dr. T. Logar, asistentka F. Benedik).

Na enak način je bilo pripravljeno in odposlano gradivo (20 vprašanj) za zasedanje, ki bo v Moskvi leta 1978 (pripravili: dr. T. Logar, dr. J. Rigler, asistentka F. Benedik); izdelan je bil en fonološki opis (Breznica pri Št. Jakobu v Rožu na Koroškem — dr. J. Rigler); za uvodni zvezek OLA so bili pregle-

dani ruski prevodi demografskih opisov za kraje na slovenskem ozemlju, ki jih zajema zapisana vprašalnica (asistentka F. Benedik) ter bila za vse slovensko ozemlje izdelana karta po vprašanju 350.

V zvezi z delom za OLA je bilo 5 sestankov jugoslovanske komisije OLA (Beograd, Zagreb, Titograd), ki sta se jih udeleževala dr. T. Logar in asistentka F. Benedik. Za sestanek v Titogradu so bile pripravljene tri poskusne variante indeksov za vprašanje št. 245 (kozliček) in referat o problemih pri delu OLA (asistentka F. Benedik).

Slovenski lingvistični atlas (SLA):

Delo za Slovenski lingvistični atlas se razvija v dve smeri: dopolnjuje se zbiranje narečnega gradiva na podlagi študentskih diplomskih nalog pod mentorstvom dr. T. Logarja in v teku je poskusno kartografiranje, na podlagi katerega bo določen končni izbor točk, ki bodo upoštevane pri izdelavi atlasa.

Za kartoteko SLA je bilo prepisano narečno gradivo študentskih diplomskih nalog iz osmih krajev (asistentka S. Horvat), napravljenih je bilo šest poskusnih kart (5 asistentka F. Benedik, 1 dr. J. Rigler) in izdelani fonološki opisi za štiri kraje (asistentka S. Horvat).

Študenti slavistike so pod mentorstvom dr. T. Logarja zbrali narečno gradivo za SLA — za 6 krajev: Turnišče (Majda Kaplan); Drežnica pri Kobaridu (Jože Kurinčič); Prhajevo pri V. Laščah (Silva Zakrajšek); Boršt pri Trstu (Lučka Abram); Zasip pri Bledu (Marija Černe); Logaršče na Šentviški planoti (Nevenka Jermol in Majda Zupančič).

Evropski lingvistični atlas (ALE):

Delo zanj je potekalo po predvidenem načrtu. Dialektološka sekcija je pripravila in odposlala za ALE komentirano gradivo z območja Slovenije za 28 leksikalnih vprašanj (pripravili: asistentka S. Horvat ter delno dr. J. Rigler in dr. T. Logar), ki so izbrana za izdelavo poskusnih kart.

Ostali dve nalogi:

Opis notranjskih govorov na področju Razdrto-Postojna-Slavina-Hrušica.

Asistentka S. Horvat je nadaljevala z delom na terenu in obdelala dolgi vokalizem.

V letu 1977 je bilo v zvezi s to nalogo po vprašalnici za SLA zbrano dodatno narečno gradivo za dolgi vokalizem iz desetih krajev: Selce, Petelinje in Trnje na Pivki ter Strane, Bukovje, Strmica, Šmihel, Hruševje, Laže in Stara vas. Zapisano gradivo na Pivki je vključeno kot dodatna osvetlitev k precej enotnim narečnim zapisom s področja Razdrto - Postojna - Hrušica, kar daje možnost za dodatne in temeljitejše osvetlitve stanja in razvoja dolgega vokalizma, nekaterih akcentskih pojavov, kot tudi vprašanj vokalne redukcije na opisovanem območju.

Terciarni premik dolgega cirkumfleksa v slovenskih rovtarskih govorih:

Naloga asistentke F. Benedik je s predloženim elaboratom končana. Obseg prvotno zastavljene naloge je bil zmanjšan, ker so se med raziskovanjem pojavili problemi, ki iz dosedanjega poznavanja dialektov tega območja (podatki pri Pintarju in Ramovšu) niso bili predvidljivi. Območje je bilo znano kot brezintonacijsko, nedavno pa se je izkazalo, da so na tem precejšnjem delu intonacijske opozicije (npr. objava asistentke M. Stanonik v Slavistični reviji 25, 1977, št. 2—5). Sodelavka F. Benedik ne more z raziskovanjem nadaljevati, ker izhaja iz brezintonacijskega območja in nima razvitega posluha za tonemsko naglašavanje.

Elaborat prikazuje sedanje stanje akcentskih premikov, ne vsebuje pa podatkov o naknadno odkritih intonacijskih opozicijah. Opravljeno delo in rezultati naloge ustrezajo načrtu prijavljene raziskovalne naloge v letu 1977.

Dr. T. Logar je imel cikel 5. predavanj o zgodovini slovenskega jezika na XIII. seminarju za slovenski jezik, literaturo in kulturo; v okviru meddržavne izmenjave univerzitetnih profesorjev med SFR Jugoslavijo in Avstrijo je predaval o zgodovini in dialektologiji slovenskega jezika v Celovcu (1), Innsbrucku (1) in na Dunaju (2).

Dr. J. Rigler je v glavnem delal pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika, kjer je pripravljaj pravopisno, pravorečno, oblikoslovno in intonacijsko podobo gesel za 3. knjigo slovarja in bistveno sodeloval pri pripravi elaborata o pisavi predpon u- : v-.

Bibliografija sodelavcev sekcije:

F. Benedik:

Slovanski lingvistični atlas — OLA (poročilo). JiS XXIII, 1977/78, 1, 32.

Tri predavanja S. A. Tokareva iz Moskve (prevod). *Traditiones* 4, Ljubljana 1977, 307—309.

M. Orožen:

Dialektizmi v jeziku J. Dalmatina. *Krško skozi čas 1477—1977*, Krško 1977, 87—97.

Aktivne participijske konstrukcije (primer srpskohrvatske interferencije u slovenačkom književnom jeziku.) *Zbornik MSC 6*. Beograd 1977, 123—143.

J. Rigler:

Junkovičeva kajkavska teorija in slovenščina. *Slavistična revija* 24, 1976, 437—465.

O slovensko-kajkavskih jezikovnih razmerjih. XIII. seminar za slovenski jezik, literaturo in kulturo. *Zbornik predavanj*, Ljubljana 1977, 29—38.

Komentar k načrtu pravil Slovenskega pravopisa (soavtor). *Slavistična revija* 25, 1977, 69—106, 311—358.

Leksikološka sekcija

Leksikološka sekcija ima za glavno nalogo sestavo *Slovarja slovenskega knjižnega jezika*.

Ta naloga je dolgoročno teamsko delo, ki bo v celem obsegalo 5 knjig z okoli 110 000 gesli. Po večletnih pripravah se je s pisanjem slovarja začelo 1964. Prva knjiga je izšla 1970, druga 1975; skupno imata 1874 + LXII strani. S 1. 9. 1975 smo začeli pripravljati tretjo knjigo, ki bo imela približno 20 000 gesel. Do konca 1977 je bilo za tretjo knjigo v celoti redigiranih okrog 16 000 gesel. Delo je potekalo v glavnem po načrtu, resnejše motnje so daljši dopusti. Oddajanje rokopisa v tiskarno naj bi se po načrtu pričelo 1. septembra 1978, sredi 1979 bo rokopis do kraja redigiran in tisk končan konec 1979.

Slovar slovenskega knjižnega jezika se v taki obliki, ureditvi in obsegu pripravlja prvič na Slovenskem, zato je z nacionalnega in znanstvenega vidika posebno pomemben. Redakcija se opira na v inštitutu zbrano gradivo in na splošno znanstveno leksikološko in leksikografsko literaturo pri slovanskih narodih, predvsem pri Rusih, Čehih, Slovaki in Poljaki, konzultirajo pa se tudi podobna nemška, francoska, italijanska in angleška leksikografska dela.

Slovar je pred 13 leti začel z gradivom približno milijon listkov. To gradivo se stalno povečuje z novimi izpisi iz beletri-

stike in znanstveno-strokovne literature 20. in le deloma 19. stoletja. Gradivo se je do danes približalo 4 milijonom, kar je še vedno zelo malo, saj podobna dela v tujini gradijo svojo redakcijo na še enkrat bogatejšem gradivu.

Pri ekscerpirciji zadnje čase nastajajo nevšečnosti zaradi finančnih predpisov, ki zavirajo interne sodelavce, da bi pri ekscerpiranju intenzivneje participirali, zunanji pa to delo težko opravljajo. Ekscerpiranje je namreč v tej fazi dela zelo zahtevno.

Redakcijo Slovarja slovenskega knjižnega jezika opravljajo člani glavnega uredniškega odbora: dr. Janko Jurančič kot predsednik odbora, dr. Anton Bajec, dr. Bojan Čop, dr. Lino Legiša, dr. Jakob Rigler in Stane Suhadolnik kot tajnik ter 15 diplomiranih slavistov, od katerih so 4 bili do zadnjega časa v fazi uvajanja (Ahlin, Humar, Praznik in Tavzes), in tako jih je le 10 redigiralo samostojno. Zvonka Leder-Mancini vsa leta vodi delo s terminologiji. S sekcijo namreč sodeluje 170 na redakcijo tesneje ali občasno vezanih univerzitetnih profesorjev in strokovnjakov iz proizvodnje. Ob koncu leta je prišla v sekcijo asistentka pripravnica Alenka Jugovic.

Uredniški odbor je imel 54 sej, na katerih je poleg redakcijskih reševal še strokovna vprašanja, ki se tičejo sekcije.

Ker bi za tretjo knjigo prvotno predvidenih 23 000 gesel preobremenilo obseg knjige, saj bi že vezava z več kot 1300 stranmi bila nemogoča, hkrati pa bi bila knjiga obsežnejša od prvih in zadnjih dveh, je glavni uredniški odbor v sporazumu s kompetentnimi faktorji (kolektiv, uprava, II. razred) znižal število gesel za tretjo knjigo na 20 000. S tem redakcijski načrt ni prizadet, saj je večina gesel, ki na koncu črke P odpadejo za četrto knjigo, že redigirana. Hkrati je uredniški odbor redigiral gramatične besede, deloma že za četrto in peto knjigo.

Na seji glavnega uredniškega odbora dne 28. 6. je bilo sklenjeno, da se ustanovi Komisija za kulturo jezika. Organizacija te ustanove je v teku.

V okviru navadne ekscerpircije je bilo obdelanih 43 knjižnih enot in v njih podčrtanih 54 042 besed. Iz teh je bilo doslej izdelanih 22 913 novih, z gesli opremljenih kartotečnih listkov. Pri posebnem ekscerpiranju je bilo zbranih 15 598 listkov, od tega pri popolnem izpisu 12 376 (Kranjska čbelica), pri priložnostnih izpisih 1404, pri izpisovanju za narečno kartoteko 503 in pri izpisovanju jezikoslovnih člankov 1315 listkov. Terminološki svetovalci so pripravili 1444 listkov z razlagami in termi-

nološkimi zvezami. Pri izpisovanju iz starejših slovarjev je bilo izdelanih 47 200 listkov (Vorenc). V letu 1977 se je leksikalno gradivo Leksikološke sekcije pomnožilo torej z 87 155 novimi kartotečnimi listki. Prim. preglednico.

Novo leksikalno gradivo, zlasti tisto, ki se nanaša na tekočo redakcijo, je bilo sproti alfabetirano in uvrščeno v ustrezne kartoteke. Splošna kartoteka, na podlagi katere se izdeluje Slovar slovenskega knjižnega jezika, je imela ob koncu leta 3,566.394 osnovnih kartotečnih listkov.

Dokončana sta alfabetarij in odzadnji slovar za 4. knjigo SSKJ. Sproti sta se izdelovali koordinacijski kartoteki za slovar (razlagalna in sinonimna) ter seznam kvalifikacij v 3. knjigi SSKJ.

V zbiralna in pomožna redakcijska dela (ekscerpcija, izdelovanje kartotečnih listkov, alfabetiranje, priprava gradiva za redakcijo, koordinacijski kartoteki, kvalifikatorske preglednice ipd.) je bilo vključenih 24 zunanjih strokovnih delavcev. Poleg tega je pri redakcijskih delih sodelovalo 210 terminoloških svetovalcev in drugih poznavalcev specialne leksike. Ti so dali odgovore na 1580 pismenih in 6340 ustnih oziroma telefonskih vprašanj.

Poleg omenjenih del opravlja sekcija še več drugih nalog, ki so deloma povezane z nalogami drugih sekcij oziroma komisij, kakor je pripravljanje specialnih strokovnih slovarjev, sodelovanje v terminoloških komisijah na SAZU in zunaj nje, dajanje odgovorov na individualna jezikovna vprašanja javnosti, sodelovanje z drugimi akademijami in lingvističnimi ustanovami ter organizacijami.

Člani kolektiva so se udeležili slavističnega zborovanja na Bledu, dne 10. in 11. junija pa so bili na študijski ekskurziji na slovenskem Koroškem. Polona Kostanjevec je 9. in 10. 12. bila na znanstvenem posvetovanju kompjuterske obdelave lingvističnih podatkov v Inštitutu za jezik in književnost v Sarajevu in dr. Janko Jurančič se je udeležil 11.—18. septembra znanstvenega sestanka pri Mednarodnem slavističnem centru v Beogradu s predavanjem Gramatičar i leksikograf Anton Murko, v juniju pa je na Nahtigalovem simpoziju predaval o problemu cirilice na severovzhodnem južnoslovanskem ozemlju.

Sekcija sodeluje po svoji zastopnici v akciji Slovenščina v javni rabi, ki jo prireja Slavistično društvo Slovenije pod pokroviteljstvom Republiške konference SZDL Slovenije.

Strokovno izpopolnjevanje: Stane Suhadolnik zbira gradivo za Prešernov slovar, o katerem je predložil načrt glavnemu

uredniškemu odboru na seji 22. 2. in nato II. razredu; magistrski študij pa opravljajo: Martin Ahlin, Ivana Černelič, Polona Kostanjevec, Ivanka Šircelj, Cvetana Tavzes in Ada Vidovič-Muha, ki je magistrsko nalogo končala.

Izšli sta še dve (pozitivni) kritiki o SSKJ II, prvo je napisala Marie Šalingová v Bratislavi in drugo Jože Paternost v *The Slavic and East European Journal*.

Pregled vsega doslej zbranega leksikalnega gradiva

Karakteristika skupine	Narejeno v letu 1977	Stanje 1977	Stanje 31. 12. 1977
I. Literatura 20. stol.			
a) poezija	1.124	118.180	
b) proza	17.629	594.762	712.942
II. Literatura 2. pol. 19. stoletja			
a) poezija		22.647	
b) proza		414.354	437.001
III. Literatura 1750—1850			
a) poezija	12.376	51.525	
b) proza		126.763	178.288
IV. Stara literatura			
a) poezija		515	
b) proza		95.977	96.492
V. Ljudska literatura			
a) poezija		90.311	
b) proza	19	9.569	
c) dialektično gradivo	484	48.673	148.553
VI. Starejši slovarji	47.200	694.465	694.465
VII. Novejši slovarji		674.745	674.745
VIII. Strokovno			
a) literatura	6.879	983.267	
b) terminologija	1.444	448.931	1.432.198
IX. Splošna zbirka		997.655	997.655
Skupaj	87.155	5.372.339	5.372.339

Bibliografija sodelavcev sekcije (za leto 1977):

J. Jurančič:

Problemi cirilice na severozahodnem južnoslovanskem ozemlju. Nahtigalov zbornik, Ljubljana 1977. (V tisku.)

Gramatičar i leksikograf Anton Murko. Zbornik Mednarodnega slavističnega centra. Beograd 1977. (V tisku.)

Vilko Novak, Izbor prekmurskega slovstva. Ocena. JiS XXIII, 1977/78, 2, 54—56.

L. Legiša:

Pisanice 1779—1782. Razprave 2. razreda SAZU. Ljubljana 1977. Str. 510.

Urbanost s senco. Ob Lokarjevem Zehajočem angelu. Naši razgledi XXVI, 1977, 1, 17.

Ivo Andrić, Travniška kronika. Ljubljana 1977. Spremno besedo napisal L. Legiša. Str. 8—24.

Srečko Kosovel, Pesmi in konstrukcije. Ljubljana 1977. Ur. A. Gspan. Spremno besedo napisal L. Legiša. Str. 117—127.

Pogled po Lokarjevem delu. D. Lokar, Timove igre. Ljubljana 1977. Str. 135—157.

Zlodej, ki ni hud in rad modruje. (O V. Bartolu.) Most 1977, št. 49—50.

J. Meze:

Slovaško-slovenski slovar. JiS XXII, 1976/77, 8, 266—268.

S. Suhadolnik:

Rojstna hiša Franceta Kidriča. JiS XXII, 1976/77, 5, 159—161.

A. Vidovič-Muha:

Pomen pridevniške besede in njena skladijska zveza. Ljubljana 1977. Str. 310. Magistrska naloga.

Člani kolektiva so bili jezikovni svetovalci oziroma sodelavci pri različnih terminologijah (Z. Leder-Mancini pri umetnostni in pravni, dr. L. Legiša pri medicinski, J. Meze pri tehniški sekciji terminološke komisije SAZU). Bili so tudi lektorji različnih založb oziroma revij (I. Černelič pri Rudarsko-metalurškem zborniku, M. Hajnšek-Holz pri Biološkem in Turističnem vestniku, M. Janežič pri Obzorniku za matematiko in fiziko ter Grosupeljskem zborniku, J. Meze pri Proteusu in nekaterih znanstvenih razpravah, S. Suhadolnik pri Državni založbi Slo-

venije za zbrano delo L. Kraigherja). S. Suhadolnik je bil član komisije za historične slovarje slovenskega jezika SAZU in član uredniškega odbora slovenskega vojaškega slovarja.

Komisija za historične slovarje slovenskega jezika

Komisija za historične slovarje slovenskega jezika je imela v letu 1977 osem sej, na katerih je obravnavala tekoče probleme, zlasti probleme ekscerpiranja.

V letu 1977 je bilo izpisanih in pregledanih 242.999 listkov, in sicer 134.000 pri popolnem izpisovanju Dalmatinove Biblije, 71.800 pri popolnem izpisovanju Trubarjeve Cerkovne ordninge, 9.680 pri popolnem izpisu šestih drugih Trubarjevih knjig (Abecedarium oli tablica, Abecedarium 1550, Abecedarium 1555. Ta slovenski kolendar, Ena duhovska pejsen, Ta prvi psalm), 2.895 pri popolnem izpisu Temlinovega Malega katechismusa, 652 pri popolnem izpisu tiska Abecedarium szlowenzsko, 9.728 pri popolnem izpisu Severjevega Reda zvelicsansztva in 12.000 listkov pri popolnem izpisovanju Küzmičevega Vöre krsztsanszke kratkiga nauka.

Po prvi črki je bilo v letu 1977 alfabetiranih 125.000 listkov, in sicer iz Dalmatinove Biblije in Trubarjeve Cerkovne ordninge; dokončno je bilo alfabetiranih 3.700 listkov, in sicer Trubarjev Abecedarium oli tablica ter Register Cerkovne ordninge.

Izdelali smo alfabetarij Trubarjeve knjižice Abecedarium oli tablica in ob tem sprejeli načela za izdelavo alfabetarijev vseh popolno izpisanih knjig.

Z izdelavo fotografij po filmih iz NUK in s preslikavo na kseroks in lumoprint po originalih ali fotografijah zlasti iz NUK smo pridobili 34 protestantik, ki niso dostopne v ponatisih, so pa nujno potrebne za nadaljnje delo Komisije, bodisi za delni ali popolni izpis in za primerjavo raznih redakcij med seboj.

Nadalje smo pridobili s preslikavo na lumoprint ali kseroks še šest jezikoslovno pomembnih knjig iz 17., 18. in 19. stoletja.

Na kseroks smo izdelali listke za nadaljnji popolni izpis naslednjih knjig: Trubar, Articuli oli dejli 1562, Sever, Red zvelicsansztva 1747, Š. Küzmič, Vöre kersztsanszke kratki navuk 1754, to je 608 strani in okrog 97.200 listkov.

Ker je popolna ekscerpcija zelo zamudna in da ogromno gradiva, smo v letu 1977 začeli podrobno analizirati spremembe

v posameznih protestantskih izdajah; na podlagi tega bo Komisija lahko razpravljala o vrsti nadaljnjega izpisovanja.

Asistentka F. Premk se je maja 1977 udeležila simpozija za historično leksikologijo v Leidnu na Nizozemskem, kjer je referirala o slovenski problematiki historičnega slovarja. Poleg tega so se sodelavci pripravljali na obdelavo gradiva z načrtnim analiziranjem tujih historičnih slovarjev, z raziskovanjem glagola pri protestantih in semantičnih pojavov pri starejši leksiki.

Bibliografija:

F. Novak:

Sestav glagolskih pomenov. Osem predavanj v jezikovnih pogovorih na Radio-Ljubljana.

Etimološko-onomastična sekcija

Akademik F. Bezljaj pripravlja rokopis za drugo knjigo Etimološkega slovarja slovenskega jezika. Vendar se mu ni posrečilo v tem letu narediti več kot za ca. 12 avtorskih pol po abecedi urejenega rokopisnega gradiva. Vzrok je v izredni težavnosti formuliranja posameznih gesel, posebno pri črki K. Nujno potrebno pomoč, lingvistično izobraženo tipkarico za pripravo čistopisa in preverjanje pravilnosti citatov, je avtor dobil šele v drugi polovici leta 1977. Ta novo nastavljena sodelavka tov. Darja Žorga-Globevnik se je zelo naglo vživela v delo in z njeno pomočjo bo mogoče v letu 1978 opraviti znaten del zamujenega programa.

Stalna sodelavca sekcije asistent SAZU Janez Keber in asistentka na Filozofski fakulteti Alenka Šivic-Dular pripravljata svoji disertaciji, za kateri se mudi, in nista utegnili sodelovati pri izdelavi Etimološkega slovarja.

Honorarni strokovni sodelavec dr. V. Suyer dokončuje zbiranje gradiva za slovar slovenskih ljudskih rastlinskih imen.

Strokovni sodelavec Drago Mertelj, ki je prešel na polovični delovni čas, je dopolnjeval gradivo za kartoteke slovenskih toponimov in toponimičnih baz. Kolikor so utegnili, so pri tem dopolnjevanju sodelovali tudi drugi sodelavci.

Začeli smo izdelovati kartoteko leksičnega gradiva prve knjige Etimološkega slovarja slovenskega jezika za indekse ob koncu celotnega dela.

Skrb za pripravo slovarja rezijanskega narečja po delih B. de Courtenaya sta v glavnem prevzela znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov in prof. N. I. Tolstoj iz Moskve, ki je bil v ta namen v mesecu juniju 1977 tri tedne gost SAZU. V tem času sta v sodelovanju z akademikom F. Bezlajem in dop. članom dr. T. Logarjem pripravila natančen načrt konkretnega oblikovanja gesel.

Komisija za pravopis, pravorečje in gramatiko

Delo za novi Slovenski pravopis v letu 1977 je bilo zaradi ovir, prikazanih v poročilu za leto 1976, zelo omejeno.

Komisija za pravopis, pravorečje in gramatiko se je sestala štirikrat (13. in 14. 1., 24. 2. in 7. 4.). Obravnavala je tekoče zadeve, zlasti recenzije uvoda v Slovenski pravopis, ki sta jih izdelala dop. član dr. J. Jurančič in akad. B. Čop. Razred za filološke in literarne vede SAZU je obravnaval vsa dotedanja poročila o uvodu Slovenskega pravopisa, zlasti pa končno oceno akad. B. Čopa, dne 18. 3. 1977. Dne 31. 3. je bil sestanek predsedstva Komisije za pravopis in zastopnikov SAZU oziroma Inštituta za slovenski jezik o nerešenih vprašanjih v zvezi s Slovenskim pravopisom, dne 12. 5. pa sestanek celotne Komisije za pravopis z akad. B. Čopom o končni formulaciji tistih pasusov v uvodu Slovenskega pravopisa, ki sta jih omenjala recenzenta; na sestanku so bile rešene vse sporne točke. Zapisnik o tem je bil poslan Razredu za filološke in literarne vede SAZU.

Dne 10. 6. 1977 je dobila Komisija za pravopis od generalnega tajnika SAZU sporočilo, da je predsedstvo Komisije za pravopis opravilo svoje delo, s čimer je prenehal razlog za njegov nadaljnji obstoj. Formalno vodstvo Komisije za pravopis je prešlo s tem na upravnika Inštituta za slovenski jezik.

Na željo Komisije za idejna vprašanja pri Marksističnem centru CK ZKS je Inštitut za slovenski jezik pripravil 45 kopij uvoda v Slovenski pravopis in jih odposlal tov. Šaliju in Hermanovi dne 1. 7. 1977. Kakšno je sedanje stanje tega recenzijskega postopka oziroma kakšne so možnosti za nadaljevanje dela v zvezi z novim Slovenskim pravopisom Inštitutu za slovenski jezik še ni znano.

Glede na prej omenjene težave tudi ni bil nastavljen predvideni asistent.

Obiski na Inštitutu za slovenski jezik:

Inštitut za slovenski jezik so obiskali prof. I. Suprun iz Minska (s predavanjem) v maju, prof. N. Tolstoj iz Moskve (s predavanjem) v juniju, profesorji in študenti slavisti iz Regensburga oktobra, udeleženci seminarja slovenskega jezika julija, in udeleženci Nahtigalovega simpozija, prav tako junija, ter študenti Pedagoške akademije iz Ljubljane.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE

Poročilo o delu v letu 1977

Sekcija za slovensko literarno zgodovino

V okviru prve naloge sekcije, ki pokriva izdajanja starejših slovstvenih tekstov in rokopisov, korespondenc in monografij, so izšle *Pisanice* (1779—1782) v uredništvu dr. Lina Legiše. Publikacija obsega pesniška besedila v izvirnem in transkribiranem črkopisu, spremno študijo, povzetek študije v nemščini, obsežne opombe k pesniškim besedilom in slovar besed, iz katerega je razvidna pogostnost izrazov v *Pisanicah*. Pomemben del izdaje je spremna študija dr. Legiše s posebnim poudarkom na novih pobudah in razvojnih premikih slovenskega pesništva v drugi polovici 18. stoletja, na klasifikaciji motivov v pesniškem almanahu in na verzološki analizi pesmi.

Za tisk sta pripravljene naslednji publikaciji, ki sodita v območje starejših literarnozgodovinskih tekstov in korespondence: prva knjiga *Pisem Frana Govekarja* in tri knjige *Izbranih spisov Franceta Kidriča*. Prof. Dušan Moravec je v prvo knjigo Govekarjevih pisem uvrstil 167 enot, katerih največji del zavzemajo pisma Franu Vidicu, sledijo pisma Franu Levcu, Ivanu Cankarju, Mariji Govekarjevi, Franu Ellerju in Frideriku Juvančiču. Pisma so razvrščena po osebno kronološkem zaporedju. Pojasnjujejo jih obsežne opombe, v katerih je zajeto zgodovinsko ozadje Govekarjevega dopisovanja s sodobniki in v bistvenih potezah razkrito naše takratno literarno, gledališko in splošno kulturno življenje. Izdaja Govekarjevih pisem, ki smo jih doslej poznali le fragmentarno ali v izvlečkih, je pomembna zato, ker širše osvetljuje dobo in ustvarja možnosti za nove pro-

blemske raziskave, kot so Cankar in Govekar, Govekar in gledališki ustvarjalci, slovenska literarna in gledališka kritika v času moderne itd. Mag. Darko Dolinar, asistent v inštitutu, je v treh knjigah zbral tiste Kidričeve razprave in članke, ki niso bili objavljeni v posebnih knjigah, ter jih opremil z znanstvenokritičnim aparatom. Izbrane spise je uredil po tematiki, tako da je v prvi knjigi zajel tiste, ki se ukvarjajo s protireformacijsko dobo, v drugi obdobje druge polovice 18. in prve polovice 19. stoletja, torej čas narodnega preroda, v tretjo knjigo pa so uvrščene razprave in članki o Prešernu, Kidričevi kritični in polemični spisi ter intervjuji, v katerih avtor pojasnjuje svojo koncepcijo pozitivizma. Izbrane spise uvaja Dolinarjeva krajša uvodna študija, Kidričevim besedilom sledijo urednikove opombe, ki se omejujejo na bibliografske podatke, opisujejo morebitni povod za nastanek in objavo spisa in opozarjajo na tematske oziroma problemske zveze z drugimi deli. Med prispevki v Izbranih spisih je tudi nekaj takih, ki bodo tokrat prvič objavljeni, bodisi da gre za avtorjeva radijska predavanja ali za njegove nedokončane študije.

Druga naloga sekcije, ki jo opravljata dr. Francè Bernik in mag. Marjan Dolgan, je téma NOB v slovenski umetniški prozi. Raziskava sodi v okvir sodelovanja Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ z Inštitutom za svetovno književnost A. M. Gorki pri Akademiji znanosti ZSSR. Doslej je bilo evidentirano celotno gradivo, ki prihaja v poštev, popisana, kronološko in po vrstah so urejena vsa pripovedna dela na témo NOB, vsega skupaj 388 novel, povesti in romanov. Prebrane so vse partizanske pripovedi iz medvojnega časa in proza na témo NOB do leta 1955, med njo 15 romanov. Zasnovano je že tudi eno začetnih poglavij raziskave z delovnim naslovom Norme partizanskega pripovedništva, v katerem bo pojasnjen značaj partizanske reportažne pripovedi pa tudi okoliščine, ki so to pripoved ustvarile ali nanjo bistveno vplivale. Raziskovalca še vedno pozvedujeta za gradivom tistih pisateljev, o katerih vemo, da so med vojno pisali, a nam njihova dela niso dosegljiva. V tem prizadevanju je M. Dolgan prvič v celoti objavil nedokončani roman Mirana Jarca *Čudež nad Bistro* s potrebnimi opombami.

V letu 1977 je prišlo v sekciji do naslednjih personalnih in drugih sprememb: stažistka raziskovalka Božica Kitičič, mag. književnosti, je 28. februarja končala enoletno strokovno izpopolnjevanje. Dr. Francetu Berniku je bil 18. marca priznan naslov znanstvenega svetnika. S 1. aprilom je bil za rednega asistenta nastavljen Marjan Dolgan, mag. novejšje slovenske književnosti.

Poleg raziskovalnih, mentorskih in tehničnih obveznosti v sekciji se je dr. Bernik tudi zunaj sekcije udeleževal v literarno-zgodovinski stroki. Vrsto let je član uredniškega odbora Slavistične revije, član upravnega odbora Slovenske matice in zdaj še tajnik pripravljalnega odbora za mednarodni znanstveni simpozij o Otonu Župančiču. S strokovnimi nasveti je sodeloval pri ureditvi spominske sobe pesnika Simona Jenka v Kranju, ki je bila odprta 2. decembra. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je bil dr. Bernik 7. decembra izvoljen za izrednega profesorja za zgodovino slovenske književnosti.

Asistent M. Dolgan je sodeloval v radijski oddaji RTV Ljubljana S knjižnega trga in ocenil naslednje knjige: Šentpeter Juša Kozaka, Jone Iva Svetine, Med reko in zemljo Leopolda Suhadolčana, Jezusa iz pekla Pavleta Zidarja, Zbrane pesmi Edvarda Kocbeka, Etiopske zgodbe Heliadora, Družinsko zvezo Dimitrija Rupla, Snegove Edena Alojza Rebule, Glavne probleme literarne vede Henryka Markiewicza, Timove igre Danila Lokarja ter Noč in dan Bena Zupančiča.

Objave:

Fr. Bernik:

Simbolizem v Cankarjevi prozi. XIII. seminar slovenskega jezika, kulture in literature. Zbornik predavanj. Ljubljana 1977, 69—80.

Ritem in besedni pomen v verzu. Slavistična revija 25, 1977, 2, 141—154.

Uvod v problematiko Cankarjevega romana. Simpozij o Ivanu Cankarju 1976. Slovenska matica 1977, 252—258.

M. Dolgan:

Pustota Vladimira Kavčiča. Sodobnost XXV, 1977, 10, 945—953.

Miran Jarc, Čudež nad Bistrom. Sodobnost XXV, 1977, 11, 1009—1030 (redakcija besedila, uvodni pripis in opombe).

Casnikarstvo v Krškem. Krško skozi čas. Zbornik ob 500-letnici mesta. Krško 1977, 355—364.

Alfonz Gspan. Delo 28. septembra 1977 (nekrolog).

Predavanja:

F. Bernik:

11. julija predaval na XIII. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture za tuje slaviste na Filozofski fakulteti v

Ljubljani o témi: Simbolizem v Cankarjevi prozi in 2. decembra govoril na otvoritvi spominske sobe pesnika Simona Jenka in razstave Jenko in vajejci v Prešernovi hiši v Kranju.

Sekcija za literarno teorijo

Delo sekcije je potekalo v skladu s pogodbenimi obveznostmi, prevzetimi do Raziskovalne skupnosti Slovenije, in je bilo posvečeno predvsem dvema nalogama: a) *Pripravi Slovenskega literarnega leksikona* in b) *Dopolnitvi kartoteke slovenskih literarnoteoretskih terminov in kartoteke neslovenskih literarnih avtorjev*.

Kakor že prejšnja tako je bilo tudi letošnje leto poglavitno delo za *Slovenski literarni leksikon* usmerjeno v neposredno programiranje in izdelavo posameznih tematsko zaokroženih snopičev leksikona, obsegajočih po eno osrednje in več stranskih ali po več glavnih in več stranskih literarnoteoretskih gesel. Dvema snopičema, ki sta bila izdelana že lani, sta se letos pridružila še dva za tisk pripravljena snopiča. To sta: akad. Antona Ocvirka *Literarna teorija* (s pripadajočimi gesli) v obsegu 6 in pol avtorske pole in mag. Darka Dolinarja *Pozitivizem v literarni vedi* v obsegu 8,7 avtorskih pol. Skoraj dogotovljena sta snopiča dr. Kajetana Gantarja *Grški lirični in metrični obrazci* (v obsegu 5 in pol avtorske pole) in dop. člana dr. Janke Kosa *Romantika* (prav tako v obsegu 5 in pol avtorske pole). Z novim gradivom so se povečali snopiči: dr. Dušana Ludvika *Staronemške pesniške oblike in slovenska literatura*, Majde Stanovnik-Blinc *Nekatera novejša angleška in ameriška literarna gibanja in slovenska literatura* in Vlaste Pacheiner-Klander *Staroindijska poetika*. V pripravi je še nadaljnjih šest snopičev leksikona. — Vzporedno so tekle druge priprave. Etimološko-semantične razlage literarnoteoretskih terminov so se pomnožile s 180 gesli grškega in 58 gesli romanskega izvora. Zbirala se je dokumentacija in sproti se je opravljalo vse potrebno uredniško in organizacijsko delo.

Izpisovanje, razmnoževanje in urejanje *kartoteke slovenskih literarnoteoretskih terminov* in *kartoteke neslovenskih literarnih avtorjev* je potekalo v okvirih, določenih s pogodbo. Tesno odmerjena finančna sredstva nam žal niso dopuščala, da bi že v tem letu končali z izpisovanjem gradiva, kot smo prvotno načrtovali. Kljub temu je bila sprejeta pogodbeni obveznost v celoti izvršena in celo prekoračena. Izpisanih je bilo 49 letnikov periodičnih publikacij, med njimi največ dnevnega časo-

pisja. Vloženih je bilo 9.275 novih uporabnih listkov. Skupno število vseh uporabnih listkov v kartotekah se je tako povzpelo na 395.221. Pri tem je sodelovalo 8 izpisovalcev-šudentov slavistike in primerjalne književnosti. — Vzporedno je teklo razmnoževanje izpisanega in redigiranega gradiva. Po predhodni redakciji in selekciji je bilo razmnoženih 48.663 listkov. — Razmnoženo gradivo se je sproti urejalo in razvrščalo po predalih. Že postavljena kartoteka slovenskih literarnoteoretičnih terminov se je dopolnjevala sproti, tako da je bila ves čas dostopna sodelavcem literarnega leksikona in drugim znanstvenim interesentom. Težišče dela pa je bilo na redakciji gradiva za kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev, ki se ureja po posameznih nacionalnih literaturah. Pri tem delu so sodelovali tudi 3 občasni honorarni delavci.

Redni delavci sekcije so v letu 1977 opravljali tale dela in dolžnosti:

Znanstveni svetnik Drago Šega je izvrševal posle v. d. tajnika inštituta in vodje sekcije. Bil je nosilec naloge *Dopolnitev kartotek*. Sodeloval je z urednikom pri pripravah za *Slovenski literarni leksikon*. Mimo tega je bil član sveta pedagoško-znanstvene enote za primerjalno književnost, član uredniškega odbora SBL in član komisije za medsebojna delovna razmerja SAZU.

Višja strokovna sodelavka Majda Stanovnik-Blinc je redigirala gradivo za kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev in slovenskih literarnoteoretskih terminov. Sodelovala je pri pripravah za Literarni leksikon. Bila je zastopnica inštituta v strokovni komisiji za literarne vede področne raziskovalne skupnosti za zgodovinske in humanistične vede RSS, članica izvršilnega odbora Društva za primerjalno književnost SRS, članica upravnega odbora Društva slovenskih književnih prevajalcev, delegatka tega društva v uredniškem svetu revije *Sodobnost*, članica založniškega sveta Državne založbe Slovenije in članica komisije za infrastrukturo RSS.

Asistent mag. Darko Dolinar je v letu 1977 sodeloval pri obeh raziskovalnih nalogah sekcije. Dokončal je geslo Pozitivizem za literarni leksikon. Vodil je skupino zunanjih sodelavcev, ki so izpisovali, redigirali in razmnoževali dokumentarno gradivo, in tudi sam redigiral izpiske za kartoteko tujih literarnih avtorjev.

Uredil je izbrane spise Franceta Kidriča, ki sodijo v edicijski program sekcije za slovensko literarno zgodovino pri našem inštitutu.

Na oddelku za primerjalno književnost filozofske fakultete je v letu 1976/77 vodil proseminar s področja metodologije literarne vede; to nadaljuje tudi v tekočem šolskem letu.

Stażistka Vilenka Jakac je sodelovala pri redakciji karto-teke literarnoteoretskih terminov in neslovenskih literarnih avtorjev, pri dokumentacijski obdelavi nekaterih zahtevnejših publikacij in pri zbiranju specialnega bibliografskega gradiva.

Objave:

D. Šega :

Ob 70-letnici Antona Ocvirka. Delo 23. 3. 1977, str. 7.

M. Stanovnik-Blinč :

Ob sedemdesetletnici akademika Antona Ocvirka. Jezik in slovo XXII, 1976/77, št. 6, str. 179—181.

Pisatelj Milne in medved Pu. A. A. Milne, Medved Pu. Mladinska knjiga, Biseri, Ljubljana 1977, str. 5—9.

Roman med balado in žalostinko. James Jones. Od tod do večnosti. Cankarjeva založba, Ljubljana 1977. 2. knjiga, str. 593—600.

Vezi med literaturami, vezi med ljudmi. Ob koprskem srečanju jugoslovanskih književnih prevajalcev. Delo, 15. X. 1977 (sobotna priloga).

D. Dolinar :

Delo Antona Ocvirka in primerjalna književnost na Slovenskem. Naši razgledi XXVI, 1977, št. 7, str. 176 (8. aprila).

Vprašanje o prevajanju v literarni vedi. Slavistična revija XXV, 1977, št. 2—3, str. 277—292.

Okrog 450 literarnozgodovinskih in filoloških gesel v delu: Literatura. Ljubljana 1977 (Leksikoni Cankarjeve založbe).

Sekcija za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo

Pri naglem spreminjanju pokrajine, naselij in družbe v SR Sloveniji so v nevarnosti tudi mnogi dokumenti materialne kulture in pisani spomeniki v zvezi z razvojem slovenske književnosti. Sekcija za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo pri Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede, ustanovljena 1972, bi imela široko področje delovanja, če bi bili ustvarjeni zanj potrebni pogoji. Med nje spadajo zlasti delovni prostori in specializirani kadri dokumentalistov. V sestavi SAZU se da reševati prostorski problem le kompleksno, zato je dala sekcija

za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo 1974 pobudo za izboljšanje celotnega stanja potrebnih prostorov najbolj prizadetih inštitutov.

Z dodelitvijo sredstev v družbenem planu 1976—1980 za adaptacijo podstrešja v hiši Novi trg 5 in prizidka Novi trg 3 bo ustvarjen prvi pogoj za dejansko ožjivitev programa sekcije za biografiko, bibliografijo in dokumentacijo.

Dotlej bo razvijala sekcija svoje delovanje v sedanjih dveh omejenih oblikah, izdavanja Slovenskega biografskega leksikona in zbiranju tekoče dokumentacije.

1. Slovenski biografski leksikon

12. zvezek Slovenskega biografskega leksikona z gesli T in U je v rokopisu pripravljen z izjemo 8 člankov. Obsegal bo 17 tiskovnih pol. Urednika sta Alfonz Gspan in Fran Petrè. Znanstveni svetnik v. p. Alfonz Gspan je preminil 25. septembra 1977.

13. zvezek z gesli V in W je v delu. Po sklepu II. razreda SAZU je določen za urednika Fran Petrè.

Uredniški odbor, ki ga sestavljajo predsednik akademik A. Ocvirk in člani akademiki R. Blinc, A. Kuhelj in A. O. Župančič, znanstveni svetnik Drago Šega in urednik SBL, se v l. 1977 ni sestajal.

Uredništvo Slovenskega biografskega leksikona sestavljajo prof. dr. Fran Petrè, znanstveni svetnik SAZU, kot urednik in sodelavke: višja strokovna sodelavka Nada Gspan-Prašelj ter asistentki Frančiška Buttolo in Metka Pavčič. Podan je predlog za zasedbo izpraznjenega delovnega mesta enega znanstvenega sodelavca.

Slovenski biografski leksikon prinaša po abecednem redu biografije pomembnih Slovencev vseh časov od prvih zgodovinskih virov do danes. Publikacija izhaja od 1925 in je objavila do črke Š v 11. zvezkih 5.631 monografij. Poprečno je izšel zvezek vsakih pet let. Med obema skrajnostima, prvimi zgodovinsko ugotovljenimi osebnostmi, ki so delovale na tedanjem slovenskem ozemlju in sodobniki je velika razlika. Opisi vseh zgodovinskih osebnosti temeljijo na znanstveno raziskovalnem delu dosedanjih generacij, so pa sestavljeni pod izključno življenjepisnim vidikom in navadno potrebni dopolnitve z dodatnim gradivom, moderno metodo pristopa in sodobnim družbenim pogledom. Slovenski biografski leksikon je na neki način vrednotenje in prevrednotenje naše zgodovine. Drugačna je

metoda pri sodobnikih, kjer je težišče na skrbnem zbiranju podatkov vseh vrst in oceni pomembnosti delovanja osebe v merilu stroke in v nacionalnem merilu. Ker so zajete stroke vseh področij javnega delovanja, je uredništvo vezano na sodelovanje poznavalcev teh strok. Slovenski biografski leksikon je na ta način obenem zgodovina znanosti na Slovenskem. Z njim sodeluje okoli 135 znanstvenih delavcev; njih število se od zvezka do zvezka spreminja.

Obremenjenost zunanjih sodelavcev je zelo neenaka. Najteže je tam, kjer imamo samo posameznega strokovnjaka za določeno področje. Ti so v največji meri vzrok za zamude v izhajanju Slovenskega biografskega leksikona. 12. zvezek je zaradi štirih avtorjev z 22 članki (vsega 4,7%) v zamudi za celo leto. Ta gesla zadevajo dve nadvse pomembni področji, naše protestantske pisce in osebnosti iz severno-vzhodne Slovenije. Za prve je očitna pomanjkljivost v vzgoji kadra, za druge splet neugodnih okoliščin.

Pri 12. zvezku je bila ponovno izvršena revizija vseh prispevkov. Zvezek obsega 400 gesel, 8 še ni oddanih, eno, oddano pozno, zahteva zelo obsežen uredniški poseg. Prvi del rokopisa je bil izročen upravniku inštituta dne 1. junija 1977 in so ga ocenili trije referenti, ki jih je zbiral II. razred SAZU 14. decembra 1977. Referenti so akad. Anton Slodnjak in dopisna člana SAZU Dušan Moravec in Boris Merhar. Drugi del rokopisa čaka na osem zapoznelih prispevkov. Po ponovni reviziji rokopisa sodeluje v 12. zvezku Slovenskega biografskega leksikona 105 avtorjev.

V pripravi je 13. zvezek Slovenskega biografskega leksikona s črkama V in W. Uredništvo je dopolnilo alfabetařij, ki ima sedaj 713 gesel, in sicer s črko V 554 gesel, s črko W 159. Priprave tega zvezka so tekle deloma vzporedno z 12. zvezkom in je danes zbranih že 271 gesel za črko V in 56 za W, skupaj 327, t. j. 45% vseh predvidenih člankov. Opazno je, da od zvezka do zvezka raste alfabetařij, ker se težišče prenaša vse bolj na žive osebe in sodobne poklice. Uredništvo se glede alfabetařija posvetuje s svojimi zunanjimi sodelavci in sklepa z njimi pogodbe za pisanje novih gesel.

Uredniško delo zajema pripravo alfabetařija, zbiranje sodelavcev in sklepanje pogodb z njimi, pregledovanje in dopolnjevanje prispelih rokopisov, njihovo prirejanje za leksikalno rabo in kontrolo in dopolnjevanje dokumentacije v člankih. Del člankov, zlasti če ni dobiti pisca, prevzame uredništvo.

2. Dokumentacija

Zbiranje dokumentacijskega gradiva je v sedanjem stanju v glavnem vezano na biografije in se odvija v okviru danih okoliščin tako, da ob preverjanju številnih podatkov za rokopis nastajajočega zvezka Slovenskega biografskega leksikona, sproti izpisujemo tudi gesla ali podatke, ki bodo pomembni za dopolnitev že izdanih zvezkov Slovenskega biografskega leksikona ali pa za tiste, ki so še v načrtu. To delo teče od dne, ko je bilo uredništvo zadolženo z mislijo na izdajo dodatka oz. dopolnil, t. j. najmanj od 1953 dalje. V zadnjih 15 letih je bolj sistematsko pregledovan in izrezovan dnevni tisk (Delo, Primorski dnevnik, Večer), a tudi ta vezan le na biografsko dokumentacijo, t.j. nekrologe, življenjske jubileje, nagrade ip. L. 1965 je uredništvo prejelo in postopoma razdelilo Šlebingerjevo zapuščino izrezkov, razdelilo po geslih tudi Steskovo in Polčevo gradivo, sestavljeno iz drobnih, toda pomembnih zapiskov. Nekaj časopisnega gradiva iz časov med obema vojnama in še prej iz te zapuščine je še v uredništvu in bilo bi ga vredno pregledati in spraviti v razvid.

Redni delavci sekcije so poleg programiranega dela opravljali še razne dolžnosti in naloge:

znanstveni svetnik dr. Fran Petrè je delegat SAZU v Svetu za znanosti pri predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije in član sekretariata tega sveta; 16. 12. 1976 je prejel Spomenico za poseben prispevek za dela in napredek Filozofske fakultete univerze v Skopju; 8. 10. 1977 Župančičevo listino za zasluge pri poglobljanju književnih zvez med narodi in narodnostmi SFRJ; je član področne raziskovalne skupnosti za humanistične in zgodovinske vede pri RSS; član uredništva Slavistične revije v Ljubljani in Umjetnosti riječi v Zagrebu, častni član Slavističnega društva, član Društva slovenskih književnikov, ud Slovenske matice in član Zgodovinskega društva za Slovenijo. Je član komisije za prostorsko razdelitev pri SAZU.

Višja strokovna sodelavka Nada Gspan-Prašelj je sodelavka edicije Oesterr. biographisches Lexikon 1815—1950, ki jo izdaja Avstrijska akademija znanosti in umetnosti na Dunaju; dne 2. decembra 1977 se je tu udeležila srečanja sodelavcev leksikona.

Asistentka Františka Buttolo nadaljuje s podiplomskim študijem na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Asistentka Metka Pavčič nadaljuje s podiplomskim študijem na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. V dneh od 30. maja do 2. junija 1977 se je udeležila kongresa Antropološkega društva

Jugoslavije v Kranjski gori, od 31. avgusta do 3. septembra pa antropološke šole in prvega kongresa evropskih antropologov v Zagrebu.

Objave:

N. Gspan-Prašelj:

Oesterr. biographisches Lexikon, zv. 33 in 34., Dunaj 1977, osem biografij: Pagliaruzzi Josip, Pajk Janko, Pajk Pavlina, Parapat Janez, Pavel Avgust, Pavlin Alfonz, Pavlin Franc, Payer (Wolf) Janez.

F. Petrè:

Cankarjev izziv družbi, V areni življenja. Ob stoletnici rojstva Ivana Cankarja, Ljubljana, Založba »Komunist«, 1977, 283-8, Razprava 381—384, 385—386, 395.

Tihi pesnik Leopold Turšič. Krško skozi čas, Krško 1977, 237—241.

Leposlovno delo Jaroslava Štovička. Krško skozi čas, Krško, 1977, 287—299.

Cankarjeve variante tipa odtujenca. Simpozij o Ivanu Cankarju, 1976, Ljubljana, SM, 1977, 226—232.

Predavanja:

F. Petrè:

Literarno delo Jaroslava Štovička. Valvasorjeva knjižnica in čitalnica v Krškem, 21. 10. 1977.

Inštitutska knjižnica in tajništvo

V letu 1977 se je knjižni fond povečal za 1046 knjig in zvezkov revij. Vse nanovo prispеле knjige in revije so bile vpisane v ustrezne kataloge (abecedni, stvarni in signaturni). Knjižnico je obiskalo 250 zunanjih in domačih uporabnikov, ki so si izposodili na dom ali ogledali v knjižnici skupaj 1255 knjig in revij; od starejšega knjižnega fonda je bilo precejšnje število knjig — korporacij nanovo katalogiziranih po pravilih za korporativne spise. Akademija tega doslej ni upoštevala. Do stvarne obdelave starejšega knjižnega fonda pa nismo prišli, ker za to ni bilo dovolj časa. Z namestitvijo novih polic smo preložili in nanovo postavili več kot polovico knjižnega fonda, ki je nameščen v inštitutski knjižnici.

Za Slovenski biografski leksikon je knjižničarka v prvi polovici leta še izterjevala članke. Zbirala je tudi tekočo časopisno dokumentacijo (Delo, Ljubljanski dnevnik, Mariborski

Večer, Primorski dnevnik in Primorske novice). — Udeležila se je strokovnega posvetovanja slovenskih knjižničarjev, ki je bilo od 29. IX. do vključno 1. X. 1977 na Otočcu.

V odsotnosti tajnice je opravljala tekoča administrativna dela.

Tajnica je poleg rednih administrativnih in tajniških del opravljala tudi dela v skladu s programom vseh treh sekcij inštituta.

V letu 1977 je bilo nakazanih 182 avtorskih in drugih honorarjev zunanjim sodelavcem.

KABINET JOSIPA VIDMARJA

Poročilo o delu v letu 1977

Kabinet Josipa Vidmarja je bil ustanovljen na podlagi 4. člena zakona o SAZU (Uradni list SRS št. 42/71) 63. člena statuta SAZU in sklepa redne letne skupščine SAZU z dne 25. 3. 1976. Kabinet vodi častni član SAZU akademik Josip Vidmar, njegov pomočnik je višji strokovni sodelavec v pok. Jože Javoršek, tajnica pa Darja Kulenović.

V letu 1977 se je kabinet ukvarjal z monografijami znamenitih slovenskih pesnikov, pisateljev, slikarjev, kiparjev, glasbenikov in politikov. V pisanju knjig za zbirko, ki je zanjo načrt napravil akademik Josip Vidmar, sodeluje okoli 40 slovenskih pisateljev, publicistov in znanstvenikov, z njimi pa kabinet Josipa Vidmarja vzdržuje redne zveze zavoljo soglasja v delovnih načrtih in slogovnih načelih. — Leta 1977 so izšle prve štiri knjige: Primož Trubar (Jože Javoršek), Jernej Kopitar (Jože Pogačnik), France Prešeren (Niko Košir), Janez in Jurij Šubic (France Mesesnel). Ob izidu knjig je sklical Kabinet Josipa Vidmarja skupaj z založnico, Partizansko knjigo, tiskovno konferenco, ki se je udeležil zbor sodelavcev zbirke (in novinarji). — V letu 1977 je dokončal akademik Josip Vidmar portretno študijo o Otonu Župančiču, dopisni član SAZU Dušan Moravec o Ivanu Cankarju, dr. Juraj Martinović o Dragotinu Ketteju, Jože Snaj o Josipu Murnu, znanstveni svetnik SAZU dr. Francè Bernik o Simonu Jenku, dopisni član SAZU dr. Janko Kos o Matiji Čopu, ing. prof. Filip Kumbatovič o Antonu Tomažu Linhartu in dr. Lavo Čermelj o Jožefu Stefanu. Smisel tega dela je poskus revalorizacije slovenske kulturne zgodovine.

Kabinet Josipa Vidmarja je prevzel uredniško skrb za gramofonske plošče in kasetno produkcijo, ki bodo kot akustični

pripomoček spremljale zbirko ZNAMENITI SLOVENCİ pri založbi Obzorja (Helidon). V pripravah so zvočni dokumenti iz slovenske zgodovine narodne pesmi, Primoža Trubarja in baročnega gledališča.

Akademik Josip Vidmar je sodeloval kot sourednik in soavtor zbornika Simpozij o Ivanu Cankarju 1976, prav tako je sodeloval (skupaj z Jožetom Javorškom) tudi v zborniku V areni življenja. Akademik Josip Vidmar je pripravil antologijo Župančičevih pesmi s spremno besedo za redno zbirko Prešernove družbe in sestavil antologijo Župančičeve poezije (z daljšim uvodom) za Izbrana dela slovenske književnosti, ki so začela izhajati pri Matici srpski v Novem Sadu. — Pri madžarski založbi Forum v Novem Sadu je izšel izbor del akademika Josipa Vidmarja z naslovom *Esszék és meditációk* v uredništvu našega sodelavca dr. Jožeta Pogačnika. Pri sarajevski založbi Veselin Masleša je izšel prav tako izbor del akademika Josipa Vidmarja z naslovom Razumijevanje književnog stvaranja, v redakciji prof. dr. Franca Zadravca.

Kabinet redno skrbi za kulturno informativno in kritično službo, ki se ne omejuje samo na Slovenijo, ampak sega tudi v druge predele države.

Kabinet vzdržuje stike z jugoslovanskimi dramaturškimi centri in sicer v zvezi s Sterijinim pozorjem, čigar predsednik je akademik Josip Vidmar. V tej lastnosti je aprila 1977 organiziral praznovanje jubilejev predsednika republike Josipa Broza Tita in imel v njegovo počastitev slavnostni govor na proslavi, ki se je je udeležil tudi predsednik republike. — Kabinet Josipa Vidmarja sodeluje v pripravah za mednarodni simpozij gledaliških kritikov in teatrologov, ki bo pod predstvom Josipa Vidmarja v Novem Sadu leta 1979. Sodeluje predvsem v pripravah za Knjigo o igralcu, ki jo bodo napisali priznani strokovnjaki iz najrazličnejših delov sveta. Knjiga bo izšla v srbohrvaščini, angleščini in francoščini, rabila pa bo kot temelj razgovorov za mednarodni simpozij o problemih igrilstva.

Kabinet še nadalje skrbi za zbiranje snovi, se pravi literarnih informacij in podatkov, ki jih akademik Josip Vidmar po eni strani potrebuje kot član Predsedstva SRS, po drugi pa za pisanje knjig, ki jih ima trenutno v delu. — Kabinet skrbi hkrati za arhiv, bibliografijo, fonoteko in fototeko nekdanjega predsednika IOOF, predsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS, Doma narodov Skupščine FLRJ, predsednika SAZU in sedanjega člana Predsedstva SRS in sicer zaradi dokumentacije o slovenski kulturno politični zgodovini.

Poročilo o delu v letu 1977

Sekcija za ljudsko slovstvo

Slovensko ljudsko pripovedništvo

Spomladi 1976 smo začeli pretresati pravljlični fond Arhiva slovenskih ljudskih pripovedi in preverili, koliko je med slovenskim gradivom pristnih pravljic, ki jih je moč uvrstiti kot variante k posameznim tipom prvih 749 številčk mednarodnega kazala pravljličnih tipov Aarne-Thompson 1961 (prim. poročilo za 1976). Po enakih kriterijih je to delo tudi leta 1977 nadaljevala in v prvi, začasni fazi pripeljala do konca honorarna sodelavka Albina Štrubelj. Pri tem se je pokazalo, da je med tipi AT 750-2411 kar 334 takih, ki imajo tudi slovenske variante: število že določenih variant je 1236, nedoločenih pa 431. (Pod »nedoločenimi« imamo v mislih tiste variante, ki jih brez poglobljene obravnave ne bi mogli uvrstiti k nobenemu znanemu tipu, ampak samo približno v to ali ono večjo skupino pravljličnih tipov.) Če združimo ugotovitve iz leta 1976 in 1977, bi bilo skupno število slovenskih tipov pravljic 519 (= 185 + 334) z 2384 določenimi in 652 nedoločenimi teksti oz. variantami. Izrečno pripominjamo, da ugotovljeno število tipov — 519 — ni dokončno in se bo prav gotovo še povečalo: ne samo takrat, ko bodo nekatere izmed začasno »nedoločenih« pravljic morda le dobile ustrezno stalno mesto v razpredelnici, ampak tudi pri sprotnem pregledovanju novih zapisov in objav, prav posebej pa pri sistematični obdelavi starih terenskih zapiskov, ki še niso bili klasificirani. Kot zgled dela z novimi objavami lahko omenimo pretres besedil v knjigi T. Logarja »Slovenska narečja« (Lj. 1975); pravljice so bile v letu 1977 tudi klasificirane po AT (gl. Traditiones 4/1975, 1977, 326-8). Za začetek klasificiranja terenskih zapiskov je bil izbran pripovedni repertoar 77-letne Tine Wajtave s Solbice v Reziji; pri odbiranju in razvrščanju njenega pravljličnega gradiva je že med teksti, pregledanimi v letu 1977, prišlo na dan nekaj tipov Aarne-Thompson, ki jih pri nas na Slovenskem sploh nismo imeli v razvidu.

Nespecialist, ki mu gole številke ne povedo kaj prida, ob navedbi »519 slovenskih pravljličnih tipov« nima prave predstave, kaj to pomeni, zato sezimo po poučni primerjavi iz soseščine. V Italiji, kjer tudi še nimajo svojega nacionalnega ka-

zala ljudskih pravljic, so se v zadnjem desetletju pod vodstvom prof. A. M. Cireseja iz Rima lotili pregledovati svoje pripovedno gradivo. Iz leta 1976 natisnjenega pregleda *Tradizioni orali non cantate. Primo inventario nazionale per tipi, motivi o argomenti* (Roma 1975, izd. Ministero dei beni culturali e ambientali) smo se potrudili izluščiti število (nena vedeno) italijanskih pravljličnih tipov. Našteli smo jih 612, kar bo prav tako, kot naše slovensko število — 519 — začasno, približno, pa nam vseeno lahko pove nekaj pomembnega: vsa Italija — od Alp do Sicilije — s pripovednim izročilom, ki so ga z Boccacciom začeli zapisovati že v 14. stoletju, lahko pokaže samo okoli 100 pravljličnih tipov več kot majhno slovensko ozemlje! Primerjava je za nas ugodna in razveseljiva in nam je lahko le v spodbudo pri nadaljnjem katalogizacijskem in zbirateljskem delu!

Asistentka M. Stanonik, ki ima na skrbi pripravo izdaje slov. ljudskih povedk, je nadaljevala širše zasnovano akcijo pridobivanja pripovednih in drugih ljudskih slovstvenih enot po načrtu, se pravi v stiku s slovenskimi muzeji, nekaterimi drugimi ustanovami in posameznimi hranitelji folklornih zapiskov. Pod njenim vodstvom je bil v celoti izčrpan arhiv Slovenskega šolskega muzeja, pri čemer je bilo ugotovljenih 567 slovstvenih enot: 236 v šolskih kronikah in 331 v predvojnih šolskih glasilih (Bloški zvon, Domoznanska snov Bele krajine, Grič, Iskre, Iz naše doline, Jugoslovanček iz Vrhpolja, Kresnice, Mladi Kamničan, Martin Krpan, Nageljček, Naš list, Nova pravda, Pripravnik, Razredni šolski list Vič, Studenček, Vrabčki). Iz drugih muzejev (Kranj, Nova Gorica, Ribnica, SEM) je prišlo 381 enot, posamezniki (B. Berce, V. Koren, M. Kumer, E. Plavec, T. Pretnar, T. Šeško, F. Štukl) pa so skupaj prispevali 121 enot. Bogatejša je bila bera — 1454 števil — ob ekscerpiranju časopisov. Pri tem delu je pomagalo 11 študentov v okviru obvezne desetdnevne etnološke prakse, trije pa so potem nadaljevali tudi honorarno. Ekscerpirani so bili naslednji časopisi: Lublanske novice 1797—1800, Vaje 1854—1855, Naprej 1863, Brencelj, Novi Brencelj 1869—1886, Glasnik 1869, Domovina 1891—1908, Svobodni glasovi 1897, Slovenka 1897—1902, Zora (s prilogo Prvi cveti) 1895—1920, Štajerc 1900—1918, Zvonček 1900—1936/37, Naš dom 1901, Belokranjec 1908, Carniola 1910, ČJKZ 1918—1931, Mentor 1908—1941, Socialna misel 1922—1927, Čuk na palci 1922—1926, Njiva 1921—1926, Jadranka 1921—1923, Novi rod 1921—1926, Plamen 1921, Koroški Slovenec 1925—1926, Vigred 1923—1944, Gruda 1924—1940, Stražni ognji 1924—1927, Križ na gori 1925—1927, Pod lipo 1924—1928, Roman 1929—

1945, Zbornik za umetnostno zgodovino 1921—1944, 1951—1970. Od nabranega oz. evidentiranega gradiva so bile takoj prepisane samo manjše enote, medtem ko daljše čakajo na fotografski presnetek, s čimer bo odpadla potreba po zamudnem kolacioniranju.

Še nekaj pridobitev gradiva. Prof. B. Merhar, dop. član SAZU in član znanstvenega sveta ISN, je za naš arhiv daroval pet drobnih tekstov iz Loške doline: 2 šaljivi pravljlični formuli, 2 rimani otroški »razveseljivki« in zgodbo — igrico o prstih na roki. Besedila je zapisal pred 1957 Franci Strle kot študent slavistike na VPS v Ljubljani. — V Ferkovem arhivu v Gradcu je dr. N. Kuret našel in nam posredoval v fotokopiji povedko o Kralju Matjažu pod goro. Obnova-priredba, napisana v nemščini, je izpod peresa mladega Matije Murka, še dijaka ali študenta. — V Breginju si je M. Matičetov izposodil rokopisno kroniko duhovnije Sedlo iz konca 19. stol. (ob potresu 1976 na srečo ni propadla!), jo pregledal in pred vrnitvijo dal iz nje presneti 39 strani (pripovedi, anekdotične drobce, rekla, krajevno besedišče, verovanja ipd.). Avtor kronike je Simon Gregorčič ml. (1856—1917, pesnikov bratranec).

Sekcija je prevzela v hrambo tipkano zbirko slovenskih ljudskih ugank, ki jo je pripravil Ljubomir-Andrej Lisac, zagrebški sodelavec SBL. Kot upokojen arhivar je skrbno zbral vse njemu v Zagrebu dosegljive objave slov. ljudskih ugank od konca 18. stol. do naših dni in jih nameraval priložiti zbirki literarno obdelanih ugank od Pohlina in Vodnika do Župančiča. M. Matičetov je predlagal (24-9/77), da se Liščeve ljudske uganke — 1602 po številu — ločijo od umetnih in vključijo v znanstveno izdajo slovenskih ugank, ki jo ima v svojih načrtih ta sekcija. Z združitvijo gradiva, ki ga je po tiskanih virih zbral L.-A. Lisac, in bogatega rokopisnega gradiva, ki je shranjeno v arhivu ISN in v terenskih zapiskih (v zadnjem času celo na zvočnih trakovih), bi bilo moč uganke uvrstiti v program dela sekcije prej kot je bilo predvideno. Ko je II. razred SAZU, za filološke in literarne vede, na seji dne 19. 1. 1977 razpravljaval o Liščevi zbirki literarnih ugank, je načelno sprejel Matičetov predlog in vprašanje izdaje ljudskih ugank prepustil ISN in L.-A. Liscu. Po dogovoru, ki sta ga 23. 2. 77 podpisala Matičetov in Lisac, zadnji prepušča svoj rokopis v nadaljnjo obdelavo ISN s pogojem, da bo ob izdaji zbirke naveden kot soavtor, in ima zagotovljene avtorske pravice.

Terensko delo. M. Stanonik se je mudila dva dni maja v Porabju in dva dni junija na Koroškem (Rož, Podjuna), kjer je poizvedovala za ljudskimi ustvarjalci.

M. Matičetov je bil nekaj dni v februarju, juniju in septembru med Rezijani. Ko je ob obisku Rezije v začetku februarja našel doma komaj slabo tretjino ljudi in samo v Osojäh srečal kakega svojega starega informatorja, se je napotil do Rezijanov, ki so jih prvo zimo po potresu spravili v obmorska letovišča Bibbione, Lignano in Pineta pri Gradežu. V ta zadnji kraj so prišle predvsem družine s šolskimi otroki. In tako se je prvič zgodilo, da so se rezijanski otroci pri dodatnem pouku poskušali celo v pisanju kratkih sestavkov v svojem narečju. (Kot okvirno snov so s svojo mentorico izbrali v živalski svet preneseno potresno ujmo iz leta 1976!) Matičetov je te otroške izdelke videl in deloma slišal brati, ni pa mogel priti do njih, ker je učiteljica bržkone bila že takrat zmenjena za objavo v reviji »Sot la nape« (bilten Furlanskega filološkega društva). Tam je kasneje res izšlo nekaj odlomkov pod naslovom »Ko so plesale gore« — kar nam je omogočilo obširnejše poročilo za tržaško revijo »Dan«. Če je s strani določenih (poluradnih) furlanskih krogov moč čutiti pretirano poudarjanje rezijanskih posebnosti, pa Rezijani sami ob pomanjkanju domače inteligence ne vedo prav, kaj in kako bi — denimo že ob konkretni dilemi, kakšen bodi črkopis njihovega slovenskega narečja pri morebitni pomožni rabi v šoli. Naravno bi tu pričakovali, da bo svojo znanstveno načelno besedo zastavila italijanska slavistika, ki se za zdaj še ni oglasila. (Mnenja, sugestije, predlogi iz slovenskih strokovnih krogov bi bili po vsej verjetnosti sprejeti kot »pristranski« oz. »politični«.)

M. Stanonik je bila strokovno in organizacijsko aktivno udeležena pri raziskovalni nalogi Slovensko NOB pesništvo 1941—45 na slavističnem oddelku filozofske fakultete v Ljubljani. S tega področja je pripravila referat »Lik tov. Tita v množičnem slovenskem NOB pesništvu 1941—45«, ki je bil prebran na 24. kongresu Zveze društev folkloristov Jugoslavije v Piranu dne 3. oktobra 1977. — Za Slovenski biografski leksikon je na prošnjo uredništva obdelala etnološko, folkloristično, slavistično in pedagoško delo Viljema Urbasa (1831—1900); o njem je napisala poleg verzije leksikografskega tipa tudi obsežnejšo študijo, ki presega okvir SBL in je pripravljena za objavo v kakem strokovnem glasilu. Kot članica uredniškega odbora je M. Stanonik sodelovala pri Glasniku SED in lektorirala (slovenske) prispevke za to glasilo.

M. Matičetov je v začetku oktobra sodeloval na 24. kongresu Zveze društev folkloristov Jugoslavije v Piranu s predavanjem. Ob tej priložnosti se je sestel s kolegi iz skopskega Inštituta za folklor in kot konzulent za ljudsko prozo razpravljajal z njimi

o vprašanih katalogizacije in vključevanja makedonskih ljudskih pravljic v mednarodni znanstveni obtok. — Kot član Medakademijskega odbora za jugoslovanske ljudske stvaritve se je udeležil v Beogradu dveh sej tega odbora.

Sekcija za ljudske šege in igre

Raziskovalno delo te sekcije je teklo v naslednjih smereh:

1. Podrobno raziskovanje ženitovanjskih šeg na Koroškem,
2. priprava za končni prikaz mask slovenskih pokrajin,
3. zbiranje znanstvenega gradiva iz tujih arhivov,
4. dopolnjevanje Drabosnjakovega arhiva,
5. raziskovanje študentovskih šeg.

Ad 1. Ženitovanjske šege. Z anketo zbrano gradivo o ženitovanjskih šegah na Slovenskem Koroškem (Kostanje, Št. Jakob v Rožu, Št. Vid v Podjuni, Zmotive, Brnca, Zahomec — skupaj 10.762 odgovorov, prepisanih na perforirane kartone in sistematično urejenih) je omogočilo pregled nad vsemi sestavinami, ki jih je vsebovala koroška svatba, in nad tem, kaj je do sedaj ostalo vsaj v spominu informatorjev. Anketno gradivo dopolnjujejo terenske raziskave nosilke naloge, Helene Ložar-Podlogarjeve, dalje prepisi odlomkov o koroških ženitovanjskih šegah s 15 magnetofonskih trakov, ki so jih v zadnjih dveh letih posneli sodelavci naše glasbeno-narodopisne sekcije, ter gradivo iz vseh dosegljivih že objavljenih poročil, ki jih je bilo treba pretresti, ovrednotiti in nepravilnosti, dognane po raziskavah, izločiti. Izpisani so zapisi o ziljski svatbi od 18. stoletja dalje (Carinthia I, Vaterländische Blätter, Slavin idr.) avtorjev Hacqueta, Sartorija, Jarnika, Franziszija, Waizerja, L'Estocqa itd. vse do novejših (Graberja, Potočnika, Marolta). Velika pridobitev za arhiv slovenskih ljudskih šeg s koroškega ozemlja je gradivo Pogačnikove zbirke (»Sammlung Pogatschnigg«), ki jo hrani Koroški deželni muzej v Celovcu in smo jo mogli izčrpati (gl. spodaj). Prepisani ali kopirani so vsi zapisi o ženitovanjskih šegah, drugi so evidentirani z naslovom in signaturo.

Ad 2. Maske. Zbrane podatke o maskah na Slovenskem (okoli 5500 podatkov iz 685 krajev) je nosilec naloge Niko Kuret prenesel na kartone (DIN A6) in jih razvrstil po posebni shemi (»Splošna razčlenitev področja mask«). To je omogočilo začetek izdelave tematskih zemljevidov. Predvideli smo naslednje zemljevide: 1. Krajinsko značilne skupine. — 2. Kdo se maskira. — 3. Socialna pripadnost maskirancev. — 4. Organizatorji maski-

ranja. — 5. Kako pravijo maskirancem. — 6. Način nastopanja maskirancev (sprevodi). — 7. Zakrivanje obraza. — 8. Kurent/Korant, Pust, Fašnik. — 9. Sodba in pogreb Pusta. — 10. Netipično maskiranje, »menjava spola«. — 11. Zoomorfni liki. — 12. Medved. — 13. Arhaični antropomorfni liki. — 14. Novejši antropomorfni liki. — 15. Orači in ploh. — 16. Verovanja. — 17. (Zeleni) Jurij. — 18. Miklavž. — 19. Lucija in Pehtra. — 20. Trije kralji. — 21. Dedek Mraz. — 22. Ženitovanske maske. — 23. Maske pri raznih delih. — 24. Odkod podatki. — Uporabljamo zemljevide Geodetskega zavoda SRS M = 1 : 400 000 in nanje nanašamo iz vsakokratne legende razvidne simbole. Le-te jemljemo s pól Letra-seta. Delo se je, žal, že v začetku jeseni zataknilo, ker nam je zmanjkalo pól, ki jih pa naše trgovine zaradi ustavljenega uvoza do nadaljnjega nimajo. Zato smo od predvidenih 24 zemljevidov izdelali doslej samo 11. — V načrtu je publikacija, ki naj bi obsegala vseh 24 zemljevidov s podatki in komentarji. S tem bi bila raziskava po terenskem stanju 1974 začasno končana.

Ad 3. Arhivsko gradivo. V l. 1977 se nam je posrečilo pridobiti iz tujine delno ali v izpisih in kopijah dragoceno narodopisno gradivo, ki ga vsebujeta t. i. Pogačnikova zbirka (Sammlung Valentin Pogatschnigg) v Deželnem muzeju v Celovcu in »Ferkov arhiv«, ki ga hrani Štajerski narodopisni muzej v Gradcu. Oboje je obdelal Niko Kuret med obiski od 16.—29. 4. 1977 (Celovec — evidentiranih 162 enot) in od 1. do 19. 5. 1977 (Gradec — evidentiranih 71 enot). — Imenovani je tudi nadaljeval izpisovanje t. i. Göthove serije (zbirke odgovorov na vprašanja nadvojvode Janeza o Slovenski Štajerski v prvi polovici 19. stoletja) v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu (1.—19. 5. in 16.—31. 10. 1977). Pri tem je izčrpal vsega 198 arhivskih enot iz 73 krajev. Ker zajema celotno gradivo 510 krajev in so doslej izčrpani podatki za skupno 98 krajev, bo treba delo nadaljevati in čimprej končati. Predvidena je publikacija obdelanega gradiva.

Ad 4. Drabosnjakov arhiv. Arhiv se je pomnožil v l. 1977 za 6 števil, tako da znaša sedanje stanje 189 enot. Med novimi pridobitvami velja omeniti dva nadaljnja prepisa Drabosnjakovega Pasijona (eden iz 1841, drugi iz 1854) v fotokopijah po mikrofilmu, ki smo ga dobili v dar od Slavističnega inštituta dunajske univerze. Arhiv oskrbuje Marta Koren.

Ad 5. Študentovske šege. Kot prvo akcijo v tej smeri je po našem naročilu stud. etn. Milena Furek-Medved raziskala maturantske šege na tehničnih srednjih šolah in na gimnaziji pe-

dagoške smeri v Mariboru 1977. Predložila je elaborat (69 tipkanih strani) ter priložila izčrpno dokumentacijo (fotografije, tekste). — V teku je raziskava brucovanj na visokih šolah v Ljubljani in krst vajencev grafične stroke (Koper).

Sekcija sodeluje v Medakademijskem odboru za raziskovanje ljudskega življenja in šeg narodov in narodnosti Jugoslavije (predsednik: akademik Mihajlo Apostolski, Skopje) po dr. Niku Kuretu in po kooptiranem zunanjem sodelavcu dr. Angelosu Bašu. Neposredna naloga odbora je publikacija »Etnografije Južnih Slovanov« (v seriji »Etnografija slovanskih narodov«, ki jo izdaja Akademija nauk SSSR). A. Baš je kot koordinator slovenskih prispevkov za to delo zbral do konca leta naročena poglavja po enotni shemi (vsega 16), ki so jih napisali slovenski etnologi. Slovenski delež je zdaj na voljo glavni redakciji dela. — Oba člana odbora sta se udeležila redne seje odbora v Zagrebu dne 9. 11. 1977.

Na 10-dnevni obvezni praksi je delala v sekciji za ljudske šege in igre stud. etn. (B) Branka Berkopec od 5. do 15. maja 1977. Kot študentki geografije (A) smo ji dali v delo tematske zemljevide o maskah na Slovenskem. Delo je potem nadaljevala honorarno.

Dr. Niko Kuret je po pogodbi z Inštitutom za literature SAZU prevzel za »Literarni leksikon« (akad. dr. A. Ocvirk) članke: Duhovna drama (liturgična, cerkvena, biblična drama, misterij, mirakel) in ljudska igra.

Sekcija za materialno kulturo

V okviru raziskovalne naloge »Občasno naseljena bivališča na Slovenskem« je dr. Tone Čevc evidentiral, popisal in dokumentiral več občasno naseljenih drvarskih, oglarskih in pastirskih koč v okolici Železnikov, v Selški dolini, na Jezerskem, na Starem vrhu nad Škofjo Loko, v Kamniški Bistrici, Kranjski gori in Ratečah, planini Za skalo in v okolici Kobjeglave na Krasu. S pomočjo zunanjih sodelavcev — arhitektov je bilo arhitektonsko dokumentiranih nekaj občasno obljudenih bivališč, tako npr. drvarska koča v Gačah nad Selško dolino, planšarska koča na nižji planini Pokrovci na Pokljuki, planšarska koča na Velem polju v Julijskih Alpah, »pristaja« v Vrsnem v Soči ter drvarska koča v Kamniški Bistrici.

Izrisanih je bilo 111 listov načrtov in risb. V pripravi za obdelavo zbranega gradiva je zunanja sodelavka M. Fister eks-

cerpirala etnološko gradivo iz Planinskega vestnika: pregledala je približno 15 tisoč strani in napravila okoli šeststo ekscerptov. V letu 1977 je bilo urejeno zaostalo fotodokumentacijsko gradivo, več kot 700 posnetkov pastirskih in planšarskih koč z območja Kamniških in Julijskih Alp.

Z vprašalnico, ki jo je pripravil dr. Tone Cevc (približno 20 vprašanj), je pridobila sekcija za materialno kulturo številne podatke o bivalni kulturi sezonskih gozdnih delavcev z vsega slovenskega ozemlja. Na 60 razposlanih vprašalnic je odgovorilo nekaj več kot polovica anketiranih gozdnih gospodarstev. Dolej zbrano gradivo še ni dokončno obdelano, po predvidevanjih bo dr. T. Cevc monografsko obdelal občasna bivališča z vsega etničnega ozemlja Slovenije. Delno je nekatera spoznanja že povzel v enciklopedičnem pregledu o stavbah na Slovenskem (pripravljeno za zbornik Etnologija južnih Slovanov) in opozoril na pomen teh stavb v življenju človeka in na njihovo kulturno zgodovinsko pričevalnost.

V svojem predavanju »Ljudsko stavbarstvo na Krasu« je dr. Tone Cevc predstavil tudi značilno arhitekturo kraških »kazonov«, »bajt« in »hišk« ter z njo seznanil udeležence 24. kongresa jugoslovanskih folkloristov v Piranu.

Knjižnica

Knjižnica šteje že 5319 knjig, od tega smo dobili leta 1977 v naš knjižni fond 674 enot: 298 zvezkov revij in časopisov ter 376 knjig. Na dom smo posodili 97 knjig. Sodelovali smo pri sestavljanju Biltena, ki smo ga skupaj s knjižnico Etnografskega muzeja in knjižnico PZE za etnologijo Filozofske fakultete v Ljubljani izdajali ob koncu vsakega tromesečja. Tu smo poročali o novih etnoloških publikacijah iz naše knjižnice. Prav tako kot lani se je tudi letos precej povečal stvarni katalog iz knjig in revij.

Ob koncu leta smo začeli urejati knjižnico Borisa Orla, potem ko so jo obdelali v Centralni biblioteki. Imenski katalog omenjene knjižnice je samostojen in ne bo vključen v naš redni katalog. S tem knjižnim fondom je naš inštitut pridobil precej novih knjig pa tudi duplikatov (npr. revijo Etnolog in Slovenski etnograf).

Bibliotekarka je sodelovala pri organizaciji posvetovanja glavne redakcije revije »Demos«. — Kot tajnica Slovenskega

etnološkega društva je pomagala pri pripravah za 2. posvetovanje slovenskih etnologov 27. maja na Rožniku. Od 3.—6. oktobra se je udeležila kongresa ZDFJ v Piranu.

Mednarodna narodopisna bibliografija

Helena Ložar-Podlogar, ki je od 1973 sodelavka te bibliografije za slovenski del, je sestavila bibliografske listke in jih odposlala redakciji v Freiburg/Br.: za 1974 — dodatno 38, za 1975 — 53, za 1976 — 36, skupaj 127 listkov.

»Demos«

Predstavnica slovenske nacionalne redakcije Helena Ložar-Podlogar je prispevala za tekoči letnik 12 referatov, Sinja Zemljč-Golob pa 5 referatov. Skupaj bo v »Demosu« predstavljениh v l. 1977 17 slovenskih etnoloških objav (knjig in člankov).

Skupna uredniška konferenca revije »Demos« v Ljubljani 5.—9. 9. 1977

Po turnusu je bila 12. skupna konferenca mednarodnih etnografskih in folklorističnih informacij »Demos«, ki izhajajo 4-krat letno v Dresdenu (izdajatelj je vzhodnonemška Akademija znanosti v Berlinu), v času od 5. do 9. sept. 1977 v Sloveniji, v Ljubljani. Konference, ki je imela na sporedu v glavnem poročilo glavnega urednika dr. R. Weinholda (Dresden) in tehničnega urednika dr. L. Kunza (Brno) ter posameznih nacionalnih uredništev, so se udeležili predstavniki teh uredništev iz NDR, ZSSR, Poljske, ČSSR, Madžarske, Romunije in Bolgarije. Iz Jugoslavije so bila zastopana poleg slovenske še nacionalne redakcije Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Makedonije. Konference se niso mogli udeležiti predstavniki Črne gore, Kosova in Albanije. Na konferenci je dosedanji predstavnik slovenske nacionalne redakcije dr. Niko Kuret odložil svoje dosedanje dolžnosti in jih poveril dosedanji aktivni članici redakcije Heleni Ložar-Podlogarjevi. Konferenco je pozdravil podpredsednik SAZU akademik Bratko Kreft. Za sklep smo priredili udeležencem konference izlet na Gorenjsko (Vogel). Prihodnja konferenca naj bi bila leta 1978 v NDR.

Strokovno sodelovanje

V dogovoru s PZE za etnologijo na filozofski fakulteti v Ljubljani je M. Stanonik tudi letos organizirala in vodila etno-

loško terensko prakso v Žireh (25. 3. do 3. 4. 1977); udeležili so se je štirje študentje etnologije in šest študentov arhitekture v okviru njihovega predmeta Razvoj arhitekture (prof. dr. Peter Fister). M. Stanonik je imela žive stike z Muzejskim društvom v Žireh in z Loškim muzejem v Škofji Loki. — Jezikovno je uredila jubilejni zbornik ob tridesetletnici tovarne obutve ALPINA v Žireh. — Pri Radiu Ljubljana je 29. 11. 1977 sodelovala z besedilom »Zapojmo« v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

V sekciji za materialno kulturo je bila v marcu 1977 na obvezni desetdnevni praksi študentka Monika Šašel, ki se je seznanila z delom v inštitutu kot tudi z raziskavami na terenu.

Sodelovanje v družbenih organizacijah in samoupravnih organizacijah

N. Kuret je bil na občnem zboru SED 27. 6. 1977 izvoljen v komisijo za tisk. — H. Ložar-Podlogar je članica nadzornega odbora sindikalne organizacije SAZU. — M. Stanonik je bila februarja izvoljena v Komisijo za medsebojna delovna razmerja SAZU kot namestnik, 27. 6. 1977 pa na občnem zboru SED v komisijo za kadre.

Strokovno izpopolnjevanje

M. Stanonik se je udeležila 6. mednarodnega seminarja za lužiški jezik in kulturo od 18. do 31. julija 1977 v Budišinu (NDR), kjer je med drugim navezala tudi strokovne stike s sodelavci Instituta za serbski ludospyt.

Obiski

V letu 1977 so pri nas delali ali nas obiskali ti-le strokovni tovariši: prof. Pauković iz Beograda (17.—18. februarja); prof. G. P. Gri (Trst) in prof. E. Delitala (Cagliari), februarja; prof. K. Gaál z Dunaja (5.—6. aprila); prof. A. Suprun iz Minska (v maju). Prof. N. I. Tolstoj iz Moskve se je tri tedne v juniju mudil pri nas zaradi pogovorov o skupni izdaji rezijanskega slovarja iz zapuščine J. Baudouin de Courtenaya; poleg tega je pregledoval folklorno literaturo v naši knjižnici in zapiske v arhivu ter nam dvakrat predaval o duhovni kulturi Polesja. Popeljali smo ga na dve ekskurziji: na Vipavsko in Kras, posebej pa še v gornje Posočje, kjer smo zahodno od Žage zavili

ob potoku Učjã do kraja, od koder so vidni raztreseni zaselki Učjè, edine rezijanske vasi, ki pripada porečju Soče. V začetku julija sta se oglasila prof. K. Hajding in dr. M. Kundegraber iz Avstrije. Septembra smo v inštitutu sprejeli vse udeležence mednarodne konference »Demos«, potem pa smo se posebej srečali še s tovariši iz bratskih republik (J. Bezić iz Zagreba, R. Fabijanić iz Sarajeva, B. Ristovski iz Skopja in B. Vlahović iz Beograda). Jeseni nas je nekajkrat obiskal orientalist prof. A. Vian (Firenze).

Naši sodelavci na tujem

Dr. Niko Kuret se je v dneh 3.—4. sept. 1977 udeležil mednarodnega kongresa »Le tradizioni popolari tra l'Adriatico e il Danubio« v Gorici, kjer je predaval (v slovenščini) o témi »Karneval — priložnost za socialno kritiko«.

Dr. Tone Cevc se je od 27. nov. do 1. dec. 1977 mudil v Zürichu, kjer je obiskal etnološki oddelek univerze in narodopisni inštitut; predstojnik prof. dr. A. Niederer ga je informiral, s čim se trenutno ukvarjajo švicarski kolegi.

Tisk

Jeseni 1977 je izšel zbornik *Traditiones* 4/1975. V juniju je bila končana redakcija dr. N. Kuretu ob 70-letnici posvečenega zbornika *Traditiones* 5/1976, ki vsebuje prispevke 43 avtorjev, domačih in tujih. Julija meseca je bil rokopis oddan v strokovno oceno, ki je dospela oktobra, v novembru pa je II. razred SAZU določil še enega ocenjevalca. Tako se nam je za leto 1977 žal odmaknila možnost, da bi izšel zbornik 1976.

Pač pa je bil v letu 1977 potrjen za tisk rokopis Josipa Dravca *Glasbena folklor Prlekije — pesmi*, s pogojem, da avtor upošteva nekaj pripomb ocenjevalcev besednega dela. J. Dravec je svojo zbirko predložil že leta 1972 in takratne pripombe so veljale predvsem glasbenemu delu zbirke. Brž ko bo avtor vnesel v tekst predlagana dopolnila (predvidoma v začetku 1978), bo rokopis ubral redno pot vseh publikacij SAZU.

Dr. N. Kuret je dokončal daljši nemški povzetek za drugo izdajo Grafenauerjeve *Lepe Vide*. Avtor sam je to pisanje že krepko zastavil, nadaljevanja pa ni več zmogel. Delo, ki ga je SAZU sprejela za tisk že pred pribl. 15 leti, bo zdaj vendarle lahko izšlo.

Objave v letu 1977:

T. Cevc:

Tri oblike lesenih ključavnic s stopicami na Slovenskem. *Traditiones* 4/1975, 1977, 139—154.

Ljudska arhitektura na Krasu. *Jadranski koledar* 1978. Trst 1977, 160—164.

Etnološki pomen povedke o Zlatorogu. *Gledališki list SNG v Mariboru*, leto 32, Maribor 1977, št. 1, 7—8.

(Ocene — *Traditiones* 4/1975, 1977:) A. Baš, Savinjski splavarji, Ljubljana 1974, 324—325; — *Österreichischer Volkskundeatlas*, 5. Lieferung, Wien 1974. Kommentar, 5. Lieferung, 1. Teil, Wien 1975, 354—355 (soavtor: V. Novak); — *Glasnik Etnografskog instituta SANU* 19—20, 1970—1971, 365—367; — *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Etnologija*. N. s., 27/28. Sarajevo 1972, 367—368; — A. Novak, Kmečko gospodarstvo v Dolini. *Vodnik po razstavi*. Kranj 1974, 278; — M. Makarovič, Slovenska kmečka noša od konca 19. stoletja do danes. *Vodnik po razstavi*. Ljubljana 1974, 278—379.

N. Kuret:

La maschera di Scaramatte tra friulani e sloveni [= škoromati], v: *Drammatica popolare nella Valle padana. Atti del IV Convegno di studi sul folklore padano*. Modena 1976 (izšlo 1977) 523—531.

»Italia pagana.« Štiriindvajset ur dionizičnega opoja na Monte Iginiu (Gubbio). *Nedeljski dnevnik* 16 (5. 7. 1977) str. 29.

Streljanje proti toči. *Delo* 19 (20. 7. 1977) str. 7.

Na lastni zemlji tujka [= slovenska ljudska pesem]. *Glasnik Slovenskega etnološkega društva* 17 (1977) št. 2, str. 24—25.

Skrivnostne »volčje noči« [= dvanajsteronočje]. *Rodna gruda* 24 (1977) št. 11—12, str. 46—47.

Prestopni dnevi in novoletni kralj. *Slovenski almanah* 1978. Ljubljana (1977) 38—42.

Nadangel Mihael in hudič. *Traditiones* 4/1975, 1977, 293—294.

Obhodni velikani. *Traditiones* 4/1975, 1977, 295—298.

Akademik dr. France Koblar [nekrolog]. *Traditiones* 4/1975, 1977, 311—312.

Luka Kramolc [nekrolog]. *Traditiones* 4/1975, 1977, 312—313.

Joža Bertonec [nekrolog]. *Traditiones* 4/1975, 1977, 314.

Zapiski (Nastrižno kumstvo — »Konja podkovati« — Problemi neposrednosti — Naše na tujem). *Traditiones* 4/1975, 1977, 315—316.

(Ocene — *Traditiones* 4/1975, 1977:) P. Odilo Hajnšek, Marijine božje poti. *Celovec* 1971, str. 320; — Joža Bertonec, Kroparske zgodbe. *Kropa* 1973, str. 320—321; — Alberto M. Cirese, Cultura egemonica e culture subalterne. *Palermo* 1973, str. 346—347; — Luigi M. Lombardi-Satriani, *Antropologia culturale e analisi della cultura subalterna*. Firenze 1974, str. 347—348; — Ingeborg Weber-Kellermann

& Walter Stolle, Volksleben in Hessen 1970. Göttingen 1971, str. 353 do 354; — Begleitheft zur Ausstellung Volkskultur in Württemberg. Stuttgart 1975, str. 379.

H. Ložar-Podlogar:

(Ocene:) E. Horvátová-V. Urbancová, Die slowakische Volkskultur. Bratislava 1972. Traditiones 4/1975, 1977, 364—365.

Poročila o tuji periodiki. Traditiones 4/1975, 1977: Avstrija, 369; — Italija (Južna Tirolska), 373; — Nemčija (ZNR), 373—374; — Nemčija (NDR), 374—376; — Švica, 377.

M. Matičetov:

Čas. Un essere mitico dalla Val Resia. (>Čas«, bajno bitje iz doline Rezije). Ethnologia Slavica 7, 1975, Bratislava 1977, 221—226.

Bär (Wolf) im Gespann (AaTh 1910). Enzyklopädie des Märchens I/5, Göttingen 1977, 1204—1207.

Prikaznata za Naumovata mečka (AT 1910). [St. Naoum d'Ohrid et l'ours attelé]. Makedonski folklor 8, br. 15—16, Skopje 1975 [juni 1977], 129—145.

Appunti sulla raccolta e lo studio delle tradizioni popolari tra i ladini del Sella. >L'entità ladina dolomitica.« Convegno interdisciplinare. Vigo di Fassa, 10—12 Settembre 1976. Atti, a cura di L. Heilmann. Vigo di Fassa 1977, 155—176.

Kras in Kraševci v očeh sosedov. Jadranski koledar 1978. Trst 1977, 165—169.

Dvoje gledanj na zvezdna imena. Jezik in slovstvo 22/8, 1976/1977, 249—251.

Alpes Orientales VIII (Rezija 1975). Traditiones 4/1975, 1977, 309—310.

(Ocena:) Tine Logar, Slovenska narečja. Traditiones 4/1975, 1977, 326—328.

M. Stanonik:

Jezik — Besedna umetnost — Branje. Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja: Vprašalnice X, št. 40—42. Ljubljana 1977, str. 1—94.

Viri znanja. Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja: Vprašalnice XI, št. 47. Ljubljana 1977, 1—23 (soavtorstvo).

Tehnično znanje. Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja: Vprašalnice XI, št. 53. Ljubljana 1977, 115—132 (soavtorstvo).

Opombe k poljanskemu pripovednemu izročilu J. Dolenca. Traditiones 4/1975, 1977, 185—196.

Govor žirovske kotline in njenega obrobja. Slavistična revija 25, 1977, 293—309.

Ledenice v Žireh. Loški razgledi 23, 1976, 109—116.

Razvoj čevljarstva v Žireh. »Alpina, trideset let tovarne obutve Alpina Žiri«, Žiri 1977, 23—53.

Anketa o slavističnih zborovanjih. Jezik in slovstvo 22, 1976/77, 185—188.

Slovenska elegija po letu 1879. Jezik in slovstvo 23, 1977/78, 26—27.

Skica o medvojnem pesništvu Mihe Klinarja. Listi, priloge Železarija št. 29/VI, Jesenice, 30. dec. 1976, 12—15.

Neznano slovensko narodnoosvobodilno pesništvo. Tribuna 26, št. 11, 14. april 1977, 7—10 (soavtorstvo).

Slovensko-lužiške paralele. V gosteh pri Lužiških Srbih (18.—31. julija 1977). Sodobnost 25, 1977, 983—992. (Priložena dva prevoda): M. Młynkowa, Majski hrošč [iz gornjelužiščine]; M. Nowakojc, Novoletno zbujanje [iz dolnjelužiščine]. Sodobnost 25, 1977, 992—995.

Nekaj delovnih vtisov z oddelka za (nemško) etnologijo v Göttingenu. Traditiones 4/1975, 1977, 299—300.

Inštitut za slovensko narodopisje SAZU. Glasnik SED 17, 1977, 8—9.

Študentje etnologije v Žireh letos korak naprej. Delo — življenje, glasilo del. skupnosti tovarne obutve Alpina Žiri, Žiri, jun. 1977, 10.

Oglasite se! (Odmev na pismo P. Šegule »Neznanim partizanskim pesnikom«). TV 15, 21. 7. 1977, 2.

Dr. Leo Baebler [nekrolog]. Loški razgledi 23, 1976, 372—373.

(Ocene in poročila — Traditiones 4/1975, 1977:.) I. V. Čurkina, Matija Majar-Ziljski, 325; — Makedonski narodni prikazni, 331—332; — H. Czajka, Bohaterska epika ludowa Stowian południowych, 335—336; — L. Kretzenbacher, Südost-Überlieferungen zum apokryphen »Traum Mariens«, 341—342; — F. Karlinger, Wege der Märchenforschung, 341—342; — J. Guter, Chinesische Märchen. - Nai-Tung-Ting, The Cinderella Cycle in China and Indo-China, 343; — A. Senti, Sagen aus dem Sarganserland, 343—344; — Südfranzösische Sagen, 344; — W. E. Peuckert, Niedersächsische Sagen I—IV, 245; — F. Müller-M. Orend, Siebenbürgische Sagen, 345; — H. Gerndt, Fliegender Holländer und Klabautermann. - R. J. Buss, The Klabautermann of the Northern Seas, 345—346; — R. Schenda, Das Elend der alten Leute, 354; — L. Röhrich, Probleme der Sagenforschung, 363; — Dialekt als Sprachbarriere? 363—364; — Makedonski folklor 7/17, 1974, 368—369; — Fabula, Zeitschrift für Erzählforschung 1974; - Literatura Ludowa 1974, 376—377.

S. Zemljič - Golob

Viri znanja. Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja: Vprašalnica XI, št. 47. Ljubljana 1977, 1—23 (soavtorstvo).

(Poročila o tuji periodiki:) ZDA. Traditiones 4/1975, 1977, 377.

(Devet sinopsisov za Traditiones 4/1975, 1977).

Sekcija za glasbeno narodopisje

Poročilo o delu v letu 1977

I. Delo na raziskovalnih naloga

Raziskovalni skupnosti Slovenije prvotno prijavljena naloga z več podnalogami je bila naknadno razdeljena na tri naloge.

1. *Terenske raziskave z zbiranjem gradiva na doslej neraziskanih območjih: Slovenska Koroška, Južno Pohorje, Gora nad Vipavsko dolino*

a) Med Slovenci na Koroškem so bile ekipe sekcije v treh terminih (nosilec naloge: Dr. Valens Vodušek). V januarju 1977 je delna ekipa dveh sodelavcev opravila delo v Ziljski dolini, ki je spadalo še v letni program 1976 in ki je zanj bil zaradi bolezni nosilca podaljšan rok do konca januarja. Delo je bilo usmerjeno predvsem na naselja Zahomec, Dole pri Šmohorju in Blače, kjer so bile dostopne le posamezne zavedne slovenske družine. Posebno iz zadnjih dveh krajev je bilo zbrano precej podatkov o petju in plesu, imenoslovju za rastline, orodje, živino, pa tudi pripovedk in anekdot. Skupno je bilo posneto 6 ur petja in podatkov na magnetofonskih trakovih (med temi 25 glasbenih enot).

V spomladanskem delu (od 23. do 28. marca) so delali 4 sodelavci v dveh ekipah po dva: ena ekipa na območju med Brnco in Šentlenartom ter proti vzhodu do Malošč (v vaseh: Zmetiče, Mlinare, Grpiče, Malošče, Ločilo); druga ekipa pa med Baškim jezerom do Št. Jakoba v Rožu. (Pšenice, Vinare, Vrhnje pule, Lednice, Gorinčiče, Šentjanž, Sveče, Št. Jakob). Skupno je bilo napravljeno 8 ur magnetof. posnetkov, med temi 150 glasbenih, pevskih in instrumentalnih enot.

3. julija je ekipa 4 sodelavcev (s sodelovanjem N. Križnarja, kustosa Goriškega muzeja) snemala filmsko (8mm super, v barvah) in zvočno šego stehvanja in prvega reja v Blačah, ki je povečini že nemška, vendar še s slovenskimi pesmimi ob reju.

V dneh od 26. do 30. decembra je končno ekipa 5 sodelavcev, razdeljena na tri dele, delala na območju med Dravo in Vrbskim jezerom (Bilčovs, Moščenice, Kajzaze, Molviče, Plešerka, Velinja ves, Pograd, Sodraževa) in deloma še na Brnci, v Ledincah in Maloščah. Pesmi in godčevskih viž je bilo zbrano 176 enot, pa izredno veliko podatkov in tudi proznih izročil, vsega preko 11 ur magnetofonskih posnetkov.

Skupno je bilo v l. 1977 zbrano 331 glasbenih enot poleg velike množine podatkov v zvezi z navadami, šegami itd.

b) Južno Pohorje (nosilca prof. M. Ramovš, Julijan Strajnar): ob delnem sodelovanju abs. etn. Zore Pavlin se je nadaljevalo zbiranje gradiva v širši okolici Vitanja: Vitanje, Socka, Sp. Dolič, Skomarje, Kozjak. V 11 terenskih dnevih je bilo posneto 144 enot pesmi in instrumentalnih primerov, 160 enot podatkov o plesih, petju, svatbi, »bedenju« pri mrliču (posneta celotna šega v Sp. Doliču s skritim magnetofonom), godcih, glasbilih in šegah, zvezanih z glasbo. Iz Socke je bila dobljena za prekopiranje in že tudi klasificirana starejša rkp. pesmarica Ant. Seniča. Napravljeno je bilo v vsem 50 foto posnetkov.

c) Gora nad Vipavsko dolino (nosilka dr. Z. Kumer): razen snemanja fantovskega petja določene skupine, ki je moralo biti na željo pevcev preloženo na februar 1978, je bilo delo z zbiranjem gradiva in podatkov za to nalogo dokončano. Pri tem delu sta sodelovala še J. Strajnar in M. Terseglav.

Posneto je bilo na Otlici 47 glasbenih enot poleg drugih zanimivih podatkov o petju in pevskem repertoarju.

Po opravljenem preloženem snemanju fantovskega petja (gl. zgoraj) bo izdelan elaborat (za objavo v zborniku Goriškega muzeja) o preteklem in sedanjem stanju ljudskega pesemskega izročila na tem hribovskem območju.

2. Transkripcije z analizo, klasifikacijo in katalogizacijo pesemskega gradiva ter druga dokumentacija

a) V nadaljevanju dokumentacije obširnega neobjavljenega rkp. gradiva iz zbirk raznih zapisovalcev v zapuščinah K. Štreklja in J. Glonarja je bilo ob sodelovanju Zore Pavlin, abs. etn., obdelano nadaljnjih 57 zbirk do konca (od št. 95 do 151) s 1976 neobjavljenimi enotami. Skupaj z obdelanimi zbirkami v l. 1976 (od št. 1—94 in 4 zbirke I—IV M. Matičetovega s 3310 neobjavljenimi enotami) znaša skupno število neobjavljenega gradiva 5286 enot. Rkp. osnutek za katalogizacijo (s po štirimi karticami za vsako enoto) obsega 1350 strani. Treba bo le še izvesti vsebinsko klasifikacijo po pesemskih tipih. Zaenkrat je bilo klasificiranih 414 enot.

Posebej je na karticalah evidentirano vse drugo, nepesemsko gradivo v zbirkah (pripovedke, pregovori, reki, zgodbe o bajnih bitjih, uganke ter posebej deli ohranjene korespondence zapisovalcev s Štrekljem).

Ob delu na omenjenih zbirkah je bila na novo urejena zbirka I. Kunšiča po kronološkem redu in napravljeno poročilo o nje-

govem zapisovalnem delu in načinu. Za zbirke I—IX Fr. Steta je bila napravljena celotna evidenca izgubljenega gradiva in ugotovljeno gradivo na prelepljenih hrbtnih straneh posameznih listov, ki bi se morebiti dalo rešiti.

b) Dr. Z. Kumer je kot glavna urednica sodelovala pri zbiranju in redigiranju gradiva za 6. snopič omenjene mednarodne bibliografije, ki je izšel v decembru 1977 kot: *Jahresbibliographie der Volksballadenforschung*. Annual Bibliography of Folk Ballad Research. 6, 1976 Hrsg. von der S.I.E.F. Kommission für Volksdichtung... durch Zmaga Kumer in Zusammenarbeit mit Rolf Wilh. Brednich und Jürgen Dittmar, Ljubljana 1977, 61. str.

c) Ob delu na gradivu za 3. knjigo korpusa SLP (gl. nalogo pod 3) se je pokazala potreba po podrobni analizi celotnega melodičnega gradiva v Vrazovih zapisih (Mapa XIX v Ms. 481, NUK). Ugotovili smo lahko, da je razmeroma precej napevov Vraz pristavil v čistopisu k napačnim pesemskim tekstom. Ker ni podpisoval besedila pod napeve, je očitno sam večkrat pozabil, kam spadajo. Napravljene so melodične tabele za vsak metrični model posebej, zaenkrat za 50 od skupno 158 napevov, da se skuša vsaj delno razrešiti ta problem.

č) Sistematično se je začel — tudi v zvezi z raziskovalno nalogo pod 3. — pregled raznih Ms. v rokopisnem oddelku NUK glede na morebitno gradivo ljudskih pesmi, posebno pa je treba analizirati gradivo iz Korytkove zapuščine (Ms. 478 in 479), ki doslej ni bilo še sistematično raziskano. Za analizo v sekciji so bile pripravljene kserokopije obeh navedenih Ms. in poleg tega prekopirano ali pa izpisano gradivo iz Ms. 451, 670, 689, 713, 781 in 1048; pregledani so bili vsi letniki dijaških rkp. časopisov »Izvir« in »Plamen« (od 1909 do 1945).

3. Priprava strokovnih študij in obsežnejših strokovnih in znanstvenih publikacij (P-618/6637-77)

a) Slovenski matici je bil oddan rokopis za 2. knjigo korpusa »Slovenske ljudske pesmi«. Od 41 pesemskih tipov, ki jih je bilo še treba obdelati, jih je 35 prevzela v obdelavo dr. Z. Kumer, 6 pa dr. M. Matičetov. Dr. V. Vodušek je opravil redakcijo ustreznega glasbenega gradiva ter pregled v redakcijah besedil.

Delo na pripravi 3. knjige »Slovenskih ljudskih pesmi« sta prevzela kot sourednika dr. Z. Kumer in dr. V. Vodušek. Gradivo za 78 pesemskih tipov je bilo v večjem delu pripravljeno, moralo pa se je dopolnjevati še z najnovejšim nabranim gradivom, t. j. s tekstnimi in glasbenimi transkripcijami. Zaenkrat

je bilo napravljeno kakih 200 teh transkripcij. Zaradi dodatne obremenitve pri dokončanju rokopisa za 2. knjigo, je bilo namesto predvidenih 30 pesemskih tipov v 1977 obdelanih samo 10.

b) M. Ramovš je za *Antologijo slovenskih ljudskih plesov* izdelal 250 strani tipkopisa s koreografskim prikazom 110 plesov, kolikor jih bo obsegala knjiga. S tem je osrednji del za knjigo dokončan. Čistopise v posebnem labanotacijskem sistemu je delal mag. ing. Bruno Ravnikar. V prvi polovici 1978 bo delo oddano v tisk (Cankarjeva založba), za kar bo treba še izdelati obsežnejšo uvodno študijo.

c) Z. Kumer je do začetka oktobra dokončala rokopis za priročnik *Etnomuzikologija* z ok. 360 tipkanih strani in ga oddala v tisk. Delo bo v založbi PZE za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani izšlo predvidoma v februarju 1978.

II. Delo sekcije, ki ni obseženo v raziskovalnih nalogah

1. *Enodnevna terenska snemanja* na posebna vabila ali ob posebnih priložnostih so obsegala 19 terenskih ekskurzij posameznih sodelavcev v razne kraje in dve snemanji v Ljubljani (iz Vučje vasi pri Ljutomeru): Krašnji vrh; Cerov log pri Šentjerneju, Račna pri Čušperku, Čušperk; Pirševo v Tuh. dolini, Vrhpolje pri Kamniku, Hrib nad Ribčami (Moravče); Ludranski vrh pri Črni; Žiri, Šentjošt pri Horjulu; Tomaž pri Ormožu; Grad v Prekmurju. Skupno je bilo ob tem delu posneto 459 temeljnih enot.

Druga terenska pota so obsegala strokovno svetovalstvo in obenem študijsko potovanje M. Ramovša pri TV-snemanju ljudskih plesov oz. lokalnih folklornih skupin na severo-vzhodnem Štajerskem in v Pomurju. Zvočno snemanje godčevske skupine na Galjevici: J. Strajnar za film ob razisk. nalogi Mojce Ravnik; pripravo in spremstvo pevske družine Simončič iz Cerovega loga za nastop na »Tednu srečanja« v Celovcu (V. Vodušek — 2 dneva).

2. *Udeležba na znanstvenih kongresih, simpozijih ipd.*

a) Kongresa Zveze društev jugoslov. folkloristov v Piranu (3.—6. 10.) so se udeležili vsi strokovni delavci sekcije. Z referati so sodelovali: J. Strajnar (Ljudska glasba na Krasu), Z. Kumer (Socialno-kritično v slov. ljudski pesmi), M. Terseglav (Odsev socialnega porekla zapisovalcev v njihovem delu), V. Vodušek (O sodobnih nalogah folkloristike).

b) Zasedanje mednarodne študijske skupine IFMC za ljudska glasbila na Poljskem (12.—16. 9.) sta se udeležila dr. Z. Kumer in J. Strajnar (z referatom »La relation entre la technique instrumentale et la musique populaire«)

c) Mednarodnega simpozija o evropskih srednjeveških baladah v Odense na Danskem 21.—23. nov. se je udeležila Z. Kumer z referatom »Zur Frage der mittelalterlichen Tradition der slowenischen Balladen u. ihrer Stellung innerhalb der europäischen Überlieferung«.

č) 8. Seminarium ethnomusicologicum, Smolenice (ČSSR): od 13.—17. 6.: J. Strajnar z referatom »Veröffentlichung der Volksmusik in Theorie u. Praxis«.

d) Poleg tega je prisostvovala (na stroške prireditelja) Z. Kumer na 5. mednarodnem simpoziju za raziskavo zgodovinskih virov ljudske glasbe v Seggau (Avstrija, 9.—14. 5.); M. Terseglav pa se je udeležil kongresa Slov. slavističnega društva na Bledu (28.—30. 5.)

3. Študijska potovanja:

Asistent M. Terseglav je bil od 9.—23. 9. na študijskem obisku etnoloških in etnomuzikoloških ustanov v Bratislavi in Brnu. — Z. Kumer je prisostvovala kot povabljeni gost Festivalu ljudske glasbe v Vychodni na Slovaškem (1.—4. 7.)

4. Interno študijsko in dokumentacijsko delo:

Poleg priprave kongresnih referatov (gl. pod 2) je posebej omeniti še: za »Etnologijo južnih Slovanov« članka o slov. ljudski glasbi (Z. Kumer) in o slov. ljudskih plesih (M. Ramovš); presnemavanje glasbenega gradiva s posnetkov drugih ustanov ali posameznikov za arhiv sekcije in obratno (J. Strajnar); podrobno evidentiranje temeljnih posnetkov sekcije v letih 1970—1972 (od št. GNI 30.672—33.667) z ustrezno označbo trakov in kazalk na odnosne terenske zapisnike (V. Vodušek); glasbena oprema z zvočnimi posnetki za razstavo SEM »Titov rojstni kraj« in spremno besedilo za gramofonsko ploščo »Helidon« ženskega vok. okteta z Obirskega (J. Strajnar).

Naglasiti je treba, da se obračajo na sekcijo v velikem številu za informacije, nasvete in gradivo skladatelji, režiserji gledališč, vodje folklornih plesnih skupin, študenti muzikologije, ki imajo seminarske naloge s tega področja, drugi posamezniki itn. ter so posamezni sodelavci (predvsem M. Ramovš, J. Strajnar, V. Vodušek) precej časovno obremenjeni s takim delom, ki je sekciji honorirano lahko le s strani večjih ustanov.

Radijske oddaje:

Sodelavci sekcije še izza časa bivšega GNI sodelujejo z RTV-Ljubljana pri oddajah za ciklus »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, ki spadajo med najbolj poslušane v Sloveniji. S sezono 1977/78 je sekcija sklenila pogodbo z Glasbenim programom RTV-Ljubljana, da prispeva uradno po dve oddaji mesečno skozi vse leto, za kar dobi honorar le sekcija in ne več posamezni sodelavci. V letu 1977 so prispevali sodelavci oz. sekcija skupno 19 takih oddaj.

Delo sodelavcev zunaj sekcije:

Z. K u m e r: predavanja »Uvod v glasbeno narodopisje« po 1 tedensko uro v 3. letniku PZE za muzikologijo FF in v 2. letniku pedagoškega oddelka Akademije za glasbo.

M. R a m o v š: 1. predavanja o ljudskem plesu za slušatelje Akademije za gledališče, radio, film in televizijo; 2. predavanje o ljudskih plesih na Srednji baletni šoli v Ljubljani; 3. seminar slovenskih ljudskih plesov v organizaciji Zveze kult. organizacij Slovenije; 4. seminar slov. ljudskih plesov na Mednarodni letni šoli folklor na Badiji (Korčula), od 14.—20. avgusta; 5. scenarij in spremni tekst za 4 oddaje o slov. ljudskih plesih vzhodne Štajerske in Prekmurja; 6. strokovno in umetniško vodstvo AFS »France Marolt«; 7. priprava skupin iz Slovenije za Smotro folklor v Zagrebu (julija 1977); 8. priprava in režija V. srečanja izvirnih folkl. skupin v Ljubljani (24. junija); 9. organizacija 24. kongresa Zveze društev folkloristov Jugoslavije v Piranu (okt. 1977); 10. delo pri Odboru za plesno dejavnost Mestne zveze kult. organizacij; 11. postavitve plesov: Kozjanski plesi za folkl. skupino v Celju; Vzhodnoštajerski plesi za folkl. skupino Piran; Prekmurski plesi za Šaleško folkl. skupino, Velenje; Belokranjski plesi za ansambel Kolo, Beograd.

J. S t r a j n a r: 1. predavanje »Slov. ljudska pesem in načini petja« za folkl. skupino »Sava«, Kranj (seminar v Izoli, 22. apr.); 2. predavanja »Slov. ljudska pesem, Ljudska instrum. glasba in glasbila« na Mednar. letni šoli folklor na Badiji (Korčula), 14.—18. avgusta; 3. Glasb. priredba za »Kozjanske ples« za folkl. skupino Celje; 4. Glasb. priredba za »Prekmurske ples« za Šaleško folkl. skupino, Velenje.

M. T e r s e g l a v: Predavanje za podružnico Slavističnega društva Kamnik (26. maja): »Slovenska ljudska pesem danes«.

Objave:

Objave v strokovnih in drugih publikacijah:

Op.: ETop = Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja, Ljubljana 1975.

Z. K u m e r :

Ljudska glasba v Sloveniji. Muzička enciklopedija, 2. izd., 3. knj., Zagreb 1977.

Mati ali ljubica. Prispevek k razlagi balade o pastirju in čarovnicah. *Traditiones* 4/1975, Ljubljana 1977, 5—14.

Slovenska ljudska glasba. Glasbena mladina Slovenije, št. 1 in 2, 1977/78.

Nekaj kritičnih misli o XX. kongresu Zveze društev jugoslovanskih folkloristov v Novem Sadu 27. sept. — 1. okt. 1973. *Traditiones* 4/1975, Ljubljana 1977, 303—307.

(Red.) Jahresbibliographie der Volksballadenforschung. Annual Bibliography of Folk Ballad Research, 6. 1976. Hrsg. von der S. I. E. F. Kommission für Volksdichtung... durch Zmaga Kumer in Zusammenarbeit mit Rolf Wilh. Brednich und Jürgen Dittmar, Ljubljana 1977, 61 str.

13 ocen domačih in tujih strok. publikacij za *Traditiones* 4/1975, Ljubljana 1977, 319—320, 334—341, 356—362.

Joži Bertonclju v spomin. *Glasnik SED* 16/1976, št. 4. Ljubljana, febr. 1977, 66.

8. mednarodno posvetovanje o ljudskih baladah. Kopenhagen 27.—29. 8. 1976. *Glasnik SED* 16/1976, št. 4, Ljubljana, febr. 1977, 66.

2 oceni tujih strokovnih publikacij. *Glasnik SED* 17/1977, št. 2, 26—27.

M. R a m o v š :

Romarski vrtec. *Traditiones* 4/1975, Ljubljana 1977, 47—78.

Ples. ETop, Vprašalnica X. Ljubljana 1977, 105—127.

2 oceni domačih strokovnih publikacij. *Traditiones* 4/1975, Ljubljana 1977, 328—331.

Priložnostni članki v časopisih in koncertnih sporedih.

J. S t r a j n a r :

Ohcet na Koroškem. Gospodinjski koledar za l. 1978, Ljubljana 1977, 144—146.

Ljudska glasba na Krasu. Jadranski koledar, letnik 1978, Trst 1977, 154—159.

M. T e r s e g l a v :

Znanje o vremenu. ETop, Vprašalnica XI. Ljubljana 1977, 75—97.

Jenkov Knezov zet in ljudska balada o graščakovem vrtnarju. Traditiones 4/1975, Ljubljana 1977, 15—26.

Nove težnje (ob 16. letniku Glasnika SED). Delo 19/1977, št. 140 (18. junij), 6.

Poročilo s pomisleki. Glasnik SED 17/1977, št. 2, 24.

8 knjižnih ocen. Traditiones 4: Narodna umjetnost 15, Zagreb 1977; Glasnik SED 17/1977.

V. V o d u š e k

Oj, ti španič moj. Slovenska ljudska pesem s Sel na Koroškem. (Gramofonska plošča s komentarjem in narečno transkripcijo besedil.) RTV Ljubljana, Stereo-SAKOJ LP 1101 (1977).

Glasba. ETop, Vprašalnice X. Ljubljana 1977, 95—104.

Znanje o rastlinskem svetu. ETop, Vprašalnice XI. Ljubljana 1977, 41—62.

(Ured.) ETop, Vprašalnice III (Rokodelstvo - obrt; Industrija - rudarstvo; Gozdno gospodarstvo). Ljubljana 1977, 87 str.

(Ured.) ETop, Vprašalnice X (Jezik; Besedna umetnost; Branje; Glasba; Ples; Likovno obzorje). Ljubljana 1977, 140 str.

(Ured.) ETop, Vprašalnice XI (Viri znanja; Zdravilstvo; Znanje o rastlinskem svetu; Znanje o živalskem svetu; Znanje o vremenu; Zgodovinska zavest in geografsko obzorje; Tehnično znanje). Ljubljana 1977, 132 str.

(Pri t. 4—6 sourednika ETop: Slavko Kremenšek, Vilko Novak.)

M E D A K A D E M I J S K I O D B O R Z A Š T U D I J S O D O B N I H T E Ž E N J N A P O D R O Č J U N E K A T E R I H H U M A N I S T I Č N I H Z N A N O S T I

P o r o č i l o o d e l u v l e t u 1 9 7 7

V letu 1977 delo v medakademijskem odboru ni napredovalo. Razlog za to je med drugim dejstvo, da avtorji ne pošiljajo svojih referatov v določenem roku (vsaj na 8 področjih), ne povsem urejeno finančno stanje, občasna odsotnost predsednika MO, ki ni mogel v zadostni meri posvetiti svojega delovnega časa delu v MO, pomanjkanje ustreznega prostora za delo, dejstvo, da koordinatorji, ki so sprejeli v oceno že poslane referate, svojih ocen še niso izročili itn. Vendar se delo vsaj na tistih področjih, kjer je pretežno opravljeno, lahko sklene (npr. arheologija, arhitektura), za naprej pa morajo pristojni akademski organi sprejeti sklepe o nadaljnjem delu.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA MOLEKULARNE VEDE

Poročilo o delu v letu 1977

Poglavitno delo je nalagala organizacija drugega zasedanja ekspertov Unesca za kvantno kemijo ter priprava dokumentov za zasedanje in sklepnega poročila. Zasedanje je bilo od 6. do 8. julija na Bledu. Udeležilo se ga je 15 ekspertov (od 19 vabljenih) in vodja urada Unesca za znanstveno sodelovanje v Evropi prof. J. Jaz. Sprejeti so bili 4 mednarodni raziskovalni projekti v raznih področjih kvantne kemije in njenih aplikacij. V dveh bodo udeleženi tudi naši raziskovalci. Sklepno poročilo je bilo pred kratkim razposlano in je na vpogled pri akad. D. Hadžiju.

Izšle so 3 številke Information Bulletina v nakladi 100 izvodov in bile poslane udeležencem v regionalnem kooperativnem projektu molekularnih ved.

V sodelovanju s prof. G. Del Re-jem (Napoli) je bil zasnovan projekt »Interdisciplinarni pristop k površinam in površinskim fenomenom«. Prvi sestanek je bil od 23. do 25. junija v Rimu. Udeležilo se ga je 14 znanstvenikov iz 7 držav. Materiale za sestanek je pripravil odbor. Projekt je sprejet med prej omenjene, ki jih podpira Unesco.

Pri teh mednarodnih obremenitvah je dejavnost odbora v Jugoslaviji zaostala. Delno je za to krivo dejstvo, da doslej še niso vse akademije imenovalle svojih članov.

INSTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Poročilo o delu v letu 1977

Raziskovalni program inštituta financira RSS, področna skupnost za geologijo, rudarstvo in metalurgijo, področna skupnost za ekonomske in prostorske vede in skupnost za biomedicino; sofinancirajo pa ga tudi Zveza vodnih skupnosti Slovenije, Kulturna skupnost Postojna in THP Postojnska jama. Obsega preučevanje kraškega podzemlja (nosilec naloge je dr. Rado Gospodarič) s tremi podnalogami; te zajemajo vertikalno pretakanje vode v krasu, dinamiko in kronologijo kraških procesov ter pripravo osnovne speleološke karte Slovenije, ki je v 6. fazi. Druga naloga obsega geografijo krasa, (njen nosilec

je dr. Peter Habič), s posameznimi temami s področja temeljnega preučevanja razvoja krasa in intenzivnosti kraških procesov, preučevanja razširjenosti krasa ter njegovega ekološkega vrednotenja. Tretja naloga obsega ekologijo podzemeljskih kopenskih biocenoz v Sloveniji (nosilec je Egon Pretner); četrto področje pa je povezano z raziskovalnim delom Kraške muzejske zbirke, kot posebne delovne enote inštituta, ki jo vodi Meh-tilda Urleb.

Izvajanje programa je bilo povezano s terenskim delom, z laboratorijskimi analizami in preparacijami, s študijem literature, obdelavo podatkov in rezultatov raziskav. Rezultati so in bodo razvidni iz objavljenih del in sestavljenih letnih poročil. Precej raziskovalnega dela je bilo opravljenega tudi v zvezi s speleohidrološkimi raziskavami krasa, ki jih financira Zveza vodnih skupnosti Slovenije. Geodetsko je bil izmerjen teren v območju Najdene, Vranje in Tkalce jame. Opravili pa smo še druge občasne naloge po naročilu delovnih organizacij.

Pri izvajanju programa je sodelovalo 17 redno zaposlenih in 3 delno poleg zunanjih sodelavcev z Univerze, Geološkega in Geodetskega zavoda, Zveze vodnih skupnosti, Kemičnega inštituta Boris Kidrič v Ljubljani, Zavoda za hidrotehniko iz Sarajeva, Jamarske zveze Slovenije in drugih raziskovalnih ustanov doma in v tujini. Posebej je omeniti povezanost inštituta z gospodarskimi in družbenopolitičnimi organizacijami, med njimi s THP Postojnsko jamo, Raziskovalno in Kulturno skupnostjo občine Postojna in drugimi. Inštitut so kot vsako leto obiskovali številni domači in tuji gostje.

Raziskovalni program inštituta je usmerjal njegov znanstveni svet, ki je pod predsedstvom akademika S. Plešiča sprejemal študije za objavo v Krasoslovnem zborniku ter izbral nekaj novih sodelavcev. Pri inštitutu so redno zaposleni znanstveni svetnik, višji znanstveni sodelavec, strokovni svetnik, višji strokovni sodelavec, pet asistentov, trije strokovni delavci, višji tehnični sodelavec, višji knjižničar, tajnica, jamski vodnik in snažilka. S polovičnim delovnim časom so zaposleni višji strokovni sodelavec, administratorka, snažilka, občasno pa je zaposlen tudi čuvaj razstavnih zbirk.

Kraška muzejska zbirka je izvajala raziskovalni in razstavni program po dogovoru z ustanovitelji, tj. SAZU, Kulturno skupnostjo in THP Postojnsko jamo. Raziskovanje je teklo v Postojnskem jamskem sistemu s preučevanjem recentnih in fosilnih kraških procesov z namenom, da dobimo gradivo za bodoči Kraški muzej v Postojni, zastavljeni program pa je bil izpolnjen z desetimi razstavami, ki si jih je v inštitutskih prostorih

ogledalo okoli 6000 občanov in tujcev. Med razstavami naj posebej omenimo prikaz življenja kapnikov, ki je vzbudil med obiskovalci živo zanimanje, kot tudi spominsko razstavo ob 100-letnici rojstva postojnskega rojaka dr. Lojzeta Kraigherja, ki je bila prirejena skupaj z Mestno knjižnico Postojna. Muzejski delavci so opravljali še redno interno delo, dopolnjevali kartoteke in fototeko, preparirali muzejske predmete in skrbeli za zbirko v Postojni, Predjami in v gradu Premu. Prav tako so vzdrževali stike z muzejskimi ustanovami na Primorskem in v ostali Sloveniji. Dosti dela je bilo vložena tudi v pripravo novih razstavnih panojev.

Za upravne posle inštituta in stike z upravo v Ljubljani sta bila zadolžena upravnik dr. Peter Habič in njegov pomočnik dr. Rado Gospodarič. Pri SDS SAZU in njenih komisijah so bili delegati Andrej Kranjc in T. Novak ter France Šušteršič, pri sindikatu pa Janja Hladnik in Ivan Kenda. Delegat OO ZKS je bil dr. Rado Gospodarič. Tajniške, personalne in pisarniške posle je izvrševala tajnica Katja Benčič, ki je v preteklem letu registrirala 1400 uradnih dopisov, pomagala pri izdelavi 17 poročil o raziskovalnem delu ter opravljala tajniške posle za 3. SUWT in Občinsko raziskovalno skupnost Postojna, ki ima sedež pri inštitutu.

Za knjižnico je bila zadolžena višja knjižničarka Maja Kranjc. Knjižnica je v letu 1977 pridobila 735 novih enot, skupno jih ima 16.000. Posebej je treba šteti še Perkovo knjižnico s 1366 enotami in 1346 enot bivšega Notranjskega muzeja, kar je bilo na novo katalogizirano. Knjižnica je izposodila 349 del notranjim in zunanjim uporabnikom, 58 del pa je bilo izposojenih drugim bibliotekam. Kranjčeva je posredovala 77 dopisov, dopolnjevala obstoječo bibliografijo, izdelovala stvarne kartoteke in obdelovala tekoči prirastek knjig. Po potrebi je opravljala še tajniške posle, sodelovala pa je tudi pri terenskem delu v Postojnski in Planinski jami. Vodila je izdajo publikacij 3. SUWT in opravljala prevajalske posle.

Višji tehnični sodelavec Vladoša Elesini je izdelala 108 speleoloških kart 5. in 6. faze, 100 različnih drugih načrtov in skic v zvezi z raziskovalnimi temami, sodelovala je pri pripravljanju razstav ter arhivirala kartografsko gradivo. Ravnala je s kopirnim strojem, kjer je naredila okoli 1000 kopij raznih načrtov.

Strokovni delavec Ivan Kenda je v povezavi z Jamarsko zvezo Slovenije urejal Kataster kraških pojavov. Sprejel in arhiviral je 146 zapisnikov o novo najdenih objektih ter še 481 raznih drugih katastrskih enot. Inštitutski sodelavci so od tega

prispevali 34 oziroma 203 enote. I. Kenda je pripravil arhivsko gradivo za 6. fazo speleološke karte Slovenije, kjer je izločil 470 kraških jam in jih vnesel na topografske podlage listov Ljubljana 1, 2, 3 in 4, Celje 1, 2, 3 in 4, Rogatec 1, 2, 3 in 4. Sodeloval je pri pripravi razstave življenje kapnikov, pri terenskem delu in posebej pri geodetskih izmerah Najdene, Vranje in Tkalce jame, o čemer je izdelal ustrezno poročilo. Pri tem delu in drugih tehničnih ter terenskih nalogah je sodeloval tudi jamski vodnik A. Vadnjal.

Strokovni delavec Jurij Hajna je opravljal številne tehnične posle pri vseh razstavah in internem delu Kraške muzejske zbirke, pomagal pri arheološkem izkopavanju in topografiji ter pri terenskem delu v zvezi z drugimi raziskovalnimi deli.

Strokovni delavec Tone Novak je po vrnitvi iz JLA februarja 1977 delal pri biospeleoloških raziskavah v kabinetu in na terenu. Sodeloval je pri raziskovalni temi o kopenskih podzemljskih biocenozah, kjer je skupaj z Valerijo Kuštor pripravil dolgoročni delovni program ter opravil 1. fazo tega raziskovanja. Ekološke študije so obsegale pilotski ulov favne v talnih plasteh v Predjami in Planinski jami ter v jamah na Štajerskem. Sodeloval je tudi pri izdelavi speleološke karte Celje 2. Zahtevno delo je bilo povezano z različnimi tehničnimi opravili, vzorčevanjem prsti, terenskimi in laboratorijskimi meritvami.

Upravnik inštituta znanstveni svetnik dr. Peter Habič je svoje raziskovalno delo usmeril na tri področja. Preučeval je razporeditev, obliko in gostoto kraških globeli na izbranih kraških predelih od Istre do Alp. Rezultate tega študija je pripravil za objavo v Geografskem vestniku. Nadaljeval je s študijem valorizacije krasa in kraških voda v porečju Ljubljance in Notranjske Reke ter pripravil poročila o prvi fazi teh raziskav, ki jih financira Zveza vodnih skupnosti Slovenije. Sodeloval je tudi pri opazovanju in sledenju voda v Postojnskem krasu, kjer je bilo izvedeno dvoje barvanj, prvo v zvezi s preučevanjem samočistilne sposobnosti podzemljske Pivke v organizaciji Zavoda za hidrotehniko GF iz Sarajeva, drugo pa v zvezi s preučevanjem vertikalnih curkov v Planinski jami. Speleološko delo je bilo med drugim povezano z izdelavo listov osnovne speleološke karte Ljubljana 4, Celje 3 in 4, ki obsegajo osamljeni kras Posavskega hribovja. Za objavo v Acta carsologica je skupaj z dr. Radom Gospodaričem pripravil razpravo o kraških pojavih Cerknškega jezera. Za zbornik ob 500-letnici Loža je napisal krajši prispevek o geografskih značilnostih Loške doline. Precej časa je porabil za organizacijske zadeve, posvetovanja in razna strokovna poročila v zvezi z vodno oskrbo in zaščito

krasa. Junija je s sodelavci obiskal kraške predele in nekatere ustanove v Švici in Nemčiji, oktobra pa se je udeležil 7. mednarodnega kongresa v Sheffieldu in simpozija o tropskem krasu v Oxfordu. Med drugim je spremljal po krasu geomorfologa Nguyen Xuan Daa iz Vietnama in prof. dr. Paula Williama iz Nove Zelandije.

Višji znanstveni sodelavec dr. France Habe je pred odhodom v pokoj marca 1977 preučeval starost sige v Predjami in Škocjanskih jamah ter skupaj z drugimi avtorji (I. Gamsom, R. Gospodaričem in W. H. Frankejem) pripravil ustrezno razpravo za tisk. Opravljal je tudi posle predsednika Območne raziskovalne skupnosti za Postojno, Cerknico in Ilirsko Bistrico.

Višji znanstveni sodelavec dr. Rado Gospodarič je preučeval generacije sige v nekaterih kraških jamah Slovenije in vzroke podiranja kapnikov v kraških jamah. Pri tem so relativne in absolutne datacije sige pokazale, da imamo v naših jamah razvite sige iz holocena, postglaciala in würmskega stadiala oziroma würmsko-riškega glaciala. Te sige se razlikujejo po oblikah in hitrosti rasti. Podrti kapniki v jamah so sestavljeni iz več generacij sige, podiranje pa je bilo najbolj intenzivno v postglacialni dobi. Uporabljene metode raziskav so za slovenski prostor nove, dosednji rezultati pa odpirajo široke možnosti za nadaljnje uspešno preučevanje take vrste. Izdelal je speleološke karte Celje 2 ter Rogatec 1, 2, 3 in 4, ki obsegajo 120 tipkanih strani in obravnavajo kraške pojave panonskega dela Slovenije, kjer je zakrasel posebno miocenski litotamnijski apnenec.

Skupaj z dr. P. Habičem je na novo obdelal dosedanje znanje o kraških pojavih Cerkniskega jezera in polja v posebni razpravi, ki je sprejeta za tisk v *Acta carsologica* 8. Tu so zajete sintetične ugotovitve o nastanku in razvoju tega največjega in najbolj znanega slovenskega kraškega polja. S sodelavci je uredil publikacije »Predavanja 3. SUWT, 2. knjiga in poročila 3. SUWT, 5. številka, Naše jame, 18 (1976) ter poročila za Raziskovalno skupnost za leto 1977.

Upravni posli so obsegali administrativne naloge pri inštitutu v Postojni in SAZU v Ljubljani; bil je predsednik strokovnega sveta Kraške muzejske zbirke; pripravil je osnove za razstavo Življenje kapnikov in spremne tekste vodnikov za Prvi idejni načrt o Kraškem muzeju. Bil je aktivni član znanstvenega sveta inštituta ter drugih strokovnih in družbenopolitičnih organizacij v Postojni in Ljubljani. Na inštitutu in po krasu je vodil številne domače in tuje goste.

Strokovni svetnik Mehtilda Urleb je vodila Kraško muzejsko zbirko ter ustvarjalno sodelovala pri načrtovanju in pripravah

različnih razstav in drugem muzejskem delu. Poleg tega je nadaljevala z arheološko topografijo Bloške planote in Hrušice ter z arheološkim sondiranjem okoli cerkve v Žerovnici in na Uncu, kjer so najdbe in drugi rezultati pokazali obstoj človekove naseljenosti še pred doslej znano dotacijo. S tem je dopolnila obstoječe vire materialne kulture iz cerkniške in loške doline, kamor sodi tudi leto poprej odkopano arheološko gradivo iz Starega trga, ki ga je inventarizirala s predmetno kartoteko in fototeko ter sestavila ustrezno poročilo za RSS.

Upokojeni višji strokovni sodelavec Egon Pretner je bil zaposlen s skrajšanim delovnim časom. Obdeloval je bogato slovnostvo ter zbiral in urejal biološko gradivo iz več kot 700 jam za razpravo o podzemski koleopterski favni Slovenije, ki obsega okoli 300 tipkanih strani. Za objavo pri JAZU v Zagrebu je oddal opis novega, izredno zanimivega roda *Lovricia jalzici* iz Gospodarske pečine pri Vrliki. Nadalje je določil in deloma tudi prepariral favno iz jam Popovega polja ter mnoge vodne hrošče iz potokov pri rudniku urana v Žirovskem vrhu. Terensko delo je opravljal v jamah Jelovice in Ratitovca ter na Vlasulji, Volujaku in Zelengori, v Veliki Paklenici, v Liki in na Korčuli, vse skupaj z biologi biološkega inštituta SAZU. Kot podpredsednik Jugoslovanskega entomološkega društva se je udeležil redne letne skupščine in simpozija v Tjentištu ter srečanja avstrijskih, italijanskih in slovenskih entomologov v Piancavallu v Italiji.

Višji strokovni sodelavec Jože Čar je bil nastavljen pri inštitutu s 1. julijem 1977. V pol leta je sestavil vsebinski koncept Kraškega muzeja in program študija o geoloških osnovah krasa v Sloveniji kot eni izmed tem v raziskovalnem programu Kraške muzejske zbirke. Poleg priprav za razstavo Življenje kapnikov in drugih, je sodeloval pri pripravi idejnega načrta za umetni vpadnik iz udornice Globoščak v rov Tkalce jame za sifonom. V poročilu »Osnove za rudarsko oceno preboja Globoščak-Tkalca jama« je navedel, da izdelava nameravanega preboja z geološke plati ni problematična. Geološko je kartiral požiralnike in njihovo zaledje ob severnem obrobju Planinskega polja med Grčarevcem in Lazami ter ugotovil, da so požiralniki v krednem apnencu razviti v glavnem ob odprtih prečnodinarskih prelomih, v zgornjetriasnem dolomitu pa so nastali predvsem ob lezikah. Študiral je tudi paleokraške pojave na Idrijskem ter delal na prijavljeni doktorski tezi »Razvoj srednjetrojskih sedimentov v idrijskem tektonskem jarku«.

Asistent mag. Andrej Kranjc je dokončal obsežno delo »Razvoj krasa v Ribniški Mali gori«. Tu je podrobneje obdelal fi-

zično geografske in speleološke pojave ter na podlagi analiz skušal določiti sedanji in pretekli hidrografski in geomorfološki položaj Male gore na razvodju Kolpe in Krke. Obdelal je tudi dva lista (Celje 1 in Ljubljana 2) speleološke karte, kjer večina krasa sodi k Savinjskim Alpam in alpskemu predgorju. Zbrani in pregledno urejeni speleološki podatki zajemajo tudi številne nove raziskave in ugotovitve o razvoju jam v tem delu Slovenije. V sodelovanju z Janjo Hladnik je podrobneje obdelal fluvio-glacialne sedimente iz Jame v Strašilu pri Bohinju, o čemer je poročal na mednarodnem speleološkem kongresu v Angliji. V manjši meri je sodeloval pri pripravi geomorfološke karte Slovenije in pri preučevanju poplavnih področij Slovenije, vse skupaj z geografijo Univerze in SAZU v Ljubljani. Na Filozofski fakulteti, PZE za geografijo v Ljubljani je uspešno dokončal podiplomski študij.

Asistent Valerija Kuštor je študirala in sestavljala kartoteko bioloških publikacij v zvezi z raziskavami in merjenjem občutljivosti oči jamskih hroščev *Laemostenus schreibersi*. Mikroskopirala je jamske hrošče drobnovratnike *Leptodirus hohemwarti* ter opravljala potrebna druga laboratorijska in tehnična dela. Skupaj s T. Novakom je delala preferenčne poskuse pri ulovu živali v talnih plasteh kraških jam, pri ekološkem poskusu ugotavljanja robnega efekta v Predjami, pri favnistični in ekološki obdelavi osamljenega krasa pri Radljah ob Dravi, pa tudi pri poskusu časovnega ulova živali v pasti v Planinski jami. Skupaj sta izvajala prvo fazo raziskovalne naloge pri sistematičnem pregledu kopenske favne v jamah severovzhodne Slovenije, kjer so naloge zahtevale trikrat po dvanajst dni trajajoče terensko delo in vmesno laboratorijsko obdelavo nabranega materiala. Informativni članek o izhodiščih in pristopu k ekološkim raziskavam podzemeljskih kopenskih biocenoz Slovenije je v tisku, sestavljeno pa je tudi poročilo o 1. fazi tega raziskovalnega dela.

Asistent ing. Janja Hladnik je nadaljevala s študijem vertikalnega pretakanja kraške vode v Planinski in Postojnski jami. Z na novo sestavljenimi in posebej prirejenimi lijaki in registriranimi napravami je tedensko nadzorovala pretok v jamah, v laboratoriju pa sproti analizirala kemične lastnosti prenikajoče vode. Zanimive podatke je skupaj z rezultati sledilnega poskusa obdelala v posebnem poročilu, ki daje koristne napotke za nadaljnji študij. Vodila je tudi dela v laboratoriju in pri dopolnjevanju njegove opreme. Za podiplomski študij je izkoristila enomesečni študijski dopust, za magistrsko nalogo pa ima odobreno temo z naslovom »Porazdelitev nekaterih elementov

pri odlaganju sige v kraških jamah« pod mentorstvom prof. S. Gomiščka. Bila je predsednica SO sindikata in se je udeležila več seminarjev v okviru občinskega sindikalnega sveta ter sej v Ljubljani.

Asistent Janez Rebec se je v 8 mesecih, kolikor je bil zaposlen pri inštitutu, seznanjal z njegovim načinom dela in osnovnimi dejavnostmi. Študiral je literaturo ter karte in specifične probleme geografije krasa. Pri raziskovalni nalogi Geografija krasa je sodeloval s poskusom geografskega vrednotenja kraške občine Cerknica, kjer je primerjal prirodne osnove in družbenogeografske pojave na podlagi kart in obsežnega statističnega gradiva. Sodeloval je pri merjenju Tkalce, Najdene in Vranje jame ter pri raziskavah jam na Domžalskem krasu za speleološko karto Slovenije.

Asistent France Šušteršič je v okviru Speleološke karte Slovenije kartiral in obdelal podatke za liste Ljubljana 1 in 3. Sestavil je ustrezna tolmača in prav tako geološke osnove za več drugih listov 6. faze te naloge. V raziskovalnem programu je dokončal temo »Geomorfološki razvoj zatrepnih dolin Planinskega polja«, kjer je uspel podrobneje dokumentirati in podpreti z novimi dokazi geomorfološko dogajanje v območju Planinskega polja in Postojnskih vrat. Pri temi »Vzroki podiranja kapnikov v kraških jamah« je sodeloval pri delu v Postojnski jami ter pri geomehanskih preiskavah vzorčne sige. Analiziral je fosilne naplavine ob Cerkniškem polju ter sodeloval pri geodetskih meritvah Vranje in Najdene jame. Z matematično obdelavo numeričnih podatkov je sodeloval pri drugih raziskovalnih nalogah inštituta, posebej pa je izdelal »Uvod v speleometrijo«, kjer obravnava postopke teorije informacij ter sploh numerične metode v speleologiji.

Udeležba na znanstvenih kongresih in sestankih:

Od 5. do 11. 6. so dr. Rado Gospodarič, dr. Peter Habič, Andrej Kranjc, Janez Rebec, Janja Hladnik, Valerija Kuštor in Tone Novak bili na strokovnih srečanjih na Univerzi Bern, Karlsruhe in Inštitutu za radiohidrometrijo v Münchnu.

Od 11. do 24. 9. 1977 so se 7. mednarodnega speleološkega kongresa v Sheffieldu in simpozijev v Bristolu, Lancastru, Oxfordu in Cardiffu udeležili dr. Rado Gospodarič in Janja Hladnik, Andrej in Maja Kranjc, dr. Peter Habič ter Tone Novak in Valerija Kuštor.

Od 16. do 21. 11. 1977 se je dr. Rado Gospodarič udeležil znanstvenega sestanka za pripravo 4. simpozija o sledenju podzemeljskih voda na Tehnični visoki šoli v Bernu.

Javna predavanja:

R. G o s p o d a r i č

Vzroki podiranja kapnikov v kraških jamah, Slovensko geološko društvo.

Siga v kraških jamah, Planinsko društvo Gorica.

Neue Ergebnisse bei den hydrogeologischen Forschungen des klassischen Karstes, Univerza Karlsruhe.

The Collapse of Speleothems in the Postojna Cave System, 7. medn. speleološki kongres, Schefield.

Karsthydrological Results of the Water Tracing Test 1975 in the Ljubljana River Basin, 7. medn. speleološki kongres, hidrološki simpozij Bristol.

Pomembnejši obiski:

22. 2. 1977: Slovesne otvoritve razstave ob 100-letnici rojstva dr. Lojza Kraigherja so se med drugimi udeležili S. Kraigher, L. Šentjurec, B. Kreft, A. Kuhelj, B. Zupančič; Inštitut so obiskali: 22. 3. — Glavni tajnik SAZU akd. Gorazd Kušej ter upravni direktor Bojan Plavec; 18.—27. 4: Skupina hidrologov Zavoda za hidrotehniko GF Sarajevo in Škole narodnog zdravlja iz Zagreba pod vodstvom prof. dr. N. Lipoldove in prof. dr. N. Preka; 26. 5. Mednarodna jugoslovansko-avstrijska komisija za Dravo pod vodstvom predsednika ing. L. Goriška; 17. 6. Prof. dr. D. Dimitrijevič, dr. M. Dimitrijevič, dr. M. Markovič iz Rudarsko geološke fakultete iz Beograda; 18. 7. prof. Carlo Finochiaro, predsednik Speleološke zveze Italije; 19.—21. 7. Mohamed A. Farjadi, Bureau of Parks and Res. Dept. of the Environment, Teheran, Iran; 30. 8. Predsednik znanstvenega sveta Inštituta za raziskovanje krasa, akad. Svetozar Ilešič; 3.—15. 10. geomorfolog Nguyen Xuan Dao iz Akademije znanosti SR Vietnam; 18.—20. 10. Prof. dr. Paul Williams iz Univerze Auckland, Nova Zelandija; 13. 12. Skupina petih strokovnjakov za gradnjo hidroelektrarn na krasu iz SR Vietnam v organizaciji ZAMTES-a; 17. 12. Skupina študentov geografije PA iz Ljubljane pod vodstvom prof. dr. J. Kunaverja in 22. 12. Skupina petih članov Kitajske akademije znanosti v spremstvu akad. M. Tišlerja.

Objave:

R. Gospodarič:

The Collapse of the Speleothems in the Postojna Cave System. Proceedings of the 7th International Speleological Congress, 223—225, Sheffield.

R. Gospodarič, Vlasta Nečimer, P. Habič in Mehtilda Urleb:

Kraški muzej pri Postojnski jami, prvi idejni načrt. Vodnik, 2, 1976, Inštitut za raziskovanje krasa SAZU, Postojna.

P. Habič, R. Gospodarič, F. Habe, A. Kranjc, F. Šušteršič:

Osnovna speleološka karta Slovenije, 3. nadaljevanje. Naše jame, 18 (1976), 55—62, Ljubljana.

J. Čar:

Svetovna kriza živega srebra. Idrijski razgledi, 1976, 1—8.

Prilagajanje velikih proizvajalcev živega srebra razmeram na svetovnem trgu. Idrijski rudnik bo začasno ustavil proizvodnjo. Razmere na svetovnem trgu živega srebra stagnirajo. Idrijski razgledi, (1976), 1—10, Idrija.

A. Kranjc:

Poskus valorizacije kraških votlin v občini Kočevje z naravovarstvenega vidika. Varstvo narave, 9, 3—20, Ljubljana.

Dr. Alfred Šerko — speleolog in raziskovalec krasa (1910—1948). Naše jame, 18 (1976), 3—10, Ljubljana.

Les grandes cavités mondiales — Yougoslavie. Spelunca, 2, supplément, 61—64, Paris (Soavtorja S. Božičević in I. Kenda).

Najstarejši objavljeni načrt kraške jame. Proteus 39/7, 266—267, Ljubljana.

Jama v Strašilu. Planinski vestnik, 77/3, 176—178, Ljubljana.

Bleahu D. Marcian — Morfologia carstica (knjižno poročilo). Naše jame, 18 (1976), 106—107, Ljubljana.

Janja Hladnik in A. Kranjc:

Fluvio-glacial Cave Sediments — A Contribution to Speleochronology. Proceedings of the 7th International Speleological Congress, 240—243, Sheffield.

T. Novak in N. Sivec:

Biološke raziskave v pegmatitnih jamah pri Ravnah. Naše jame, 18 (1976), 39—45, Ljubljana.

Biological Researches of Pegmatite Caves in Slovenia. Proceedings of the 7th International Speleological Congress, 328—331, Sheffield.

E. Pretner:

On the ecology of the allegedly cavernicolous beetles, with remarks on the classification of the alleged cave fauna. Proceedings of the 6th International Congress of Speleology, 2, 221, Praha.

E. Pretner in K. Absolon:

Geschichte der biospeläologischen Forschungen in Bosnien, Herzegowina und angrenzenden Gebieten. Glasnik Zemaljskog muzeja, 15, (1976), 243—253, Sarajevo.

Br. Jalzić in E. Pretner:

Prilog poznavanju faune koleoptera pečina i jama Hrvatske. Krš Jugoslavije JAZU, 9/5, 259—271, Zagreb.

F. Šušteršič:

Preračunavanje jamskih poligonov z žepnim računalnikom TEXAS SR 51-A. Naše jame, 18 (1976), 46—54, Ljubljana.

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA

Poročilo o delu v letu 1977

Tudi v letu 1977 smo posvetili največ pozornosti nalogi, ki poteka od leta 1971 pod naslovom »Geografija poplavnih območij na Slovenskem« in jo vodi akad. Svetozar Ilešič. Po predvidenem programu za tretjo etapo smo končali s proučevanjem doline Krke od Bele Cerkve navzdol (dr. Milan Šifrer, dr. Franc Lovrenčak, Milan Natek, dr. Marjan Žagar), porečja Rižane in Badaševice (Dušan Plut), porečja Dragonje (Milan Orožen Adamič) ter Grosupeljske kotline (dr. Drago Meze). Rezultati tega našega dela so štirje elaborati s skupaj 476 stranmi ter z 221 kartami, diagrami in slikami, ki smo jih 15. novembra 1977 predali Raziskovalni skupnosti Slovenije v oceno.

Poleg tega smo v letu 1977 začeli tudi z uresničevanjem četrte etape našega programa, s katerim želimo v letih 1977 in 1978 proučiti poplavna področja na Planinskem polju (dr. Ivan Gams), v porečju Hudinje (Milan Natek), v dolini Rašca z Dobrepoljem (dr. Drago Meze), na Kočevskem polju (Andrej Kranjc) ter na Ljubljanskem barju (Marko Kolbezen, dr. Milan Šifrer).

Uspešno je potekalo delo tudi na nalogah z naslovi: »Redna vsakoletna merjenja ter proučevanja Triglavskega ledenika ter Ledenika pod Skuto« (Milan Šifrer), »Geografsko proučevanje

posledic potresa v severozahodni Sloveniji« (Milan Orožen Adamič), »Geografsko vrednotenje prirodnega okolja za potrebe regionalnega planiranja na primeru Domžal in okolice« (Milan Orožen Adamič), »Razvoj hribovskih kmetij v Gornji Savinjski dolini po letu 1967« (dr. Drago Meze), »Zemljiško posestna struktura v Spodnji Savinjski dolini« (Milan Natek), »Aplikacija kartografskih metod na primeru razvoja naselij v občini Kamnik« (Marko Žerovnik). Podroben opis opravljenega dela na teh nalogah bo zajet v poročilih posameznih strokovno-znanstvenih delavcev.

Dr. Valter Bohinec je dopolnjeval geografsko bibliografsko kartoteko Slovenije z novejšo geografsko ter geografiji sorodno literaturo.

Izšla je 16. knjiga Geografskega zbornika z razpravami: Franc Lovrenčak, Zgornja gozdna meja v Kamniških Alpah v geografski luči v primerjavi s Snežnikom; Ivan Gams, O zgornji gozdni meji na jugovzhodnem Koroškem; Milan Šifrer, Geografski učinki žleda v gozdovih okrog Idrije in Postojne.

Upravnik inštituta akademik dr. Svetozar Ilešič je poleg upravniškega dela kot glavni urednik Geografskega zbornika lektoriral in uredil gradivo za 17. knjigo zbornika, aktivno pa je sodeloval tudi pri vodenju ter usmerjanju dela pri raziskovalni nalogi »Geografija poplavnih območij na Slovenskem«, katere nosilec je.

Drago Meze je sodeloval pri dveh raziskovalnih nalogah, ki ju ima inštitut prijavljeni pri RSS: »Geografija poplavnih območij na Slovenskem« (nosilec akademik prof. dr. Svetozar Ilešič) in »Razvoj hribovskih kmetij v Gornji Savinjski dolini po letu 1976« (nadaljevanje), katere nosilec je sam.

Pri prvi nalogi je proučeval dve območji, Grosupeljsko kotlino ter porečje Rašice z Dobropoljem. V Grosupeljski kotlini je končal s terenskimi proučevanji in izdelal elaborat, ki je bil skupaj z drugimi poslan RSS v pogodbeno določenem roku. Proučitev poplavnih območij v porečju Rašice z Dobropoljem je po pogodbi z RSS dveletna in naj bi bila dovršena konec leta 1978. V tekočem letu so bila začeta pripravljalna dela, izvršen je bil informativni orientacijski terenski ogled območja in pregledani učinki ekstremne povodnji ter njen obseg 23. avgusta 1977: poplavna voda je v večjem obsegu zalila danjo ravnico, podaljšala tok od požiralnika v Ponikvah v severozahodni del Dobrega polja, samostojno poplavila osrednji del Dobropolja v Mlakah med Brezjem in Potiskavcem, na več krajih zalila ceste, jih trgala in povzročila zaporo v prometu (v Robu, v Mišjem

dolu, zahodno od Ponikev in južno od Kneja v Velikem logu). Glavno terensko delo je predvideno za leto 1978.

Poglavitno delo pri nalogi »Razvoj hribovskih kmetij v Gornji Savinjski dolini po letu 1967« je Meze usmeril na terenski ogled večjega dela hribovskih kmetij ter na dopolnjevanje in kompletiranje statističnih podatkov, ki kažejo najnovejše stanje. V 43 terenskih dneh je pregledal 280 kmetij, kar je 56 % vseh hribovskih kmetij v proučevani pokrajini; na terenu je med drugim preveril in dopolnil tudi vse predhodno zbrane podatke v zadrugi in na matičnih uradih. Večjih popravkov in dopolnitev so bili deležni zlasti podatki o prebivalstvu, o stanju kmetijske mehanizacije ter o gospodarskih poslopih: pri prvih zato, ker obstajajo na matičnih uradih le podatki o prebivalstvu, ki je na kmetijah prijavljeno, ne pa tudi o njegovi poklicni usmerjenosti, ki je za značaj študije zelo pomembna (čiste in mešane kmetije), pri drugih pa zato, ker opremljenost s kmetijskimi stroji in preurejanje hlevov hitro narašča, zato so že eno leto stari podatki zastareli.

Iz dosedanjega dela je že mogoče izluščiti nekatere zanimive sklepe. Tu bodo navedeni le pomembnejši.

Povezava s cestami daje tudi prebivalcem hribovskih kmetij možnosti zaposlitve v neagrarnih dejavnostih in tako je danes le še 63 % čistih kmetij, to je kmetij, katerih člani ožje rodbine (starši, otroci) se preživljajo samo s kmetijstvom. Najbolj agrarne so kmetije na Solčavskem (80 %), nekaj manj v zaledju Ljubnega (72 %), v kategorijo 60—70 % so uvrščene kmetije v Lučki pokrajini in v Rovtu pod Menino ter na Čreti, vsa druga območja s hribovskimi kmetijami pa sodijo v kategorijo 50—60 %. Po zakonu je trenutno nezaščitenih hribovskih kmetij v Gornji Savinjski dolini 15 %; presenetljivo veliko jih je v porečju gornje Drete do Gornjega Grada (30 %), najmanj pa v zaledju Ljubnega (6 %) in na Solčavskem (9 %). Odras usmerjanja na intenzivno tržno živinorejsko proizvodnjo, zlasti mlečno, so tako imenovane usmerjene kmetije. V vsej proučevani pokrajini je teh 35 % od vseh hribovskih kmetij. Daleč največ jih je v Poljanah nad Rečico (56 %), ne mnogo manj na Solčavskem, sledi obrobje Mozirske kotlinice s 44 %, nato kmetije v porečju gornje Drete (40 %), najmanj pa jih je v Rovtu in na Čreti (10 %). Število usmerjenih kmetij pa še naprej hitro raste. Skoraj vse usmerjene kmetije imajo modernizirane hleve (33,5 % od vseh kmetij), znatno število med njimi pa je takih, ki imajo tudi že popolno kmetijsko mehanizacijo, prilagojeno hribovitemu in celo gorskemu svetu (15 %). Tudi v tem močno izstopa Solčavsko (58 % kmetij ima modernizirane hleve, 38 %

pa popolno kmetijsko mehanizacijo), sledi Lučka pokrajina (42 % oziroma 16 %), tej porečje gornje Drete s 34 oziroma 12 %, nato obrobje Mozirske kotlinice (24 %, 15 %), itd. V glavnih obrisih je bilo tudi že možno ugotavljati perspektivnost hribovskih kmetij, upoštevajoč več pokazovalcev: nasledstvo in urejeni lastninski odnosi, moški potomci, delovna sila s posebnim ozirom na možnost upravljanja s kmetijskimi stroji, velikost kmetije, dostopnost oziroma oddaljenost od tržišča, stopnja kmetijske mehanizacije, trdnost kmetije glede na vire dohodka (čisti iztržek od mleka, mesa, lesa, eventualno od kmečkega turizma in iz drugih manj pogostnih virov). V kategorijo najperspektivnejših kmetij šteje 21 % vseh hribovskih kmetij, največ na obrobju Mozirske kotlinice (32 %), sledi Solčavsko s 24 %, nato porečje gornje Drete (23 %), Lučka pokrajina s 16 % in zaledje Ljubnega z odstotkom manj. Nasprotje tej kategoriji so brezperspektivne kmetije, ki bodo prej ali slej propadle. To so predvsem kmetije s starimi ljudmi brez nasledstva, torej brez dediča, ki bi kmetijo prevzel. Takih je v vsej pokrajini 36 ali 7,3 % vseh hribovskih kmetij. Na najslabšem so Poljane s 25 %, tem sledi zaledje Ljubnega (13 %), v Rovtu in na Čreti jih je 10 %, na Solčavskem 9 %, v Lučki pokrajini 6,5 %, najmanj pa na obrobju Mozirske kotlinice (3,5 %) in v porečju gornje Drete (1,9 %). Med obema naznačenima skupinama je več vmesnih kategorij. Posebna skupina pa so mešane kmetije, ki jih je 37 % od vseh hribovskih kmetij. Več jih je tam, kjer so hribovska območja bliže industrijskim središčem (Nazarje, Velenje, Kamnik), takó zaledje Rečice s 50 % in obrobje Mozirske kotlinice ter porečje gornje Drete (47 %), najmanj pa jih je na Solčavskem (20 %), v hribovskem zaledju Ljubnega (28 %) in v Lučki pokrajini (33 %); v zadnje imenovanih treh območjih je izven kmetijstva veliko zaposlenih pri profesionalnem gozdnem delu, kar velja posebej za Lučko pokrajino.

Milan Natek je opravil v letošnjem letu večino terenskega dela, ki je bilo povezano z družbenogeografskim proučevanjem poplavnih območij v porečju Krke pod Otočcem. O tem je pripravljen tudi ustrezno sklepno poročilo.

Delo na poplavnih območjih ob Krki je ponovno opozorilo na koristnost, pomembnost in potrebnost kompleksnega proučevanja teh predelov. Osnovni rezultati proučitve so pokazali na izredno močno vlogo nekaterih prirodnih danosti pri današnjih načinih preoblikovanja podeželja. Kakor so bili prenekateri človeški posegi že v preteklosti tako so še danes namenjeni izboljšanju naravnih prilik na zamočvirjenih območjih (predvsem v porečju levih Krkinih pritokov) ter omejevanju poplavnih

predelov (npr. regulacije, ureditev drobnega omrežja osuševalnih kanalov, utrjevanje rečnih bregov, gradnja in vzdrževanje jezov in mlinščic itd.). Z najrazličnejšimi človekovimi dejavnostmi na poplavljenem svetu kakor tudi v njegovem neposrednem zaledju so bila porušena dotedanja razmerja in soodvisnosti med prirodnimi prvinami okolja. Podoba je, da je sleherni večji in pomembnejši človekov poseg v pokrajino terjal od njega istočasno tudi stalno skrb za vzdrževanje novo vzpostavljenega ravnotežja med posameznimi prvinami (geografskega) okolja.

Na proučevanem območju Krke je bila pogonska moč poto- kov namenjena predvsem izrabi v mlinarskih in žagarskih dejavnostih. Ugotovljenih, kartiranih in razčlenjenih je bilo 192 obratov na vodni pogon, ki so bili naseljeni v 204 zgradbah oziroma stavbah. Med njimi je bilo 27 žag. Danes obratuje le še 42 mlinov in 4 žage. Od tega delajo redno še 3 žage in 12 mlinov, vsi drugi obrati pa le občasno ali samo za domače potrebe. Po letu 1960 je prenehalo z delom kar 37 % ugotovljenih mlinov in žag, v obdobju 1946—1960 pa blizu 19 %. V letih med obema vojnama in med drugo svetovno vojno je bilo opuščenih 25 mlinov in žag, pred letom 1919 pa 14 obratov, od tega 3 žage.

Oblika izrabe tal na poplavnih območjih je odvisna od naravnih in družbeno-gospodarskih danosti. Na osnovi pregleda in razčlenitve katastrskih podatkov za leta 1896, 1955 in 1976 je bilo mogoče dognati spremembe v namembnosti kmetijskih zemljišč. Področje Krke pod Otočcem meri blizu 550,4 km² in je razdeljeno na 49 katastrskih občin. Te zajemajo 337 naselij, v katerih je živelo 30.944 ljudi leta 1971 (leta 1869 celo 31.509), od katerih je bilo 50,54 % kmečkega življa (1953. leta še 76,25 %). Spremembe zemljiških kultur na obravnavanem območju, še posebej na poplavnih predelih so bile osvetljene z rastjo števila prebivalstva, z deagrarizacijo in s čedalje močnejšimi depopulacijskimi procesi. Spremembe v namembnosti kmetijskega zemljišča so bile v zadnjih dvajsetih letih (1955—1976) neprimerno korenitejše kot v vseh šestih desetletjih pred njimi (1896—1955). V povojnih letih so se zmanjšale njive za eno petino in vinogradi za 33,5 %, povečale pa so se površine travnikov za 51 % in sadovnjakov za eno četrtno.

Večino poplavnih območij ob Krki je zajelo ozelenjevanje po zadnji vojni. Agrarna proizvodnja se večinoma naslanja še na podedovane oblike kmetijstva. Razloge za to je potrebno iskati tudi v dejstvu, da Krška kotlina nima svojega izrazitejšega gravitacijskega jedra. Ker so neagrarne dejavnosti prehitro odtegovale ljudi od zemlje, so zamrla številna opravila na zemlji

in potokih; znatne površine poplavnega sveta so čedalje bolj prepuščene stihijskemu razvoju.

Proučevanje razvoja zemljiško-posestne strukture po naseljih Spodnje Savinjske doline je potekalo po predloženem programu. Na osnovi arhivskega gradiva je bilo mogoče sestaviti začasni pregled stanja zemljiško-posestnih razmer v zadnji četrtini preteklega stoletja (okoli 1879. leta). Zbiranje, urejevanje in razčlenjevanje velikosti zemljiške posesti in števila zemljiških lastnikov je bilo opravljeno za 50 katastrskih občin, ki zajemajo blizu sto naselij. S tem je zajet v glavnem celotni teritorij Spodnje Savinjske doline ter njeno neposredno zaledje (gričevnati in hribovski predeli zahodnega dela Celjske kotline).

Geografske, predvsem pa gospodarske in socialne okoliščine so narekovale razdelitev zemljiških posestnikov na obravnavanem območju v pet osnovnih velikostnih skupin: a) posestniki do 2 ha skupne zemljiške posesti; b) od 2 do 5 ha; c) od 5 do 10 ha; č) od 10 do 20 ha in d) skupina posestnikov z več kot 20 ha zemljišča.

Za Spodnjo Savinjsko dolino je značilna razdrobljena zemljiška posest. Leta 1879 je znašala poprečna velikost kmečkega obrata 7,6052 ha. Tedaj je imela nad polovica (54,5 %) zemljiških posestnikov manj kot 5 ha zemljišč z najrazličnejšimi kulturami. Prvi dve skupini kmečkih gospodarstev sta posedovali le eno osmino kmetijskih zemljišč, ki so pripadali tedaj savinjskim kmečkim obratom. Nekdaj so bila šele gospodarstva z več kot 5 ha kmetijskega zemljišča sposobna preživljati celotno družino. Takšnih kmečkih obratov pa je bilo v obravnavanih naseljih 45,4 %, ki jim je pripadalo 87,6 % vse kmečke zemlje.

Sodeloval je z republiškim koordinacijskim odborom »Znanost mladini«. Za geografsko skupino letošnjega mladinskega raziskovalnega tabora (projekt Mihovo I.) je pripravil program dela. Zasnovan je na kartiranju izrabe tal v k. o. Gradišče, Dobrava (pri Škocjanu) in Mršiča vas. Od 1976. leta je ponovno član izvršilnega odbora Geografskega društva Slovenije, v katerem je zadolžen za koordinacijo dela geografskih aktivov po Sloveniji.

V letu 1977 je bil Milan Orožen Adamič ob reelekciji ponovno izvoljen na mesto asistenta.

V okviru naloge »Geografija poplavnih območij na Slovenskem«, kjer opravlja tudi tajniške posle, je končal s proučevanjem poplav ob Dragonji in Drnici. Dragonja se s svojimi pritoki vreže večinoma v flišni svet, kjer je ustvarila močno razvejano hidrografska mrežo. V spodnjem delu porečja so vode nadelale široko akumulacijsko ravnico, kjer so poplave najob-

sežnejše. Posebnost Dragonje je, da je zaradi svojevrstnih mediteranskih vplivov v večjem delu leta le nezatna rečica, ki ob močnih nalivih hitro in znatno naraste. V porečju je zaradi majhne odpornosti kamnin izredno močna erozija in prav temu problemu bo potrebno v bodoče posvetiti veliko več pozornosti. Raziskovanja so pokazala, da so bila dosedanja prizadevanja za zmanjševanje poplav usmerjena v hitro odvajanje visoke vode, s tem se je obseg poplavnega območja zmanjšal, vendar so poplave še vedno ostale, ker ni bilo storjenega dovolj za kompleksno reševanje problema visokih voda, kjer bi morala biti v prvi vrsti v ospredju prizadevanja za uravnoteženje vodnega režima.

V okviru naloge »Proučevanje večjih elementarnih nezdog v Sloveniji« je Orožen Adamič v tem letu dovršil proučevanje posledic potresov v Zgornjem Posočju. V proučevanje se je vključil že lansko leto takoj po prvih potresnih sunkih in kasneje tesno sodeloval s posameznimi službami in organizacijami na terenu. Ugotovil je, da je bilo v Sloveniji zaradi te potresne aktivnosti bolj ali manj poškodovanih približno 12.000 najrazličnejših objektov. V najbolj prizadetih občinah Tolmin, Nova Gorica in Idrija je bilo zaradi potresa začasno ob varna bivališča kar 8332 ljudi. V študiji je prikazana regionalna razporeditev poškodb in ocena prizadetosti posameznih območij. Ugotovljeno je, da so bile posledice tega potresa bolj katastrofalne od potresa, ki je leta 1895 prizadel Ljubljano in da je bila to ena največjih naravnih katastrof, ki je prizadela Slovence v zadnjih nekaj sto letih.

Nadaljeval je še s proučevanjem vrednotenja prirodnega okolja za potrebe regionalnega planiranja na primeru Domžal in okolice ter s podiplomskim študijem na ljubljanski univerzi.

V Svetu za varstvo in proučevanje človekovega okolja pri predsedstvu SAZU je opravljal tajniške posle in sodeloval v pripravah ter izvedbi posvetovanja »Vplivi okolja na človekov organizem«, ki je bilo maja 1977 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Sodeluje tudi v uredniškem odboru revije »Naše okolje«, ki jo v sodelovanju s SAZU izdaja Republiški komite za varstvo okolja.

V letu 1977 je bil Milan Orožen Adamič tudi delegat v SDS pri SAZU.

Dr. Milan Šifrer je nadaljeval s proučevanjem fizično-geografskih značilnosti poplavnih območij v porečju Krke. Pri tem se ni omejil samo na poplavni svet v dolini Krke od Bele Cerke navzdol, ki je bil v središču naših proučevanj, ampak je

vklučil v svoje delo tudi ostala poplavna območja v njenem porečju z vsem širokim hidrogeografskim zaledjem, ki obsega kar 2066 km². Zajema skoraj ves obsežni teritorij južno in jugozahodno od Posavskega hribovja s Suho krajino ter s širokim območjem polj (Grosupeljsko polje, Dobrepolje, Ribniško polje, del Kočevskega polja) tja do Blok, Velike gore, Roga in Gorjancev, obsegajoč tudi vso obsežno Krško kotlino. Za tako široka proučevanja se je odločil, ker meni, da poplav ob spodnji Krki pogosto ne moremo razložiti samo z lokalnimi razmerami v Kostanjeviški kotlini, ampak da je treba upoštevati razmere v širšem zaledju. Rezultate tega dela je predal dne 14. novembra 1977 Raziskovalni skupnosti Slovenije v oceno.

V istem letu je začel tudi s sistematičnim proučevanjem fizično geografskih osnov poplavnega sveta na Ljubljanskem barju. Pregledal je obsežno literaturo, ki se loteva številnih geomorfoloških, klimatskih, pedoloških ter družbenogeografskih značilnosti tega poplavnega sveta ter njegovega poplavnega zaledja. Začel pa je tudi že s čisto konkretnimi terenskimi raziskavami. Tako si je doslej že pridobil osnovno znanje o klimatskih, reliefnih, kamninskih ter morfogenetskih dejstvih obravnavanega poplavnega sveta. Zbral je tudi že osnovne podatke o obsegu poplav ter njihovih značilnosti (pogostnost in trajanje poplav, njihova razporeditev tekom leta, višina poplavne vode itd.). Na osnovi tako zbranih podatkov je prišel tudi že k samemu tolmačenju poplav. Pri tem je skušal različne fizičnogeografske dejavnike, ki vplivajo na obseg poplav, vrednotiti s čisto konkretnimi opažanji na terenu. Tako je raziskoval vodni odtok ob različnih vremenskih situacijah (npr. ob taljenju snega pozimi ter pomladi 1976/77, ob součinkovanju dežja ter topljenja snega v spomladanskih mesecih 1977 ter ob močnih nalivih jeseni 1977), v neenakih reliefnih prilikah, ob različnih vegetacijskih pogojih ter različno intenzivnih posegih človeka v ta svet.

Milan Šifrer je nadalje vodil tudi proučevanje Triglavskega ledenika ter ledenika pod Skuto. Triglavski ledenik je bil letos vse do 23. avgusta pokrit s snegom in se je tako do 9. septembra, ko ga je ponovno prekril novi sneg, pokazala izpod snega le nekaj deset kvadratnih metrov obsežna zaplata ledu nad Glavo. Preostali najobsežnejši del ledenika pa je ostal čez vse leto pod snegom. Sneg se je širil z ledenika tudi po bližnjem skalnem površju in dosegel na spodnji vzhodni strani še morenske nasipe iz leta 1850. Vzroke za take razmere iščemo predvsem v izredno veliki količini snežnih padavin v redilnem delu leta (1976/1977), saj se je sneg na ledeniku povezal s sne-

žišči v steni Triglava nad njim, kar se zgodi samo v najbolj snežnih zimah. K temu je veliko pripomoglo tudi sorazmerno hladno poletje leta 1977. Dolgo pa je pokrival sneg iz pretekle redilne dobe (1976/1977) tudi Ledenik pod Skuto. Vendar se je nadaljevalo taljenje snega na njem zaradi njegove zelo nizke nadmorske lege še v razmeroma toplem jesenskem času, tako da je bila ob koncu talilne dobe razkrita vsa spodnja tretjina ledenika. Toda tudi na območju Ledenika na Skuti so se ohranila obsežna snežišča vse do novega snega, ki je prekinil njihovo taljenje.

V dneh med 21. ter 24. novembrom 1977 se je dr. Milan Šifrer udeležil simpozija »Naučno delo Jovana Cvijića« v Beogradu ter je v ta namen sestavil tudi referat z naslovom »Cvijićeva glaciološka odkrića na balkanskim planinama«. Na sestanku geomorfologov, ki so ga organizirali ob tem jubileju, je seznanil udeležence z delom ter uspehi Geografskega inštituta Antona Melika SAZU. Obenem je dal tudi pobudo za koordiniran pristop k sistematičnemu proučevanju kvartarnega razvoja Panonske kotline, ki so jo predstavniki jugoslovanskih geografskih institucij pa tudi zastopnik geografskega inštituta v Budimpešti z odobravanjem podprli. Udeležil se je ekskurzije na Fruško goro, kjer se je dodobra seznanil z zelo zanimivo kvartarno problematiko teh krajev.

V zvezi z raziskavami klimatskih razmer v Evropi ob višku zadnje poledenitve (18 000 let pred n. št.), ki jih v okviru Mednarodne geografske unije vodita prof. dr. H. Liedke z univerze v Bochumu ter prof. dr. S. Kozarski s Poljske, je tov. Šifrer sestavil tudi seznam strokovne literature o sledovih pe-riglacialnih strukturnih tal na Slovenskem.

V letu 1977 je na inštitutu opravljal tudi tajniške posle.

Objave:

S. Ilešič:

The regions of Slovenia. Geographica Polonica, Warszawa, 36, 1977, 73—82.

D. Meze:

Novejše stanje prebivalstva Gornje Savinjske doline. Celjski zbornik 1975—1976, 209—246, Celje 1977.

Poplavna območja v Grosupeljski kotlini. Elaborat za RSS, 50 str. (tipkopis), Ljubljana 1977; dve karti v prilogi in 44 fotografij.

Prispevek k hidrologiji Radenskega polja. Geografski vestnik XLIX/1977, 157—164, Ljubljana 1977.

Bibliografija akademika dr. Svetozarja Ilešiča po letu 1966. Geografski vestnik XLIX/1977, 9—13, Ljubljana 1977.

Škaf v Matkóvem kotu. Proteus 1976/77, 355—357, Ljubljana 1977.

Logarska dolina (skupaj z Antonom Ramovšem). Kulturni in naravni spomeniki Slovenije. Zbirka vodnikov. (V tisku.)

M. Natek :

Nekatere geografske značilnosti v spreminjanju zemljiških kategorij (na primeru katastrske občine Podlog v Savinjski dolini). Geografski vestnik XLIX, 1977, 203—209.

Nekatere družbenogeografske značilnosti v razvoju hmeljarskega območja Spodnje Savinjske doline. Celjski zbornik 1975—1976, Celje 1977, 187—206.

Neki geografski aspekti posleratne deagrarizacije u privredno razvijenim oblastima (na primeru poljoprivredno razvijene Donje Savinjske doline). Zbornik X. jubilarnog kongresa geografa Jugoslavije, održanog u Srbiji od 15. do 20. septembra 1976. Beograd 1977, 328—333.

Nekatere geografske oznake Trnave in njene okolice. Trnava 1977, 5—35.

Družbeno-geografske značilnosti v poplavnih območjih Krke pod Otočcem (s 26 fotografijami in 3 tabelami med besedilom ter s karto in z 8 kartogrami v prilogi). Geografija poplavnih območij v porečju Krke od Otočca navzdol (tipkopis), 1977, 44—49 in 70—166. Elaborat za RSS.

M. Orožen Adamič :

Zelene površine, šport, rekreacija in turizem v Ljubljani. Geographica Slovenica 5. Ljubljana, 217—221.

Geografske značilnosti poplavnega sveta ob Dragonji in Drnici 1977. Elaborat Raziskovalna skupnost Slovenije, Ljubljana. 83 str., 3 karte, 2 diagrama, 30 fotografij.

Posledice potresov po 6. maju 1976 v Sloveniji 1977. Elaborat Raziskovalna skupnost Slovenije, Ljubljana. 79 str., 7 kart. 4 diagrami, 28 fotografij.

Kartografija in varstvo okolja. Informativni bilten R.P.P. XI, št. 77, 47—49, Ljubljana 1977.

M. Šifrer :

Geografski učinki žleda v gozdovih okrog Idrije ter Postojne. Geografski zbornik XVI/3-1976, Ljubljana 1977, 1—34.

Fizičnogeografske značilnosti poplavnih območij v porečju Krke. Ljubljana 1977, 67 str., 1 karta v prilogi in 18 slik. Elaborat za RSS.

Cvijičeva glaciološka odkrića na balkanskim planinama. Ljubljana 1977 — Simpozij »Naučng delo Jovana Cvijića« v Beogradu, 21.—23. novembra 1977, 19 str. (tipkopis).

Kartografski zavod

Marko Žerovnik je v okviru kartografske dejavnosti opravljal tehnično in strokovno vodstvena dela na kartografskih upodobitvah, ki so podana v nadaljevanju tega poročila. Organiziral je tudi nabavo potrošnega materiala, kart in aparaturo, potrebnih za kartografsko delo. Aktivno je sodeloval pri raziskovalni nalogi »Geografija poplavnih območij na Slovenskem«. Sam pa ima v delu nalogo »Aplikacija kartografskih metod na primeru razvoja naselij v občini Kamnik«. Do sedaj je na tej nalogi opravil osnovna pripravljalna dela (zbral in urejal je kartografsko in statistično gradivo ter proučeval tujo in domačo strokovno literaturo), izdelal je tudi topografske podloge v merilih 1 : 25 000, 1 : 50 000 in 1 : 100 000 z vrisanimi (na posebnih oleatah) mejami upravno-administrativne razdelitve občine na katastrske občine, krajevne skupnosti, statistične okoliše, krajevne urade in vplivna območja, kot jih obravnava občinski urbanistični program. Zbral je tudi nekatere ustrezne kartografske metode (izolinijske, absolutne in relativne), s katerimi bo ponazarjal na kartah dogajanja znotraj občinskega prostora. Kartografske metode bodo tvorile v končni obliki poglavitno vsebino analitičnih in kompleksnih tematskih (posebnih) kart, opremljenih tudi s tekstovno razlago.

Kartografska enota, ki deluje v našem inštitutu, je tudi v letu 1977 opravljala predvsem dela na izdelavi kartografskih prikazov za ilustriranje geografskih razprav in drugih strokovnoznanstvenih del, katera so v programu inštituta. V ta namen so bile izdelane naslednje tematske karte:

1. Večja poplavna območja in prodni vršaji v porečju Krke.
2. Melioracije in regulacije ter izraba voda v porečju Krke pod Otočcem.
3. Prst in rastje poplavnega sveta ob Krki.
4. Grosupeljsko in Radensko polje — Poplavna območja, regulacije, melioracije in komunikacije.
5. Grosupeljsko in Radensko polje — izraba tal, mlini in žage (stanje leta 1976).
6. Prst in rastje poplavnega sveta ter zaledja Grosupeljskega in Radenskega polja.
7. Poplavno območje ob Dragonji in Drnici — reliefne značilnosti, obseg poplav, regulacije in melioracije.
8. Izraba tal in obrati na vodni pogon ob Dragonji in Drnici leta 1975.

9. Prst in rastje poplavnega sveta ob Dragonji in Drnici.
10. Poplavni območji Rižane in Badaševice.
11. Izraba tal in obrati na vodni pogon ob Rižani in Badaševici leta 1977.
12. Prst in rastje poplavnega sveta ob Rižani in Badaševici.

Poleg teh tematskih kart je bilo še izdelanih večje število diagramov in kartogramov, ki poleg kart ilustrirajo tekstovni del raziskovalne naloge »Geografija poplavnih območij na Slovenskem« in »Posledice potresa v severozahodni Sloveniji leta 1976«.

Začeta dela:

V izdelavi imamo 11 tematskih kart, 2 kartograma in več diagramov, s katerimi bomo ilustrirali prispevke v XVII. knjigi Geografskega zbornika. Prispevki bodo obravnavali poplavna območja v Savinjski dolini in v porečju Dravinje in posledice potresa v severozahodni Sloveniji leta 1976.

V okviru kartografske enote, ki šteje 3 člane, so bila opravljena tudi pomembna dela z nabavljanjem, registriranjem in vodenjem evidence listov ODK (TTN) 1 : 5000 in 1 : 10 000 ter TK 1 : 25 000, 1 : 50 000, 1 : 100 000, 1 : 200 000, 1 : 400 000 in 1 : 750 000, ki zajemajo SR Slovenijo in slovensko etnično ozemlje.

Geofotolaboratorij

Za potrebe Geografskega inštituta Antona Melika s kartografskim zavodom in za nekatere druge delovne enote SAZU je fotografski mojster Vlado Vivod opravil naslednje delo:

981 reprodukcij raznih topografskih kart in risb v merilih 1 : 5000, 1 : 10 000, 1 : 25 000, 1 : 50 000 ter 1 : 100 000, 6780 slik formata 18 × 24 in 13 × 18. Razen tega je razvil 453 črno-belih filmov, 82 barvnih diafilmov in izdelal 99 barvnih diapozitivov.

Poudariti je treba, da delo v fotolaboratoriju ni usmerjeno v serijsko izdelavo izdelkov, zato je večina teh v unikatu, ti pa zahtevajo daljša pripravljalna dela in zato zgoraj navedene številke le skromno nakazujejo celotno delo geofotolaboratorija.

Poleg rednega strokovnega dela urejuje Vlado Vivod tudi priročno geofototeko, delno tudi geografsko fototeko in vodi administracijo pri nabavi in potrebi materiala.

Knjižnica

Za inštitutsko knjižnico smo v letu 1977 prejeli 693 novih knjig in revij, ki jih dobivamo povečini v zameno za Geografski zbornik. V naši knjižnici se shranjujejo tudi knjige Sveta za proučevanje in varstvo okolja pri SAZU. Izposodili smo 216 knjig, revij in elaboratov.

INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1977

Kratek pregled dela

V inštitutu so tekle leta 1977 raziskave zgornjekredne koralne favne iz okolice Stranic, solitarnih senonijskih koral z Medvednice in priprava materiala za obdelavo krednih koral iz Prirodnjačkega muzeja v Beogradu. Nadaljnje preučevanje je veljalo zgornjekrednim velikim foraminiferam iz okolice Postojne in južnega obrobja Tržaško-komenske planote, koničnim foraminiferam ter recentnim foraminiferam iz srednje Dalmacije.

Terensko delo

Terensko delo je obsegalo pregled že znanih in iskanje novih nahajališč knidarijev in velikih foraminifer v okolici Stranic, Postojne, ter na relaciji Dutovlje-Kreplje. Nadaljevali smo tudi z zbiranjem vzorcev s podvodnih sten z recentnimi foraminiferami v srednji Dalmaciji — na Kornatskem otočju ter otoku Hvaru.

Laboratorijsko delo

Laboratorijsko delo je zajemalo prepariranje vzorcev knidarijev ali velikih foraminifer iz omenjenih nahajališč, kakor tudi spiranje recentnih sedimentov z Jadrana.

Podrobnejši opis dela posameznih delavcev inštituta

Znanstveni svetnik dr. Dragica Turnšek je iz okolice Stranic in Zreč ter Medvednice zbrala 135 primerkov koral. Ves ta material je bil prepariran. Določila in paleontološko je obdelala

30 vrst koral, ki pripadajo rodovom: *Procladocora*, *Aulosmilium*, *Phragmosmilium*, *Dasmiopsis*, *Phyllosmilium*, *Diploctenium*, *Rennensismilium*, *Conicosmilotrochus* n. gen., *Stephanosmilium*, *Acrosmilium*, *Cunolites* (*Cunolites*), *C.* (*Paracunolites*), *C.* (*Plesiocunolites*) in *C.* (*Plesiocunolitopsis*). Iz štajerskih nahajališč je določila 21 vrst, z Medvednice 11 vrst. Le dve vrsti se pojavljata v obeh območjih, medtem ko je 19 vrst vezanih samo na Slovenijo, 9 vrst pa samo na Medvednico.

Po stratigrafski primerjavi z nahajališči v Avstriji, južni Franciji in Madžarskem je lahko naše najdbe uvrstila v santonij in kampanij. Nekatere vrste na Medvednici pa kažejo tudi mastrichtijsko starost. Solitarne korale, najdene v omenjenih nahajališčih niso tvorci podmorskih grebenov, ampak so značilne za mirnejše okolje v večjih morskih globinah.

Rezultati letošnjih raziskav z opisi vrst, sinonimiko in vso paleontološko problematiko bodo v letu 1978 pripravljeni za tisk v Razpravah SAZU.

Iz beogradskega Prirodnjačkega muzeja je dobila Turnškova v obdelavo čez 500 primerkov koral iz spodnje krede vzhodne Srbije. Po prvem pregledu je lahko ločila več kot 20 kolonijskih rodov. Poleg tega so vmes številne solitarne korale, ki jih v Jugoslaviji doslej nismo poznali v taki množini. V letu 1978 bo nadaljevala z determinacijo te favne.

Iz kreditnih skladov Sardinije je opisala hidrozojsko vrsto *Parkeria sphaerica* Carter, ki jo je našel prof. Dieni z univerze v Padovi. Skupaj sta pripravila članek za objavo.

Geološki zavod iz Skopja je poslal v obdelavo fosile iz nahajališč Turije in Svinjište v Makedoniji. Turnškova je determinirala rugozne in tabulantne korale ter stromatopore. Določila je 16 vrst (rodovi *Thamnopora*, *Pachythea*, *Coenites*, *Cyathophyllum*, *Alaiophyllum*, *Favosites*, *Gracilopora*, *Pachyfavosites*, *Alveolites*, *Gryphophyllum* in *Actinostroma*), ki so značilne za srednji devon ter spodnji del zgornjega devona.

Višji znanstveni sodelavec dr. Katica Drobne je nadaljevala raziskovanja velikih foraminifer v okolici Postojne in pričela na južnem obrobju Tržaško-komenske planote. V obeh primerih gre za senonijske plasti. V okolici Postojne je že v letu 1976 determinirala del foraminiferne združbe, starejše od plasti, ki vsebujejo vrsto *Keramosphaerina tergestina*. Z dopolnilnimi analizami favne v letu 1977 je ugotovila še vrste foraminifer *Periloculina zitteli* Munier-Chalmas, *Raadshovenia salentina* (Papetti & Tadeschi) ter hidrozoj *Cladocropsis mirabilis* Felix. Z njimi je mogla senonijski kompleks kamnin podrobneje opredeliti v santonij.

Na južnem obrobju Tržaško-komenske planote je vzorčevala sklade, ki po osnovni geološki karti pripadajo zgornji kredi in mejnim plastem kreda-paleocen. Za študij je izbrala profil med Krepljami in Dutovljem. V sedanji fazi študija je ugotovila dve tipični združbi. V starejši nastopajo značilne vrste *R. salentina*, *Peneroplis giganteus Gendrot*, *Idalina cf. antiqua* (d'Orbigny). V mlajši združbi foraminifer se pojavljajo *Rhapydionina liburnica* (Stache) in *Murciella cuvillieri* Fourcade ob rodovih *Dicyclina*, *Cuneolina*, *Pseudocyclamina*, *Nummuloculina*, *Chrysalidina*, *Accordiella* in številnih primerkov rotalid.

Za raziskave koničnih foraminifer je Drobnetova pripravila material z orientiranimi prerezi roda *Coskinolina* in *Lituanella*. Zbrala je material iz tipičnega nahajališča za vrsto *Lituanella liburnica* na otoku Molat ter sosednjem otoku Silbi.

Na področju Kornatskih otokov je dopolnjevala profile z vzorci iz različnih globin že preučevanih sten in vzorčevala doslej neobdelane podvodne stene. Posebno pozornost je posvetila severnim pobočjem z mirnejšimi podvodnimi tokovi in plitvini Balabara s specifičnimi ekološkimi nišami. Na območju Paklenih otokov, južnozahodno od Hvara je zbirala vzorce od globine 55 m do površine. Z letošnjim profiliranjem je dopolnila podatke za ekološke niše na severni strani podvodnega otoka Kampanel in na njegovem južnem grebenu ter južno steno na otoku Karbunu. Foraminifere iz Kornatskega in Hvarskega modela podvodnih ekoloških niš na stenah so v nadaljnji obdelavi, pri kateri sodeluje F. Cimerman.

Od januarja do marca 1977 je nadaljevala Drobnetova z urejanjem 4. in 5. knjige kongresne publikacije 8. jugoslovanškega geološkega kongresa ob pomoči dr. D. Turnšek in M. Huzjan.

Višja tehnična sodelavka Milojka Huzjan je opravljala tehnično delo inštituta, ki je obsegalo pripravo ter tehnično obdelavo razprave Paleogenske velike foraminifere med Mežico in Slovenj Gradcem, za tisk; tehnično pripravo elaboratov Raziskave paleogenskih plasti v severni in severovzhodni Sloveniji, 4. faza in Recentne foraminifere v Jadranskem morju, 2. faza — izdelava tabel, slik in prilog. Laboratorijsko delo je obsegalo izdelavo mikroskopskih preparatov materiala iz Prirodnjaškega muzeja iz Beograda, materiala iz profila Dutovlje-Kreplje in Pivka jama. Narejenih je bilo čez 700 preparatov. Nadalje je sprala vzorce sedimenta z recentnimi foraminiferami iz Kornatskega otočja in otoka Hvara, pobranih v letih 1976 in 1977. Očistila in pripravila je za determinacijo subfosilne ži-

valske ostanke z Ljubljanskega barja, pobrane v letu 1976. Opravljala je tekoče administrativno delo, najnujnejše knjižničarsko delo ter sodelovala pri terenskem delu.

Študijska potovanja

Višja znanstvena sodelavka dr. Katica Drobne je bila v ZDA na podlagi zamenjave med Svetom jugoslovanskih akademij in National Academy of Science ter delala na temi Ekologija recentnih foraminifer na University of Miami, Rosentiel School of Marine and Atmospheric Science in na 9 drugih paleontoloških institucijah v ZDA. V času od aprila do julija je preučevala na predgrebenskem območju ob Floridi razširjenost in ekološke pogoje velikih foraminifer. Pri tem je odkrila štiri vrste, neznanе za ta predel Atlantika ter ekološke niše za več tipov foraminifernih združb. Nadalje je obiskala fakultete, muzeje in inštitute, kjer se ukvarjajo s fosilnimi foraminiferami in radiolarijami. Seznanila se je z delovnim programom različnih skupin mikropaleontologov, njihovim načinom dela, možnostmi za raziskave in njihovimi rezultati dela.

V času od 20. septembra do 1. oktobra 1977 je sodelovala pri raziskavah koničnih foraminifer na Geološko-paleontološkem inštitutu v Baslu ter zbirala material iz tipičnih nahajališč krednih foraminifer v južni Franciji.

Udeležba na kongresih, simpozijih, kolokvijih

V času bivanja v ZDA se je višja znanstvena sodelavka dr. Katica Drobne udeležila III. mednarodnega simpozija o recentnih koralnih grebenih v Miamiju in V. mednarodne konference protozoologov v New Yorku.

Od 8. do 19. septembra se je dr. Drobnetova udeležila 15. evropskega mikropaleontološkega kolokvija na Danskem kot delegat Jugoslavije. Na sestanku predstavnikov vseh držav udeleženk je podala program 16. EMK, ki bo leta 1979 v Jugoslaviji.

Obiski:

V mesecu oktobru 1977 je prišel na obisk prof. I. Dieni z univerze v Padovi. Skupaj z dr. Turnškovo sta o krednih hidrozojih iz Sardinije pripravila članek za tisk.

Inštitut je obiskal tudi dr. T. Schopf, profesor z univerze v Chicagu, strokovnjak za fosilne briozoje. Z dr. Turnškovo sta pregledala našo zbirko grebenskih fosilov iz mezozoika.

Konec avgusta je obiskal inštitut še prof. dr. H. Schaub, direktor Prirodoslovnega muzeja v Baslu. Skupaj z dr. Drobnetovo sta obiskala nekatera paleogenska nahajališča, kjer se pojavlja vodilni fosil za lutecij — *Assilina spira*.

Objave:

Polšak, A., D. Devidé-Nedela, D. Turnšek, I. Gušić & J. Benić 1977: Biostratigrafski odnosi grebenskih, prigrbenskih i bazenskih naslaga gornje krede u području Donjeg Orešja, SI Medvednica. Geološki vjesnik, 50, Zagreb.

Drobne, K., R. Pavlovec & F. Drobne 1977: Paleogenske velike foraminifere med Mežico in Slovenj Gradcem. Razprave 4. razreda SAZU, 20, 1—88, 13 slik, 5 tabel, 4 diagrami, zemljevid, Tab. 1—25, Ljubljana.

Elaborati:

Drobne, K., R. Pavlovec & F. Drobne 1977: Raziskave paleogenskih plasti v severni in severovzhodni Sloveniji. 4. faza: Med Makolami in vzhodnim obrobjem Haloz. 51. str., 3 sl., 10 tab.

Cimerman, F. & K. Drobne 1977: Recentne foraminifere v Jadranskem morju. 2. faza: Recentne foraminifere v Piranskem zalivu. 22 str., 4 sl., 13 tabel.

Predavanja:

Cimerman, F. & K. Drobne: Recentne foraminifere iz podvodnih sten na Kornatskih otokih. Slovensko geološko društvo. Ljubljana.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADZIJA

Poročilo o delu v letu 1977

Splošne ugotovitve

V letu 1977 je delalo v inštitutu 15 sodelavcev. V tem letu sta dr. L. Marinček in dr. I. Puncer napredovala v naziv znanstveni sodelavec, J. Carnelutti pa je napredoval v strokovnega svetnika. S štipendijo islandskega raziskovalnega sklada je dr. I. Munda od septembra do novembra delala na Islandu.

Terensko delo

Dr. J. Bole je raziskoval v Sloveniji predvsem gorski svet in je bilo veliko ekskurzij usmerjenih v Julijske Alpe in Kamniške planine in njihova predgorja. Posebno natančno je preiskal predele okoli Vršiča, Trento, Bavšico, Koritnico, Ratitovec in Mokrico. V zvezi z zoocenološkimi raziskavami je nabiral malakološki material v Zgornji Savski dolini, pri Hruševju in Koritnicah v okolici Pivke. Za reševanje posameznih taksonomskih in zoogeografskih problemov je opravil številne ekskurzija na Zelengoro v Bosni in v okolico Trnovaškega jezera no, na Dolenjsko in Šmarno goro. Uspešna je bila daljša ekskurzija na Zelengoro v Bosni in v okolici Trnovaškega jezera z Magličem in Volujkom ob bosansko črnogorski meji. Začel je tudi z raziskavami mehkužcev v narodnem parku Plitvice.

J. Carnelutti je naredil za favnistične raziskave 20 enodnevni in dvodnevni ekskurzij v Slovensko Primorje, kjer je raziskoval predvsem dolino Ospa, dolino Rižane in termofilna pobočja od Socerba prek Črnega kala do Hrastovelj. Nekaj ekskurzij pa je bilo na Divaški in Komenski kras, v Vipavsko dolino in okolico Gorice. Veliko je raziskoval v Zgornji Trenti, Bavšici, Koritnici in na Mangartu. V predalpskem svetu je raziskoval v Selški dolini in na Ratitovcu. Nadaljeval je z raziskavami v Zgornji Savski dolini in na Krvavcu z okolico. Na Dolenjskem je posvetil več pozornosti pragozdnemu rezervatu Krakovski gozd. Več ekskurzij je naredil v druge republike, v narodni park Plitvice, v širšo okolico Tjentišta v Bosni in v narodni park na otoku Mljetu. Uspešna je bila ekskurzija v Makedonijo, kjer je temeljito pregledal zgornji del klisure Treske, ter soteski in Demir Kapijo. V zamejstvu pa je raziskoval obmejne predele v Slovenski Furlaniji in Benečiji.

B. Drovenik je raziskoval predvsem hrošče. V Sloveniji je naredil veliko enodnevni in dvodnevni ekskurzij v predele, ki so slabo preiskani. Redna opazovanja je imel v zvezi z raziskavami zoocen oz. karabidov v Sloveniji, kjer je poskusne ploskve pri Pivki in v Zgornji Savski dolini pregledoval dvakrat mesečno. Nadaljeval je z raziskavami dinarskega krasa in je obiskal narodni park Sutjeska s širšo okolico, kjer je lovil trikrat. Veliko ekskurzij je bilo usmerjenih v predgorja Alp, zlasti na Ratitovec, na Mokrico v Kamniških planinah in na Pohorje. Uspešno je lovil tudi v okolici Dravograda, Prekmurja, na Notranjskem Snežniku in drugod.

Geobotanična skupina je začela s terenskimi raziskavami že v aprilu, intenzivno terensko dela pa se je začelo sredi maja

in je z manjšimi prekinitvami trajalo do konca oktobra. Tako so zajeli v proučevanja pomladanski, poletni in jesenski aspekt vegetacije. Terenskih dni je bilo 141. Delo geobotanične skupine je vodil dr. M. Zupančič. Teža raziskovalnega dela je slonela zlasti na dr. M. Zupančiču, dr. L. Marinčku, dr. I. Puncerju in A. Seliškarju, pomagala pa sta V. Žagar in N. Mršič. Za tehnična dela je skrbel dr. I. Puncer s sodelovanjem M. Prešerna, slednji je tudi samostojno vodil nekatera terenska dela. Letos je skupina proučevala visokogorsko vegetacijo Julijskih Alp, vegetacijo jelovo-bukovih gozdov alpskega in predalpskega sveta, gozdove belega gabra v preddinarskem in predalpskem fitogeografskem območju, poplavne gozdove hrasta in belega gabra ter smrekove gozdove Slovenije. Skupina je nadaljevala z raziskavami vlažnih in mokrih travišč v predalpskem in preddinarskem svetu ter ruderalne vegetacije v okolici Ljubljanskega barja in v Beli krajini. Kartiranje vegetacije v merilu 1 : 50 000 je zajelo orografsko razgiban svet jugozahodnih Julijskih Alp in gričevnato območje subpanonskega obrobja Slovenije. Skartirano je okoli 40 000 ha površine na listih Tolmin 1 in 3 ter Rogatec 1 in 2. V merilu 1 : 10 000 so skartirali okoli 3700 ha gozdne vegetacije na območju enote Željne-Laze (GG Kočevje — TOZD Rog).

Poleg navedenih rednih sodelavcev so to delo opravili še zunanji sodelavci: M. Accetto, M. Culiberg, dr. V. Gregorič, dr. L. Ilijanić, F. Lobnik, dr. L. Marković, dr. V. Petkovšek, D. Robič, dr. A. Šercelj in dr. T. Wraber.

Dr. J. Matjašič je proučeval epizoične protozoje in dekapodne rake v Piranskem zalivu. Favnistične raziskave je usmeril tudi v Deliblatsko peščaro v Banatu in v širšo okolico narodnega parka Sutjeska v Bosni. V decembru je obiskal nekatere znanstvene ustanove v Skopju in Prištini, kjer je pregledal več favnističnih zbirk.

Dr. I. Munda je v zimskih in pomladanskih mesecih raziskovala morsko bentonsko vegetacijo v eulitoral in zgornjem sublitoral na otoku Lošinju in to glede na vodilne asociacije, zonacijo in biomaso naselij alg. Nadaljevala je z raziskavami raznih predelov islandske obale. Posebno pozornost je posvetila vegetaciji estuarijev, t. j. notranjih predelov različnih fjordov glede na upadanje salinitete. Obiskala je različne hidrografske predele Islanda z arktično vegetacijo in predele z borealno vegetacijo. Pri tem je nabirala material nekaterih problematičnih vrst za poskuse v kulturah.

P. Tonkli se je udeležil večine ekskurzij z drugimi sodelavci. Glavno terensko delo pa je bilo usmerjeno v raziskave in zbiranje metuljev, zlasti nekaterih zoogeografsko in taksonomsko pomembnih skupin. Pri zbiranju materiala na terenu je uspešno pomagal tudi drugim raziskovalcem.

Kabinetno delo

Dr. J. Bole je obdeloval na terenu zbrani malakološki material, ga determiniral in nadaljeval z urejanjem zbirke. Dokončal je raziskavo mehkužcev Šmarne gore in Ratitovca. Podrobno je anatomsko in konhološko obdeloval rod *Hauffenia* in pripravil revizijo tega rodu in sorodnih oblik.

J. Carnelutti je prepariral in obdeloval na terenu zbrani material. Obdelal je dnevne metulje Cerkniške kotline. Pripravil je peti prispevek k poznavanju favne lepidopterov Slovenije in kataloge družin *Sphingidae*, *Lasiocampidae* in *Saturniidae* za Jugoslavijo.

B. Drovenik je nadaljeval z urejanjem zbirk hroščev, determiniral vrste in urejal kartoteko hroščev Slovenije in Jugoslavije. Zbiral je podatke iz zbirk slovenskih entomologov amaterjev. Obdelal je obsežen material hroščev iz Cerkniške kotline in za tisk pripravil prispevek o hroščih Cerkniškega jezera in okolice.

Kabinetno delo geobotanične skupine je obsegalo obdelavo zbranega gradiva, predvsem pa urejanje herbarija, determiniranje flore, urejanje zapiskov, tabeliranje, obdelavo tabel, mikroskopiranje, študij ustrezne literature, pripravo in pisanje razprav in elaboratov, priprave za tisk, znanstvena posvetovanja, mentorsko delo, znanstvene kolegije, predavanja in organizacijo dela. Tehnično delo je obsegalo urejanje kartografskega gradiva, izdelavo čistorisov vegetacijskih kart, tematska risarska dela, izdelavo prilog k razpravam in elaboratom.

Dr. J. Matjašič je proučeval biologijo in morfologijo migtalkarjev, temnocefalov in sladkovodnih dekapodov. Ukvarjal se je s filogenetskimi raziskavami višjih sistemskih kategorij. Koordiniral je delo za favno Slovenije.

Dr. I. Munda je delala poskuse gojitve vrste *Fucus virsoides* v različnih salinitetah in pri različnih temperaturah ter opazovala spremembe dušičnih komponent v razredčenih medijih. Izvedla je tudi poskuse akumulacije cinka v jadranskih algah *F. virsoides* in *Enteromorpha prolifera* pri različnih tempera-

turah in koncentracijah cinka. Naredila je poskuse akumulacije ZN, Co, Mn in Cu v različnih salinitetah in koncentracijah teh mikroelementov v vrsti *F. virsoides*. Proučevala je razvojni krog vrste *Gigartina stellata*. Determinirala je alge iz okolice Rovinja, Lošinja in z obal Islanda.

P. Tonkli je prepariral in determiniral entomološki material, dopolnjeval in vzdrževal inštitutske zbirke, lovilne naprave, tehnični in laboratorijski material. Skrbel je tudi za agregate in službeni avtomobil.

O. Dežman-Jokić je predvsem preparirala entomološki material, izbirala in sortirala malakološki material in pomagala pri različnih laboratorijskih in kabinetnih delih.

I. Kalan je vodila inštitutsko knjižnico in urejala vse administrativne posle.

Sodelovanje z znanstvenimi in strokovnimi organizacijami

J. Carnelutti je deloval kot predsednik Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija. Sodeloval je z naslednjimi ustanovami: Poljoprivredni fakultet v Zagrebu, Poljoprivredni fakultet v Novem Sadu, Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SRS, Zavod za spomeniško varstvo SRS, Zavod SR Slovenije za šolstvo, Biotehniška fakulteta v Ljubljani, Zavod za zaščito prirode Dubrovnik, Fitokarantenska pogranična služba v Zagrebu in Museo civico di storia naturale v Udinah (Vidmu).

B. Drovenik je delal kot podpredsednik Slovenskega entomološkega društva Štefana Michielija. Za slovenske koleopterologe amaterje je organiziral spopolnjevalni tečaj, ki je bil vsak drugi teden. Sodeluje z gozdarsko fakulteto v Sarajevu in s prirodoslovnim muzejem v Sarajevu.

Geobotanična skupina je v tem letu ohranila stike z vsemi institucijami iz preteklih let, ki so podrobneje navedene v 27. knjigi Letopisa SAZU.

Dr. J. Matjašič je predaval splošno zoologijo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Sodeloval je pri podiplomskem študiju morske biologije na Biotehniški fakulteti in pri podiplomskem študiju za biokemijo in biofiziko na Medicinski fakulteti in na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Urejal je zoološki del Razprav IV. razreda SAZU; bil je urednik Biološkega vestnika; sodeloval je v komisiji za varstvo okolja pri skupščini občine Kamnik.

Zborovanja, posvetovanja in sestanki

J. Carnelutti, B. Drovenik, dr. J. Matjašič in P. Tonkli so se udeležili 7. letne skupščine in kolokvija Jugoslovanskega entomološkega društva na Tjentištu in 4. srečanja entomologov sosednjih dežel v Ljubljani, ki so ga tudi organizirali. Dr. J. Matjašič se je udeležil 4. simpozija biosistematikov Jugoslavije v Novem Sadu. Dr. L. Marinček, dr. I. Puncer in dr. M. Zupančič so se udeležili 9. seje Medrepubliškega odbora za koordinacijo dela na vegetacijski karti Jugoslavije v Ljubljani, delovnega posveta Vzhodnoalpskodinarskega društva za proučevanje vegetacije v Ljubljani in posvetovanja z ekskurzijo za gozdarje GG Kočevje. Dr. L. Marinček in dr. M. Zupančič sta se udeležila 2. seje redakcijskega odbora za izdelavo vegetacijske karte 1 : 1 000 000 v Novem Sadu. M. Prešeren in dr. I. Puncer sta se udeležila posvetovanja za izdelavo vegetacijskih kart pri VGI v Sarajevu. Dr. I. Puncer in dr. M. Zupančič sta se udeležila 8. seje Medrepubliškega odbora za koordinacijo dela na vegetacijski karti Jugoslavije v Baru in 1. seje redakcijskega odbora za izdelavo vegetacijske karte 1 : 1 000 000 v Beogradu. A. Seliškar in dr. M. Zupančič sta sodelovala na 2. posvetovanju Jugoslovanskega pedološkega informativnega centra v Sarajevu. Dr. M. Zupančič je bil na 7. seji Medrepubliškega odbora za koordinacijo dela na vegetacijski karti Jugoslavije v Zagrebu, na 3. in 4. seji redakcijskega odbora za izdelavo vegetacijske karte 1 : 1 000 000 v Sarajevu, na 1. posvetovanju za pripravo ustanovitve Medakademijskega odbora za proučevanje tal in Jugoslovanskega pedološkega informativnega centra pri ANU BiH v Sarajevu.

Udeležba na znanstvenih sestankih

Strokovni svetnik J. Carnelutti, asistent B. Drovenik in preparator P. Tonkli so se udeležili zbora koroških entomologov v Celovcu, zbora avstrijskega entomološkega društva na Dunaju in zbora češkoslovaškega entomološkega društva v Pragi;

dop. član prof. dr. J. Matjašič, strokovni svetnik J. Carnelutti, asistent B. Drovenik in preparator P. Tonkli — 52. zbora švicarskih entomologov v Baslu;

znanstveni sodelavec dr. L. Marinček in višji znanstveni sodelavec dr. M. Zupančič — 21. zborovanja mednarodnega društva za proučevanje vegetacije v Rintelnu;

višja znanstvena sodelavka dr. I. Munda — 9. mednarodnega algološkega simpozija v Santa Barbara — ZDA in kongresa za oceanografijo in morsko biologijo severnega Atlantika v Reykjaviku in to s sredstvi, ki si jih je sama pridobila.

V zvezi s študijskim delom so potovali v tujino

Višja znanstvena sodelavka dr. I. Munda — na Island, v Oslo, Göteborg in Marburg zaradi raziskovalnega dela, pregleda materiala in zbirk ter ogleda kultiviranja morskih alg. Potrebna sredstva si je sama zagotovila in niso padla v breme inštituta;

višji znanstveni sodelavec dr. M. Zupančič — na ekskurzijo po švicarskih gozdovih zaradi primerjalnega proučevanja gozdnih združb.

Obiski in gostovanja

Inštitut so obiskali zoologi: dr. G. Nonveiller iz Zemuna, R. Sekulić iz Novega Sada, dr. Ch. Deeleman-Reinhold iz Nizozemske, S. Steiner, F. Rasse, dr. P. Schurmann in prof. C. Demelt iz Celovca, dr. M. Schmid in R. Kenyery z Dunaja, dr. P. Brandmayr, O. Posarini in dr. G. Calligaris iz Trsta, G. Venerus in G. Quaia iz Pordenona, R. Lukat iz Münstra, C. Blumenthal iz Troisdorfa, O. Krätschmer iz Meinza, V. Brachat iz Münchna, M. Kahler iz Innsbrucka. Geobotanično skupino so obiskali: akad. A. Hofmann iz Torina, akad. V. Blečić, prof. dr. B. Jovanović, dr. Rajna Jovanović in dr. M. Popović iz Beograda, prof. dr. Džekov, akad. H. Em in doc. dr. R. Rizovski iz Skopja, akad. P. Fukarek, prof. dr. R. Lakušić in P. Grgić iz Sarajeva, prof. dr. S. Parabučki in M. Vukaja iz Novega Sada, prof. dr. L. Markovič, prof. dr. Z. Pavletić, dr. I. Šugar in prof. dr. I. Trinajstić iz Zagreba, dr. M. Vučković iz Titograda ter mag. N. Randjelović in mag. Rexhepi iz Prištine.

Objave:

a) Znanstvena in strokovna dela

J. Bole:

Malakološke razmere v mrzisiščih. Razprave IV. razr. SAZU, 19 (5): 149—185.

Mehkužci Notranjega Snežnika in okolice. Varstvo narave, 9: 55—65.

Podzemeljski polži v osamljenem krasu Posavskega hribovja. Naše jame, 18 (1976): 31—38.

Mehkužci Šmarne gore. Varstvo narave, 10: 57—62.

B. Drovenik:

Beitrag zur Kenntnis des Genus *Carabus* in Jugoslavien, mit Beschreibung einer neuen Subspezies des *Carabus croaticus*, sowie Bemerkungen zur Verbreitung und Systematik einiger Arten (Col., Carabidae). Entomol. Z., 89 (1): 213—219 (soavtor O. Krätschmer).

L. Marinček, I. Puncer, M. Zupančič:

Prispevek fitocenološkega proučevanja vegetacije k oblikovanju optimalnega človekovega okolja. Naše okolje, 3—4: 160—164.

I. Munda:

Historical survey of main phycological activities in Iceland. Nova Hedwigia, 28: 231—240.

A find of *Zostera marina* L. at Helgoland, Germany. Aquatic Botany, 3: 91—93 (soavtor J. Markham).

The structure and distribution of the *Gigartina stellata* (Stackh.) Batters and *Chondrus crispus* Stackh. association in Icelandic waters. Bot. Marina, 20: 291—301.

Differences in amino acid composition of estuarine and marine fucoids. Aquatic Botany, 3: 273—280.

Combined effects of temperature and salinity on the growth rate of germlings of three *Fucus* species from Iceland, Helgoland and the Northern Adriatic. Helg. wiss. Meeresunt., 29: 302—310.

Growth performance of *Alaria esculenta* (L.) Grev. off Helgoland. Helg. wiss. Meeresunt., 29: 311—314 (soavtor J. Lüning).

Chemical composition and physiological properties of fucoids under conditions of reduced salinity. Marine Biology, 42: 9—15. (soavtor B. Kremer).

The benthic algal vegetation of the island of Grimsey. Res. Inst. Nedri Ás, Hveragerði, Bull., 28: 1—69.

M. Zupančič et coll.:

Prodromus vegetationis Sloveniae. Manuskript, 45 str.

b) Poljudnoznanstvena dela, članki, poročila

J. Bole:

Mehkužci. Vodniki po Loškem ozemlju, 1, Lubnik: 70—74.

B. Drovenik:

Hrošči. Vodniki po Loškem ozemlju, 1, Lubnik: 74—79.

L. Marinček :

Poročilo o 21. mednarodnem fitocenološkem zborovanju v Rintelnu. Gozdarski vestnik, 7—8: 326—327.

L. Marinček, T. Wraber :

Rastlinski svet Lubnika. Vodniki po Loškem ozemlju, 1, Lubnik: 53—59.

M. Zupančič :

Rastlinstvo in tla na različnih geoloških podlagah. Proteus, 39 (9—10): 334—338.

Jugoslovansko zborovanje o uporabnosti tipologije v sodobnem gospodarjenju z gozdovi. Gozdarski vestnik, 6: 268—269.

Nova učna knjiga o fitocenologiji. Gozdarski vestnik, 7—8: 350 do 351.

c) Znanstveno strokovni elaborati

L. Marinček, I. Puncer, M. Zupančič :

Vegetacijska in rastiščna analiza za GE Mozelj, Mozelj I in II. 176 str. s kartami in prilogami.

Vegetacijska in rastiščna analiza za GGE Ljubno, zasebni sektor, 100 str. s kartami in prilogami.

Vegetacijska in rastiščna analiza za GE Trnovo. 150 str. s kartami in prilogami.

M. Zupančič :

Gozdna vegetacija okolice Žirovskega vrha v Poljanski dolini. 14 str. s tabelo.

č) Predavanja

J. Carnelutti :

Hitro propadanje vrste *Parnassius apollo* v Sloveniji. Referat na 7. letni skupščini in kolokviju Jugoslovanskega entomološkega društva na Tjentištu.

Parnassius apollo in njegova zaščita v Jugoslaviji. Predavanje na zboru koroških entomologov v Celovcu.

B. Drovenik :

Deltomerus bosnicus (bionomija in ekologija). Referat na 7. letni skupščini in kolokviju Jugoslovanskega entomološkega društva na Tjentištu.

L. Marinček :

Naši znanstveniki pred mikrofonom. Predavanje za Radio Ljubljana.

Naravovarstveni pomen gozdov. Predavanje za Radio Ljubljana.

L. Marinček, I. Puncer, M. Zupančič:

O vegetaciji in njeni problematiki v gozdnih enotah Željne-Laze na Kočevskem. Tri predavanja.

L. Marinček, M. Zupančič:

Das Mosaik der Pflanzengesellschaften im Bereich einer Verlassenen Kulturlandschaft. Referat na 21. zborovanju Mednarodnega društva za proučevanje vegetacije.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA FLORO IN FAVNO JUGOSLAVIJE

Poročilo o delu v letu 1977

Delo Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije je v preteklem letu stagniralo zaradi neurejenega financiranja. Delno dokončani rokopis kataloga favne Jugoslavije — *Aranea*, je zaradi smrti avtorja F. Nikolića iz Dubrovnika, ponovno redigiral in dopolnil z novimi podatki dr. A. Polnec.

Ob prijavi nalog pri Raziskovalni skupnosti Slovenije je bila vložena nova prijava za financiranje dejavnosti Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije, ker bi delo lahko nemoteno potekalo le ob rednem financiranju in s stalno zaposlenim vodstvenim delavcem, ki je pripravljen prevzeti to delo.

INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

Poročilo o delu v letu 1977

V pravilniku Inštituta je med pomembnimi trajnimi nalogami na prvem mestu navedeno, da spremlja inštitut razvoj slovenske medicinske znanosti, ga usmerja in daje pobudo temu razvoju.

V želji, zadostiti tej svoji osnovni nalogi, je inštitut v letu 1977 prirejal diskusijske večere, na katerih so raziskovalci in strokovnjaki različnih medicinskih vej poročali o izsledkih in dosežkih svojega dela.

Obravnavane so bile naslednje teme:

1. Funkcionalna diagnostika intratorakalnih tumorjev — dr. Marjan Jereb, rentgenolog.

2. Kinematika vranice — prof. dr. Bojan Varl, klinika za nuklearno medicino.

3. O problemih dialize in transplantacije v SRS — prim. dr. Saša Luzar, nefrolog.

4. Mikrokirurški tehnika in uporaba avtotransplantatov pri zdravljenju bolnikov s poškodbami perifernih živcev — mag. dr. Vinko Dolenc, nevrokirurg.

5. Nevrologija gibov in gibanja — prof. dr. Milan R. Dimi-trijević, inštitut za nevrofiziologijo.

6. Problemi razvoja klinične farmakologije pri nas — prof. dr. Franc Erjavec, inštitut za farmakologijo MF.

TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Poročilo o delu v letu 1977

Pravna sekcija

Komisija je imela 33 sej. Nadaljevala je s tretjim in tudi zadnjim komisijskim obravnavanjem osnutka slovenske pravne terminologije, ki se istočasno še tehnično redigira. V letu 1977 so bile končane črke K, L in del M.

Izven sej je honorarni ekscerptor izpisoval za slovensko pravno terminologijo pravne vire, tj. uradna lista SFRJ in SR Slovenije. Konec leta 1977 je sekcijaska kartoteka obsegala 266.649 izpisanih listkov.

Sekcija je tudi sodelovala z uredništvom Slovarja slovenskega knjižnega jezika, tako da je odgovarjala na dodatna vprašanja v zvezi z obdelanimi pravnimi in drugimi gesli.

Tehniška sekcija

Za drugo popravljeno in dopolnjeno izdajo Splošnega tehniškega slovarja, prve knjige od A do O, je gradivo v celoti oddano v tisk. Za leto 1977 načrtovani natisk se je zakasnil zaradi ovir v tiskarni. Opravljen bo v prvih mesecih leta 1978. Za drugo knjigo Splošnega tehniškega slovarja, od črke P do Ž, je rokopis sestavljen do črke Ž.

Drugo pomembno nalogo, tj. dokončno potrjevanje jugoslovanskih standardov (JUS) v slovenščini opravlja sekcija po terminoloških vidikih. V letu 1977 je bilo za Jugoslovanski za-

vod za standardizacijo v Beogradu tako odobrenih 216 standardov.

Sekcija je sodelovala z Inštitutom za slovenski jezik s pismenimi in ustnimi pojasnili v zvezi s tehniškimi izrazi za Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Medicinska sekcija

Sekcija je imela v letu 1977 31 sej. Na sejah je sekcija obravnavala pripombe, ki so jih dali strokovnjaki raznih medicinskih strok k poskusnemu snopiču črke A za medicinski terminološki slovar in k redigiranemu gradivu črk B—Č. Sekcija je več sej porabila za razpravo o pomanjkljivostih poskusnega snopiča, na katere so opozorili kritiki snopiča, in o načelih za tehnično ureditev slovarja.

Sekcija je prav tako kakor v prejšnjih letih sodelovala z Inštitutom za slovenski jezik, tako da je odgovarjala na vprašanja inštituta in dajala pismena dopolnilna pojasnila in dopolnilne predloge razlagam nekaterih medicinskih terminov.

Veterinarska sekcija

Sekcija je v letu 1977 pripravljala razlage strokovnih izrazov za črki D in E. V sodelovanju s strokovnjaki Inštituta za slovenski jezik pri SAZU je sekcija nadaljevala tudi z dodatno redakcijo izrazov črk A in B ter s pripravo za tisk. Pripravljen je bil tudi alfabetařij izrazov za slovar, in sicer do črke G.

Vse izraze za alfabetařij in razlage so člani sekcije preverjali na tedenskih delovnih sejah in upoštevali pripombe strokovnjakov s terena. Med letom so člani ekscerpitali izraze iz veterinarske strokovne literature.

Sekcija je sodelovala z Inštitutom za slovenski jezik s pismenimi in ustnimi pojasnili v zvezi z veterinarskimi strokovnimi izrazi za slovar slovenskega knjižnega jezika.

Načelnik sekcije je sodeloval kot član tudi pri delu Medicinske sekcije Terminološke komisije.

Naravoslovna sekcija

Sekcija je v letu 1977 opravila naslednje delo: nadaljevala je z ekscerpiranjem terminov iz zoologije, botanike, biologije, fiziologije, kemije in astronomije:

Zoologija: Nadaljevanje ekscerpiranja dela H. W. S m o l i k , Živalski svet ter sinonimika imen ptičev slovenskega ozemlja.

Botanika: Ekscerpiranje knjige Margot-Schubert: V domačem vrtu.

Fizilogija in biologija: Izpisovanje gesel iz člankov mesečnika Proteus, letniki I—XVIII.

Kemija: Marjan Dorer: Anorganska in splošna kemija; Jelena Komar-Kansky: Laboratorijske vaje iz fizikalne kemije; D. Bratko in drugi: Laboratorijske vaje iz fizikalne kemije.

Astronomija: Nadaljevanje ekscerpiranja terminov iz tuje tovrstne literature.

Umetnostna sekcija

Tudi v letu 1977 so bile številne seje sekcije in redaksijskih komisij. Poleg tega so bili še delovni sestanki s pritegnitvijo zunanjih sodelavcev. Nadaljevalo se je pripravljanje kartotečno urejenega gradiva, tj. terminov s področja likovne umetnosti, gledališča, glasbe in baleta.

Redaksijske komisije so zbirale termine in že začele z delom na njihovi razlagi. Ekscerpiranje se nadaljuje v vseh smereh. Aktualna problematika umetnostne sekcije je v glavnem ista, kot je bila omenjena v vseh dosedanjih poročilih. K temu naj bo še dodano, da bi bilo zaradi obsežnosti in strokovne zahtevnosti dela treba pritegniti strokovno usposobljenega sodelavca, ki bo povezoval podsekcije in redakcije komisije. Sredstva za nagrajevanje opravljenega dela so nezadostna in neugodno vplivajo na rezultate, ki so zaželeni in tudi realni. Gotovo je značilno, da bomo prisiljeni izplačilo nekaterih honorarjev prenesti v naslednje leto. Če se po tej strani stanje ne bo izboljšalo, bi se naporji lahko bistveno zožili ali celo ustavili, kar bi seveda nadaljnjemu delu škodovalo.

ODDELEK ZA NAČRTOVANJE IN USKLAJEVANJE RAZISKOVALNEGA DELA

Poročilo o delu v letu 1977

Referat za načrtovanje in usklajevanje raziskovalnega dela

Referat ima določene, stalne naloge, ki jih opravlja vsako leto. Tako je zbral gradivo za 27. knjigo Letopisa SAZU, opravil prvo redakcijo in sodeloval pri izdaji te knjige. Druga stalna

naloga referata je sodelovanje s Svetom akademij znanosti in umetnosti SFRJ in opravljanje nalog po naročilu sveta. Med te spada organizacija bivanja tujih znanstvenikov pri nas (ZDA, ZSSR, in dr.), pomoč pri študijskih potovanjih naših znanstvenikov v tujino, posredovanje med Svetom akademij in medakademijskimi odbori, ki delujejo pri nas, posredovanje med drugimi slovenskimi znanstveno-raziskovalnimi ustanovami in Svetom akademij, obveščanje o dogovorih o kulturnem ali znanstvenem sodelovanju med Jugoslavijo in drugimi deželami itn.

Referat po potrebi informira zainteresirane tuje ustanove o delu akademije, v sodelovanju z upravo akademije izpolnjuje statistične liste, organizira predavanja v okviru akademije, posreduje informacije KSS in KSLj, vodi evidenco raziskovalnih nalog pri SAZU in odpošilja RSS elaborate in druga poročila.

Referat opravlja še številne sprotne, akcijske naloge, zbira in posreduje predloge za razne nagrade (npr. AVNOJ, SBK in drugo).

Predstojnik oddelka znanstveni svetnik dr. Avguštin Lah je podpredsednik izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za področje družbenih dejavnosti, predsednik Rep. komiteja za varstvo okolja in predsednik Sveta za proučevanje in varstvo okolja pri predsedstvu SAZU.

Referat tajništva razredov SAZU

Referentka tajništva razredov je kot doslej vodila vso korespondenco in administracijo za pet razredov akademije s to razliko, da se je prvi razred razdelil na dve skupini: na prvo za zgodovinske in drugo za družbene vede. Skrbela je za sklicanje sej razredov, znanstvenih svetov, volilnih teles in raznih MO, pisala zapisnike le-teh in opravljala vsa sprotna organizacijska dela v zvezi z razredi. Zbirala, pripravljala in tudi pisala je material (utemeljitve, biografije, bibliografije) o znanstvenem delu kandidatov za nove člane SAZU in vsklajala vse to med razredi.

Razen tega je opravljala vse tajniške posle za podpredsednika SAZU akademika B. Krefta in za Mednarodni slavistični komite, ki pripravlja v letu 1978 mednarodni slavistični kongres v Zagrebu in Ljubljani in katerega predsednik je prav tako akademik Kreft.

Nadalje je sodelovala pri pripravi in organizaciji Antologije lirike jugoslovanskih narodov v okviru UNESCO (akademik A. Slodnjak), pomagala pri nameravani razstavi dop. članice SAZU Anice Sodnik-Zupančeve, pri razstavi jugoslovanskih slikarjev-akademikov v Berlinu in pri pripravah za Župančičev simpozij.

Organizirala je bivanje gostov Akademije umetnosti iz Berlina (NDR) pri nas, ki jih je bilo letos kar 7, jih sprejemala in odpravljala in skrbela za vse, kar je bilo s tem v zvezi in v zvezi s pripravo delovnega protokola med našo akademijo in Akademijo umetnosti iz Berlina.

Referat za tisk SAZU

Od knjižnega programa za leto 1977 je izšlo 11 zvezkov razprav oziroma monografij in še dva zvezka razprav in programa za leto 1976. Pet zvezkov razprav prirodoslovnega razreda za leto 1977 pa bo zaradi tehničnih težav v tiskarni izšlo šele v letu 1978.

Sedem zvezkov razprav odnosno monografij iz programa za leto 1978 je že oddanih v tiskarno. Več razprav enega zbornika in dva rokopisa pa so v pripravi za tisk.

Vsebinski opis objavljenih publikacij je podan v poročilu biblioteke SAZU.

FOTOLABORATORIJ SAZU

Poročilo o delu v letu 1977

Za potrebe predsedstva, razredov in njihovih oddelkov, inštitutov in drugih delovnih enot SAZU deluje pri SAZU fotolaboratorij, ki ga vodi fotografski mojster Carmen Narobe.

Fotolaboratorij je opravil naslednje delo:
1377 posnetkov različnih velikosti in 10.844 slik različnih velikosti od formata 6×7 cm do form. 50×60 .

V zgornji količini dela so zajeta pomembnejša dela večjega obsega:

1. Kraigherjeva razstava v Postojni;
2. Snemanje arheloških posebnosti v Mariboru in okolici;
3. Arheološki posnetki na terenu v barvni tehniki za študije dr. Franceta Lebna;
4. Izdelava posnetkov za bodočo razstavo B. Kidriča;

5. Redne reportaže za Predsedstvo SAZU;

6. Izdelava dia-color posnetkov, ki jih je v tisku objavil Biološki inštitut J. Hadžija;

Fotolaboratorij opravlja dela na podlagi naročil posameznih inštitutov SAZU za njihove sprotne potrebe pri tekočem delu, kakor tudi za posamezne redne in dopisne člane SAZU. To so dela, ki se sicer pojavljajo pogosto, vendar pa v manjših količinah, ki terjajo zaradi priprav in pa posamične izdelave neprimerno več časa, kot pa delo večjega obsega.

Strokovna aktivnost fotografskega mojstra Carmen Narobe: član komiteja za organizacijo 5. internacionalnega kongresa fotografije EUROPHOT; delegat USUF Jugoslavije na 5. kongresu fotografije EUROPHOT v Beogradu; predsednik strokovne komisije za tisk in propagando društva poklicnih fotografov USUF Slovenije; član izvršilnega odbora društva poklicnih fotografov USUF Slovenije; član sveta fotogalerije USUF Jugoslavije.

Sodelovanje na razstavah: »Delo in glasba« v Ljubljani in Banja Luki; »Koštabona, neznana zemlja«, »Avtoportret« v Kranju; mednarodna razstava umetniške fotografije EUROPHOT 77 v Beogradu.

ZNANSTVENO-STROKOVNA BIBLIOGRAFIJA NEKATERIH ČLANOV AKADEMIJE V LETU 1977*

France Bezlaj:

Etimološki slovar slovenskega jezika, prva knjiga (A—J). Ljubljana, 1976 (ponatis 1977).

O imenih Sneberje, Sostro in drugo. Jezik in slovstvo, XXII, 8, 1976/1977, 225—227.

Slovansko *igrъjъ, *vurъjъ in sorodno. Onomastica Jugoslavica, 6, 1976 (izšlo 1977), 57—70.

Problematika imen Vir in Skočidjevojka. Zbornik Prve jugoslavenske onomastičke konferencije, 1976 (izšlo 1977), 13—20.

Petar Skok, Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Radovi (Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine). 1977, 21—60.

Predavanje na Simpoziju ob 100-letnici rojstva prof. R. Nahtigala.

* V tem razdelku člani SAZU lahko navedejo sprotno letno bibliografijo svojih znanstveno-strokovnih ali umetniških del po lastni presoji in izbiri.

Alojzij Finžgar :

Družbena lastnina v jugoslovanskem pravu. Razprave SAZU, I. razred, X/3, 1977, 178—239.

Nekateri problemi stečajnega prava. Pravniki 32, 1977, št. 4—6, 175—179.

Društvena svojina kao ekonomski, društveno-politički i pravni pojam. Socijalizam 20, 1977, št. 10, 1776—1785.

Social Ownership in Yugoslav Law, Yugoslav Law - Droit. Jugoslave 1977, 2, 3—16.

Jože Goričar :

»Sociologija«, Osnovi marksističke opšte sociologije. X. izmenjeno i dopunjeno izdanje. Izdavačko preduzeće RAD, Beograd 1977, Biblioteka »Priručnici«, 483 str.

Anton Ingolič :

(Izbor)

Gorele so grmade. Zgodovinski roman. MK, Ljubljana, 1977, 356 str.

Ptiček brez kljunčka. Zgodbice za otroke. Ilustrirala in opremila Jelka Reichman. MK, Ljubljana, 1977, 120 str.

Tajno društvo PGC. Povest za otroke. Ilustriral Stefan Planinc. Spremni besedi napisala Iztok Ilich in Marijan Tršar. Izdaja v zbirki Zlata knjiga, MK, Ljubljana, 1977, 142 str.

Gimnazijka. Mladinski roman. Ilustrirala Melita Vovk-Štihova. Spremni besedi napisala Berta Golob in Marijan Tršar. Ponatis v zbirki Zlata knjiga, MK, Ljubljana, 1977, 252 str.

Smo bili, smo in bomo. Reportaža z obiska pri Lužiških Srbih. Delo, 12. XI. 1977, 32.

Udarne brigada. Televizijska nadaljevanka v šestih delih za otroke. Premiera: RTV-Ljubljana, od 21. 9. do 26. 10. 1977.

Gimnazijalka. Mladinski roman. V srbohrvaščino prevedel Ivan Brajdić. Četrta izdaja. Mladost, Zagreb, 1977, 246 str.

Sonce v zinicah. (Sonce v zenicah.) Odlomek iz mladinskega romana Pot po nasipu. V ukrajinščino prevedel Vil Grimič. Objava v zborniku Tvorci novogo svitu; Kijev, 1977, str. 109—115.

Stane Krašovec :

Achieving a balance between population and food: Priorities in decision making. (A follow-up of the Rome Seminar, December 1975.) The main problems identified and approaches to solution. Report to the 16th International Conference of Agricultural Economists in 1976 in Nairobi, Kenya, (soavtor: T. Singh). 28 strani, ciklostil. V tisku v Proceedings iste konference.

Croissance zéro? Paris, 1973, 328 str. (Prikaz.) Ekonomska misao. God X, br. 2, str. 83—90. 1977, Beograd. (Soavtor: A. Sauvy).

Smithovo učenje o podeli rada u svetlu današnjice i budućnosti. Referat na znanstvenem simpoziju ekonomske fakultete v Beogradu »200 let ekonomske znanosti«. Ciklostil, 14 strani. V tisku v Smithovem Zborniku.

Part-time farming: Implications for income and price policy. Referat na mednarodnem simpoziju »The place of part-time farming in rural and regional development« od 11. do 14. julija 1974 v Wye Collegeu londonske univerze. Centre for European Agricultural Studies. (Proceedings v tisku.)

»Seljaci — industrijski radnici.« Ciklostil 14 strani. Referat na »Svetozarevih susretil« sept. 1977, Svetozarevo. V tisku v Zborniku radova sa naučnog skupa »Položaj i uloga seljaštva u društveno-ekonomskom razvoju naše zemlje od Svetozara Markovića do danas«, Biblioteka »Svetozarevi susreti«, knjiga III, Svetozarevo.

»Današnji problemi smanjivanja resursa i čovekove okoline u svetlu klasične ekonomije i Marksa«. Referat na simpoziju Crnogorske akademije nauka i umjetnosti pod geslom »Rikardo-Marks-Lenjin i savremena ekonomska misao«, Herceg-Novi, 26. do 28. okt. 1977. Ciklostil, 14 strani.

Dušan Moravec:

Lojz Kraigher: Školjka; Drama na travniku. Mladinska knjiga 1977 (Kondor 169). Ureditev, spremna beseda in opombe, 99—125.

Ivan Cankar: Drame. Matica srpska 1977 (Slovenačka književnost 12). Izbor in uvodna študija, 7—37.

Cankarjevi pogledi na poslanstvo narodnega gledališča. Zbornik Simpozij o Ivanu Cankarju (SAZU 1976). Slovenska matica 1977, 170—176.

Revolucionarna rola Ivana Cankara v slovenskom i jugoslavskom teatre. Sovetskoe slavjanovedenie (Akademija nauk SSSR), Moskva 1977, 97—100.

Osvrt na dramsko stvaralaštvo Lojza Krajgera. (Referat na Javni tribini Sterijinega pozorja »Zaboravljene vrednosti naše dramske baštine«). Scena, Novi Sad, 1977, 37—40.

Lojz Kraigher spremljevalec slovenske moderne. Sobotna priloga Dela, 23. aprila 1977.

Anton Peterlin:

Crazing and Fracture of Polymer Solids. »Frontiers in Materials Science«, ed. by L. E. Murr and Ch. Stein, Marcel Dekker, New York 1976, 491—526.

Acoustic Emission of a Crazing Polymer. J. Polymer Sci. (Physics) 14, 651—662 (1976). (Soavtor J. Grabec.)

Crystallization from a Strained Melt or Solution. *Polymer Engineering & Science* 16, 126—137 (1976).

Matrix Algebra and Eigenvalues for the Bead/Spring Model of Polymer Solutions. *J. Res. Nat. Bur. Stand.* 80 B, 273—282 (1976), (Soavtor: J. T. Fong.)

Mechanisms of Plastic Deformation of Crystalline Polymer Solids. *Symp. High Polymer Physics 1975*, Center for Theor. Phys. & Chem., Seoul, Korea, 113—134 (1976).

Plastic Deformation of Crystalline Polymers. *J. Polymer Eng. & Sci.* 17, 183—193 (1977).

Frequency Dependence of Intrinsic Stress and Birefringence Tensor of Bead/Spring Model of Polymer Solutions. *J. Res. Nat. Bur. Stand.* 81 A, 97—107 (1977). (Soavtor: J. T. Fong.)

Molecular Model of Fracture of Fibrous Polymeric Material. *Fracture 1977*, Vol. 1, ICF4, Waterloo, Canada, June 19—24, 1977, p. 471 to 485.

Individual Bead Contribution to Intrinsic Viscosity of Polymers. *Polymer* 18, 747—749 (1977).

Intrinsic Viscosity According to Elastic Necklace Model with Hydrodynamic Interaction. *Macromol.* 10, 975—977 (1977).

Drawing and Annealing of Fibrous Material. *J. Appl. Phys.* 48, 4099—4108 (1977).

Diffusion with Discontinuous Swelling, III. Type II Diffusion as a Particular Solution of the Conventional Diffusion Equation. *J. Res. Nat. Bur. Stand.* 81 A, 243—250 (1977).

Stojan Pretnar:

La crise de l'Union de Paris. Izšlo v zborniku: Volume Celebrativo del XXV Anno della Rivista di diritto industriale, Milano 1977, 887 do 907.

Fran Zwitter:

XIV. mednarodni kongres za istorijske nauke u San Francisku 22.—29. VIII. 1975. *JIC* 1976, br. 1—2, 3—11 (izšlo 1977).

Manjšine. *JIC* 1976, br. 1—2, 13—18 (izšlo 1977).

Bogo Grafenauer — šestdesetletnik. *ZČ* XXX, 1976, 233—238 (izšlo 1977).

Priloge Znanstvenega inštituta za reševanje mejnih vprašanj po vojni. Osvoboditev Slovenije 1945 (referati z znanstvenega posvetovanja v Ljubljani 22. in 23. decembra 1975), *Lj.* 1977, 258—276.

Nationale Probleme und gesellschaftliche Struktur in der Habsburger-monarchie. *Osterreichische Osthefte* 19, 3. Heft, Wien 1977, 147 do 160.

Die Donaumonarchie und die südslawische Frage von 1848 bis 1918. Texte des ersten österreichisch-jugoslawischen Historikertreffens, Gösing 1976. Österreichische Akademie der Wissenschaften, Veröffentlichungen der Kommission für Geschichte Österreichs, Band 8, Wien 1977, 10—11, 55—56, 105—106, 140, 147—149 (udeležbe v diskusiji).

Marko Kostrenčić (1884—1976). Letopis SAZU, 27, Lj. 1977, 137 do 138.

Andrej O. Župančič :

V: Cholinergic Mechanisms (Waser, P. G. ed.), 321—325 Raven Press, New York, 1975.

1975 a: Zdrav. vestnik 44, 635—637. (Soavtorja: M. Šentjunc, A. Štalc.)

1976 a: Mol. Ce. Biochem. 13, 137—139. (Soavtorja: M. Šentjunc, A. Štalc.)

1975 b: Jugoslav. Physiol. Pharmacol. Acta 11, 3—7. (Soavtorja M. Šentjunc, A. Štalc.)

1976 b: Biochim. Biophys. Acta 438, 131—137. (Soavtorja M. Šentjunc, A. Štalc.)

1976 c: Biochem. Biophys. Acta 429, 421—428. (Soavtorji: M. Šentjunc, A. Štalc, M. Schara.)

On the location of the active serines of *Torpedo marmorata* electric organ membrane acetylcholinesterase. Period. biol. 77: 141, 1975. (Soavtorja: A. Štalc, M. Šentjunc.)

Učinek d-tubokurarina na acetilholinesterazo, odtopljeno iz membran električnega organa skata *Torpedo marmorata*. Farm. vestnik 26, 99—103, 1975. (Soavtor: A. Štalc.)

BIBLIOTEKA

Poročilo o delu v letu 1977

Uvod:

V preteklem letu je minilo 25 let, kar je biblioteka postala samostojna delovna enota v sklopu Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Kako koristna je bila takrat ta organizacijska sprememba, dokazuje uspešen razvoj biblioteke v vsem tem obdobju. Nikdar ne bi biblioteka doživela takega napredka in vzpona, če ji ne bi prav novi položaj v okviru akademije nudil vseh potrebnih možnosti za njen hiter napredek. Bolj kot kdajkoli prej pa je prav preteklo jubilejno leto z izrednim vsestranskim porastom dejavnosti in uspešno izpolnitvijo danih nalog potrdilo pravilnost dosedanjega načina dela in hkrati pokazalo utemeljenost načrtov za prihodnje.

Za omilitev prostorske stiske je treba omeniti dodelitev dveh dodatnih sob, katerih adaptacija je v teku, kakor tudi nabavo novih knjižnih polic. Seveda so vse te rešitve samo začasnega značaja, kajti knjižni fond biblioteke nenehno raste in bi bil potreben za rešitev te stiske samo resnično radikalen ukrep. Upanje obstoja v novi akademijski gradnji, ki bo pod svojo streho prevzela več akademijskih inštitutov, v njenih prostorih pa bo biblioteka našla dovolj prostora vsaj za nekaj let.

Zasluga dobre strokovne usposobljenosti, kakor tudi prizadevnosti biblioteških delavcev, ki je bila na resnični višini, je, da je bilo vse tekoče delo kljub oviram zaradi več daljših bolniških dopustov vedno v redu opravljeno. Dodatna aktivnost nekaterih biblioteških delavcev se je poleg publiciranja izkazovala še z njihovo udeležbo na raznih kongresih, strokovnih posvetovanjih in seminarjih.

Akcesija:

Pri akcesiji daril je treba posebej omeniti dve dragoceni knjigi dopisnega člana Janka Lavrina in pa obsežnejša darila akademika I. Rakovca ter znanstvenega svetnika dr. Nika Kureta, višjega znanstvenega sodelavca dr. Katice Drobne, višjega bibliotekarja-specialista Ane Koblar-Horetzky in tajnice Vide Baebler; največje knjižno darilo pa je poslal biblioteki Notranjski muzej v Postojni s približno 1300 enotami.

Prirastek knjižnega fonda je razviden iz naslednje tabele:

	Zamena	Darilo	Nakup	Obvezni izvodi	Skupaj
knjige	6317	2440	4370	358	13 485
rokopisi	—	1	3	—	4
mikrofilmi	1	—	—	—	1
geografske karte	9	18	544	—	571
fotografije in reprodukcije	3	1054	44	—	1 081
gramofonske plošče in kasete	1	13	2	—	16
Skupaj	6331	3506	4963	358	15 158

Dubletni fond:

Sezname dvojnic, ki so nabrale med letom, prejema v izbiro 119 ustanov, od tega 64 v inozemstvu. Zamenjanih je bilo 543 dvojnic.

Rokopisni oddelek:

Razen zapuščin po članih akademije Alfonzu Paulinu in Ivanu Regnu je gradivo rokopisnega oddelka v celoti urejeno in bibliotekarsko obdelano. V letu 1977 je treba posebej omeniti dopolnjevanje Ramovševe in Steletove ostaline.

Celotni knjižni fond:

Ob koncu leta 1977 je imela biblioteka SAZU inventariziranih:

knjig in letnikov revij	250.802
rokopisov	94
mikrofilmov	675
geografskih kart	2.982
fotografij in reprodukcij	5.595
gramofonskih plošč in kaset	138
Skupaj	260.286

Katalogi:

Razen zapuščin, ki jih je SAZU prejela v zadnjih letih, to je po pok. članih SAZU Jovanu Hadžiju, Francetu Steletu in Maksu Wrabru ter prof. Vladu Tregubovu (zadevno kataloško obdelavo bo zaradi obsežnosti fondov mogoče opraviti šele v nekaj letih), je ves knjižni fond katalogiziran. Klasificiran je ves knjižni fond, ki je prispel po letu 1951.

Biblioteka izdeluje kataloške listke za akademijske inštitute ter za centralne kataloge SR Slovenije in Jugoslovanskega bibliografskega inštituta.

Krediti:

Odobrena sredstva za nabavo knjižnega materiala so znašala 957.000.— din in bila v celoti porabljena.

Zamena:

Ob koncu leta je bila zamenjalna mreža biblioteke SAZU razširjena na 82 držav vsega sveta in je obsegala 1.488 naslovov (1.242 v inozemstvu in 246 v SFRJ).

V preteklem letu je bilo redno poslovanje prekinjeno s 7 inozemskimi in 3 domačimi naslovniki. Novi zamenjalni stiki pa so bili navezani z naslednjimi 38 ustanovami:

SFRJ:

Ljubljana: Zavod SRS za zdravstveno varstvo

Rovinj: Centar za historijska istraživanja

Skopje: Biološki fakultet na Univerzitetot »Kiril i Metodij«

Valjevo: Društvo istraživača »Vladimir Mandić — Manda«

Gradska biblioteka »Ljubolir Nenadović«

Varaždin: Gradski muzej

Avstrija:

Graz: Landesverein für Höhlenkunde in der Steiermark

Belgija:

Bruxelles: Comité National Belge de Spéléologie

Ciper:

Nicosia: Community of Lapethos

ČSSR:

Praha: Místopisná komise ČSAV

Filipini:

Quezon City: University of the Philippines, Natural Science Research Center

Francija:

Lyon: Laboratoire de Céramologie

Valdoie: Spéléo-Club Archéologique de Valdoie

Grčija:

Athens: National Centre of Social Research

Indija:

New Delhi: Social Science Documentation Centre

Italija:

Bari: Istituto di Letteratura Cristiana Antica — Università degli Studi

Biella: Gruppo Speleologico Biellese

Ferrara: Musei Civici d'Arte Antica

Torino: Gruppo Archeologico »Ad quintum«

Trieste: Istituto di Archeologia, Università degli Studi di Trieste

Jordanija:

Amman: The Library, The University of Jordan

Kanada:

Ottawa: National Museum of Canada

LR Kitajska:

Peking: The Library of Academia Sinica

Madžarska:

Szeged: József Attila Tudományegyetem

Nizozemska:

Amsterdam: Oost-Europa Instituut. Universiteit van Amsterdam

Norveška:

Stavanger: Arkeologisk museum i Stavanger

Romunija:

Tirgu-Mureş: Muzeul judeţean Mureş

Singapore:

Singapore: National Academy of Science

Spanija:

Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya

Instituto de Arqueologia y Prehistoria

Real Academia de Ciencias y Artes

Guadalajara: Museo Provincial de Guadalajara
Madrid: Instituto Arqueologico Municipal
Palma de Mallorca: Comité Balear de Espeleología

Z R N :

Bonn - Bad Godesberg: Inter Naciones
Hamburg: Dr. Frank Schwappach
Heidelberg: Geographisches Institut der Universität
Würzburg: Seminar für deutsche Philologie — Volkskundliche
Abteilung

Recenzija:

Akademijske publikacije prejema v oceno 36 naslovnikov (od tega 26 inozemskih)

Ekspedit:

Skupno je bilo razposlanih 20.180 publikacij. Od tega publikacij SAZU ter skupnih publikacij naše akademije s Svetom akademij, kakor tudi izdaj, ki jih je SAZU prejela kot dediščino nekaterih ustanov: v zameno 10.342, v dar 2.855, v prodajo 2.324, obveznih izvodov 811. Biblioteških publikacij pa je bilo odposlanih v dar 2.966 in 882 kot obvezni primerek.

Tudi decembrska prodaja knjig z novoletnim popustom je bila uspešna. V prodaji je bilo 43 starejših akademijskih publikacij.

Stanje zaloge publikacij 31. 12. 1977 je znašalo 121.135 izvodov.

Izposojevanje:

Knjižni fond biblioteke je vsakomur dostopen, bodisi v čitalnici, bodisi za isposajo na dom. V čitalnici so čitateljem na voljo po prostem pristopu enciklopedije, leksikoni, atlasi, slovarji, prav tako pa še okrog 400 raznih revij. Velikega zanimanja so deležni tudi knjižni oglasi založb.

Biblioteka je izposojala v preteklem letu dela iz svojega knjižnega fonda 856 bralcem. Ti so biblioteko obiskali 8.879-krat (2.075-krat za izposajo v čitalnici, 6.804-krat za izposajo na dom).

Število izposojenih zvezkov v preteklem letu je bilo:

v čitalnici	8.776
na dom	11.132
inštitutskim bibliotekam	13.215
medbibliotečna izposoja:	
38 bibliotekam v državi	213
3 bibliotekam v inozemstvu	8
Skupaj.	33.344.

Centralna biblioteka je v preteklem letu posredovala 1.774 telefonskih informacij.

Pripomniti je treba, da bi bilo k temu številu prišteti še interno izposajo knjižnega fonda, deponiranega v inštitutskih bibliotekah, kjer je pristop prost in vedno na voljo inštitutskim delavcem. O tej izposoji pa se statistični podatki ne vodijo.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da se je porast izposoje tudi v letu 1977 močno povečal. Zaslugo za to ima predvsem izboljšanje biblioteške informacijske službe, gotovo pa tudi poseben značaj knjižnega fonda, katerega večji del druge naše biblioteke sploh nimajo in je v njem zbrana najvažnejša znanstvena literatura vseh strok z vsega sveta.

Publikacije:

Vsak mesec izdaja biblioteka »Seznam o akcesiji knjig«. Razen tega je bilo v preteklem letu objavljeno še »Kratko poročilo o delu biblioteke v letu 1977«, »Letni seznam periodik 1977«, 3 zvezki »Objav«, »Seznam razpoložljivih publikacij SAZU — 1977«, »Seznam publikacij SAZU s posebnim novoletnim popustom — december 1977« in 4 sezname dublet.

Vse biblioteške publikacije so tiskane v ciklostilni tehniki ter broširane. Naklada se giblje med 200 in 500 izvodi.

Administracija:

Delovodnik biblioteke je obsegal v preteklem letu 2.643 števil.

Vsa prodaja publikacij se je opravljala v lokalu ekspedita na Trgu osvoboditve 7, po 3 1/2 ure dnevno. Izkupček za prodane publikacije je v preteklem letu znašal 28.919,35 din.

Knjigoveznica:

Akademijska knjigoveznica je v letu 1977 zvezala 925 knjig. Razen tega je broširala biblioteške publikacije, restavrirala več starih tiskov ter izvrševala druga dela knjigoveškega značaja.

Personalija:

Centralna biblioteka je ob začetku leta imela 18 sistemiziranih delovnih mest, med letom pa sta se jima pridružili še dve novi: knjižničarski manipulant in knjigovez s skrajšanim delovnim časom. Med letom se je na ostalih mestih izvršila samo ta sprememba, da je bil zamenjan pisarniški delavec.

Pripravnica Vlasta Žigon je uspešno opravila strokovni izpit za bibliotekarja.

V akademskih inštitutih in sekcijah so opravljali knjižničarske posle (razne pomožne kartoteke in izposojevanje) njihovi uslužbenci. Od tega jih je le 6 iz knjižničarske stroke, drugi pa so administrativni, strokovni ali priložnostni uslužbenci, ki opravljajo potrebne knjižničarske posle poleg drugega dela.

Imenik uslužbencev centralne biblioteke ob koncu leta 1977:

Primož Ramovš, upravnik

Ana Koblar-Horetzky, višji bibliotekar-specialist

Marija Klemenčič, bibliotekarski referent

Sonja Stergaršek, bibliotekar

Vlasta Žigon, bibliotekar

Stana Tomšič, višji knjižničarski referent

Anamarija Valantič, višji knjižničarski referent

Darka Brejc, višji knjižničar

Marina Šinigoj, višji knjižničar

Milan Osrajnik, knjižničar

Miriam Sušnik, knjižničar

Marija Kozlevčar, knjižničarski manipulant

Anton Mušič, knjižničarski manipulant

Vida Baebler, tajnica

Irena Hren, pisarniški delavec

Alenka Lavrač, oskrbnik knjižnega fonda

Zinka Gajšek, vodja ekspedita (s skrajšanim delovnim časom)

Angela Skerl, knjigovez

Gabrijel Skerl, knjigoveški mojster (s skrajšanim delovnim časom)

Marija Medjimorec, snažilka

Bibliografija:

M. Klemenčič:

Publikacije Biblioteke SAZU do konca leta 1976. Bibliografija. — Ljubljana, Biblioteka SAZU. 1977, 4—11. (Objave, 1.) [Cikl.]

Publikacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1976. — Letopis SAZU, 27, 1977, 274—279.

A. Koblar-Horetzky:

Zapuščina Ivana Jagra. 1. Knjižnica. — Ljubljana, Biblioteka SAZU. 1977, VII + 57 str. (Objave, 2.) [Cikl.]

Zapuščina Johna Jagra. — Slovenski koledar 1978, 247—249.

P. Ramovš:

Publikacije Biblioteke SAZU do konca leta 1976. Uvod. — Ljubljana, Biblioteka SAZU. 1977, 2—3. (Objave, 1.) [Cikl.]

Kratko poročilo o delu v letu 1976. — Ljubljana, Biblioteka SAZU. 1977, 8 str. + 3 pril. [Cikl.]

Biblioteka Matice srpske in biblioteka SAZU, razvoj in uspeh njunega sodelovanja. — Godišnjak Biblioteke Matice srpske (Novi Sad), 1, 1977, 36—38.

Biblioteka SAZU. Poročilo o delu v letu 1976. — Letopis SAZU, 27, 1977, 267—273.

Letni seznam periodik. Biblioteka SAZU, 1977. (Urednik.)

Seznam prejetih knjig. Biblioteka SAZU, januar—december 1977. (Urednik.)

Seznam razpoložljivih publikacij Slovenske akademije znanosti in umetnosti. April 1977. Biblioteka SAZU, 1977. (Urednik.)

V. Žigon:

Biobibliografija akademika Maksa Samca. — Ljubljana, Biblioteka SAZU. 1977, 52 str. (Objave, 3.) [Cikl.]

PUBLIKACIJE

Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1977

SPLOŠNE IZDAJE

Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 27. knjiga. 1976. Ljubljana 1977. 311 + (III) str. 8°. 2200 izv.

IZDAJE RAZREDA ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

Razprave X. Ljubljana 1976—1977. 8°.

Vsebina:

2. Boris Majer: Smisel in značaj Marxovega pojmovanja materializma. Str. 161—184. 1977. 1000 izv.
3. Alojzij Finžgar: Družbena lastnina v jugoslovanskem pravu. Str. 185—240. 1977. 1000 izv.
4. Vlado Valenčič: Žitna trgovina na Kranjskem in ljubljanske žitne cene od srede 17. stoletja do prve svetovne vojne. Str. 241—453 + (V) str. 1977. 1000 izv.

Dela 19. Zgodovinski inštitut Milka Kosa 6. Petko Luković: Stališče Slovencev do vstaje v Hercegovini in Bosni in do bosansko-hercegovaškega vprašanja v letih 1875—1878. Ljubljana 1977. 416 + (IV) str. 8°. 800 izv.

Dela 20. Dragotin Cvetko: Vloga Gojmira Kreka v razvoju novejšje slovenske glasbe. Ljubljana 1977. 173 + (I) str. + 1 pril. 8°. 800 izv.

Arheološki vestnik XXVII. 1976. Ljubljana 1977. 625 + (I) str. + (6) pril. + 100 tab. 8°. 1200 izv.

Vsebina:

- F.[ranc] Osole: Matjaževe kamre. Paleolitsko jamsko najdišče. Str. 13—41 + 1 pril.
- Zorko Marković: Problem eneolita u našičkoj regiji. (Prilog genezi i stupnjevanju lasinjske kulture.) Str. 42—67.
- Nives Majnarić-Pandžić: Prilog problematici licenske keramike u sjevernoj Jugoslaviji. Str. 68—96.
- Vida Stare: Časovna opredelitev čolničastih fibul iz Šmarjete. Str. 97—119.

- Ivan Puš: Latenski pasni sponi z dvorišča SAZU v Ljubljani. Str. 120—125.
- Ivan Puš: Premazi in smolnati kit na prazgodovinskih posodah. Str. 124—127.
- D.[ušan] Hadži in F.[ran] Cvek: Smolni kit in premaz za žare. Str. 128—154.
- Iva Mikl-Curk: Novo iz Formina. Str. 155—183 + 1 pril.
- Milena Jerman: Dva prazgodovinska grobova iz Formina. Str. 184—190.
- Anja Dular: Rimski grobovi iz Rosalnic, Štrekljevca in Otoka pri Podzemlju. Str. 191—225.
- Peter Petru: Die römerzeitliche keramische Produktion in Jugoslawien. Str. 224—231.
- Stanko Pahič: Poskusna izkopavanja rimske ceste v Slovenski Bistrici. Str. 252—259 + (2) pril.
- Mitja Guštin: Poročilo o izkopu kulturnih slojev v Levakovih jami. Str. 260—282.
- Marijan Slabe: Arheološke najdbe iz zbirke Jamarskega kluba Kostanjevica na Krki. Str. 283—288.
- Tatjana Tomazo-Ravnik: Antropološko poročilo o skeletnih ostankih. Str. 289.
- Franc Truhlar: Problem refugijev v Sloveniji za preseljevanja. (Gradiivo za diskusijo.) Str. 290—295.
- Knjižne ocene in kritika. Str. 297—315.
- Biba Teržan: Certoška fibula. Str. 317—536 + (2) pril.
- Bojan Djurić: Antični mozaiki na ozemlju SR Slovenije. Str. 537—625 + 100 tab.

Arheološki vestnik XXVIII. 1977. Ljubljana 1977. 476 + (I) str. + (35) pril. 8°. 1400 izv.

Vsebina:

- Stanko Pahič: Seznam rimskih kamnov v Podravju in Pomurju. Str. 15—75 + (10) pril.
- Stanko Pahič: Novi rimski napisi v Podravju. Str. 74—91 + (4) pril.
- Zorka Šubic: Novi rimski napisi iz Poetovione (1968—1972). Str. 92—100 + (3) pril.
- Peter Kos: Tri Gracije iz Ptuja. Str. 101—102 + (1) pril.
- Herbert Grassl: Neue städtische Beamte auf einer unveröffentlichten Inschrift in Celeia. Str. 103—105 + (1) pril.
- Mirina Zupančič: Atrans — nov napis. Str. 106—109 + (1) pril.
- Marijan Slabe: Velika Stara vas, Crnomelj, Ig: novi rimski napisi. Str. 110—113 + (1) pril.

- Jaro Šašel: Vilicus s Kučarja pri Podzemlju v Beli krajini. Str. 114—116 + (1) pril.
- Ljudmila Plesničar-Gec: Nova napisa iz Emone. Str. 117—118 + (1) pril.
- Elica Boltin-Tome: Rimski nagrobnik z Bernardina v Portorožu. Str. 119—121 + (1) pril.
- Božidar Slapšak: Ad: CIL 5,698 (Materija): via directa — translata (in fines alicuius) — restituta. Str. 122—128.
- Manfred Clauss: Die Epigraphik und das Fortuna Primigenia Heiligtum von Praeneste. Der Versuch einer Zusammenfassung. Str. 131—136.
- Ante Sonje: Ulomci antičkih natpisa i razni drugi nalazi koji su nađeni poslije drugoga svjetskoga rata na području Poreštine u Istri. Str. 137—152 + (2) pril.
- Helmut Halfmann: Iulius Alexander und Iulius Iulianus. Zur Prosopographie des 2. Jahrhunderts. Str. 153—162.
- Slobodan Dušanić: Iz istorije rimskog rudarstva u Gornjoj Meziji. Str. 165—179 + (1) pril.
- Eric Birley: A Severan governor of Upper Moesia. Str. 180—182.
- Miroslava Mirković: Septimius Severus und die Legio VII Claudia Antoniniana. Str. 185—187 + (1) pril.
- Ivo Bojanovski: Počasni natpis Maksimina Tračanina iz Narone. Str. 188—196 + (1) pril.
- Marjeta Šašel-Kos: Latin inscriptions from Achaia and the Cyclades. Str. 197—208.
- Tine Kurent, Lojze Muhič: Vitruvius on module. Str. 209—232.
- Bibliographie von Hans-Georg Pflaum. Zusammengestellt von M.[anfred] Clauss und B.[ernard] Holtheide unter Mitarbeit von X.[avier] Lorient. Str. 235—244.
- Volker Weber: apie mariu. Str. 245—250.
- Mario Torelli: Senatori Etruschi della tarda repubblica e dell'impero: qualche addendum. Str. 251—254.
- Jerzy Kolendo: C. Sallustius Crispus, premier gouverneur de l'Africa Nova et la dispersion géographique du gentilice Sallustius en Afrique. Str. 255—277.
- Endre Tóth: »...protulique fines Illyrici ad ripam fluminis Danuvii.« Str. 278—287.
- Leiva Petersen: P. Memmius Regulus. (Zu PIR² vol. V fasc. 2). Str. 288—291.
- Klaus Wachtel: Einige Bemerkungen zum senatorischen cursus honorum vor dem Konsulat. Str. 292—298.
- John Morris, Margaret Roxan: The witnesses to Roman military diplomata. Str. 299—333.

- Jaro [Šašel] et Anna Šašel: Le préfet de la 1e aile Britannique milliaire sous Trajan à Emona. Str. 334—345 + (1) pril.
- Jean Marcillet-Jaubert: Le légat de Numidie A. Iulius Pompilius Piso T. Vibius Laevillus... atus Berenicianus. Str. 346—359 + (2) pril.
- Anthony R.[ichard] Birley: The origin and career of Q. Pompeius Falco. Str. 360—368.
- Barnabás Lörincz: Zur Konsulliste des Jahres 154. Str. 369—372.
- Ladislav Vidman: Die Stadtpräfektur des Q. Lollius Urbicus und Apuleius, Apologia 2—3. Str. 373—384.
- István Tóth: Das lokale System der mithraischen Personifikationen im Gebiet von Poetovio. Str. 385—392.
- Jenő Fitz: Epithètes impériaux sur les cursus honorum. Str. 393—398.
- András Mócsy: Forenses in Brigetio. Str. 399—402.
- Klaus-Peter Johné: L. Marius Maximus Perpetuus Aurelianus. Zu PIR², pars V, fasciculus 2. Str. 403—405.
- Stanislav Mrozek: La fondation CIL XIV 431 d'Ostie et »l'inflation« romaine. Str. 406—411.
- Maria Jacynowska: Quelques remarques sur le culte d'Hercule en Rhénanie. Str. 412—420.
- Velizar Velkov: Die Reihenfolge der untermösischen Statthalter (270—300). Str. 421—424.
- Radislav Hošek: Silvanus Viator aus Gerulata. Str. 425—427 + (1) pril.
- Josef Češka: Die Gattin des Caesars Gallus — hiess sie Constantina oder Constantia. Str. 428—435.
- Tadeusz Kotula: Les viri principales dans les textes épigraphiques de Lepcis Magna. Str. 436—445 + (1) pril.
- J.[an] Burian: Das dynastische Denken in der Historia Augusta. Str. 446—454.
- Géza Alföldy: Eine frühchristliche Inschrift aus Rom. Str. 455—462.
- Bojan Djurić: Figuralna aplikacija s Hvara. Str. 465—467 + (1) pril.
- Silvin Košak: Notes on recent discoveries at Tell Mardikh-Ebla. Str. 468—471.
- [Knjižne ocene.] Str. 471—476.

IZDAJE RAZREDA ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

Dela 32. Inštitut za slovenski jezik 12. Hieronymus Megiser: Thesaurus polyglottus. Iz njega je slovensko besedje z latinskimi in nemškimi pomeni za »Slovensko-latinsko-nemški slovar« izpisal in uredil Jože Stabéj. Ljubljana 1977. XXX + 240 + (II) str. 8°. 1000 izv.

Dela 33. Jože Stabéj: Kruh ubogih. Kulturnozgodovinski in jezikovni začetki zgodovine krompirja na Slovenskem. Ljubljana 1977. 94 + (II) str. 8°. 800 izv.

Dela 34. Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede 7. Lino Legiša: Pisanice 1779—1782. Ljubljana 1977. 509 + (II) str. 8°. 800 izv.

Traditiones 4. Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje. Ljubljana 1977. 380 + (IV) str. + (3) pril. + synopsis. 8°. 1000 izv.

Vsebina:

Zmaga Kumer: Mati ali ljubica. Prispevek k razlagi balade o pastirju in čarovnicah. Str. 5—14.

Marko Terseglav: Jenkov Knezov zet in ljudska balada o graščakovem vrtnarju. Str. 15—26.

Radoslav Hrovatin: Metrične in arhitektonske dvojice v ljudski pesmi. Str. 27—46.

Mirko Ramovš: Romarski vrtec. Str. 47—78.

Bruno Ravnikar: Glasbeno narodopisje v luči teorije o informaciji. Str. 79—88.

Drago Hasl: Haloška žveгла. Str. 89—116.

Jože Dular: Svetila v Beli krajini. Str. 117—138.

Tone Cevc: Tri oblike lesenih ključavnic s stópicami na Slovenskem. Str. 139—154 + (2) pril.

Vilko Novak: Madžarski spisi o ljudskem življenju v Prekmurju. Str. 155—174.

Janez Dolenc: Pripovedno izročilo v severnem poljanskem narečju. Str. 175—196.

Pavle Merkù: Rokopisne ljudske pesmi iz arhiva Marenzijeveh. Str. 197—199.

Pavle Merkù: Beseda o šavrinskih zapisih Nadje Rojčeve. Str. 200.

Nadja Rojac Orfanò: Šavrinsko ljudsko izročilo. Str. 200—211.

Marija Šuštar: O petju, godcih in plesu pod Menino planino. Str. 212—229.

- Nežka Vavpotič: Pela bi, pela, pa sükāti nä ven... Str. 250—255.
- Sonja Lipušček: Sourenki. Str. 256—257 + 1 pril.
- Hrvoj Maister: O umiti in v prt zaviti lobanji pri Koroških Slovencih. Str. 238—247.
- Milan Dolenc: O dozdej zbranih ljudskomedicinskih rokopisih. Str. 248—258.
- Jože Gregorič: Sveta zdravnika Kozma in Damjan na Slovenskem. Str. 259—278.
- Petar Kostić: Osvrt na prikaz kataloga »Poreklo i značenje godišnjih običaja«. Str. 279—280.
- Angelos Baš: Corrigenda. Str. 281—292.
- Niko Kuret: Nadangel Mihael in hudič. Str. 293—294.
- Niko Kuret: Obhodni velikani. Str. 295—298.
- Marija Stanonik: Nekaj delovnih vtisov z oddelka za (nemško) etnologijo v Göttingenu. Str. 299—300.
- Vilko Novak: Milovan Gavazzi — osemdesetletnik. Str. 301—303.
- Zmaga Kumer: Nekaj kritičnih misli o XX. kongresu Zveze društev jugoslovanskih folkloristov v Novem Sadu 27. sept. — 1. okt. 1973. Str. 305—307.
- Tri predavanja S. A. Tokareva iz Moskve. (Ruske povzetke prevedla Francka Benedik.) Str. 307—309.
- Milko Matičetov: Alpes Orientales VIII (Rezija 1975). Str. 309—310.
- Niko Kuret: Akademik dr. France Koblar, upravnik Inštituta za slovensko narodopisje, 1972—1975. Str. 311—312.
- Niko Kuret: Luka Kramolc (1892—1974). Str. 312—313.
- Niko Kuret: Joža Bertoncelej (1901—1976). Str. 314.
- Zapiski. Str. 315—316.
- Knjižna poročila in ocene. Str. 317—379.
- Sodelavci tega zvezka. Str. 380.

IZDAJE RAZREDA ZA PRIRODOSLOVNE VEDE

Razprave XX. Ljubljana 1977. 8°. 1000 izv.

Vsebina:

1. Katica Drobne, Rajko Pavlovec, Franc Drobne: Paleogenske velike foraminifere s področja med Mežico in Slovenj Gradcem. Str. 1—88 + (3) pril. + 23 tab.
2. Viktor Petkovšek: J. A. Scopoli, njegovo življenje in delo v slovenskem prostoru. Str. 89—192 + 3 geog. skice + (1) pril.
3. Viktor Petkovšek: Travna združba Bromo-Brachypodietum pinnati assoc. nova v Sloveniji. Str. 193—216.

4. Pavel Ličar: Ultrastruktura filtrov v želodcu pri *Asellus aquaticus* (Isopoda, Asellota). Str. 217—226 + 12 tab.
5. Andrej Martinčič: Prispevek k poznavanju ekologije mrazišč v Sloveniji. Botanično-ekološka skica. Str. 227—318 + (3) str.

Geografski zbornik XVI. 1976. Ljubljana 1977. 228 + (II) str. + (4) pril. + (2) karti. 8°. 1200 izv.

Vsebina:

1. Franc Lovrenčak: Zgornja gozdna meja v Kamniških Alpah v geografski luči (v primerjavi s Snežnikom). Str. 5—150 + (4) pril. + (1) karta.
2. Ivan Gams: O zgornji gozdni meji na jugovzhodnem Koroškem. Str. 151—193.
3. Milan Šifrer: Geografski učinki žleda v gozdovih okrog Idrije ter Postojne. Str. 195—229 + (1) karta.

IZDAJE RAZREDA ZA MEDICINSKE VEDE

Dela 1. Peter Borisov: Od ranocelništva do začetkov znanstvene kirurgije na Slovenskem. Ljubljana 1977. 339 + (I) str. 8°. 1000 izv.

SUMMARY

The Members of the Slovene Academy of Sciences and Arts
(On 31st December, 1977)

Honorary Members

Broz, Josip — Tito
Kardelj, Edvard
Vidmar, Josip

Section One — Historical and Social Sciences

Regular Members:

Cvetko, Dragotin, Ph. D., born in 1911, Professor of History of Slavonic and Modern World Music, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Goričar, Jože, LL. D., born in 1907, Professor of Sociology, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Grafenauer, Bogo, Ph. D., born in 1916, Professor of History of the Slovenes, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Korošec, Viktor, LL. D., born in 1899, Professor of Roman Law and of General History of Ancient State and Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kušej, Gorazd, LL. D., born in 1907, Professor of the Theory of State and Law, and of Comparative Constitutional Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Šnuderl, Makso, LL. D., born in 1895, Professor of Constitutional Law of the SFR of Yugoslavia, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Vavpetič, Lado, LL. D., born in 1902, Professor of Public Administration and Administrative Procedure, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Zwitter, Fran, Ph. D., born in 1905, Professor of General Modern History, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members:

Finžgar, Alojzij, LL. D., born in 1902, Professor of Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Krašovec, Stane, Eng. (Econ.), born in 1905, Professor, Faculty of Economics, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kyovsky, Rudi, LL. D., born in 1906, Professor, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Majer, Boris, Ph. D., born in 1919, Professor of Philosophy, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Pretnar, Stojan, LL. D., born in 1909, Professor of Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members:

Apostolski, Mihailo, born in 1906, historian and military theorist, President of Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje.

Djordjević, Jovan, LL. D., born in 1908, Professor of Political Science and Constitutional Law, Faculty of Law, University of Belgrade, Belgrade.

Djurdjev, Branislav, Ph. D., born in 1908. Professor of History of the Turkish Era and Historical Methodology, Faculty of Arts, University of Sarajevo, retired, Sarajevo.

Geršković, Leon, LL. D., born in 1910, Professor of Political Science, Belgrade.

Novak, Grga, Ph. D., born in 1888, Professor of Ancient History, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Pavičević, Branko, LL. D., born in 1922, President of Academy of Sciences and Arts of Montenegro, Titograd.

Section Two — Philological and Literary Sciences

Regular Members:

Bezljaj, France, Ph. D., born in 1910, Professor of Comparative Slavonic Philology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Čop, Bojan, Ph. D., born in 1923, Professor of Indo-European Comparative Linguistics, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Grošelj, Milan, Ph. D., born in 1902, Professor of Classical Philology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Ocvirk, Anton, Ph. D., born in 1907, Professor of History of World Literature and of Theory of Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Slodnjak, Anton, Ph. D., Dr. honoris causa, born in 1899, Professor of Slovene Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Vidmar, Josip, Dr. honoris causa, born 1895, literary critic and essayist, Ljubljana.

Corresponding Members:

Bajec, Anton, Ph. D., born in 1897, Professor of Slovene Language, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Boršnik, Marja, Ph. D., born in 1906, Professor of the Slovene Literature history, Philosophical Faculty in Ljubljana, retired, Ljubljana.

Grad, Anton, Ph. D., born in 1907, Professor of Romance Philology, Philosophical Faculty, University of Ljubljana, Ljubljana.

Jurančič, Janko, Ph. D., born in 1902, Professor of Serbian and Croatian Languages and of Old Croatian and Serbian Literatures, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kosjanko, Ph. D., born in 1931, Professor of Comparative Literature and literary theory, Philosophical Faculty, University of Ljubljana, Ljubljana.

Logar, Valentin, Ph. D., born in 1916, Professor of History and Dialectology of Slovene Language, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Merhar, Boris, born in 1907, Professor of History of Slovene Literature, College of Education, retired, Ljubljana.

Moravec, Dušan, born in 1920, Director, Theatre Museum, Ljubljana, retired, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members:

Berkopec, Oton, Ph. D., born in 1906, senior scientific collaborator. The Slavonic Institute of the Czechoslovak Academy of Sciences, retired, Prague.

Deanović, Mirko, Ph. D., born in 1890, Professor of Romance Philology, University of Zagreb, Zagreb.

Gavazzi, Milovan, Ph. D. (Ethnography), born in 1895, Professor of Ethnology, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Koneski, Blaže, born in 1921, Professor of Macedonian Language, Faculty of Arts, University of Skopje, Skopje.

Lavrin, Janko, born in 1887, Professor of Modern Russian Literature, University of Nottingham, retired, London.

Section Three — Mathematical, Physical and Technical Sciences

Regular Members:

Blinc, Robert, D. Phys. Sc., born in 1933, Professor of Electromagnetic Field and Optics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Dolar, Davorin, D. Chem. Sc., Dipl. Ing. Chem., born in 1921, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Gosar, Peter, D. Phys. Sc., born in 1923, Professor of Physics of Solids, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Hadži, Dušan, D. Chem. Sc., born in 1921, Professor of Chemistry of Structures, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Kuhelj, Anton, D. Eng., Dipl. Ing. Elec. Eng., born in 1902, Professor of Mechanics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Peterlin, Anton, D. Sc., born in 1908, Director, Camille Dreyfus Laboratory, Research Triangle Institute, Durham, North Carolina, U.S.A.

Tišler, Miha, D. Eng., Dipl. Ing. Chem., born in 1926, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Vidav, Ivan, Ph. D., born in 1918, Professor of Mathematics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Corresponding Members:

Peklenik, Janez, D. Eng., Dipl. Ing. Habil., born in 1926, Professor of Technical Cybernetics and Processing Systems, Faculty of Mechanical Engineering, University of Ljubljana, Ljubljana.

Šuklje, Lujo, D. Eng., Dipl. Ing. Civ. Eng., born in 1910, Professor of Soil Mechanics and of Basic Technical Mechanics, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Vodovnik Lojze, D. Phys. Sc., born in 1933, Professor of biokibernetics, University of Ljubljana, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members:

Balenović, Krešimir, D. Sc. (Chemistry), born in 1914, Professor of Organic Chemistry and Biochemistry, Institute of Chemistry, University of Zagreb, Zagreb.

Despić Aleksandar, D. Sc. (Physical Chemistry), born in 1927, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Technology, University of Belgrade, Belgrade.

Grdenić, Drago, D. Sc. (Chemistry), born in 1919, Director, Institute of Anorganic and Analytical Chemistry, University of Zagreb, Zagreb.

Mihailović, Mihajlo, D. Sc. (Chemistry), born in 1924, Professor, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Belgrade, Belgrade.

Повл, Bogdan, D. Phys. Sc., born in 1932, Professor of physics, University of Heidelberg. Director of Max-Planck Institute for Nuclear Physics, Heidelberg.

Savić, Pavle, Dr. honoris causa, born in 1909, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Belgrade, retired, Belgrade.

Section Four — Natural Sciences

Regular Members:

Brodar, Srećko, Ph. D., Dr. honoris causa, born in 1893, Professor of Prehistory of Man, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Ilešič, Svetozar, Ph. D., born in 1907, Professor of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Rakovec, Ivan, Ph. D., born in 1899, Professor of Geology and Palaeontology, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members:

Bole, Jože, D. Biol. Sc., born in 1929, scientific adviser of Biologic Institute Jovan Hadži at Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.

Grafenauer, Stanko, D. Geol. Sc., born in 1922, Professor, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Matjašič, Janez, D. Biol. Sc., born in 1921, Scientific Adviser, Jovan Hadži Institute of Biology, The Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.

Mayer, Ernest, D. Biol. Sc., born in 1920, Professor of Botany, Biotechnical Faculty, University of Ljubljana, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members:

Kochansky-Devidé, Vanda, D. Nat. Sc., born in 1915, regular member of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts, Professor, Geological-Palaeontological Institute, Zagreb.

Kratochvíl, Josef, D. Nat. Sc., born in 1909, Professor of Entomology, Department of Agriculture, Brno, Brno.

Stevanović, Petar, D. Nat. Sc., born in 1914, regular member of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Professor, Faculty of Metallurgy and Geology, University of Belgrade, Belgrade.

Tavčar, Alois, D. Eng., Dr. honoris causa, Dipl. Ing. Agr., born in 1895, Professor of Genetics and Plant Refinement, Faculty of Agriculture, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Section five — Arts

Regular Members:

Gaspari, Maksim, born in 1885, painter, Ljubljana.

Jakac, Božidar, born in 1899, painter, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kosmač, Ciril, born in 1910, writer, Portorož.

Kranjec, Miško, born in 1908, writer, Ljubljana.

Kreft, Bratko, Ph. D., born in 1905, Professor of Modern Russian Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Mihelič, France, born in 1907, painter, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, retired, Ljubljana.

Pavšič, Vladimir-Matej Bor, born in 1913, writer, Radovljica.

Corresponding Members:

Ingolič, Anton, writer, born in 1907, Ljubljana.

Kalin, Zdenko, sculptor, born in 1911, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, Ljubljana.

Mušič, Marjan, Dipl. Ing. Arch., born in 1904, architect, Professor of the History of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Potrč, Ivan, writer, born in 1913, Ljubljana.

Ramovš, Primož, composer, born in 1921, head of Library of Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.

Ravnikar, Edvard, Dipl. Ing. Arch., born in 1907, architect, Professor of Public Buildings, Projecting and Arranging Settlements, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, Ljubljana.

Sodnik-Zupanc, Anica, paintress, born in 1892, Radovljica.

Stupica, Gabriel, ac. painter, born in 1913, Professor at Academy of plastic Arts in Ljubljana, retired, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members:

Cilenšek, Johann, born in 1913, composer, Professor, Franz Liszt Hochschule für Musik, Weimar, Weimar.

Krleža, Miroslav, born in 1893, writer, Zagreb.

Maksimović, Desanka, born in 1898, poetess, Belgrade.

Rajičić, Stanojlo, born in 1910, regular member of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Professor, Academy of Music, Belgrade, Belgrade.

Saeverud, Harald, composer, born in 1897, Norway.

Section Six — Medical Sciences

Regular Members:

Brecelj, Bogdan, M. D., born in 1906, Professor of Orthopaedics, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Milčinski, Janez, M. D., LL. D., born in 1913, Professor of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Novak, Franc, D. Sc., M. D., born in 1908, Professor of Obstetrics and Gynaecology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Zupančič, Andrej, M. D., born in 1916, Professor of Pathological Physiology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members:

Batis Janez, D. V. M., born in 1919, regular Professor of Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Brzin, Miroslav, D. Sc., born in 1923, Professor of Biochemistry, Faculty of Medicine, Scientific Adviser in the Institute for Pathological Physiology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Fettich, Janez, D. Sc., M. D., born in 1921, Professor of Dermatovenerology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Nonresident Corresponding Members:

Čamo, Edhem, D. V. M., born in 1909, Professor of Zoohygiene, Faculty of Veterinary Surgery, University of Sarajevo, Sarajevo.

Drujan, Boris, D. Chem. Sc., born in 1928, Director of Laboratory of neurochemistry IVIC in Venezuela, Venezuela.

Kogoj, Franjo, M. D., born in 1894, Professor of Dermatovenerology, Faculty of Medicine, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Volkov, Mstislav Vasiljevič, D. of Orthopaedics, born in 1923, Director, Central Institute of Traumatology and Orthopaedics, Moscow.

The Presidency

President:	Janez Milčinski
Vice-President:	Bratko Kreft
Vice-President:	Anton Kuhelj
Secretary-General:	Gorazd Kušej

The members of the Presidency are also the secretaries of the Sections.

Section One — Historical and Social Sciences

Secretary: Fran Zwitter

1. Institute for General and National History

Director: Fran Zwitter

2. France Stelè Institute for History of Art

Director: Emilijan Cevc

3. Institute for Archaeology

Director: Mitja Brodar

4. Institute for Ancient Oriental Legal Systems
Director: Viktor Korošec
5. Institute for Musicology
Director: not appointed
6. Centre for the Problems of Social Sciences
Chairman: Lado Vavpetič
7. Centre of Studies of History of the Slovene Emigration
Chairman of the Council: Fran Zwitter
8. Institute of Marxist Studies
Head: Boris Majer

Section Two — Philological and Literary Sciences

Secretary: Valentin Logar

1. Institute of the Slovene Language
Director: Bratko Krefc
 - (a) Dialectological Section
Head: Martina Orožen
 - (b) Lexicological Section
Head: Janko Jurančič
 - (c) Etymological-Onomastical Section
Head: France Bezljaj
 - (d) Commission for the Slovene Grammar, Philology
Discharged Presidency represented by Bratko Krefc
 - (e) Committee on Historical Dictionaries of the Slovene language
Chairman: France Bezljaj
2. Institute for the Slovene Literature and Literary Sciences
Director: Anton Ocvirk
3. Institute of the Slovene Ethnography
Director: Milko Matičetov.

Section Three — Mathematical, Physical and Technical Sciences

Secretary (Acting): Anton Kuhelj

Section Four — Natural Sciences

Secretary: Ivan Rakovec

1. Institute of Karst Research
Director: Peter Habič

2. Geographical Institute and Department for Cartography
Director: Svetozar Ilešič
3. Institute of Palaeontology
Director: Ivan Rakovec
4. Jovan Hadži Institute of Biology
Director: Jože Bole

Section Five — Arts

Secretary: Anton Ingolič

Section Six — Medical Sciences

Secretary: Franc Novak

1. Institute of Medical Sciences
Director: Bogdan Breclj

Other Units

1. Terminological Commission
Chairman: Albert Struna
2. Library
Director: Primož Ramovš
3. Department for Projecting and Co-ordinating Research Work
Director: Avguštin Lah
4. Council for Environmental Research and Protection
Head: Avguštin Lah
5. Administration management
Director: Bojan Plavec

REPORT ON THE WORK OF THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS IN THE YEAR 1977

GENERAL

In December 1977 there were 3 honorary members, 36 regular members, 52 corresponding members and 29 nonresident corresponding members, in total 100 members of the Slovene Academy of Sciences and Arts. In Section One there were 8 regular, 5 corresponding and

6 nonresident corresponding members; in Section Two 6 regular, 9 corresponding and 4 nonresident corresponding members; in Section Three 8 regular, 3 corresponding and 6 nonresident corresponding members; in Section Four 3 regular, 4 corresponding and 4 nonresident corresponding members; in Section Five 7 regular, 8 corresponding and 5 nonresident corresponding members; in Section Six 4 regular, 3 corresponding and 4 nonresident corresponding members (December 31, 1977: 100 members, out of them 3 honorary, 36 regular, 32 corresponding and 29 nonresident corresponding members).

At the end of the year 1977 there were employed with the Slovene Academy of Sciences and Arts 173 full-time workers; out of them there were 90 research workers, 2 probationers, 8 specialists, 16 bibliothecary and library workers, 29 administrative and accountancy workers; there were 2 research workers and 9 workers as parttime workers. There were 9 permanent external collaborators.

In the year 1977 the following members of the Slovene Academy of Sciences and Arts died: regular member Matija Bravničar (November 25, 1977), nonresident corresponding members Velibor Gligorić (October 10, 1977) and Gustav Krklec (October 30, 1977) and retired scientific adviser Ilfonz Gspan (September 25, 1977).

Institutes and Other Working Units

The Slovene Academy of Sciences and Arts has 14 institutes, the Terminological Commission with its legal, technical, medical, veterinary, natural scientific and arts sections; study center for Social Sciences with five working groups; Council for Environmental Research and Protection within the Presidency of the Slovene Academy of Sciences and Arts and the Cabinet of Josip Vidmar.

The Institute of Marxist studies as 14th Institute of the Academy has been established by the decision of the Slovene Academy of Sciences and Arts assembly on March 10, 1977. For the Institute's head the Presidency has appointed on July 1, 1977 the corresponding member Boris Majer; with its work the Institute began in autumn 1977. Regarding the variety of branches comprised in its working sphere it is connected directly with Presidency of the Slovene Academy of Sciences and Arts.

Decorations, Awards, and Honourable Mentions

The Kidrič award for the year 1977 was given to:
academician Svetozar Ilešič (for his life work in the sphere of geography in Slovenia);

academician Miha Tišler (for his results in the field of chemistry of organic heterocyclic composition); and corresponding member Prof. Dr. Rudi Kyovski (for his life work in the field of labour law).

The Kidrič Fund award was given to:

corresponding member Prof. Dr. Janez Batis (for his treatise *Life and Work of J. M. Zagar*);

the collaborators of the Institute for archaeology of the Slovene Academy of Sciences and Arts for their work »Archaeological Finding-places in Slovenia«

AVNOJ award for the year 1977 was conferred upon the corresponding member Gabriel Stupica.

In the year 1977 were given moreover:

the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts academician Janez Milčinski was given, on June 29, 1977, the decoration of the Republic of France *Officier de l'Ordre national du mérite pour la République* and memorial plaque of University of Regensburg;

academician Jože Goričar — the Order of Republic with Silver Wreath; academician Bogo Grafenauer and academician Viktor Korošec and corresponding member Gabriel Stupica — the Order of Work with Red Flag;

academician Robert Blinc — the Order of Work with Golden Wreath and ISMAR award;

academician France Mihelič — the Order of Merit for the People with Golden Star and award of »Politika«;

corresponding member Prof. Stojan Pretnar, LL. D. — the Order of Merit for the People with Silver Star;

academician Makso Šnuderl — AVNOJ Silver memorial plaque and Golden plaque of University of Ljubljana;

corresponding member Anton Ingolič — the Diploma of »Zmaj children plays«;

corresponding member Prof. Dr. Janez Batis — the Plaque of the Faculty of Natural Sciences and Technology;

academician Josip Vidmar — Golden Badge with Plaque of 12th Borštnik Meeting;

academician Bratko Kreft — Golden Blazon of Town of Maribor;

Prof. Fran Petré, Ph. D. — Župančič Document of Merit for deepening the literary contacts among the Nations and Nationalities of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia;

the academician Janez Milčinski, the academician Anton Slodnjak and the academician Lado Vavpetič were named, on June 11, 1977, corresponding members of Yugoslav Academy of Sciences and Arts;

the title »Professor of Merit« was given to academicians Svetozar Ilešič and Fran Zwitter and to corresponding member Prof. Dr. Marja Boršnik on June 8;

on June 28 this title was given to academician Bogdan Breclj.

Important Events

January 1, 1977, the President took part in the talks about the printing problematics during the National Liberation War; the talks were organized by Press Council of the Presidium of the Socialist Union of Working People;

February 2, 1977, the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts had a speech on the central celebration of Slovene culture holiday »Prešeren Day«;

February 11, 1977, at first death anniversary of Vice-President Boris Zihelr the members of the Presidency and the working community of the Slovene Academy of Sciences and Arts have honoured his memory;

February 15, 1977, the President attended the opening of Symposium, consecrated to the late academician Milko Bedjanić;

February 17, 1977, the honorary member of the Slovene Academy of Sciences and Arts Edvard Kardelj was appointed as regular professor of political economy of socialism on the Economic Faculty in Ljubljana;

February 25, 1977, the President of the Republic and honorary member of the Slovene Academy of Sciences and Arts Josip Broz-Tito was appointed the first honorary member of Academy of Sciences and Arts in Montenegro; the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts took part in the solemnity;

March 10, 1977, the session of regular annual meeting of the Slovene Academy of Sciences and Arts;

March 14, 1977, the President met at University the representatives of the Slovene organizations in Carinthia;

March 15, 1977, the President, Secretary General and administrative director of the Slovene Academy of Sciences and Arts attended the meeting of Academies Council on Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Zagreb, representing the beginning of preparations of Yugoslav Academies to Symposium on Tito's contribution to theory and practice of self-management socialism, dedicated to 85th anniversary of Josip Broz-Tito and 40th anniversary of his leadership of the Union of the Communists of Yugoslavia;

March 28, 1977, the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts had a talk with Vice-President of the Executive Council

of the Socialist Republic of Slovenia dr. Avguštin Lah and representatives of the Research Community of Slovenia, where some problems and proposals of the Academy, mostly of financial nature were interpreted and explained. On this meeting, among other things, the future finances of the Academy were discussed;

March 31, 1977, the President departed to Kyoto in order to attend the meeting of the Executive board of International Universities Association and to Tokio to ceremony on the occasion of 100th anniversary of the there University, where he handed over the memorial document and Golden Plaque of University in Ljubljana;

April 14, 1977, there was the celebration on the occasion of 100th anniversary of birth of first president of the Slovene Academy of Sciences and Arts Prof. Dr. Rajko Nahtigal with solemn speech of Vice-President of the Slovene Academy of Sciences and Arts, academician B. Kreft;

April 16, 1977, the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts and the Vice-President of the Slovene Academy of Sciences and Arts academician B. Kreft attended the ceremony in Čebine on the occasion of 40th anniversary of the founding Congress of the Union of the Communists of Slovenia, of 40th anniversary of coming Tito to the head of the Union of the Communists of Yugoslavia and of 85th anniversary of Tito's birth;

April 18, 1977, the President and the Vice-President academician B. Kreft attended central celebration of receiving the Tito's relay on Revolutions Square in Ljubljana;

April 25, 1977 the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts took part in the solemn session of Central Committee of the Union of the Communists of Slovenia on the occasion of 40th anniversary of foundation of the Union of the Communists of Slovenia, where was present also the President of the Republic Tito;

May 5, 1977, the President attended in Portorož the scientific meeting Dialectic Proportion between Working Class and its Revolutionary Avantgarde, being organized by Marxistic Center of Central Committee of the Union of the Communists of Slovenia;

May 7, 1977, the President participated to central ceremony to honour the 40th anniversary of foundation Congress of the Union of the Communists of Slovenia, combined with concluding honour of 21st manifestative march on the roads of Comradeship and Memories, which has been attended by the workers of the Slovene Academy of Sciences and Arts too;

May 16, 1977, the President attended the reception which was given by the President of Assembly of Socialist Republic of Slovenia in honour to delegation of all Chinese Congress;

May 20, 1977 on the Slovene Academy of Sciences and Arts there was the ceremony on the occasion of historical jubilees of the Union of the Communists of Slovenia, of the Union of the Communists of Yugoslavia and of 85th anniversary of birth of Marshal Tito;

May 26, 1977, in the lecture-room of Economic Faculty in Ljubljana there was the lecture of Eng. S. Wiesenthal;

May 30, 1977, the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts attended the first session of Council of Yugoslav Center for theory and practice of self-management;

June 7, 1977, the President attended the presentation of archive material returned from Austria on the base of agreement from the year 1928;

June 8, 1977, the title »Professor of Merit« was given to academicians Fran Zwitter and Svetozar Ilešič and to corresponding member Marja Boršnik;

June 28, 1977, the President attended the administering the title »Professor of Merit« to academician dr. B. Breclj;

June 30, 1977, the President of the Slovene Academy of Sciences and Arts adressed on its behalf in Philosophical Faculty of the University in Ljubljana the symposium participants: the Symposium was consecrated to 100th anniversary of birth of the first president of the Slovene Academy of Sciences and Arts Rajko Nahtigal; the President took part in the opening of the exhibition in Prešeren Hall in the Slovene Academy of Sciences and Arts, which has been organized by the Slovene Slavonic Society on the occasion of this anniversary;

July 8, 1977, in Berlin (GDR) was opened the exhibition of paintings of Yugoslav painters-academicians, where the Slovene Academy of Sciences and Arts presented the pictures of Jakopič, Jama, Kos, Jakac and Mihelič;

July 21, 1977, the President attended the solemn session of Republic Committee of the Union of the ZZB of Slovenia and administering of awards of rising of Slovene people and of plaques of Federal Committee of ZZB;

July 22, 1977, the President attended the ceremony of ZB couriers and transmitters on Snežnik Mountain;

September 25, 1977, the Vice-President academician B. Kreft chaired the session of the Presidency of the International Slavonic Committee in Saloniki;

September 28, 1977, the Protocol chief of the Executive Council of the Socialist Republic of Slovenia has given to the President the decoration, by which he was honoured by the President of France;

October 11, 1977, on the Academy was unveiled the bust — work of corresponding member Zdenko Kalin — of many year's standing

president of the Slovene Academy of Sciences and Arts academician Josip Vidmar;

October 12, 1977, the President departed to Halle and attended the ceremony on the occasion of 325th anniversary of Natural Sciences Academy Leopoldina;

October 18, 1977, the President, the Vice-President Kuhelj and the administrative director Plavc attended the ceremony on 10th anniversary of Macedonian Academy of Sciences and Arts and on this occasion handed over a memorial document of the Slovene Academy of Sciences and Arts;

October 20, 1977, the Vice-President academician Kreft has opened the Borštnik Meeting, on the solemn session he has given the Golden plaque of Borštnik Meeting with the tablet to the President of the Presidency of the Socialist Republic of Slovenia Sergej Kraigher and to honorary member of the Slovene Academy of Sciences and Arts the academician J. Vidmar;

November 15, 1977, the President took part on the meeting of members of the Union of the Communists of Slovenia of all Yugoslav Academies of Sciences and Arts, which was organized by the Executive Committee of Central Committee of the Union of the Communists of Yugoslavia;

November 18, 1977 was signed the contract about further collaboration between the Slovene Academy of Sciences and Arts and the Academy of Arts of GDR;

December 12, 1977, was on Yugoslav Academy of Sciences and Arts solemn session of the Council of the Academies of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia on the occasion of honour of Tito's jubilees;

December 13, 1977, the President attended the administering of the AVNOJ awards;

December 29, 1977, the President has given the New Year's reception for members and workers of the Slovene Academy of Sciences and Arts.

Exhibitions

March 7, 1977, the exhibition of works of the corresponding member Anton Ingolič on the occasion of his 70th anniversary, organized by National and University Library, was opened in Prešeren Hall;

April 14, 1977, the exhibition »Svetozar Marković — his life and work« in Prešeren Hall; it was organized by: National Library of Socialist Republic of Serbia, Archives of Serbia and Archives of Slovenia;

June 30, 1977, the exhibition dedicated to R. Nahtigal marking the 100th anniversary of his birth, organized by Slavonic Society.

Lectures

At the Slovene Academy of Sciences and Arts there were lectures given by:

February 16, 1977, corresponding member Prof. Dr. Stojan Pretnar »About Actual Problems of Scientific Discoveries and about their Legal Protection«;

March 23, 1977, corresponding member Dr. Stanko Grafenauer »About the Development of Chromites in Alpinetype Ofiolithes«;

April 20, 1977, corresponding member Prof. Dr. Ernest Mayer »Endemism of Central Balkan Vegetational Region«;

May 18, 1977 corresponding member Prof. Dr. Janez Matjašič »Some Animal Curiosities of Slovenia«;

May 27, 1977, academician Jurij Brezan, the member of the Academy of Arts of German Democratic Republic »About Lusatia-Serbian Literature«;

June 20, 1977, academician Nikolaj Tolstoj »Calling the Rain in Polesje« and »The Value of Religious Culture of Polesje for Slavonic Studies«.

Foreign Relations

February 8, 1977, the President received the Consul-General of the Union of the Soviet Socialist Republics in Zagreb Valentin Aleksejev Gusev;

March 8, 1977, the President received the rector of the University of Trieste Prof. Dr. Gianpaolo de Ferro;

March 17, 1977, the President received newly appointed Consul-General of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia in Celovec Šamc;

March 28, 1977, the President received the rector of the University in Regensburg Prof. Dr. Henrich and Prof. Dr. Mayer from the same University;

March 29, 1977, the President received the academician Prof. Beynon from Great Britain;

April 13, 1977, the Secretary General of the Slovene Academy of Sciences and Arts received the Consul of West Germany Siegfried J. W. Opitz;

April 22, 1977, Prof. Richard K. Kindersley from St. Antony College in Oxford,

May 14, 1977, and Prof. André Rosambert, the former President of the Académie Stanislas in Nancy;

June 2, 1977, the President received the american scientist Prof. Paul John Flory (Nobel Prize Winner for chemistry in 1974);

June 10, 1977, the President received Prof. Nikolaj Tolstoj, member of the Academy of Sciences of the Union of the Soviet Socialist Republics;

June 27, 1977, the President received the guests of the Slovene Academy of Sciences and Arts, members of the Academy of German Democratic Republic, painters Wilhelm Schmiedt and Karl Erich Müller and historian of art Dr. Hilmar Franck;

July 20, 1977, the President received newly appointed austrian ambassador in Yugoslavia Dr. Helmut Liedermann;

September 14, 1977, the President received Prof. Joseph Hawkins, director of the Research Institute of Acoustics in Ann-Arbor (USA);

October 6, 1977, the Secretary General academician Kušej attended the reception, organized on the occasion of 28th anniversary of GDR by Consul-General of GDR Gerhard Ahner;

December 12, 1977, the Vice-President academician Kreft received to protocolary visit the Consul-General of GDR talking about the cooperation between the Academy of GDR and the Slovene Academy of Sciences and Arts;

December 22, 1977, the President received seven members delegation from Academy of Natural Sciences of Socialist Republic of China, which was led by Chien San Chiang, the responsible leader of the mentioned Academy.

Within the frame of cooperation with foreign Academies there were in Ljubljana:

March 17 to 21, 1977, Prof. Frederick Singleton from British Academy of Sciences;

March 20 to April 4, 1977, Prof. J. H. Beynon, the member of the Royal Society;

April 21 to 24, 1977, Prof. Richard Kindersley from USA;

May 22 to 27, 1977, academician Juriž Brezan from the Academy of Arts of GDR in Berlin;

June 6, 1977, Prof. Dr. Nikolaj Tolstoj from the Academy of Sciences of USSR;

June 26 to 29, 1977, painters Wilhelm Schmiedt and Kurt Erich Müller and the historian of art Dr. Hilmar Franck, all from the Academy of Arts of GDR;

June 27 to 30, 1977, Prof. Stephan R. Sacks from USA;

September 7 to 9, 1977, Prof. Kenneth M. Case from USA;

September 11 to 14, 1977, Prof. J. E. Hawkins from USA;

November 2 to 6, 1977, Prof. John Ridge, geologist from USA, who visited the mines of Mežica and Idrija.

*The Council of the Academies of Sciences and Arts
of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia*

In the year 1977 the Council of the Academies of Sciences and Arts held its sessions: June 16 to 17 in Brezovica near Priština; November 10 to 11 in Jajce; December 12 in Zagreb, where at the Yugoslav Academy of Sciences and arts was the solemn session of the Council of the Academies, consecrated to jubilees of the President Tito;

The Presidency of the Council of the Academies held its session: February 24 in Titograd, March 18 in Zagreb.

The Committee on Inter-Academies cooperation, founded on March 11, 1976, held its session on October 25, 1977 in Belgrade.

On Plenary session on June 16 and 17 it was resolved:

to prepare the cooperation with foreign Academies in more organized manner,

that the scientific cooperation with foreign Academies should develop according to plans; all the members of the Council have to produce to the Committee on Inter-Academies cooperation the themes and the projects, on which their cooperation with foreign Academies will be based;

furthermore it was decided that the scientific cooperation with the Academies of neighbouring countries, as well as with the Academies of Scandinavian countries, and with the Academies of West Germany and France have to be established;

the members of the Council should attend the state and development of particular spheres of the sciences and on this base, the Council on its sessions could establish the place and the part of Academies connected with sciences development plan and inclusion of the Academies into development of our society;

the financial plan of the Council for the year 1977 and the final account for the year 1976 were adopted.

Other conclusions from the same session were:

to adopt the proposal of act about Inter-Academies Coordination Committee for mutual researches of the Council of the Academies of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia and NAS, USA;

to establish the Inter-Academies Committee for mutual researches of the Council and NAS;

the Council has given its consent to signed protocols about the cooperation with Polish Academy of Sciences and Academy of Sciences of the Union of the Soviet Socialist Republics;

the Council will prepare the common publication about the work, establishment, organization and membership of the Academies, members of the Council.

On plenary session on November 10 and 11 it was resolved:

that during the years 1978 and 1979 the projects will be prepared in detail; on them the long-term cooperation with the Academy of Sciences of the Union of the Soviet Socialist Republics will be based after the year 1980 and referring to this the chairmen of the projects have to be fixed;

during the period from 1978 to 1980 the extent of scientific cooperation with the Academy of Sciences of the Union of the Soviet Socialist Republics comprises 140 (weeks) persons per year and that the members of the Council within the extent of this quota inform the Council with their plans of cooperation;

furthermore it was proposed that on the basis of scientific cooperation with NAS, the cooperation should be consolidated through the thematic conferences which could improve the present manner of cooperation, based on individual exchange;

in future the chairman and the projects coordinator, on which the scientific cooperation with NAS will be based, have to be an academician;

the Council should propose to Austrian Academy of Sciences to sign the general agreement about the scientific cooperation in the first half of the year 1978;

to propose to Academy of Sciences of German Democratic Republic to sign the general agreement about the scientific cooperation;

the Council invites the representatives of the Italian Academies to talks, connected with conclusion about the agreement of scientific cooperation;

the Council contacts the French Academy of Sciences and the corresponding organization in West Germany in order to establish the scientific cooperation;

to study the possibilities of scientific cooperation with Greek and Albanian Academies, as well as with Egypt, India and other non-bloc countries.

REPORT ON THE WORK OF THE INSTITUTES
OF THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
IN THE YEAR 1977

Milko Kos Institute for History

In the year 1977 the Institute for general and national history has changed its name to Milko Kos Institute for history. The monographies of Peter Luković *The Attitude of the Slovenes to the Rebellion in Herzegovina and Bosnia and to the Bosnian-Herzegovinian Question in the Years 1875 to 1878* (420 pages) and Vlado Valenčič *The Grain Trading in Carniola and the Grain Prices at Ljubljana from the Middle of the 17th century up to the First World War* (216 pages), both with summaries in german, have been published. The monography of Ferdo Gestrin *Maritime activities of the Middle Ages Town of Piran* was sent to print. The manuscripts for second (and last) book the *History of Agrarian Branches* (the first book was published in the year 1970) within the series of publications of the *Economic and Social History of the Slovenes* are ready for print; it is foreseen that the second volume will be published in the year 1978. The long-term plan of the Institute is presented by work on the *Diplomatarium for the History of the Slovenes in the Middle Ages*. There are foreseen also the printings of several other sources, specially the first book of the sources for the history of the peasants' uprisings (for the period including the year 1515). The other long-term project includes the publication of the *Historical Topography of Slovenia in the Middle Ages*; till now as a temporary internal publication has been published the *Historical Topography of Carniola*, belonging to manuscript inheritance of the late Prof. Milko Kos, and now the second volume of the same character for the Slovene Styria, written by P. Blaznik is almost prepared for the print. The Institute co-operates in several inter-academic committees of Yugoslav Academies, in the committee for *Historic-geographic Dictionary* and for *Atlas of Yugoslav Countries in the Middle Ages and in the 16th century*, in the committee for the *colonization history of yugoslav countries* and in the committee for the *Latin dictionary in the territory of Yugoslavia* which has its center at Yugoslav Academy of Sciences and Arts in Zagreb; the there publication of *Lexicona latinitatis medii aevi Iugoslaviae* is ready for print and similar dictionary for new era is foreseen to be published in future five years.

France Stelè Institute for History of Art

In the year 1977 the Institute's work was directed towards the examinations within the long-term tasks and towards the current documentation. Within the frame of the research work *The Sculpture between the Gothic and the Baroque Periods in Slovenia* the phase of material gathering was finished while the results will be formed in the year 1978. A special attention was paid to opus of Leonard Kern in Slovenia and to protestant tombstones iconography from 16th and early 17th century. Regarding the last, the iconographic paintings problematic in »Lutrovska klet« in Sevnica was deepened. Within the frame of the work *Architecture in Slovenia from 1800 to 1920* field and archives documentations have been evidenced and checked. The architecture examinations partly included the 18th century (the echoes of Palladian architecture in Slovenia). Within the frame of the work *The beginnings of the Slovene Illustration and Carricature* the gathering and the analyses of extensive material from the end of 19th century up to 1920 continued and the comparison with the contemporary foreign material (mostly in Munich and in Vienna) has been performed. The research of painting opus of Maksim Gaspari was accomplished with special accent to artist's early creations. We continued gathering the sources for the art history of Slovenia by treatment of works of Baroque historian J. G. Dolničar. Progress was made in preparing the *Art History Atlas of Slovenia* for print: clearly is precised the atlas form, in work is material from some periods from late Antiquity to Romanesque. Considerably is completed the Institute's library book stock, specially regarding the lexicons and professional periodicals. The regular documentation work, presenting an important part of Institute's activity, has been carried on after defined principles (hemerotheca, phototheca, bibliography etc.)

Institute for Archaeology

The work of the Institute, directed and accompanied by the Scientific Council of the Institute, proceeded according to the program of investigating Slovenia from the palaeolithic period up to the early Middle Ages, where all the workers of the Institute were engaged. In this work took part also numerous external slovene archaeologists.

The Institute financed and directed the field topographic activities. The work of urban topography of Poetovio proceeded and card indexes for Emona were completed. With Institute's means and by other museums realization 10 trial-trenchings of greater or smaller

extent were organized. The photos of prehistoric settlements in Ljubljana vicinity and exact surveys of the settlement on Korinjski hrib were performed. Excerpting of literature of archaeological sites proceeded regularly, as well the card indexes of examined literature and putting in order the finding-places data and cadastre maps.

The field work included systematical excavations. Palaeolithical investigations were carried out in the caves: Skedneca near Laze, Trbiška zijalka near Luče, Koliševka near Pivka jama and in Vilharjeva jama, where new palaeolithical station in Slovenia was found; the investigations continued in Podrisovec and in Jama pod Herkovimi pečmi. The systematical digging up the cave Trhlovca near Divača began, where in thick Holocene layers interesting prehistoric findings were discovered and thus for the first time in Slovenia the neolithic pottery of Adriatic type was found. The excavations continued on Kučar near Podzemlje by discovering the late antiquity settlement. Unforeseen field work was presented by protective excavations in Ptuj, where the four members group of the Institute with collaborators investigated the threatened area in suburban complex Poetovona; the second unforeseen action was the trial-trenching in the caves which will belong to the industrial zone near Sežana.

The work on archaeological terminology expired regularly as well as the work on systematic card indexes of finding-places in five archaeological regions, and the work for the central archaeological card index and documentation of slovene archaeological material in the museums abroad. The Institute actively supported the investigations on roman military history and limes, the last mostly connected with claustra on Karst. The Institute co-operates and propagates professional contacts with yugoslav and foreign archaeological scientific institutions and also the memberships in our and international societies acknowledge the work of the individual members of our Institute. In the year 1977 the members of the Institute participated on 5 international congresses, symposia respectively and published 11 scientific papers and 4 book reviews. Immediately before the issue there are 27th (1976) and 28th (1977) volumes of *Acta archaeologica*, whereas the 29th volume is prepared and ready for print.

Within the Institute there works the Palynological Laboratory where two researchers are working. The basic Laboratory's activity were the investigations of the paleovegetational conditions in geological and archaeological Quaternary period and the study of the pleistocene vegetation, mostly on the base of palinological, xilothomical and carpological analyses. The parallel activity is pollen morphology together with formation of reference collection of recent and fossil pollen. It continues by aeropalinological investigations and regularly observes the pollen dispersion in the air of Ljubljana.

Institute for the Ancient Oriental Legal Systems

Institute for the Ancient Oriental Legal Systems examined the recently received Assyriological literature, books and periodicals. At scientific meeting on 24th November 1977 the reports about the XIIth International Linguistic Congress in Vienna, held from 29th August to second September 1977 (reported by academician Prof. Dr. Bojan Čop), about development of Assyriology up to the year 1925 (rep. Marko Urbanija) and after the year 1925 (rep. academician Prof. Dr. Viktor Korošec) have been given.

Lessons about the legal terminology of the cuneiform legal monuments, organized at the request of Vivian Angelo, Dr. Litt. (Firenze) have started in October 1976 and ended on June 1977 after 52 hours of text reading and 20 hours of consultations.

Institute of the Slovene Language

The Dialectological department collaborated in the work on the General Slav Linguistic Atlas (OLA). In the year 1977 Prof. Dr. T. Logar participated on working session in Moscow; there were organized the session of OLA commission at International Slavistic Committee and editorial board and OLA working group in Ljubljana and in Portorož. For these meetings the professional materials were prepared.

Some materials were prepared for ALE (European Linguistic Atlas) too.

For SLA (Slovene Linguistic Atlas) the dialectological material is supplied and experimental cartography performed. The theme Tertiary displacement of long circumflex in slovene Rovte dialects has been concluded, while at the study The description of Notranjsko dialects on the region Razdrto-Postojna-Slavina the long vocalism has been treated.

The Lexicological department continued in the year 1977 the editorial work for the third book of the Dictionary of the Slovene Literary Language and has composed about 6000 keywords. Thus three quarters of the elementary editorial work for this book are finished. The Alphabetarium and the behind dictionary for the 4th book of dictionary are prepared.

In the beginning of the year 1977 the first book of the main work of the Etymological-Onomastical department, the Etymological Dictionary of the Slovene Language by academician F. Bezljaj was published. In this year the author continued dealing with the keywords for the second part, from K to O. The gathering of the materials for

the scientific dictionary of the Slovene popular plant names was continued as well as the completing of the card indices of the toponymes and of the toponymic bases. The elaboration of the card indices for the Indices to the Etymological Dictionary of the Slovene Language was started.

Within the Commission for the Historical Dictionaries of the Slovene Language there was continued the glossing of the cards for a complete excerpting of the works of Dalmatin, Trubar, Temlin, Sever, Kuzmič. There was prepared the glossary Alphabetarium of Trubar booklet Abecedarium or tablet. By xerographic method the collection of old texts, mostly Protestant ones, has been enriched. The comparison of historic dictionaries was continued and the investigation of older slovene glossary problematics was going on. There were started the comparisons of different editorial works of particular texts.

The Commission for Orthography, Orthoëpy and Grammar organized four meetings in this year. Because of disagreements occurred at recension of introduction proposal to Slovene Orthography on the Slovene Academy of Sciences and Arts, the work on it is preliminary stopped.

Institute of the Slovene Literature and Literary Sciences

Department of the Slovene Literary History

The Department of the Slovene Literary History has published Pisanice, editor Dr. Lino Legiša. For press is ready France Kidrič Selected works, editor Darko Dolinar and first book of Fran Govekar Letters, editor Prof. Dušan Moravec. The research work NLS in Slovene Artistic Prose, managed by Dr. France Bernik, is going on.

Department of Literary Theory

The Department of Literary Theory included two research works: a) the preparation of the Slovene Literary Lexicon and b) the completing of the card index of the Slovene literary-theoretical terms and of the card index of the non-Slovene literary authors, treated in the Slovene periodicals from the end of the 18th century up to 1970.

In this year the accent of the preparation of the Slovene Literary Lexicon has moved to preparing the individual thematically rounded off booklets. There have been ready for the press two new booklets: Literary Theory and Positivism. The following booklets are about to be finished: Romanticism, Greek Lyrical and Metrical Formulae, Old

German Poetical Forms and the Slovene Literature, Some Recent English and American Literary Movements and the Slovene Literature, Old Indian Poetics. Six further booklets of Lexicon are being prepared.

The card index materials have been increased by approximately 9000 new excerpts. The total number of the excerpts has reached 395.000. The card index of the Slovene literary-theoretical terms is already available for the persons scientifically interested. The card index of the non-Slovene literary authors will be arranged, because of better clearness, after particular national literatures.

Department for Biography, Bibliography and Documentation

The Department for Biography, Bibliography and Documentation, established in the year 1972, has not yet been organized due to a scarcity of place. Within its framework is active only the editorial board of the Slovene Biographical Lexicon, composed of four workers: one scientific councillor (editor), one senior technical collaborator and two assistants. A proposal for advertisement of one scientific collaborator is done.

The manuscript for the 12th volume of the Slovene Biographical Lexicon is prepared, containing 440 keywords, missing still 8, for which the authors have great delay already. The delays refer to protestant writers and personalities from north-eastern Slovenia. The first manuscript's half has been revised by three referents, while the second half is still waiting for late-comers. Otherwise the manuscript would be given to the printing-office already. For the 13th volume of the Slovene Biographical Lexicon are foreseen keywords with letters V and W, 713 all together. To the editorial board were sent 527 articles, non-written are 386, the editorial work is going on.

The Cabinet of Josip Vidmar

In the year 1977 the first four books of the collection the Famous Slovenes, edited by Josip Vidmar Cabinet, were published: Primož Trubar (Jože Javoršek), Jernej Kopitar (Jože Pogačnik), France Prešeren (Niko Košir), Janez and Jurij Šubic (France Mesesnel). In the year 1977 the portrait studies for the same collection were prepared: academician Josip Vidmar about Oton Župančič, corresponding member of the Slovene Academy of sciences and arts Dušan Moravec about Ivan Cankar, Dr. Juraj Martinović about Dragotin Kette, Jože Snoj about Josip Murn, scientific councillor Dr. Francè Bernik about Si-

mon Jenko, corresponding member of the Slovene Academy of sciences and arts Dr. Janko Kos about Matija Čop, Eng. Prof. Filip Kumbatovič about Anton Tomaž Linhart and Prof. Dr. Lavo Čermelj about Jožef Stefan. Academician Josip Vidmar has taken part at miscellany Symposium on Ivan Cankar 1976 and at miscellany In the Life Circle. He has prepared the anthology of Zupančič poems for regular collection of Prešernova družba and anthology of Zupančič poetry for Selected works of the Slovene literature at Matica srpska in Novi Sad. In hungarian language was published his book Esszék és meditációk at Forum publishing-house in Novi Sad and Razumijevanje književnog stvaranja at Veselin Masleša in Sarajevo. Josip Vidmar Cabinet regularly takes care of cultural informative critical service and prepares the International Symposium on dramaturgical problems and Book about the Performer. Simultaneously takes care about all archive needs connected with activity of honorary member of the Slovene Academy of sciences and arts academician Josip Vidmar.

Institute of Slovene Ethnology

Department of folk literature

At the revision — it means a sort of scientific stock-taking — of fairy tales from Archives of Slovene stories it was shown that actually in Slovenia there are in evidence 519 different types of fairy tales, which have corresponding parallels in international index Aarne-Thompson, The Types of the Folktale, Helsinki 1961. Connected with preparations for publishing the slovene folk legends a wider action was organized for getting the tales material of all kinds. From four museums and from some individuals we have got precious notes, partly copied, partly they have to be excerpted (f. e. in Slovene School Museum). Excerpting work was done according to instructions of assistant M. Stanonik mostly by ethnology students-probationers, who have reviewed also several (31) years of older newspapers and periodicals. M. Matičetov has revised the chronicle of Sedlo near Breginj parish and has copied from it about 30 pages; the chronicle was written at transition of 19th to 20th century by S. Gregorčič jun. The department got the collection of slovene folk riddles, which was prepared after published sources by Ljubomir-Andrej Lisac from Zagreb. This collection will be combined with rich manuscript material, preserved on our institute, so that the first scientific edition of slovene folk riddles can be published earlier than we have supposed. M. Stanonik participated at research work entitled Slovene folk poetry during the NLW 1941—1945.

Department of folk customs and theatre

The research work of wedding customs in Carinthia was going on by questionnaire (the material is written on perforated cards), by field research work of H. Ložar-Podlogar, by transcription from tapes and from different, already published reports. Dr. N. Kuret transferred to cards the data about masks in Slovenia which rendered possible the beginning of 24 thematic maps elaboration, and will be published together with commentary as independent publication. He started with new research work about students customs.

For the department archive a lot of material was gathered from archives and collections in Austria (Göth series and Ferik archive in Graz, Pogatschnigg Collection in Celovec [Klagenfurt]). There was also gathered some new material for the archive of Carinthian folk poet and dramatist Drabosnjak, which comprises now 189 units. The two department collaborators have contributed to slovene part of publication *Ethnology of South Slavs*, which is prepared by Academy of Sciences of USSR.

Department of material culture

Within the frame of research work relating to periodically settled dwelling-places in Slovenia, dr. T. Cevc has evidenced and with help of external collaborators architectonically documented several mentioned buildings. The backward photodocumentation was arranged and all the years of *Planinski vestnik* were excerpted. All the data about dwelling culture of season wood workers were gathered by questionnaire. The department chief collaborated at encyclopedian review for miscellany *Ethnology for South Slavs*.

In the time from 5th to 9th September the Institute has organized the 12th common editorial conference of »DEMOS« review, *Internationale ethnographische und folkloristische Informationen*. The representatives of editorial boards from East European countries and national editorial boards of Yugoslav republics have taken part. The Institute was visited by several Yugoslav and foreign scientists occupied with ethnology. In the autumn the 4th number of miscellany »Traditiones« was published.

Department of Ethnomusicology

A. Work on research themes

1. Field investigations together with material collecting in the regions not yet investigated: Slovene Carinthia, Southern Pohorje Mountains, Gora above the Vipava valley.

a) Among the Slovenes in Carinthia (Austria) the department collaborators have concluded their work in Zilja Valley (Gailtal), be-

longing to the research programme of 1976, mostly in villages Zahomec (Achomitz), Dole near Šmohor (Dellach) and in Blače (Vorderberg). In March the work continued east from the road Trbiž (Tarvisio) — Beljak (Villach) in 15 settlements from Brnca (Fürnitz) to Malošče (Finkenstein) and in vicinity of Baško Lake (Faaker-See) up to St. Jakob in Rož (St. Jakob im Rosental). In December 5 collaborators investigated the region between Drava (Drau) and Vrba Lake (Wörther See) in 11 settlements with center in Bilčovs (Ludmannsdorf). 59 days were done, 331 folk music items and great number of data connected with singing, folk instruments, dancing, customs etc. with more than 25 hours of tape recording were gathered. The third July four collaborators have recorded by film and sound the customs of »štehvjanje« and »prvi rej« in Blače (Vorderberg).

b) On Southern Pohorje Mountains the material collecting in wider vicinity of Vitanje was going on. In 11 days 144 folk music items and 160 units of data about dancing, singing, wedding, wake at dead, musicians, instruments and customs, connected with music and also an old manuscript song-book were collected.

c) Gora above the Vipava Valley. The work began in 1976 and was concluded in 1977. It is arranged that we shall record the boys singing and afterwards the treatise about past and actual state about folk music tradition on this, relatively isolated mountainous region will be achieved.

2. Transcription with analysis, classification and cataloguization of song material and other documentation.

a) In the year 1976 started the work on documentation of not yet published manuscript materials from the collections of some song-collectors in inheritances of K. Štrekelj and J. Glonar; it was continued and was in general concluded in this year. 57 manuscript collections with 1976 non-published units were treated, so that in 152 collections this number amounts to 5286 units. The manuscript with 1350 pages for cataloguization of this material in 4 card indexes is prepared.

b) As editor-in-chief dr. Z. Kumer participated at 6th bibliography booklet, which was published in December: Jahresbibliographie der Volksballadenforschung. Annual Bibliography of Folk Ballad Research, 6, 1976. Hrsg. von der S. I. E. F. Kommission für Volksdichtung... durch Zmaga Kumer in Zusammenarbeit mit Rolf Wilh. Brednich und Jürgen Dittmar, Ljubljana 1977, 61 str.

c) The work on detailed analysis of melodic material in notes of S. Vraz was started because of his mistakes at melodies identification which were — mostly without underlaid text — in several cases annexed to wrong texts.

d) The systematic revision of several manuscripts in Manuscript department of National and University Library in Ljubljana continued regarding the eventual material of folk songs. Specially important are the manuscripts 478 and 479 with material from Korytko inheritance which has not been yet systematically studied and requires detailed analysis.

3. Preparation of professional studies and extensive professional and scientific publications.

a) Concluded and sent to print was the manuscript for 2nd book of »Slovene Folk Songs«, including legends and ballads with social-critical content. This work partly impeded the preparations for study and material redaction for third book, including in total 78 song types. Till now from 50 foreseen in this year 10 types were treated.

b) M. Ramovš has realized for Anthology of slovene folk dances 250 pages of manuscript with coreographic definition of 110 dances, which will be completed by notes in labanotation. In the first half of the year 1978 the work will be sent to print; it needs an extensive introduction study.

c) At the beginning of October Z. Kumer had finished the manuscript for mannal »Ethnomusicology with about 360 typed pages and has sent it to print. The work will be published at CSU for musicology of Philosophical Faculty in Ljubljana likely in February 1978.

B. Department work non-included in research themes

1. One day field recording connected with special invitations or at special occasions included 19 field excursions of individual collaborators in different places and two recordings in Ljubljana (from Vučja vas near Ljutomer).

Other field excursions included mostly professional counsels and study voyages of M. Ramovš at TV filming of folk dances, respectively local folklore groups in north-eastern Styria and in Pomurje.

2. Radio transmissions

The department collaborators participate with RTV Ljubljana from the time of the former GNI at transmissions for cycle »Slovene Lands in Song and Word«. In the year 1977 the collaborators, the department respectively have contributed 19 such transmissions in total.

Institute of Karst Research

The investigations Institute's program included works connected with three fields at Research Community of Slovenia, which were partly cofinanced by some economic organizations.

1. Speleology — study of karst underground, included three sub-themes, as it follows — vertical water percolation in karst, dynamics and chronology of karst processes and basic speleological map of Slovenia, 6th phase.

2. Karst geography — intensivity of recent and fossil karst processes, karst distribution and its ecological valorization in Slovenia.

3. Ecology of underground floor biocenoses of Slovenia.

Under a special contract with Cultural Community of Postojna and Slovenian Cultural Community, and Tourist Enterprise Postojnska jama the research work of Karst Museum Collection, a special work unit of the Institute, has been achieved.

In the year 1977 10 investigators and 10 institute collaborators have carried out geological, speleological, geomorphological, archeological and biological investigations in central and eastern part of Slovenia, then in the karst among Postojna, Cerknica and Planina as well between Ribnica and Kočevje. A singular investigations have been achieved also in other parts of karst Slovenia. In the karst among Postojna, Cerknica and Planina the hydrochemical properties of vertical water jets in Postojnska and Planinska jama have been studied, then the sinter generations and collapsed speleothems in Postojna and near-lying caves, geomorphological development of steepheads on Planinsko polje, karst phenomena of Cerkniško polje and topographic relations between collapsed dolines and underground passages near Tkalca and Najdena caves and further on the geologic mapping of sink-holes on Planinsko polje.

Within a frame of Basic Speleological Map the karst of Sava folds, alpine promontories and panonnian border has been studied, 12 maps with corresponding commentaries have been elaborated, and about 100 new speleological objects, karst springs and sinking streams and superficial karst phenomena have been investigated.

Speleobiological investigations included systematical ecological studies in the caves of eastern Slovenia, further on specific investigations about the temporal capture and marginal fauna effect in sub-soil layers in Predjama and Planinska jama, about eye sensibility of coleoptera *Laemostenus schreibersi*, and further on preparation, determination, disposal and archivation of biological material from 700 caves regarding the coleopterological fauna.

The collaborators of Karst Museum Collection have studied the recent and the fossil karst phenomena in Postojnska jama, have achieved the archaeological diggings in Unec and in other parts of Notranjsko, and have prepared several expositions of cultural and natural science content. Among them the most important and the best visited has been the one about the life of speleothems.

In the year 1977 the Institute's collaborators have published 18 different treatises, communications and reports, have organized 5 public lectures and have organized professional excursion to collaborators from Switzerland and Germany and have actively participated on 7th International Speleological Congress in Sheffield. They have participated also on several yugoslav professional meetings. The Institute has received 13 important visits of yugoslav and foreign guests and has guided them in neighbour karst and caves.

The Institute keeps and organizes the Karst Objects Cadastre of Slovenia. At the end of the year 1977 there were registered on the Cadastre 4651 karst caves, 1024 water objects and 182 karst morphological objects. The library has augmented in 1977 for 735 units, thus there are 18.712 units of karstological yugoslav and foreign literature all together.

At the end of the year 1977 on the Institute there were 17 scientific, professional and technical collaborators with full and 3 workers with uncomplete working time employed. The function of director has been carried out by dr. Peter Habič, while he was helped by dr. Rado Gospodarič.

The program for 1978 includes the further speleological karst studies among Postojna, Cerknica and Planina, the elaboration of speleological maps and geographical and ecological studies of karst underground and surface in Slovenia. Beside the fundamental the program includes also the applied investigations connected with exploitation of water resources in Ljubljana and Soča river basins. The 8th volume of *Acta carsologica* will be printed, entirely dedicated to Cerkniško polje, and the preparations will be made for 9th volume of this Institute's publication. The Karst Museum Collection will prepare the summarized program of Karst Museum, will continue with archaeological and ethnographical investigations of Notranjsko, will restore the Biospeleological Station in Postojnska jama and will prepare several expositions.

Anton Melik Institute for Geography

In the year 1977 the research work, going on from the year 1971, was continued under the title »The Geography of the Flood Areas in Slovenia«, managed by academician Svetozar Ilešič helped by Institute's and external collaborators. After the foreseen program the field investigations of flood area in the Krka river valley, downstream from Bela Cerkev, in the Rižana, the Badaševica and the Dragonja river basins and in the Grosuplje basin were carried out. The results of this our work are gathered within four elaborations, 476 pages

and 221 maps, diagrams and photos all together. Within the frame of the same work the studies of the flood area of Planina polje, of Hudinja river basin, of Rašca with Dobrepolje basin, of polje of Kočevje and of Ljubljana Moor were started.

Successful were the works carried out within the following themes: Regular yearly observations of the Triglav Glacier and of the Skuta Glacier, Geographical studies of earthquakes consequences in north-western Slovenia, Geographical Evaluation of the natural environments for the needs of regional planning in the case of Domžale and its surroundings, The development of the mountainous farms in Upper Savinja Valley after the year 1967, Land possessory structure in Lower Savinja Valley, The application of cartographic methods in the case of settlement development in Kamnik commune.

The 16th volume of *Acta geographica* was published containing the papers: France Lovrenčak, The upper timberline in the Kamnik Alps from the geographical aspect compared with that of Snežnik; Ivan Gams, On the timberline in the southeastern Carinthia; Milan Šifrer, Geographic Consequences of Glaze in Forests around Idrija and Postojna.

The material for the 17th volume of *Acta geographica* is prepared, presumably to be published in the year 1978.

Institute of Paleontology

In the year 1977 the Institute was engaged in investigations of Uppercretaceous coral fauna from Stranice vicinity, solitary Senonian corals from Medvednica and by the material preparation for study of Cretaceous corals from Natural History Museum in Belgrade. A further studies were concerned with the Uppercretaceous large foraminifera from Postojna surroundings and southern border of Trieste Komen plateau, with the conical foraminifera and with the recent foraminifera from Central Dalmatia.

Jovan Hadži Institute of Biology

The zoological examinations included the regular observations in six biocenoses in submediterranean and alpine areas. A lot of field and laboratory works were concerned with the faunistic and zoogeographic examinations of Slovenia and Yugoslavia. These investigations were directed mostly to Julian and Kamnik Alps and to their promontories. A part of investigations included karst regions in Slovene Littoral, in Inner Carniola and in Lower Carniola. There were some

informative excursions to eastern Slovenia. In other republics the faunistic investigations were carried out in Croatia, Bosnia, Serbia and Macedonia. The geobotanic group worked on the field from April until October and mapped the vegetation on about 440 km² in alpine area and in subpanonian border. The algological investigations included the benton marine vegetation of Lošinj and Island islands.

The collaborators of the Institute co-operated with several scientific institutions in this country and abroad. They participated to seven scientific meetings abroad and to 15 meetings and working sessions in Yugoslavia. The Institute was visited by 22 yugoslav and 18 foreign scientists. The Institute collaborators have published 15 scientific works, 7 popular scientific articles, they have conceived 4 scientific professional elaborations, they have given 6 reports on scientific meetings and 4 other lectures.

Institute of Medicine Sciences

In order to accomplish its basic task the Institute has organized in the year 1977 debate evenings where the research workers and the scientists of different medicine branches have carried out the results of their work.

Terminological Commission

Legal Section: the Section continued excerpting legal sources. At its sessions it finally and also technically examined the keywords of the letters K, L and partly M. The Section co-operated also with the editorial board of the Dictionary of the Slovene Literary Language.

Technical Section: the materials for the first book of second edition of the General Technical Dictionary, including the letters A to O were sent to print. The manuscript for the second book, including the letters P to Ž, is prepared up to letter Ž. In the year 1977 the Section collaborators checked and approved 216 yugoslav standards (JUS). The Section co-operated with the Institute of the Slovene Language at interpretations and explanations of technical terms in the Dictionary of the Slovene Literary Language.

Medical Section: treated the remarks of several scientists regarding the experimental booklet of the Medicine Terminological Dictionary and the final editorial work of the letters from B to Č. It discussed the principles of technical dictionary organization. It co-operated with the supplementary explanations with the Institute of the Slovene Language.

The Veterinary Section was preparing explanations of the technical terms of letters D and E and continued the supplementary redaction of the letters A and B. It prepared the Alphabetarium of the terms for the dictionary up to letter G. Also in this year the section co-operated with the Institute of the Slovene Language explaining the veterinary technical terms for the Dictionary of the Slovene Literary Language.

The Natural Sciences Section continued excerpting the terms of zoology, botany, biology and physiology, chemistry and astronomy.

The Section of Arts continued excerpting the terms in allfields, the editorial Commissions for particular dictionaries of art started to work.

Library of the Slovene Academy of Sciences and Arts

Before 25 years the Library has become the independent working unit within the frame of the Slovene Academy of Sciences and Arts. How useful was the then organizing change is proved by successful Library development in all this period. Never the Library could attain such progress and rise if the new situation within the Academy will give it all the necessary possibilities for its quick improvement. More then ever before just the past jubilee year with extraordinary universal progress of the activity and successful accomplishments of done tasks proves the correctness of previous work and at the same time shows the accuracy of the projects for the future.

No doubt, the book exchange of the Academy's publications and that of the doublet copies is the most significant and the most active field of work of the Library of the Slovene Academy of Sciences and Arts. It has been regularly established with 1.488 institutions all over the world. On account thereof the book stock was increased by 6.331 volumes last year. Taking into consideration the donations, the purchase and the obligatory copies the accession in the previous year amounted to 15.158 bibliothecarial units.

At the end of the year the Library of the Slovene Academy of Sciences and Arts had a stock of 260.286 units registered. All this stock has been registered in the various catalogues, either alphabetical catalogues of names or systematical ones. Through its monthly bulletins of accession the Library is informing the persons interested about the new acquisitions, and through its other brochures about its activities.

The Library book stock is accessible to everyone either in the reading-room, either for the home borrowing. In the reading-room the works of encyclopedic character and also several periodicals are arranged after the free access. The library has borrowed to 856 readers who have visited it 8879-times 33.344 copies.

The Library is entrusted by the entire dispatching of the Academy's publications.

At the end of the year the staff on the Library amounted to 20 employees, 13 of whom belonging to the bibliothecarial profession.

VSEBINA

I. Organizacija

Skupščina SAZU	7
Predsedstvo SAZU	9
Organizacija akademije	10
Uprava inštitutov, komisij in študijskih centrov	10

II. Člani

Častni člani	21
Redni in dopisni člani	21
Novi člani	51
Razred za zgodovinske in družbene vede	
Mihailo Apostolski	55
Branko Pavičević	56
Razred za filološke in literarne vede	
Marja Boršnik	59
Anton Grad	65
Milan Grošelj	66
Janko Kos	68
Razred za matematične, fizikalne in tehnične vede	
Davorin Dolar	72
Bogdan Povh	75
Miha Tišler	78
Lojze Vodovnik	81
Razred za prirodoslovne vede	
Jože Bole	85
Razred za umetnosti	
Ivan Potrč	86
Primož Ramovš	89
Gabriel Stupica	92
Razred za medicinske vede	
Janez Batis	95
Boris Drujan	98

Umrli člani	101
Velibor Gligorić	115
Matija Bravničar	117
Gustav Krklec	123

III. Poročilo o delu akademije

Akademija v letu 1977	129
Svet delovne skupnosti	150
Osnovna organizacija sindikata	151
Zgodovinski inštitut Milka Kosa	153
Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	158
Inštitut za arheologijo	162
Inštitut za prava starega Orienta	170
Inštitut za slovenski jezik	172
Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	183
Kabinet Josipa Vidmarja	193
Inštitut za slovensko narodopisje	195
Medakademijski odbor za študij sodobnih teženj na področju nekaterih humanističnih znanosti	216
Koordinacijski odbor za molekularne vede	217
Inštitut za raziskovanje krasa	217
Geografski inštitut Antona Melika	227
Inštitut za paleontologijo	240
Biološki inštitut Jovana Hadžija	245
Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije	252
Inštitut za medicinske vede	252
Terminološka komisija	253
Oddelek za načrtovanje in usklajevanje raziskovalnega dela	255
Fotolaboratorij SAZU	257
Znanstveno-strokovna bibliografija nekaterih članov akademije v letu 1977	258
Biblioteka SAZU	263

IV. Publikacije SAZU	271
Summary	278

